

STORTINGET

Dokument 15:13

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1801–1950

02. – 12.03.2026

Innhold

1801. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. vedlegga til Bernkonvensjonen, 1,2,3 og 4, besvart av landbruks- og matminister	11
1802. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. piggdekk, besvart av samferdselsminister	12
1803. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. seksuelle overgrep fra medelever, besvart av kunnskapsminister	13
1804. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. oversikt over bevilgninger til jernbane i vedtatt statsbudsjett fordelt på administrasjon, vedlikehold, fornying samt investeringer, besvart av samferdselsminister	14
1805. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. transportvalg og mobilitet, besvart av samferdselsminister	16
1806. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vannkraftproduksjon i NO4-området, besvart av energiminister	17
1807. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Norges klimamål om klimanøytralitet, besvart av klima- og miljøminister	18
1808. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ny meldeordning, besvart av helse- og omsorgsminister	19
1809. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. bruke utdanningspolitikken mer aktivt for å bremse befolkningsnedgangen i Nord-Norge og distriktene, besvart av kunnskapsminister	19
1810. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. oljepionerene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister ..	21
1811. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. nedgangen i fiskebestander i norske farvann i perioden 2013-2025, besvart av fiskeri- og havminister	22
1812. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. rutetilbud fra Oslo S til og fra Oslo lufthavn når Flytoget blir lagt ned, besvart av samferdselsminister	23
1813. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. rassikring av utsatte veistrekninger, besvart av samferdselsminister	24
1814. Fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, vedr. norsk beredskapspolitikk på tvers av ulike departementer, besvart av energiminister	25
1815. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. forenkle og effektivisere ordningene for arbeidsinnvandring av høykompetent arbeidskraft, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	26
1816. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. gjennomføring av behovskartlegging og inkludering i Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft, besvart av helse- og omsorgsminister	27
1817. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. rapporter fra tjenesteleverandører om seksuell utnyttelse og overgrep på nett, besvart av justis- og beredskapsminister	29
1818. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. rassikring av E134 Haukelivegen, besvart av samferdselsminister	30
1819. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. ekstravakter, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	30
1820. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. opprettelsen av DEKSA, besvart av utenriksminister	31
1821. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. Heimevernets organisering, besvart av forsvarsminister	32
1822. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. SFO for 4. klasse, besvart av kunnskapsminister	33
1823. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. kostnad ved å innføre gratis SFO i ferier, besvart av kunnskapsminister	34
1824. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. toppa bemanning i barnehageåret 2025/2026, besvart av kunnskapsminister	35
1825. Fra stortingsrepresentant Mats Henriksen, vedr. situasjonen i bygge- og anleggsnæringen, besvart av kommunal- og distriktminister	35
1826. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. forskjellen på seriøsitetsskravene hos Sykehusbygg og Statsbygg, besvart av næringsminister	37
1827. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. havbunnsminerallisens i internasjonalt farvann under den amerikanske Deep Seabed Hard Mineral Resources Act, besvart av utenriksminister	38
1828. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. at barn av innsatte varsles ved permisjon og løslatelse fra fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister	39
1829. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. Norges ulvepolitikk, besvart av klima- og miljøminister	40
1830. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. Århuskonvensjonen, besvart av klima- og miljøminister	41
1831. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. grensegjengerordningen, besvart av finansminister	42

1832. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. raskere behandling av søknader om familieinnvandring, besvart av justis- og beredskapsminister	43
1833. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. virkemiddelapparatet, besvart av næringsminister.....	44
1834. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. norsk statsborger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	47
1835. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kanseleringen av utbygging på Østfoldbanen, besvart av samferdselsminister.....	48
1836. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. hva statsråden vil gjøre for å sikre at bankkunder ikke mister tilgangen til egne penger fordi de ikke får fulgt opp bankens krav eller henvendelser i tide, besvart av finansminister.....	49
1837. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. jernbanen, besvart av samferdselsminister	50
1838. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Bane NOR, besvart av samferdselsminister	51
1839. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. Andøya flystasjon, besvart av forsvarsminister	52
1840. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Mattilsynets veterinærer, besvart av landbruks- og matminister	52
1841. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. oppfølging av Voldtektsutvalgets utredning, besvart av justis- og beredskapsminister	53
1842. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. fergesambandene Søvik-Austbø-Herøy-Brasøy og sambandet Sandnessjøen-Dønna-Løkta, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	55
1843. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. utvidelse av TFO-områdene i retning Russland, besvart av energiminister	56
1844. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. fordelingen av midler til festivaler i Akershus, besvart av kultur- og likestillingsminister	57
1845. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. lovendringsforslag for å sikre innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll, besvart av justis- og beredskapsminister	58
1846. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. å legge til rette for bruk av 100 prosent fornybar diesel, besvart av klima- og miljøminister.....	58
1847. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. å videreføre bygging av dobbeltspor på strekningen Stokke-Torp-Sandefjord, besvart av samferdselsminister	59
1848. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Bane NOR sitt varsel om stopp og utsettelse av flere utbyggingsprosjekter, besvart av samferdselsminister.....	60
1849. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. forslaget om å flytte jordmødrene ved fødestuen i Alta til Hammerfest, besvart av helse- og omsorgsminister	61
1850. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. saker om fradeling av overflødige boliger (kårhus) på landbrukseieendommer, besvart av kommunal- og distriktsminister	61
1851. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. de økonomiske konsekvenser av å øke innslagspunktet for avkortning på dagpenger fra 50 % til 70 %, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	63
1852. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. nasjonal kontroll over digital infrastruktur, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	64
1853. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. dagens organisering og kapasitet i tegnspråktolketjenesten, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	66
1854. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. anløpshavn for Bastøferga, besvart av samferdselsminister.....	67
1855. Fra stortingsrepresentant Rikard Spets, vedr. vassdrag man har vurdert som egnet for kraftutbygging, besvart av energiminister.....	68
1856. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. tiltak rettet mot barn og unge med skadelig seksuell atferd, besvart av helse- og omsorgsminister	68
1857. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. boligkrav for å gi tjenester at det i praksis hindrer barn med funksjonsnedsettelse å bo hjemme med familien sin, besvart av helse- og omsorgsminister	69
1858. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. å sikre arbeidstakerperspektivet og involvering av arbeidstakerorganisasjonene i fremtidig arbeid med å redusere byggekostnader, besvart av kommunal- og distriktsminister	70
1859. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. barn og unge i barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister.....	71

1860. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. innslagspunktet i trinn 3, besvart av finansminister	72
1861. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. likeverdig pensjonstilskudd til private barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	73
1862. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. etterretningsteneste og dei krigførende partane i Midtøsten, besvart av forsvarsminister	75
1863. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. nei til frakt av nordmenn hjem fra Oman, besvart av statsminister.....	76
1864. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. å stoppe prosessar i helseføretaka, som til dømes Vestre Viken HF, besvart av helse- og omsorgsminister.....	77
1865. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. rehabiliteringsinstitusjoner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	78
1866. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. forskriften for medlemskap i Norsk Friluftsliv, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	80
1867. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. dokumenterte pensjonsutgiftene i private barnehager, besvart av kunnskapsminister	81
1868. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. utvidelse av flystripen ved Leknes lufthavn, besvart av samferdselsminister.....	83
1869. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. utbetaling av kompensasjon til pelsdyroppdrettere etter avviklingen av pelsdyrnæringen, besvart av landbruks- og matminister	84
1870. Fra stortingsrepresentant Erna Solberg, vedr. ekskludere Bergen fra samtaler og reforhandlinger om byvekstavtalen, besvart av samferdselsminister.....	85
1871. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. prisregulering av legemidler, besvart av helse- og omsorgsminister.....	85
1872. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. korttidsutleie, besvart av kommunal- og distriktsminister	86
1873. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Stad skipstunnel, besvart av fiskeri- og havminister.....	88
1874. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. søppeldugnad, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	88
1875. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. frihandelsavtale med Norge, besvart av næringsminister.....	89
1876. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. ventetider til barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling, besvart av helse- og omsorgsminister	90
1877. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. forutsigbarhet og stabilitet for fødende i Alta og omegn, besvart av helse- og omsorgsminister	91
1878. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. Moen videregående skole, besvart av kunnskapsminister.....	92
1879. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. tilgang til fysiske kurs og kvaliteten i lærings- og mestringstilbud, besvart av helse- og omsorgsminister	93
1880. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. Helse Sør-Øst RHF, besvart av helse- og omsorgsminister ..	94
1881. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. rusproblem, besvart av helse- og omsorgsminister.....	95
1882. Fra stortingsrepresentant Ingrid Liland, vedr. CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG, besvart av finansminister	97
1883. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. æresrelatert vold, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	97
1884. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. å sikre at alle kritiske basestasjoner minst 72 timers nødstrøm, slik at folk i en krisesituasjon, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	98
1885. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. bruken av bistandsmidler, besvart av utviklingsminister	99
1886. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. totalforsvarsplanleggingen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	100
1887. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	101
1888. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	102
1889. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. støtte, lån eller andre former for tilskudd og til hvilke offentlige og private selskaper de siste fem årene med klima, energi, batteri, biogass, sirkulær, miljø, havvind, hydrogen, ammoniakk eller lignende som formål, besvart av klima- og miljøminister	103
1890. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. belønningsmidler, besvart av samferdselsminister	105

1891. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. miljøgiftig avfall i Heddalsvannet, besvart av klima- og miljøminister	106
1892. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. ureturnerbare flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister	107
1893. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Borgundfjordtunellen, besvart av samferdselsminister	107
1894. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjesamband mellom Hitra og Aure, besvart av samferdselsminister	108
1895. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. planen for utvikling av regionale industriklynger med fellesløsninger for fangst, transport og lagring av CO ₂ , besvart av energiminister	109
1896. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. sikkerheten ved bruk av kabelelektriske maskiner, besvart av samferdselsminister	110
1897. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. bruken av høyteknologiske maskiner ved utbygging av kritisk infrastruktur, besvart av næringsminister	111
1898. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. humanitær bistand til Myanmar etter militærkuppet i 2021, besvart av utenriksminister	112
1899. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. godkjent yrkesskade fra INTOPS, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	113
1900. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. HI-funnene om forhøyede metallnivåer i hyse fra Repparfjorden, besvart av klima- og miljøminister	113
1901. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. norske misjonsskoler i utlandet, besvart av barne- og familieminister	114
1902. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. bompengefinansiert, besvart av samferdselsminister	115
1903. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. saksbehandlingspraksisen i Harstad kommune knyttet til behandling av byggesaker, besvart av kommunal- og distriktsminister	117
1904. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. beslaglagte dokumenter, besvart av utenriksminister	118
1905. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. melde feil og avvik til Det sentrale folkeregisteret, besvart av finansminister	118
1906. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. svinenæringen, besvart av landbruks- og matminister	119
1907. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. økende leiepriser, besvart av kommunal- og distriktsminister	121
1908. Fra stortingsrepresentant Lars Rem, vedr. styringssignaler til de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	122
1909. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. transformere næringsbygg til bolig, besvart av kommunal- og distriktsminister	123
1910. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. hydrogenteknologien fra svenske Powercell og hydrogenfergene i Lofoten, besvart av samferdselsminister	124
1911. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. investeringstilskudd fra Husbanken til bygging av krisesenter, besvart av barne- og familieminister	125
1912. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. bistandsmidler, besvart av utviklingsminister	126
1913. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. statlig kulturfinansiering per innbygger, besvart av kultur- og likestillingsminister	129
1914. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. oppdatere yrkessykdomslisten med spesifikke kreftdiagnoser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	130
1915. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. anskaffelsesprosessen for spesialisert rehabilitering i Helse Midt-Norge, besvart av helse- og omsorgsminister	131
1916. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. sysselsetjing av arbeidstakarar til sjøs, besvart av fiskeri- og havminister	132
1917. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. liste over hvilke fylker har søkt om tilskudd til redusert pris på periodebillett, besvart av samferdselsminister	133
1918. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. regelverket for kommersiell passasjertransport med fartøy, besvart av fiskeri- og havminister	133
1919. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. ME-syke, besvart av helse- og omsorgsminister	134

1920. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. regelverket for «store pengespill», besvart av kultur- og likestillingsminister.....	135
1921. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. kravene om Intelligent Speed Assistance nå implementert i alle EU- og EØS-land, besvart av samferdselsminister	137
1922. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. Tolletaten, besvart av finansminister	137
1923. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. serveringsbransjen, besvart av helse- og omsorgsminister.	138
1924. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. reisekostnadene for folk som bor og lever i Nord-Norge, besvart av finansminister	139
1925. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. beredskapsavtaler med norske legemiddelprodusenter, besvart av helse- og omsorgsminister	140
1926. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Produksjonsområdeforskriften, besvart av fiskeri- og havminister	141
1927. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. havbrukets miljøpåvirkning, besvart av fiskeri- og havminister	142
1928. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. merkostnader for nettselskapene, besvart av energiminister	143
1929. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. markedsføring av produkter og tjenester med høyt klimaavtrykk, besvart av helse- og omsorgsminister.....	144
1930. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. møbelselskapet Vestre AS, besvart av næringsminister	145
1931. Fra stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl, vedr. oversikt over hvilke kommuner som har kjøpt varer fra Vestre-konsernet i perioden 2021-2026, besvart av næringsminister	145
1932. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Jan Christian Vestre erklært seg, eller blitt erklært, inhabil i behandling av saker i regjering som gjelder, besvart av helse- og omsorgsminister	146
1933. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. summer Vestre AS fått i støtte fra statlige aktører, besvart av næringsminister	146
1934. Fra stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl, vedr. statens utgifter til kjøp av varer fra Vestre-konsernet per år 2021-2025, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	147
1935. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. uønskede utenlandske investeringer og oppkjøp i Norge, besvart av næringsminister.....	147
1936. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. søke om dagpenger før tidligst to uker før inntekten opphører, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	148
1937. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. FOT-rutene til Lofoten, besvart av samferdselsminister..	150
1938. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. antall innkomne henvendelser til sikkerhetsmyndigheten tilknyttet sikkerhetsloven § 7-6 i 2023, 2024 og 2025, besvart av justis- og beredskapsminister...	150
1939. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Y-vei til barnehagelærerutdanningen for personer med fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget og relevant praksis, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	151
1940. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. ny jernbanetunnel under Oslo, besvart av samferdselsminister.	152
1941. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. vente lenge på ytelser og saksbehandlingstidene i NAV og Lønnsgarantifondet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	153
1942. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. refusjonsordningen for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester, besvart av kommunal- og distriktsminister	154
1943. Fra stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer, vedr. soningsplasser for ungdomskriminelle, besvart av justis- og beredskapsminister.....	155
1944. Fra stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer, vedr. status for sykefraværet blant fengselsbetjenter i kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister	156
1945. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. drivstoffberedskap i Norge, besvart av næringsminister.....	157
1946. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. statsforvalterens saksbehandlingstid, besvart av kommunal- og distriktsminister	158
1947. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. trafikkavtaler, besvart av samferdselsminister	159
1948. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. kompletterende utdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	160
1949. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. opplæringslova §14-6, besvart av kunnskapsminister	161

1950. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. oversikt over antall og andel av befolkningen på helserelaterte ytelser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	162
---	-----

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1801 - 1950) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti

Almeland, Grunde (V)	1853
Andersen, Alf Erik (FrP)	1810, 1851, 1899, 1936
Askjer, Hans Edvard (KrF)	1943, 1944
Astrup, Nikolai (H)	1852
Aydar, Seher (R)	1849, 1919
Bastholm, Une (MDG)	1811, 1815, 1906
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	1839, 1845, 1937, 1938
Bøe, Erlend Svardal (H)	1923, 1924
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	1822, 1823, 1948, 1949
Eilertsen, Kristian August (FrP)	1878, 1879, 1903, 1925
Elseth, Anette Carnarius (FrP)	1874, 1886
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	1813, 1846, 1941, 1947
Fiskaa, Ingrid (SV)	1862, 1916
Grande, Hilde (FrP)	1842, 1868
Gulati, Himanshu (FrP)	1885, 1912
Gunnufsen, Amalie (H)	1865, 1867, 1914
Gustavsen, Liv (FrP)	1856, 1883
Hagerup, Margret (H)	1850, 1871
Haltbrekken, Lars (SV)	1806, 1807, 1891, 1895
Hauan, Anne Grethe (FrP)	1880, 1881
Haugen, Line Marlene (FrP)	1942
Helleland, Trond (H)	1812, 1922
Henriksen, Mats (FrP)	1825
Hjemdal, Silje (FrP)	1816, 1836, 1901, 1911
Hoksrud, Bård (FrP)	1804, 1805, 1896, 1897
Hussein, Marian (SV)	1819
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	1841, 1866
Jensen, Siren Julianne (MDG)	1809, 1877, 1900
Johnsen, Tor André (FrP)	1840
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	1831, 1920, 1921
Kristjánsson, Mímir (R)	1833
Krokeide, Finn (FrP)	1887, 1888
Larsen, Erlend (H)	1847
Lie, Kathy (SV)	1857
Liland, Ingrid (MDG)	1882
Lillestøl, Stig Even (FrP)	1931, 1934
Limi, Hans Andreas (FrP)	1844, 1860
Linnestad, Anne Kristine (H)	1818
Listhaug, Sylvi (FrP)	1863, 1910, 1945
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	1803
Lønseth, Mari Holm (H)	1817, 1828
Martinussen, Marie Sneve (R)	1826
Melby, Guri (V)	1843, 1884, 1939

Molberg, Anna (H)	1848, 1950
Moxnes, Bjørnar (R)	1904
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1930, 1932
Njåstad, Helge André (FrP)	1873, 1875
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	1876
Nyholt, Hege Bae (R)	1824
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1832, 1834
Pettersen, Tage (H)	1835, 1946
Raja, Abid (V)	1913, 1935
Rem, Lars (FrP)	1908
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	1915
Røsholt, Helene (H)	1861
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	1820, 1821, 1892, 1898
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	1889, 1890
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	1827, 1829, 1928, 1929
Solberg, Erna (H)	1870
Spets, Rikard (FrP)	1855
Stenvaag, Hanne Beate (R)	1858, 1872, 1905, 1907
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	1909, 1933
Stuestøl, Julie E. (MDG)	1830
Sve, Frank Edvard (FrP)	1801, 1802, 1893, 1894
Sveian, Ole Herman (Sp)	1814
Sølvberg, Remi (R)	1854, 1859, 1902, 1917
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1926, 1927
Toppe, Kjersti (Sp)	1808, 1864
Valderhaug, Harry (KrF)	1869, 1918
Wiborg, Erlend (FrP)	1837, 1838
Wold, Morten (FrP)	1940

STORTINGET

Dokument 15:13

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1801

Innlevert 24. februar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 9. mars 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan landbruksministeren synleggjere i sin heilheit i sitt svar dei fire omtalte vedlegga til Bernkonvensjonen, 1,2,3 og 4. og vise meg i klartekst grunnlaget for at ein hevdar at hjorten i Norge er freda , verna eller utryddingstruga og såleis er ein del av Bernkonvensjonen?

GRUNNGJEVING:

I svar på spørsmål nr 1592 ang termisk siktemidler til bruk på hjortejakt, svarer statsråden at Hjort er ein del av Bernkonvensjonen.

Etter søk på Bernkonvensjonen står:

- Konvensjonen setter strenge krav til vern av truede og sårbare arter.

På Miljødirektoratets sider står følgjande:

“Avtalen gjelder i første rekke vern av arter og områder som krever samarbeid mellom flere stater. Den legger særlig vekt på vern av truede og sårbare arter og dyrearter som vandrer over større områder.”

Hjorten er i vårt land ein av dei mest tallrike dyreartane som slett ikkje verken er truga eller har fare for utrydding eller begrensninger gjennom jakt som ikkje er under kontroll av nasjonale myndigheter pr i dag.

All beskatning av Hjorten er kvotestyrtd gjennom lokale forskrifter og lovverk, derimot foreslår departementet ingen restriksjoner på til dømes revejakt, ei jakt på ein art som verken har begrensninger eller kvoter.

Statsråden svarer overhode ikkje på kva grunnlag som blir vektlagt, i ei beskatning av Hjorten som pr i dag

er kvotestyrtd og dermed overhode ikkje er utsatt for noko som helst fare for ukontrollert eller negativ utvikling av bestanden.

Det verkar både inkonsekvent og direkte ulogisk at beskatning av Hjorten som i dei aller fleste Hjortekommuner er slik at vedtekne kvoter som er satt etter eiga forskrift og etter grundig offentlig saksbehandling og vurderingar, er PROBLEMATISK å klare å ta ut.

Det er også i enkelte kommuner med svært store Hjorteproblemer åpnar opp for fri kalveskyting, pga. at stammen er ute av kontroll.

Att kommunane då skal bli pålagt enda meir byråkrati og må søke og dokumentere Hjortestammen sin utbredelse i Norge, er brått fantastisk, har ikkje departementet og direktorat fått med seg dei faktiske forhold ikring dette.

Statsråden viser ellers ikkje til eller svarar på det faktum at bruken av termisk kikkertsikter til jakt av Hjort, har redusert betydeleg feilskyting, og ettersøk, og har medført betydeleg bedring av retta avskyting, og dyrevelferd.

- Dette er områder som åpenbart er tema som har fokus i Bernkonvensjonen, men som tydelegvis ikkje passar inn i departementet og direktorat sine oppfatninger av saka.

Det er heller ikkje lett å finne dei omtalte vedlegga 1,2,3 og 4 i Bernkonvensjonen som statsråden viser til.

Svar:

Jeg vil først trekke frem at viltressursloven § 5 stadfester forholdet til folkeretten. Loven gjelder med de avgrensningene som følger av internasjonale avtaler og folkeretten ellers. Bernkonvensjonen ble vedtatt av Europarådet 19. september 1979. Konvensjonen ble ratifisert av Norge 27. mai 1986.

Videre vil jeg peke på at Bernkonvensjonens formål er å verne vill flora og fauna og deres naturlige leveområder, med særlig vekt på truede og sårbare arter, og arter og leveområder som krever samarbeid mellom flere stater og å fremme slikt samarbeid. Det er altså ikke slik at konvensjonen bare gjelder for vilt som er fredet, vernet eller utrydningstruet.

Konvensjonen opererer med lister over henholdsvis planter som er totalfredet (vedlegg I), dyrearter som er totalfredet (vedlegg II) og andre dyrearter som omfattes av konvensjonen uten at disse er totalfredet (vedlegg III).

I Bernkonvensjonen vedlegg III er «all species» av «Cervidae» listet opp. Det innebærer at alle arter av hjortedyr er omfattet av Bernkonvensjonen. Etter Bernkonvensjonen artikkel 7 er det altså ikke forbudt å drive jakt på eller fangst av arter som er angitt i vedlegg III, men eventuell jakt på, og fangst av slike arter må reguleres i tråd med forpliktelsene som følger av artikkelen.

Som jeg skrev i mitt svar på spørsmål 1592 den 23. februar 2026, oppstiller Bernkonvensjonen artikkel 8 et forbud mot bruk av alle metoder som er ikke-selektive for fangst og avliving av arter av vill fauna og bruk av alle metoder som kan forårsake at den lokale bestand av en art forsvinner eller forstyrres alvorlig, og især metoder beskrevet i vedlegg IV. I vedlegg IV er blant annet «kunstige lyskilder», «innretninger for å belyse byttet» og «sikter for nattjakt, bestående av innretninger for elektronisk forstørrelse eller overføring» listet opp som metoder som er forbudt ved jakt og fangst. Forbudet i artikkel 8 gjelder for arter opplistet i konvensjonens vedlegg II og III. Som jeg nevnte over, er alle arter av hjortedyr omfattet av konvensjonens vedlegg III. Artikkel 8, jf. vedlegg III og IV, innebærer altså et forbud mot bruk av blant annet «kunstige lyskilder», «innretninger for å belyse byttet» og «sikter for nattjakt, bestående av innretninger for elektronisk forstørrelse eller overføring» ved jakt på hjort. Jeg vil påpeke at forbudet gjelder selv om hjorten ikke er fredet, vernet eller utrydningstruet. Forbudet gjelder uavhengig av om bruk av termiske siktemidler kan være egnet til blant annet å redusere feilskyting, slik du skriver i begrunnelsen for spørsmålet.

Eventuelle unntak fra forbudet mot bruk av metoder i vedlegg IV, må oppfylle vilkårene som følger av Bernkonvensjonen artikkel 9. Disse gjorde jeg rede for i mitt svar på spørsmål 1592 den 23. februar 2026.

SPØRSMÅL NR. 1802

Innlevert 24. februar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 9. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren, med tanke på ønska trafikksikkerhetstiltak som han har vore ute i media og vil innføre, anbefale bruk av skikkelege piggdekk og fjerne lovheimelen til å innføre piggdekkgebyr i byområda?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren har vore ute og omsnakka tiltak for å ta ned hardt skadde og drepte i trafikken. og det er åpenbart viktig at vi snur alle steinar for å gjere noko med dette.

Køyering på vanskelig vinterføre og glatte vegar er også årsaker til mange av ulykkene, der vegbanen også blir berre meir og meir polert pga. bruken av piggfrie dekk.

Piggfrie dekk gjev generelt betydelig lengre bremselengde enn piggdekk, ofte 10-20 m i 50 km/t på glatte vintervegar.

Det er derfor ein grunn til at dei fleste utrykningsskjøretøy slik som politi og ambulanser køyrer med piggdekk.

Så presterer altså fleie byar å innføre piggdekkgebyr, der bilane når det er glatt ravar rundt på glatta og koliderer, og er alt anna enn trafikk trygging i praksis.

Svar:

Føremålet med piggedekkgebyr er å redusere nivået av svevestøv i norske kommunar. All kunnskap viser at dette gir betre luftkvalitet, noko som igjen reduserer helseplagar for folk som bur og ferdast i utsette område. Kommunane har ansvar for at grenseverdiane i forureiningsforskrifta blir haldne. Når kommunane har dette ansvaret, må dei òg ha tilgjengelege verkemiddel for å kunne følgje opp. Staten pålegg ikkje kommunar å innføre piggedekkgebyr. Dette avgjer den enkelte kommune sjølv. For bilistar er det heller ikkje forbode å bruke piggedekk, men i nokre kommunar er det innført piggedekkgebyr. Det følgjer da ein økonomisk plikt dersom piggedekk blir brukt innanfor ei sone med piggedekkgebyr.

Bruk av dekk som er tilpassa lokale føreforhold, er viktig for å redusere ulukkesrisikoen. Det finst både piggedekk og piggfrie vinterdekk som gir godt veggrep og god tryggleik. Mellom storbyane der svevestøv er eit lite problem, er det naturleg nok ein høgare del som brukar

piggedekk. Erfaringane viser at i dei største bykommunane der piggedekkgebyr blir brukt, kan ein stor del køyre piggfritt utan at ulempene blir for høge. Vegnettet i desse kommunane blir og drifta deretter. Det er berre tre kommunar i Noreg som nyttar seg av piggedekkgebyrordninga i dag, og det er Trondheim, Bergen og Oslo.

Etter mi vurdering, er piggedekkgebyret eit verkemiddel som er viktig for å kunne halde seg innanfor grenseverdiane for luftkvalitet i forureiningsforskrifta. Det førebyggjer helseskadar, byggjer på prinsippet om at forureinar betaler, og støttar lokaldemokratiet i kommunane. Eg vil derfor ikkje fjerne lovheimelen for bruk av piggedekkgebyr. Eg viser i denne samanhengen også til handsaminga i Stortinget av Dokument 8:35 S (2025-2026), Innst. 93 S (2025-2026).

Eg kan for øvrig opplyse om at departementet i sitt tildelingsbrev for 2026 til Staten vegvesen har gitt etaten i oppdrag om å foreta ein heilskapeleg revisjon av piggedekkgebyrforskriften.

SPØRSMÅL NR. 1803

Innlevert 26. februar 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 9. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å forsikre seg om at skolene ivaretar elever som blir utsatt for seksuelle overgrep fra medelever?

BEGRUNNELSE:

Vi er gjort kjent med at elever som utsettes for seksuelle overgrep fra medelever mangler støtte og hjelp fra skolen. Det går utover elevens helse, men også skolegangen. Det fører til at barn og unge ikke får oppfylt sin grunnleggende rett til utdanning etter Barnekonvensjonen artikkel 28.

Dessverre opplever mange barn og unge å bli utsatt for overgrep fra andre barn og unge. Ifølge NOVA (2023) rapporterer 1 av 4 unge at de har opplevd seksuell vold. 1 av 10 har opplevd voldtekt ut fra juridisk definisjon. Jenter er klart overrepresentert, og mange er utsatt fra andre unge. Når de unge er elever på samme skole, blir belastningen enda større. Overgrepene kan ha skjedd etter skoletid, men får likevel store konsekvenser for skolehver-

dagen. Spesielt dersom den utsatte eleven må møte overgriper på skolen. Vi mener skolen har et særskilt ansvar for å ivareta den eleven som er utsatt for en alvorlig krenkelse.

Likevel får vi høre at unge blir møtt med ansvarsfraskrivelse og manglende forståelse og tiltak fra skolen. Noen av utfordringene som er pekt på er at skolene mener det ikke er skolens ansvar å følge opp med tiltak dersom overgrep skjedde på fritiden, mange mangler kompetanse om vold og overgrep, de bagatelliserer overgrep der overgriper er under den strafferettslige alder og mangler rutiner for å informere og følge opp med virksomme tiltak som ivaretar den utsatte.

Konsekvensene for mange ofre er at de ikke klarer å møte på skolen og mister verdifull skolegang og fellesskap med andre, i tillegg til de store helsekonsekvensene seksuelle overgrep kan ha, på kort og lang sikt.

Svar:

Seksuell trakassering er totalt uakseptabelt, uavhengig om det skjer på skolen eller på andre arenaer.

Tallene representanten viser til understreker at seksuell trakassering og overgrep er et samfunnsproblem, og jeg vil berømme representanten for å sette søkelyset på et viktig problem.

Det er kommunen og fylkeskommunen som skoleeiere som har ansvaret for at elevene har det trygt og godt på skolen. Arbeidet med at elever skal ha det trygt og godt på skolen er en del av det grunnleggende oppdraget skolen har. For å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, har skolen en aktivitetsplikt. Det betyr blant annet skolen har en plikt til å sette inn egnede tiltak. Når skolen setter inn tiltak for en elev, skal skolen lage en skriftlig plan for tiltakene. I saker hvor oppførselen til en elev går ut over tryggheten til en medelev – for eksempel gjennom seksuell trakassering – kan også pålagt skolebytte være et aktuelt tiltak, dersom mindre inngripende tiltak ikke kan avhjelpe situasjonen.

Opplæringsloven er helt tydelig. Alle elever har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring, jf. opplæringsloven § 12-2. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenkende oppførsel som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Dette inkluderer også seksuell vold og seksuell trakassering. Skolen har ansvar for å sørge for et godt og trygt skolemiljø til en elev, uavhengig av om overgrepet mot eleven har skjedd på skolen eller i fritiden.

Skolen har en sentral rolle i å forebygge seksuell trakassering og overgrep gjennom det holdningsskapende arbeidet som skjer i skolen. Fellesskolen er en viktig arena for utvikling av holdninger og diskutere sentrale samfunnsspørsmål, for eksempel likestilling og seksuell trakassering. Dette kommer også tydelig fram i læreplan-

verket. Blant annet skal elevene etter 4. trinn kunne samtale om grenser knyttet til kropp, hva vold og seksuelle overgrep er, og hvor en kan få hjelp dersom en blir utsatt for vold og seksuelle overgrep. Etter 7. trinn skal elevene blant annet kunne reflektere over om egne og andres grenser knyttet til følelser, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte hva en kan gjøre om grenser blir brutt. I samfunnskunnskap på videregående skal elevene kunne reflektere over utfordringer i forbindelse med grensesetting og drøfte ulike verdier, normer og lover som gjelder kjønn, seksualitet og kropp. Utdanningsdirektoratet har utviklet en støtteressurs til undervisning om kjønn og seksualitet i de ulike fagene. Ressursen skal være til hjelp for planlegging av alderstilpasset undervisning i temaene. Støtten er utviklet i samarbeid med Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

For å sikre at barn og elever får god opplæring om kropp, grenser, kjønn og seksualitet – og vet hvordan de kan få hjelp – må lærere ha solid kompetanse på området. Kunnskapsdepartementet har derfor gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å sørge for at barnehager, skoler og SFO får enkel tilgang til pedagogiske ressurser om vold og overgrep, for å styrke ansattes kompetanse i å forebygge, avdekke og håndtere bekymringer.

Jeg forventer at alle som arbeider i skolen er tydelige på at ulike former for trakasserende oppførsel ikke tolereres. Jeg vil også understreke det ansvaret vi har som foreldre. Det er viktig at foreldre tar opp disse spørsmålene med sine barn - både sønner og døtre. Både for å trygge de som utsettes for trakassering om at det er greit å si ifra og at barna får beskjed om hva som er uakseptabel oppførsel.

SPØRSMÅL NR. 1804

Innlevert 26. februar 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 9. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statsråden bes utarbeide en oversikt over bevilgninger til jernbane i vedtatt statsbudsjett fordelt på administrasjon, vedlikehold, fornying samt investeringer.

Kan det bes om en oversikt over utviklingen for perioden 2016-2026 i både nominelle og reelle tall?

Svar:

Tabellene viser utviklingen i relevante bevilgninger til Jernbanedirektoratet i perioden 2017-2026. I spørsmålet bes det om en oversikt fra 2016-2026. Blant annet på grunn av endringer i postering av bevilgninger mellom Jernbaneverket og Jernbanedirektoratet i forbindelse med jernbanereformen, er ikke tallgrunnlaget mel-

lom 2016 og 2017 sammenliknbart. Tidsserien begynner derfor i 2017.

Bevilgninger til administrasjon omfatter bevilgningene på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter. Hoveddelen av Jernbanedirektoratets driftsutgifter består av lønnsutgifter, utgifter til lokaler, IKT-utstyr og kjøp av tjenester og reiser. Spesielle driftsutgifter går hovedsakelig til å dekke Jernbanedirektoratets utgifter til utredning av nye jernbaneprosjekter. Videre vises bevilgningen knyttet til kjøp av infrastrukturtjenester, fordelt mellom drift og vedlikehold, planlegging av investeringer, fornying og mindre investeringer og investeringer.

Det bevilges ikke penger som dekker Bane NORs administrasjonskostnader direkte. Dette inngår i bevilgningene til kjøp av infrastrukturtjenester.

Definisjoner for de ulike kategoriene det spørres om er justert i perioden. Fornyning av infrastruktur er i varierende grad over perioden blitt budsjettert som min-

dre investeringer og som vedlikehold. Det har ikke vært mulig å korrigere for endret postplassering av fornyingsprosjekter. Kap. 1352, post 72 Kjøp av infrastrukturtjenester – planlegging av investeringer, eksisterte frem til 2021. Kap. 1352, post 72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Fornyning og mindre investeringer ble etablert fra 2025. Oversikten nedenfor viser gjeldende budsjett med fordeling iht. poststrukturen i det angjeldende budsjettåret.

Videre ble deler av bevilgningen til investeringer under Bane NOR SF gitt som kapitalinnskudd i foretaket i 2017.

Jeg gjør oppmerksom på at Bane NOR SF i perioden frem til 2023 bygget seg opp en vesentlig produksjonsgjeld til staten. Det vil si at foretaket fikk tilført mer likviditet enn det brukte, og bevilgningene over statsbudsjettet var høyere enn faktisk aktivitet i Bane NOR. De siste årene har Bane NOR bygget ned produksjongjelden, det vil si at de har brukt mer midler på jernbanen enn bevilgningene tilsier.

Løpende mill. kroner

	2022	2023	2024	2025	2026
Kap. 1352 Jernbanedirektoratet					
01 Driftsutgifter	378,6	381,6	392,7	404,8	422,4
21 Spesiell driftsutgifter – Utredninger	105,6	118,8	109,2	102,0	130,7
71 Kjøp av infrastrukturtjenester – Drift og vedlikehold	7 319,8	9 111,2	9 330,1	7 275,0	7 509,0
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Planlegging av investeringer	-	-	-	-	-
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Fornyning og mindre investeringer	-	-	-	8 225,0	7 853,6
73 Kjøp av infrastrukturtjenester – Investeringer	19 075,5	16 205,9	16 678,1	10 255,6	8 741,5
Totalt	26 879,4	25 817,5	26 510,1	26 262,4	24 657,2
	2022	2023	2024	2025	2026
Kap. 1352 Jernbanedirektoratet					
01 Driftsutgifter	378,6	381,6	392,7	404,8	422,4
21 Spesiell driftsutgifter – Utredninger	105,6	118,8	109,2	102,0	130,7
71 Kjøp av infrastrukturtjenester – Drift og vedlikehold	7 319,8	9 111,2	9 330,1	7 275,0	7 509,0
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Planlegging av investeringer	-	-	-	-	-
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Fornyning og mindre investeringer	-	-	-	8 225,0	7 853,6
73 Kjøp av infrastrukturtjenester – Investeringer	19 075,5	16 205,9	16 678,1	10 255,6	8 741,5
Totalt	26 879,4	25 817,5	26 510,1	26 262,4	24 657,2

Faste mill. 2026-kroner

	2017	2018	2019	2020	2021
Kap. 1352 Jerbanedirektoratet					
01 Driftsutgifter	587,4	604,8	462,6	431,1	467,0
21 Spesiell driftsutgifter – Utredninger	268,1	267,9	266,8	141,5	239,3
71 Kjøp av infrastrukturtjenester – Drift og vedlikehold	9 346,3	10 246,2	11 130,8	10 924,2	10 885,6
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Planlegging av investeringer	2 282,3	2 817,1	2 103,9	1 779,0	1 561,3
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Fornyning og mindre investeringer	-	-	-	-	-
73 Kjøp av infrastrukturtjenester – Investeringer	12 251,0 ¹	11 718,4	13 184,4	15 364,4	19 628,9
Totalt	24 735,1	25 654,5	27 148,5	28 640,1	32 782,0
	2022	2023	2024	2025	2026
Kap. 1352 Jerbanedirektoratet					
01 Driftsutgifter	445,1	425,5	419,4	409,5	422,4
21 Spesiell driftsutgifter – Utredninger	124,2	132,5	116,6	146,4	130,7
71 Kjøp av infrastrukturtjenester – Drift og vedlikehold	8 606,1	10 160,1	9 965,6	7 110,5	7 509,0
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Planlegging av investeringer	-	-	-	-	-
72 Kjøp av infrastrukturtjenester – Fornyning og mindre investeringer	-	-	-	7 744,7	7 853,6
73 Kjøp av infrastrukturtjenester – Investeringer	22 427,7	18 071,4	17 814,1	11 450,5	8 741,5
Totalt	31 603,1	28 789,5	28 315,8	27 076,5	24 657,2

SPØRSMÅL NR. 1805

Innlevert 26. februar 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 9. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ifølge Miljødirektoratets rapport, Klimatiltak i Norge 2026: Veivalg og utslippsbaner mot 2050, skal det etableres et nasjonalt reduksjonsmål med betydelige kutt i personbiltransporten som vil redusere mobiliteten i

samfunnet. Bilen har gitt folk uavhengig av bosted frihet til å kunne reise hvor man vil til ønsket tidspunkt.

Mener statsråden at samferdselspolitikken skal bygge opp rundt effektiv og trygg veitransport eller skal

¹ Kapitaltilskudd til Bane NOR SF utgjør 8 628,8 mill. kroner

politikken brukes til å motarbeide folks frie transportvalg og mobilitet?

Svar:

Det er riktig at Miljødirektoratet i rapporten Klimatiltak i Norge skriver at Norge bør vurdere et nasjonalt reduksjonsmål for veitrafikk. Dette er imidlertid noe annet enn at det «...skal etableres et nasjonalt reduksjonsmål med betydelige kutt i personbiltransporten som vil redusere mobiliteten i samfunnet». Miljødirektoratet er et forvaltningsorgan, som kan komme med faglige uavhen-

gige råd. Blant direktoratets oppgaver er å sørge for et kunnskapsgrunnlag for politikkutviklingen.

Regjeringens gjeldende transportpolitikk er presentert i Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036. Som det framgår her, har regjeringen mål om en enklere reisehverdag for innbyggerne og økt konkurranseevne for næringslivet – altså det motsatte av «...å motarbeide folks frie transportvalg og mobilitet». Målet om økt framkommelighet skal vi nå sammen med de øvrige transportpolitiske målene om å bidra til Norges klima- og miljømål, nullvisjonen for drepte og hardt skadde, effektiv bruk av ny teknologi og å få mer for pengene.

SPØRSMÅL NR. 1806

Innlevert 26. februar 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Betydelige mengder vannkraftproduksjon i NO4-området er ute av drift samtidig, noe som har store konsekvenser for strømprisene i Nord-Norge. Allerede før nedstengingen hadde prisen i nord steget betydelig.

Kan statsråden redegjøre for hvor viktige de tre vannkraftverkene som er ute av drift er for kraftforsyningen og prisdannelsen i NO4 er tatt ut av produksjon samtidig, og kan havariet ved det ene kraftverket skyldes manglende vedlikehold?

BEGRUNNELSE:

Denne vinteren har vært preget av kulde og høye strømpriser, også i NO4-området, Nord-Norge. Samtidig som været har vært ekstremt kaldt har Statkraft tatt ut en betydelig andel av sin produksjon, grunnet vedlikehold og havari. Akkurat nå står Svartisen kraftverk, deler av Kobbelv kraftverk og Rana. Til sammen utgjør utkoplet produksjon rundt 900 MW, som igjen tilsvarer flere ganger elektrifisering av Melkøya.

Svar:

Viktige regulerbare vannkraftverk må vedlikeholdes og driftes forsvarlig, slik at kraftforsyningen ivaretas. NVE er ikke bekymret for kraftsituasjonen i Nord-Norge (NO4). Fyllingsgraden i magasinene i NO4 er høy, og til tross for at produksjonskapasitet fra vannkraft er ute til

vedlikehold er tilgangen på kraft fra andre vannkraftverk, vindkraftverk og import fortsatt god. Hittil i år har produksjonen i NO4 vært høyere enn forbruket i 96 prosent av tiden, og NO4 har fortsatt den laveste gjennomsnittlige kraftprisen i Norden.

Planlagt vedlikeholdsarbeid varsles til markedet lenge i forveien gjennom en såkalt UMM (urgent market message), slik at aktørene kan ta hensyn til informasjonen og planlegge deretter. De fleste store vannkraftverk er tidvis ute til langvarig vedlikehold, både for å sikre stabil drift og for å forlenge levetiden til kraftverkene. Disse arbeidene må ofte planlegges lang tid i forveien, og kraftverkseierne vil naturlig nok forsøke å legge arbeidet til perioder der behovet for kraft typisk er mindre og det er forventet lave kraftpriser. Det er ikke uvanlig at kraftprodusenter justerer tidspunktet for større vedlikeholdsarbeider, dersom forventningene til kraftprisen endrer seg. Men i mange tilfeller vil også konsesjonsvilkår, sesongmessige variasjoner i vanntilslaget og allerede inngåtte vedlikeholdsavtaler ha stor betydning for når vedlikeholdsarbeidet må gjøres.

Statkraft har for tiden tre regulerbare vannkraftverk med til sammen 870 MW helt eller delvis ute av drift i Nord-Norge (NO4). Svartisen (600 av 600 MW), Rana (120 av 495 MW) og Kobbelv (150 av 300 MW) er tre av de største og mest regulerbare kraftverkene i NO4, og dermed viktige for kraftforsyningen i dette området. Kraftverkene kan bidra med mye effekt i perioder med høy etterspørsel, men er også viktige for den mer langsiktige forsyningssikkerheten siden magasinkapasiteten er stor. Totalt

står disse kraftverkene for omtrent 10 TWh av den totale magasinkapasiteten på 21 TWh i NO4. Det er imidlertid viktig å merke seg at store deler av kapasiteten i Rana og Kobbelv fortsatt er tilgjengelig.

Svartisen kraftverk er stengt fra 1. desember 2025 for gjennomføring av planlagt vedlikehold av vannveiene. Dette er første gang siden idriftsettelse i 1993 at tunnelene tømmes for denne typen vedlikehold. Arbeidet må gjennomføres vinterstid for å unngå skadeflom fra breen under snøsmelting. Planlagt oppstart er mai 2026. Allerede i 2023 ble det publisert en markedsmelding om det planlagte arbeidet i Svartisen. Det er også planlagt vedlikeholdsarbeid ved anlegget i 2027 og 2028.

Kobbelv er et anlegg fra 1987 der slitasje er kjent og dokumentert. Det pågår et planlagt rehabiliteringsprosjekt ved Kobbelv, som blant annet skal fornye generatorer og løpehjul som nærmer seg slutten av beregnet levetid, og øke installert effekt fra 300 til 330 MW innen 2027. Kobbelv har stor magasinkapasitet som kan lagre tre års tilsig, noe som kan være gunstig ved utetid som ikke er planlagt, fordi det kan redusere risikoen for at vann går til

spille. Reparasjonsarbeidet pågår, med forventet oppstart ved utgangen av juli 2026. Jeg har ikke informasjon som tilsier at generatorhavariet i desember 2025 har sammenheng med manglende vedlikehold.

Rana kraftverk er delvis ute til planlagt vedlikehold (turbिनrehabilitering) fra 28.april 2025 til 12. mars 2026, med testing i perioden 2. mars til 12. mars.

Vi har ikke anslag på hvor mye den reduserte kapasiteten i de tre kraftverkene har hatt å si for kraftprisen i NO4, men generelt sett bidrar mer tilgjengelig produksjonskapasitet til lavere kraftpriser. I situasjoner med forventninger om høye kraftpriser, både på kort og lang sikt, vil disse kraftverkene kunne bidra til å dempe både de kortsiktige pristoppene og de mer langsiktige gjennomsnittsprisene noe. Samtidig vil også alternativene til vannkraftproduksjon i NO4 påvirke prisene. Både i NO4 og i områdene rundt er det mye vindkraft og Nord-Norge har mulighet for å utveksle kraft med Sverige og Midt-Norge.

De aktuelle kraftverkene vil gradvis komme tilbake i drift i løpet av våren og sommeren 2026, noe som vil bidra til å normalisere kraftbalansen i NO4.

SPØRSMÅL NR. 1807

Innlevert 26. februar 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 12. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

26. februar vedtok stortingets flertall å skrote Norges klimamål om klimanøytralitet.

Kan statsråden redegjøre for om det er andre lands parlament eller regjeringer som aktivt har skrota noen av sine klimamål?

BEGRUNNELSE:

Ber om liste over eventuelle land og klimamål som er skrotet.

Svar:

I tråd med artikkel 4, paragraf 12 i Parisavtalen har FNs klimasekretariat laget et register for alle nasjonalt fastsatte bidrag som parter til avtalen har meldt inn. Det kan finnes på <https://unfccc.int/NDCREG>. Jeg er ikke kjent med at det finnes offisielle oversikter over klimamål som parter ikke har meldt inn under Parisavtalen.

USAs fratreden fra Parisavtalen innebærer at USAs internasjonale forpliktelse om å opprettholde sine nasjonalt fastsatte bidrag opphører. Det er ingen andre land som har trukket seg fra Parisavtalen.

Det er viktig for meg å understreke at Norge ikke vil gå fra sitt nasjonalt fastsatte bidrag for 2030 eller 2035, som følge av Stortingets vedtak i forbindelse med behandling av dokument 8:41 S (2025-2026). Målet om klimanøytralitet var et nasjonalt mål som ikke har vært meldt inn som et mål under Parisavtalen. Det er heller ikke forankret i Lov om klimamål. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med nærmere informasjon om hvordan regjeringen følger opp vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1808**Innlevert 27. februar 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 9. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden forsikre om at alt er i rute i tenestene og tilsynsmyndighetene til at ny meldeordning skal gjelde fra 1. juli 2026, og kan han informere om prosessen videre?

GRUNNGJEVING:

1. juli 2026 trer ny meldeordning i kraft. Dette er svært viktig for pasienttryggleiken og arbeidet for kvalitet i helsetenestene. Eg er kjent med at det er uro og bekymring for at det er gjort lite for å førebu omlegging til den nye meldeordninga.

Svar:

Jeg legger til grunn at helse- og omsorgstjenesten og tilsynsmyndighetene vil innrette seg etter lovendringene når disse trer i kraft. Det tas sikte på at lovendringene trer i kraft fra 1. juli i år.

Helsetilsynet sendte 26. februar ut et informasjonsbrev om innføringen av ny meldeordning til bl.a. alle landets kommuner, fylkeskommuner, helseforetak og regionale helseforetak. Det fremgår av informasjonsbrevet at Helsetilsynet og statsforvalterne nå utreder nærmere hvordan oppgavene i ny meldeordning skal håndteres, og at de senere vil sende ut mer detaljert informasjon om bl.a. hva virksomhetene skal gjøre etter at de har sendt inn en melding om en alvorlig hendelse. Helsetilsynet har

også opprettet en egen informasjonsside om innføringen av ny meldeordning på sitt nettsted. I tillegg har Helsedirektoratet bidratt til å spre informasjon om ny meldeordning gjennom sitt nyhetsbrev «I trygge hender».

Meldinger skal fortsatt sendes via portalen på melde.no, og det er ingen endringer i hvem som kan og skal melde ifra om alvorlige hendelser. Kriteriene for hvilke hendelser som skal meldes er også de samme som i dagens varselordning. Alvorlige hendelser vil derfor bli meldt som tidligere. Jeg mener at endringene vil bidra til å styrke pasientsikkerhetsarbeidet både ute i virksomhetene og hos tilsynsmyndighetene, og bidra til læring.

Innføring av plikt for virksomhetene til å sende rapport til statsforvalteren om alvorlige hendelser er nytt i ny meldeordning. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide veiledningsmateriell for rapportskrivningen og skal være ferdig innen 1. juni. Helsedirektoratet har startet arbeidet med å innhente innsikt blant annet fra relevante aktører i helseforvaltningen og virksomheter i helse- og omsorgstjenestene. Når utkast til veiledning og materiell foreligger, vil Helsedirektoratet legge til rette for at aktører i tjenestene kan gi innspill og bidra til kvalitetssikring før materialet ferdigstilles. Både Helsetilsynet og statsforvalterne bidrar inn i dette arbeidet. Videre har Ukom bidratt med kunnskapsgrunnlag med rapporten «Systemperspektiv i gjennomganger av alvorlige uønskede hendelser» som ble publisert i desember 2025, og medfølgende materiell til refleksjon og læring som ble publisert i januar 2026.

SPØRSMÅL NR. 1809**Innlevert 27. februar 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen****Besvart 9. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen bruke utdanningspolitikken mer aktivt for å bremse befolkningsnedgangen i Nord-Norge og distriktene, når stabile og brede skoletil-

bud er en av de viktigste faktorene for om familier blir boende?

BEGRUNNELSE:

Distriktskommuner i Nord-Norge opplever vedvarende befolkningsnedgang, og forskning og erfaring viser at stabile og relevante utdanningstilbud er en av de viktigste forutsetningene for at familier blir boende. Når utdanningstilbud svekkes eller blir mer uforutsigbare, øker risikoen for utflytting, særlig blant unge. For å motvirke denne utviklingen er det nødvendig at statsråden redegjør for hvordan utdanningspolitikken skal brukes aktivt som et distriktpolitisk virkemiddel.

Svar:

I mange norske kommuner og fylker er elevtallet synkende, og for flere av dem – også i Nord-Norge – vil denne utviklingen fortsette de første årene som kommer. Fra 2027 går ungdomskullene ned i hele landet. Kommuner og fylkeskommuner med vedvarende nedgang i folketallet og færre barn og unge kan få behov for å tilpasse tilbudene for å sikre et godt og bærekraftig tjenestetilbud på flere områder – herunder også i grunnopplæringen.

Det kan innebære omorganiseringer i barnehage-, skole-, helse- og kultur- og fritidstilbud. Slike vanskelige prioriteringsspmåler kan være svært krevende, men det kan også flere steder være nødvendige diskusjoner for å kunne opprettholde både kvalitet og tilgjengelighet i tilbudene. Jeg har stor forståelse for de utfordrende beslutningene lokalpolitikkerne må foreta i en slik situasjon og mener de er de beste til å foreta disse prioriteringene.

Regjeringens viktigste bidrag til distriktskommunene og fylkeskommuner med store distrikter, er å arbeide for gode rammebetingelser for kommunesektoren. Fra 2024 til 2025 var veksten i kommunesektorens frie inntekter om lag 15 milliarder kroner, og 2026 er de styrket med ytterligere om lag 8,3 milliarder kroner.

I denne sammenhengen vil jeg også nevne grunnskoletilskuddet, innført i 2022, som er en liten del av kommunens frie inntekter som gis med et fast beløp for hver kommunal grunnskole i kommunen. Formålet med tilskuddet var å støtte opp om tjenestene nær folk. Pengene er ikke øremerket og kommunen kan selv prioritere hvordan midlene brukes. Satsen i grunnskoletilskuddet er prisjustert og utgjør 583 234 kroner per skole i 2026. Fordelingen i 2026 er basert på antall skoler høsten 2024.

For ungdommer i videregående opplæring er utsikter til videre utdanning og arbeid viktig for beslutningene de tar om bosted, enten midlertidig for en periode i livet eller mer varig. Fylkeskommunene ble med ny opplæringslov i 2024 forpliktet til å vektlegge regionens arbeidskraftbehov i enda større grad når de dimensjonerer tilbudene i videregående opplæring i eget fylke. Fylkeskommunene er de som kjenner arbeidslivsbehovene i egen region best.

Regjeringen er opptatt av å finne fleksible løsninger som gjør det mulig at flere elever kan bo hjemme lenger. I Finnmark er det gjennomført forsøk med LOSA-modellen som gir elever i utkantkommuner tilbud om videregående opplæring på sitt hjemsted. Vi har nylig hatt på høring et forslag om å utvide adgangen til bruk av fjernundervisning på yrkesfaglige utdanningsprogram i den videregående opplæringen, i områder med lav bosetting og store avstander. Dette gjør det blant annet mulig for fylkeskommunene å tilby opplæring i tråd med opplæringsordningen LOSA som Finnmark fylkeskommune har gjennomført forsøk med i flere år. Vi jobber nå med oppfølgingen av høringen.

Videre vil jeg også vise til at vi viderefører tilskuddet på 15 millioner kroner til fleksible og desentraliserte tilbud innenfor yrkesfaglig videregående opplæring. Tilskuddet skal bidra til å gi flere et godt tilbud – selv om store avstander og spredt befolkning kan gjøre det krevende.

Ved å redusere studiegjeld kan unge og nyutdannede få en bedre økonomisk start hvis de bosetter seg i en distriktskommune. Fra 1. januar 2026 har vi innført en helt ny ordning for sletting av studiegjeld på 25 000 kroner per år for arbeidstakere i norske distriktskommuner (sentralitetssone 5 og 6). Fra samme tidspunkt har vi også doblet beløpet for mulig sletting i innsatssonen i Finnmark og Nord-Troms – fra 30 000 til 60 000 kroner per år. Erfaringene siden implementering viser at det er stor interesse for disse ordningene.

Regjeringen har også styrket fleksible og desentraliserte lærerutdanninger som et nøkkeltiltak for å øke tilgjengeligheten og rekrutteringen til læreryrket over hele landet – med særlig fokus på Nord-Norge. Disse utdanningsformene er spesielt tilpasset studenter som ikke kan bo nær campus eller følge et heltidsstudieløp, og treffer blant annet ansatte i barnehage, skole og SFO som ønsker å kombinere jobb med utdanning. At studentene ikke trenger å flytte bidrar samtidig til å sikre lokal og regional rekruttering.

Det er verdt å nevne at i innsatssonen i Finnmark og Nord-Troms er barnehage gratis for alle barn. Ordningen er et økonomisk løft for småbarnsfamilier og reduserer utgiftene betydelig – noe som gjør det enklere å etablere seg og bli boende.

Avslutningsvis vil jeg også peke på at generelle tiltak som er rettet mot kommuner uavhengig av geografisk beliggenhet, kan ha betydning for kommuner i Nord-Norge. Et eksempel på et slikt tiltak er Utdanningsdirektoratets oppfølgingsordning for kommuner med svake resultater over tid. Flere kommuner i Nord-Norge har ønsket og fått tilbud om å delta i denne ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1810**Innlevert 28. februar 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 9. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Mange av oljepionerene som åpenbart er eksponert for boreslam, hydrokarbon eller benzen i sine jobber og kan dokumentere at diagnosen er oppstått av den grunn, nå ikke tør å søke i frykt for avslag og manglende skjønn i nemdas arbeid. Noen fikk også endret stillingstittel som ikke er oppført på listen, men gjorde mer eller mindre den samme jobben.

Mener statsråden at loven og nemdas arbeid ivaretar Stortingets intensjon fullt ut?

BEGRUNNELSE:

Mange av oljepionerene frykter at Stortingets intensjon om erstatningsordning ikke oppfylles. Tilbakemeldingene er at det er mange diagnoser som er oppstått etter eksponering av boreslam, hydrokarbon eller benzen, ikke er oppført i loven. Vi ser jevnlig dødsfall, nå sist Tord Lillehavn, og mange vegrer seg for å søk da faren for avslag er stor og det ikke er klagerett. Tilbakemeldingene er også at flere jobbet "på dekk" med de samme eksponeringer, men på grunn av endret stillingstittel etter gjennomføring av ulike kurs, ikke står oppført på listen. Det kan stilles spørsmål om kommisjonens rapport og oversikt over titler og diagnoser skulle være uttømmende eller ei.

Svar:

Jeg er glad for at kompensasjonsordningen for kjemikalieskadde oljepionerer er åpnet for søknader. I løpet av årets to første måneder har nemnda mottatt over 90 søknader, og flere har allerede fått utbetalt kompensasjon.

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 220 (2024-2025) er kompensasjonsordningen basert på kunnskapsgrunnlaget og anbefalingene som oljepionerkommisjonen presenterte i NOU 2022: 19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning.

Vilkårene for å motta kompensasjon er beskrevet i Prop. 7 L (2025-2026) og er nedfelt i lov om kompensasjonsordning for kjemikalieskadde oljepionerar, som ble vedtatt i Stortinget 16. desember 2025.

Hvilke sykdommer og skader som er omfattet av ordningen tar utgangspunkt i kommisjonens anbefalinger og fremkommer av «sykdomslisten» i loven. Som det er redegjort for i lovproposisjonen, la departementet ved utformingen av denne listen til grunn at det må være tale

om sykdommer og skader som det, basert på internasjonal forskning, er påvist at har en dokumentert sammenheng med eksponering for boreslam, hydrokarboner og benzen.

Arbeidstakergruppene som er omfattet av loven er også basert på kommisjonsrapporten. Ifølge flertallet i kommisjonen var de som jobbet innenfor de nevnte gruppene særlig utsatt for eksponering som var ulik kjemisk eksponering i arbeidslivet for øvrig i den aktuelle tidsperioden. Dette var kommisjonens hovedbegrunnelse for sin anbefaling om at det burde etableres en særskilt kompensasjonsordning.

Ifølge loven må søkeren ha tilhørt en eller flere av de angitte arbeidstakergruppene i perioden 1966 til 1990 for å være omfattet av ordningen. Det fremgår imidlertid ikke av loven eller lovforarbeidene at det er et vilkår at søkeren må ha jobbet innenfor en av de aktuelle gruppene i hele perioden vedkommende var offshore. Videre er lovens vurderingstema hvilken arbeidstakergruppe(r) søkeren har tilhørt, ikke hvilken formell stillingstittel vedkommende har hatt. Vi legger derfor til grunn at det avgjørende, på dette punktet, vil være hvorvidt nemnda, etter en fri bevisvurdering, finner det sannsynliggjort at søkeren faktisk arbeidet innenfor de aktivitetsområdene og arbeidstakergruppene som er angitt i § 2 i lov om kompensasjonsordning for kjemikalieskadde oljepionerar.

SPØRSMÅL NR. 1811

Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 9. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Jeg viser til statsrådens svar datert 17.2.2026 på skriftlig spørsmål fra undertegnede om den sterke nedgangen i fiskebestander i norske farvann i perioden 2013–2025. I svaret skriver statsråden at “at forvaltningen i stor grad har fulgt forskernes råd, men at det “for noen bestander har det blitt satt for høye kvoter sett i sammenheng med at økosystemer er i endring.”

Kan fiskeriministeren legge frem en liste over alle tilfellene der fiskekvoter er satt høyere enn faglige råd i perioden 2010 til og med 2025?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar 17.2.2026 skriver statsråden at nedgang i samlet bestandsstørrelse fra 2013 blant annet skyldes redusert rekruttering til store og viktige bestander som makrell og nordøstarktisk torsk og at mange av bestandene fremdeles er innenfor rammene av det som omtales som bærekraftig høsting. Samtidig er det flere eksempler de siste årene på at kvotene er satt høyere enn faglige råd. Dette skyldes blant annet forvaltningsregelen om å ikke redusere skreikvotene med mer enn 20 prosent per år for å sikre forutsigbarhet for fiskerinæringen. På bakgrunn av dette har kvotene for skreien i flere år har blitt redusert med 20 prosent, det er grunn til å tro at de burde vært redusert mer for å oppnå best mulig forvaltning av norske fiskeressursene og unngå den sterke bestandsnedgangen vi har sett for bestanden de siste årene. Jeg viser blant annet til følgende utdrag fra NRK 17.7.2023.

“Norske og russiske havforskarar sitt råd for 2024 er på 453.427 tonn. Det er innanfor forvaltningsregelen om 20 prosent endring – Dersom vi hadde sett bort frå forvaltningsregelen, ville kvoterådet for neste år vore på 355.000 tonn, seier forskingsdirektør seier forskingsdirektør Geir Huse i Havforskningsinstituttet.”

Jeg viser også til at de vedtatte kvotene for 2023 og 2022 begge var en reduksjon på 20 prosent. Et annet tilfelle er makrellbestanden der kvotene har vært høyere forskernes råd over flere år, blant annet fordi kyststatene ikke blir enige om sine kvoteandeler.

Jeg ber derfor om en liste over alle tilfeller der kvotene er satt høyere enn faglige vurderingen av bestanden skulle tilsi.

Svar:

Forvaltningen av fiskeressurser vi høster av, bygger på vitenskapelig rådgivning fra Det internasjonale rådet for havforskning (ICES) og en norsk-russisk forskergruppe fra Havforskningsinstituttet (HI) og VNIRO (russisk forskningsinstitutt). I de årlige stortingsmeldingene om Norges fiskeritavtaler fremgår det av meldingenes kapittel 4 en systematisk oversikt for de siste 5 årene over blant annet vitenskapelige råd og fastsatte totalkvoter (TAC) for de viktigste bestandene. Her fremkommer også alle tilfeller for de store bestandene der kvotene er satt høyere enn den faglige vurderingen av bestanden skulle tilsi.

De relevante stortingsmeldingene for perioden 2010 til og med 2025 er:

- Kapittel 4 i [Meld. St. 26 \(2013–2014\)](#), dekker perioden 2010 til 2014
- Kapittel 4 i [Meld. St. 15 \(2018–2019\)](#), dekker perioden 2015 til 2019
- Kapittel 4 i [Meld. St. 12 \(2024–2025\)](#), dekker perioden 2020 til 2025

For informasjon om flere bestander og detaljert tallmateriale viser jeg til det internasjonale havforskningsrådets hjemmeside <https://www.ices.dk/Pages/default.aspx> For norsk-russiske fellesbestander (nordøst-arktisk torsk, nordøst-arktisk hyse, snabeluer, blåkveite og lodde) finnes tallmateriale fra og med 2022 i rapporter på Havforskningsinstituttets hjemmeside <https://www.hi.no/hi>.

I tillegg har vi fiskebestander med nasjonal kvoterådgivning fra HI som kongekrabbe, snøkrabbe, tobis i norsk sone, fjordbrisling (Oslofjorden, Hardangerfjorden, Sognefjorden, Nordfjord og Trondheimsfjorden), kveite N og S for 62, breiflabb N for 62, torsk ved Jan Mayen, rognkjeks og leppefisk. Også for disse bestandene blir kvoterådene stort sett fulgt.

90 prosent av fiskeressursene vi høster av, deler vi og forvalter sammen med andre land – det forutsetter samarbeid. Avtalene som inngås, er et resultat av forhandlinger hvor flere interesser må ivaretas. Vitenskapelige råd og bærekraftig forvaltning prioriteres høyt, men noen ganger blir kvotene likevel fastsatt høyere enn kvoterådet. Dette betyr ikke automatisk at kvotefastsettelsen ikke er bærekraftig. Dette avhenger blant annet av bestandssituasjon og kvotenivå.

For mange bestander er det utarbeidet forvaltningsregler som verktøy i kvotefastsettelsen. Disse reglene skal bidra til et stabilt langtidsutbytte, og inneholder i de fleste tilfeller et stabiliseringselement. Reglene er testet

og funnet å være innenfor føre-var prinsippet av ICES, og skal revideres jevnlig.

For nordøst-arktisk torsk har Norge og Russland fulgt forvaltningsregelen i mange av årene i perioden 2010-2026. Det gjennomsnittlige avviket mellom kvote og råd i denne perioden er 3 prosent. Kvoten på torsk for 2026 er marginalt høyere enn kvoterådet, men likevel på et nivå som skal bidra til gjenoppbygging av bestanden, og prognosene tilsier at vi kan forvente en liten økning av kvoten allerede i 2027.

For de pelagiske bestandene makrell, norsk vårgytende sild og kolmule, er utfordringen mangel på omfor-

ente avtaler om fordeling. Summen av de nasjonale kvotene kyststatene fastsetter, er større enn kvoterådene, noe som skyldes at kyststatene ikke er enige om fordelingen av kvoter mellom seg. Det er viktig i denne sammenheng å nevne at vi har fått på plass avtaler som har bidratt til å ta ned fiskepresset på flere av de pelagiske bestandene.

Alle internasjonale forhandlingsprosesser og arbeid for å oppnå avtaler blir grundig beskrevet og informert om i årets melding til Stortinget som blir lagt frem våren 2026.

SPØRSMÅL NR. 1812

Innlevert 27. februar 2026 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 9. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Meiner statsråden at åtte er flere enn ni?

GRUNNGJEVING:

Høgre har lenge frykta eit dårlegare rutetilbod frå Oslo S til og frå Oslo lufthamn når Flytoget blir lagt ned. Statsråden har derimot ved fleire høve påstått at tilbodet skulle bli betre. Seinast i januar sa samferdselsministeren følgjande til stortinget:

“Det blir samme jevne frekvens til Oslo lufthavn som i dag”.

No viser derimot den nye ruteplanen at talet på avgangar til Oslo lufthamn blir redusert frå dagens ni til åtte per time.

Jernbanedirektoratet skriv på sine heimesider at dei reisande “vil oppleve en stor forbedring, med flere og jevnere fordelte avganger og bedre plass om bord”.

Svar:

Ein auke i talet på togreisande, og sprengd kapasitet på jernbanenettet, gjer at det er behov for å gjera endringar i togtilbodet på Austlandet. Me må utnytta tilgjengeleg kapasitet på ein betre måte enn det me gjer i dag, noko som inneber at det ikkje lenger er mogleg å nytta store delar av sporkapasiteten til å halda oppe eit separat flytogtilbod. Frå 2028 vil me derfor gå over til eit samla

togtilbod på Austlandet, der alle reisande kan nytta alle avgangar. Dette vil gi store gevinstar for det store fleirtalet av reisande, som får tilgang til mange fleire avgangar, og vil oppleve mykje mindre trengsel enn i dag.

I det nye togtilbodet er det lagt vekt på å henta ut det beste både av dagens flytogtilbod og 10-minuttsystemet for regiontoga mellom Asker og Lillestrøm. Det vil bli eit nytt, utvida 10-minuttsystem Drammen – Oslo lufthavn, der alle avgangar blir tilgjengeleg for alle reisande. Samanlikna med dagens 10-minuttsystem for regiontoga, vil det nye systemet bestå av færre toglinjer, som gir eit enkelt og tydeleg togtilbod. Vidare vil dei fleste avgangane berre trafikkerer den dobbeltspora strekninga Drammen – Oslo lufthavn (– Eidsvoll). Dette vil bidra til at avgangane blir meir pålitelege, og at toga ikkje allereie vil vera fulle når dei kjem inn på fellesstrekninga mellom Drammen og Oslo lufthavn der flest reiser. Med dette grepet sørgjer me for at den totale transportkapasiteten blir utnytta på ein best mogleg måte, og at det vil bli eit påliteleg togtilbod med god plass om bord for dei største reisestraumane.

Det vil framleis gå like mange avgangar til Skien, Lillehammer, Dal og Kongsvinger som i dag, men desse avgangane vil ikkje lenger inngå i det faste 10-minuttsystemet, noko som vil gi mindre trengsel på desse linjene, og dermed auka komforten for dei som reiser langt. Dei reisande til flyplassen frå Oslo S vil i praksis ikkje oppleve færre avgangar: I dag må dei velja mellom to ulike tilbod med ulike billettar, slik at dei fleste anten må forhalde seg

til Flytoget (med seks avgangar) eller Vy (med tre avgangar). Reisande mellom Oslo S og Oslo lufthavn vil framleis oppleve avgang minimum kvart 10. minutt, og dette blir no utvida heilt til Drammen. Vest for Lysaker har Flytoget i dag berre avgang kvart 20. minutt, så frå både Drammen, Asker og Sandvika vil det bli store forbetringar i togtilbodet – både for pendlarar og dei som skal til flyplassen.

Med åtte avgangar per time til Oslo lufthavn, og avgang minimum kvart 10. minutt, vil ventetida uansett

bli kort. Ein ekstra avgang vil gi lite innsparingar i ventetid for dei reisande. Infrastrukturen i Oslo-navet er svært høgt utnytta i dagens ruteplan, noko som gjer heile systemet sårbart, og bidreg til at forseinkingar spreier seg lett. Punktlegheit er svært viktig for dei reisande, og Jernbanedirektoratet har derfor, etter råd frå Bane NOR, valt å nytta noko av den frigjorde kapasiteten til å auka robustheita i systemet, framfor å køyra endå fleire avgangar.

SPØRSMÅL NR. 1813

Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 9. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden nå gjøre for umiddelbart å sike rasutsatte deler av E134 og kan det forventes ekstra særskilte bevilgninger til rassikring av utsatte veistreknings i revidert nasjonalbudsjett?

BEGRUNNELSE:

Et større steinras rammet E134 Haukelivegen, like ved Fjæra i Etne, søndag 1. mars 2026, med nær personskader og store materielle ødeleggelser. Veien vil bli stengt i lang tid, og hendelsen viser at veinettet vårt er sårbart mot naturkrefter. Vi kan ikke fortsette å skyve rassikring foran oss – det trengs øyeblikkelig mer ressursinnsats til tryggere veier.

Svar:

Det brukes hvert år store ressurser på å sikre trafikanter og veinett mot stein-, is-, snø- og jordskred.

Statens vegvesen, andre veieiere og Nye veier AS arbeider kontinuerlig med å bidra til trygg ferdsel på veiene, og til færre veistenginger på grunn av skred eller skredfare, ved å sikre flere skredutsatte strekninger. Tunneler, skredoverbygg, fanggjerdar og voller er eksempler på tiltak som brukes for å unngå at skred treffer veien. I tillegg utvikler Statens vegvesen ny teknologi som muliggjør mer effektiv bruk av aktive sikringstiltak, som forebyggende skredutløsning og skreddeteksjon.

Statens vegvesen foretar nå vurderinger av aktuelle tiltak ved det aktuelle skredpunktet på E134 ved Fjæra. Geologer er på stedet for å vurdere situasjonen. Skredom-

rådet er 3D-scannet, og basert på dette er det laget 3D-modeller for å simulere skredbanen. Statens vegvesen har taulag i fjellet som utfører fjellrensk og gjennomfører inspeksjoner. Værsituasjonen gir føringer på hva slags arbeid som kan utføres.

Mandag informerte Statens vegvesen om at et nasjonalt beredskapslager for fanggjerdar er opprettet. Lageret skal sette vegvesenet og andre veieiere i stand til å bli enda bedre på å håndtere skredhendelser. Allerede nå er lageret tatt i bruk. Onsdag kveld ble det største gjerdet lastet på bil og sendt til skredområdet i Etne. Med kritisk utstyr tilgjengelig i beredskapslager, kan man raskt etablere sikring og trygge fremkommeligheten på veien. Det viser totalberedskap i praksis. Fanggjerdene vil ikke eliminere skredfaren, men kan dempe fart og fange opp mindre steinmengder, og dermed redusere faregraden.

Jeg har tillit til at Statens vegvesen nå gjør de faglige vurderingene som er nødvendige knyttet til den aktuelle hendelsen, og at Statens vegvesen også på bakgrunn av dette gjør vurderinger av hvilke tiltak som er aktuelle å gjennomføre, både på kort og lengre sikt, innenfor de til enhver tid tildelte rammer og fullmakter.

SPØRSMÅL NR. 1814**Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Ole Herman Sveian****Besvart 6. mars 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Den utenrikspolitiske situasjonen er uoversiktlig, det er viktigere enn tidligere at regjeringen har kontroll på norsk beredskap, og prioriterer beredskap på tvers av departementer. Likevel kan vi nå lese i Europower 2. mars at Statnett, som ligger under Energidep., etter først å ha garantert strømforsyning til den viktige ubåtbasen i Ramsund i flere år, helt plutselig trakk tilbake bekreftet nettkapasitet.

Mener statsråden at dette viser at regjeringen har kontroll og oversikt over norsk beredskapspolitikk på tvers av ulike departementer?

BEGRUNNELSE:

Noranett opplyser, i en artikkel i Europower 2. mars 2026, at Statnett siden 2019 gjentatte ganger har bekreftet at ubåtbasen i Ramsund hadde reservert kraft, og så sent som 18. desember 2025 skriftlig bekreftet at det ikke var behov for søknad om nettilknytning. Kort tid etter ble denne kapasiteten likevel trukket tilbake, og basen plassert i kapasitetskø. Dette skaper betydelig usikkerhet rundt forsyningen til et av Norges mest kritiske militære anlegg, i en tid med skjerpet sikkerhetspolitisk situasjon og forestående mottak av nye ubåter fra 2029. Det er behov for en avklaring av hvordan dette kunne skje, og hvilke tiltak regjeringen vil sikre for å hindre tilsvarende situasjoner i andre forsvarsprosjekter.

Svar:

Ifølge Statnett, mottok foretaket søknaden om tilknytning ved Ramsund fra Noranett i begynnelsen av 2026. Som følge av nettforholdene i området er det ifølge Statnett ikke mulig å reservere kapasitet til forbruket, og det vil bli satt i kapasitetskø. Når det gjelder dialogen i forkant av dette, er det min forståelse at kommunikasjonen mellom Forsvarsbygg, Noranett og Statnett ikke har vært god nok i denne saken. Informasjonssensitivitet har gjort at Statnett og Noranett har hatt ulik forståelse av situasjonen. Jeg har blitt forsikret av Statnett om at foretaket har lært av denne saken. Statnett gir uttrykk for at de i samarbeid med aktørene vil få på plass bedre rutiner og dialog mellom forsvarsektoren, lokalt nettselskap og Statnett. Statnett sier også at de vil samarbeide med forsvarssektoren og Noranett om å finne en løsning i denne saken. Statnett jobber også med å øke kapasiteten i nettet i området.

For Arbeiderparti-regjeringen er det viktig å sikre at nasjonale sikkerhetsinteresser skal ha prioritet, også når det gjelder kapasitet i strømmettet. Energidepartementet har hatt på høring et forslag til endringer i energiloven som åpner for å kunne prioritere kapasitet til en bestemt uttakskunde når det er nødvendig av hensyn til nasjonale sikkerhetsinteresser. Forslaget støtter opp om regjeringens nasjonale sikkerhetsstrategi, og er etter min vurdering helt nødvendig gitt den alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen vi nå står i. Vi legger til grunn at lovforslaget kan behandles i Stortinget allerede før sommeren. Dersom det fremkommer behov som ikke løses gjennom normale prosesser for tildeling av nettkapasitet, vil dette lovforslaget gi mulighet for å prioritere nettilknytning når dette er nødvendig for å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser.

SPØRSMÅL NR. 1815**Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 9. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Tilgang på høykompetent arbeidskraft er avgjørende for norsk næringsliv. Stortinget har ved to anledninger anmodet regjeringen å forenkle og effektivisere ordningene for arbeidsinnvandring av høykompetent arbeidskraft fra tredjeland, gjennom anmodningsvedtak nr. 801 (2023-2024) og vedtak nr. 460 (2024-2025).

Hvordan følger regjeringen opp disse vedtakene, hvilke tiltak er igangsatt og når kan Stortinget forvente å bli forelagt en konkret oppfølging i tråd med vedtakenes intensjon?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har ved to anledninger anmodet regjeringen å forenkle og effektivisere ordningene for arbeidsinnvandring av høykompetent arbeidskraft fra tredjeland. Først gjennom vedtak nr. 801 (2023-2024), og deretter gjennom vedtak nr. 460 (2024-2025) i forbindelse med behandlingen av gründermeldingen. I sistnevnte vedtak ba Stortinget regjeringen om å komme tilbake med en konkret oppfølging senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.

I budsjettproposisjonen foreslo regjeringen imidlertid å oppheve anmodningsvedtaket. Dette fikk ikke flertall i Stortinget, og vedtaket ble dermed opprettholdt gjennom vedtak nr. 160 (2025–2026).

Tilgang på høykompetent arbeidskraft er avgjørende for norsk næringsliv, særlig for teknologibaserte oppstarts- og vekstselskaper som konkurrerer internasjonalt om spesialisert kompetanse. I et globalt kompetansemarked konkurrerer norske startups direkte med selskaper i Stockholm, Singapore og Silicon Valley om de samme hodene. Når en norsk gründer lykkes med å få internasjonal ekspertise på kroken, er det avgjørende at saksbehandlingen går raskt slik at man ikke mister den til andre land. I dag opplever dessverre mange virksomheter lange og uforutsigbare saksbehandlingstider på opp mot ni måneder. Dette medfører at norske virksomheter med behov for spesialistkompetanse mister tilgang til nøkkelpersonell, som igjen svekker Norges konkurranseevne og evne til omstilling.

Det er derfor behov for avklaring av hvordan regjeringen konkret har tenkt å følge opp Stortingets vedtak, hvilke tiltak som er igangsatt, og når Stortinget kan forvente å bli forelagt en sak som sikrer en reell og betydelig reduksjon i saksbehandlingstiden.

Svar:

Anmodningsvedtak nr. 801 – om å utrede forenklinger i regelverket for norske bedrifter som vil rekruttere høyt kvalifiserte arbeidstakere fra tredjeland – er til behandling i Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Anmodningsvedtak nr. 460 – om at regjeringen snarest mulig og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 skal komme med forslag som får ned saksbehandlingstiden for arbeidstillatelser for høykompetent arbeidskraft fra tredjeland betydelig – ble opphevet av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet, se Innst. 16 S (2025-2026) vedtak nr. 149.

Bakgrunnen for opphevelsen av vedtak nr. 460 er at departementet i forbindelse med oppfølgingen av vedtak 801 allerede arbeider med å utrede forenklinger og effektiviseringer i arbeidsinnvandringsregelverket. I vedtak nr. 460 viser Stortinget særlig til pilotprosjektet Kompetansespor som en mulig modell for forenklinger og effektiviseringer. Erfaringene fra pilotprosjektet viser imidlertid at bruk av ny teknologi vil kreve betydelige endringer i saksprosessen og utvikling av nye saksbehandlingssystemer i utlendingsforvaltningen. Det har vist seg at digitale lommebøker ikke er kompatible med dagens saksbehandlings-systemer i UDI. Det førte til at UDI manuelt måtte overføre alle opplysninger og dokumentasjon som ble fremlagt av søkerne i pilotprosjektet, til sitt eget saksbehandlingssystem. Saksbehandlingen av pilotsakene var dermed mer ressurskrevende enn behandlingen av ordinære faglærtsaker. Grunnen til at sakene likevel ble behandlet raskt, var at pilotprosjektet omfattet svært få lavrisikosaker som ble behandlet i et eget, prioritert løp. Det er vanskelig å si noe sikkert om modellen fra piloten vil kunne redusere saksbehandlingstiden i faglærtporteføljen generelt. I årene framover skal det utvikles nye digitale fellesløsninger for utlendingsforvaltningen, og erfaringene fra pilotprosjektet vil være nyttige for det videre arbeidet i moderniseringsprogrammet. Det er likevel ikke mulig å endre saksbehandlingssprosessene og -systemene for faglærtsaker fra 2026.

Jeg gjør oppmerksom på at utlendingsforvaltningen prioriterer behandlingen av søknader om oppholdstillatelse fra faglærte arbeidstakere. I det årlige tildelingsbrevet til UDI er det stilt krav om at slike søknader behandles så raskt som mulig og normalt innen 30 dager. Ifølge UDI er saksbehandlingstiden for kurante saker i faglærtporteføljen nå på ca. 30 dager. Søknader som gjel-

der arbeid hos arbeidsgivere som rekrutterer jevnlig over en viss tid og som UDI har god erfaring med, håndteres raskere, og ofte innen to uker. UDI opplyser at de mottar svært få søknader som gjelder arbeid hos teknologibaserte oppstarts- og vekstbedrifter. I den grad UDI mottar slike søknader, vil de i utgangspunktet håndteres som kurante saker.

De siste årene har UDI avdekket et stort antall søknader hvor det fremlegges falske utdanningsdokumenter eller fiktive arbeidstilbud. Slikt misbruk gjelder først og fremst i saker med yrkesfaglig utdanning. Søknader der det kan foreligge misbruk av arbeidsinnvandringsregelverket, har lengre saksbehandlingstid fordi UDI må foreta ytterligere undersøkelser for å kontrollere om opplys-

ningene og dokumentene i søknadene er korrekte og ekte. Som det fremgår av informasjonen på UDIs nettsider er det utfordrende å få kontrollert utdanningsdokumenter som gjelder opplæring som kokk, bilmekaniker, snekker, maler, murer og frisør. Søknader der det er fremlagt utdanningsdokumenter utstedt i Bangladesh, Filippinene, India, Iran, Kina, Kosovo, Nepal, Pakistan, Tyrkia og Vietnam kan ta betydelig lenger tid å behandle.

Jeg forstår at lang saksbehandlingstid er en stor uløse for næringslivet. Samtidig er det viktig at UDI foretar nødvendige kontroller, slik at oppholdstillatelse som gir rett til familieinnvandring og permanent opphold, bare innvilges til personer som oppfyller vilkårene for tilatelse.

SPØRSMÅL NR. 1816

Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 9. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre økt gjennomføring av behovskartlegging og inkludering i Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft, slik at de får bistand i hverdagen sin til å opprettholde en mest mulig normal hverdag?

BEGRUNNELSE:

Pakkeforløp hjem for kreft skal avdekke kreftpasienters behov utover selve behandlingen og skal bidra til bedre overganger mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester. En grunnleggende forutsetning er å se hele mennesket og familien rundt, og legge til rette for en mest mulig normal og trygg hverdag etter utskrivning. Dette vil også bidra til at barn som pårørende blir fulgt opp gjennom å ivareta en mest mulig normal hverdag.

Når alvorlig sykdom rammer en forelder eller et søsken, påvirkes barn direkte. Mange barn får økt omsorgsansvar, opplever uforutsigbarhet og psykososiale belastninger, og har behov for tidlig informasjon, støtte og koordinert oppfølging. Gode overganger mellom nivåene i helsetjenesten er derfor ikke bare et pasienttiltak, men også et viktig barne- og familietiltak. Systematisk behovskartlegging i sykehus og kommune er avgjørende for å identifisere barn som pårørende og sikre at deres situasjon inngår i oppfølgingsplanene.

De siste helårstallene (2024) viser lav inkludering i Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft: kun 4,77 prosent av kreftpasientene er inkludert. De siste tallene fra 2025 som inkluderer til og med april 2025 viser at kun 626 kreftpasienter er henvist til pakkeforløp hjem. Med omtrent 38 000 nye krefttilfeller i året er det god grunn til å tro at 2025 vil følge samme mønster som tidligere år. Lav henvisningsgrad til pakkeforløp hjem kan bidra til at pasienter og familier ikke får den helhetlige oppfølgingen ordningen er ment å gi. Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft er løftet fram som et eget tiårsmål i Helse- og omsorgsdepartementet sin nasjonale kreftstrategi, felles innsats mot kreft.

Svar:

Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft skal sikre god struktur og logistikk i helsetjenesten og sikre trygghet og forutsigbarhet for personer som lever med kreft, eller etter ferdig kreftbehandling. Spesialisthelsetjenesten har ansvar for den første av tre planlagte kartlegginger i pakkeforløp hjem. Sykehusene registrerer når behovskartleggingen er gjennomført, og pasienter som har takket ja til pakkeforløp hjem blir registrert i Norsk pasientregister (NPR).

Jeg har spurt de regionale helseforetakene om status for arbeidet med pakkeforløp hjem.

Det er en generell tilbakemelding at helseforetakene i regionene følger opp pakkeforløp hjem og vurderer ordningen som faglig riktig og viktig. Den lave registrerte implementeringen skyldes i hovedsak forhold knyttet til selve pasientforløpet, systemstøtte og dokumentasjonsmuligheter.

Samtidig pekes det på noen utfordringer som de regionale helseforetakene arbeider for å løse. Behovskartleggingen i sykehusene skal gjennomføres etter at kreftdiagnosen er stilt og registrert. Diagnostikk kan ta flere uker, og dette øker risikoen for at pasienter ikke blir spurt, eller at gjennomført samtale ikke blir dokumentert. Det registreres ikke dersom pasienten har fått tilbud om samtale, men har takket nei, noe som bidrar til underrapportering. De regionale helseforetakene viser også til at tilbudet om kartleggingssamtale gis tidlig i kreftbehandlingen og at mange pasienter ikke er klare til å forholde seg til tilbudet.

De regionale helseforetakene viser til flere tiltak som er igangsatt for å bedre gjennomføringen av pakkeforløp hjem i sykehusene:

Helse Midt-Norge RHF rapporterer at de har iverksatt tiltak som retter seg mot tre hovedområder: arbeid med pasient og pårørende, samhandling mellom nivåene, og støtte i arbeidsflyt og elektronisk pasientjournal. Det jobbes med at informasjon om pakkeforløp hjem skal kunne gis på flere tidspunkter i forløpet, slik at pasienten kan ta stilling når situasjonen oppleves mer oversiktlig. Helse Midt-Norge RHF har også informasjonstiltak om pakkeforløp hjem, inkludert hvordan barn som pårørende skal ivaretas og regelmessige møter mellom sykehus og kommuner for å avklare praksis, fjerne flaskehalser og dele forbedringstiltak som virker.

Helse Sør-Øst RHF rapporterer at alle helseforetakene og de private ideelle sykehusene i regionen er godt i gang med implementering av pakkeforløp hjem for pasienter med kreft. Regionalt er det utarbeidet en veileder som utdypet innholdet i kartleggingssamtalen, med eksempler som støtter både behovskartlegging og dokumentasjon. Det er også laget en egen veileder som tydeliggjør ansvarsfordelingen når en pasient får behandling ved to helseforetak i regionen. I tillegg sendes digitalt skjema for «kartlegging av påkjenning og utfordringer før kreftbehandling» til pasientene via helsenorge.no i forkant av behovskartleggingssamtalen. Helse Sør-Øst RHF viser til at det er en styrket samhandling med kommunene og videreutvikling av interne prosedyrer er andre pågående tiltak for å øke måloppnåelse for pakkeforløp hjem og at et forventes en høyere måloppnåelse i 2026. Samtidig peker Helse Sør-Øst RHF på at en stor andel pasienter takker nei til tilbud om samtale, noe som innebærer at dagens målsetting ikke lar seg oppfylle i praksis.

Helse Nord RHF viser til at bevisstheten om pakkeforløp hjem er god i fagmiljøene som håndterer kreftpasienter, men at det er utfordringer rundt koding av

pakkeforløpene, og det antas derfor at det er en underrapportering for pakkeforløp hjem. Det arbeides med å gjennomføre konkrete forbedringstiltak i helseforetakene for å sikre at flere pasienter får tilgang til den helhetlige oppfølgingen som pakkeforløp hjem skal gi.

I Helse Vest RHF har pakkeforløp hjem blitt innført gradvis gjennom piloter, og det er brukt tid på å finne gode løsninger for når det passer best å gjennomføre den første kartleggingen med pasienten og pårørende. Helse Vest RHF samarbeider tett med kommunene både via kreftsykepleier, hjemmesykepleie og helsefelleskapene og har som mål at pakkeforløp hjem skal være innført for alle pakkeforløpene i løpet av 2026.

Det er et tydelig mål i kreftstrategien at pasienter med kreft skal være inkludert i pakkeforløp hjem. Dette er fulgt opp i oppdragsdokumentet for 2025 til de regionale helseforetakene med oppdrag å følge opp pakkeforløp hjem for kreftpasienter i tråd med Helsedirektoratets anbefaling. Pakkeforløp hjem er også ett av målene i kreftstrategien som jeg følger

opp særskilt i 2026 i det strategiske partnerskapet med Kreftforeningen og sammen med Helsedirektoratet.

Det er viktig at pasienter med kreft får god hjelp til å mestre livet sitt etter kreftsykdom.

Tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene viser at det er iverksatt mange tiltak i helseforetakene for å sørge for at flere pasienter med kreft skal få gjennomført en behovskartlegging som en del av pakkeforløp hjem.

SPØRSMÅL NR. 1817**Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 9. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvor mange rapporter fra tjenesteleverandører om seksuell utnyttelse og overgrep på nett har politiet mottatt i årene 2020-2025, hvor mange av disse rapportene har politiet fulgt opp i perioden 2020-2025, og hvor mange domfellelser for besittelse av overgrepsmateriale og seksuell utnyttelse på nett i perioden 2020-2025, og kan det bes om at oversikten fordeles på år?

GRUNNGJEVING:

Viser til politiets 2. tertialrapport 2025 hvor det fremkommer at politiet ser det er utfordrende å ivareta tilstrekkelig kapasitet til å ivareta rapporter fra tjenesteleverandørene. Ønsker oversikt over utviklingen over tid.

Svar:

Spørsmålene representanten stiller – blant annet om sammenhengen mellom rapporter fra tjenesteleverandører og antall domfellelser – ville krevd en omfattende manuell gjennomgang. Som tabellen under viser, rapporterte politidistriktene heller ikke på sitt arbeid med disse sakene før i 2023, noe som begrenser muligheten for å gi oversikt over utvikling over tid.

Tall innhentet fra Politidirektoratet kan likevel besvare spørsmålet til representanten noe på vei. Tallene må imidlertid leses med enkelte forbehold. Dette utdypes punktvis under tabellen.

ÅR	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall rapporter motatt fra NCMEC	7039	7850	9920	13612	12663	13115
Antall saker overført politidistriktene	495	2348	2683	3175	2484	3001
Antall saker etterforsket				733	651	699
Antall saker iretteført				67	194	185

Iretteførte NCMEC-saker er vanskelige å spore tilbake i politiets systemer, ettersom sakskoder kan endres under etterforskningen. En sak som innledningsvis registreres som overtredelse av straffeloven § 311 kan for eksempel omkodes til voldtekt av barn dersom etterforskningen gir grunnlag for det.

- Flere NCMEC-tips vil kunne omhandle samme mistenkte, og mange rapporter kan inngå i én samlet anmeldelse. Politidistriktene oppgir derfor i sin rapportering til Politidirektoratet at de har etterforsket flere av de oversendte rapportene enn antallet etterforskede saker viser. Det er også sannsynlig at flere rapporter er iretteført enn antallet iretteførte saker indikerer.
- Saker som blir etterforsket ett år kan bli iretteført et senere år.
- Flere politidistrikter har rapportert at de har noen restanser når det gjelder å opprette anmeldelser og etterforske saker.

Som spørsmålsstiller viser til, fremgår det av politiets andre tertialrapport i 2025 at saker om seksuell utnyttelse og overgrep mot barn på nett er ressurskrevende å etterforske. Prioriteringen og organiseringen av arbeidet med slike saker i det enkelte politidistrikt ligger innenfor politimesterens ansvarsområde. Det er imidlertid iverksatt flere tiltak for å styrke og støtte politidistriktene i dette arbeidet. Politidirektoratet har, i samarbeid med Riksadvokatembetet, igangsatt en prosess med gjennomgang av rutiner for behandling av rapporter fra tjenesteleverandører både nasjonalt og i distriktene, med tanke på å sikre god utnyttelse av politiets samlede kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 1818**Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 9. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke planer har statsråden, både på kort og lang sikt for å rassikre E134 Haukelivegen, og er det vurdert å raskt kunne ta i bruk nye løsninger for ras og skredsikring som Bypass, skredtårn eller annen ny teknologi?

BEGRUNNELSE:

Søndag 1. mars gikk det et stort ras på E134 Haukelivegen ved Fjæra i Åkrafjorden. Dette er tredje gang på under to år at det går ras i samme område. Statens Vegvesen har varslet at vegen blir stengt i lang tid. Samtidig gikk det samme kveld ras på en av omkjøringsveiene, Rv13 i Suldal. Stengingen får store konsekvenser, både for lokaltrafikk, men også nasjonalt ettersom E134 er en svært viktig øst-vest korridor.

Svar:

Det brukes hvert år store ressurser på å sikre trafikanter og veinett mot stein-, is-, snø- og jordskred.

Statens vegvesen, fylkeskommunene og andre veiforvaltere arbeider kontinuerlig med å sikre skredutsatte strekninger for å bidra til trygg ferdsel på veiene og til færre veistenginger. Tunneler, skredoverbygg, fanggjerdar og voller er eksempler på fysiske tiltak som brukes for å unngå at skred treffer veien. I tillegg tas det i bruk ny teknologi som for eksempel forebyggende skredutløsning og skreddeteksjon. Statens vegvesen har et sterkt fagmiljø

innen geofag og satser på fremtidsrettede løsninger innen skredsikring gjennom økt digitalisering og bruk av ny teknologi.

For det aktuelle skredområdet på E134 ved Fjæra pågår det nå kartlegging og registrering av skredfare parallelt med arbeid med rensk og opprydding. Geologene har kartlagt området med drone. Videre er det planlagt laser-scanning for å få et godt grunnlag for å vurdere strakstiltak og eventuelle videre sikringstiltak i området. Strakstiltak kan for eksempel være bruk av «steinsprangradar», en radar som kan stå lokalt og varsle ved nye skred eller bruk av fanggjerdar.

Mandag informerte Statens vegvesen om at et nasjonalt beredskapslager for fanggjerdar er opprettet. Lageret setter vegvesenet og andre veieiere i stand til å bli enda bedre på å raskt kunne håndtere skredhendelser. Allerede nå er lageret tatt i bruk. Onsdag kveld ble det fanggjerdar lastet på bil og sendt til skredområdet i Etne. Dette viser god totalberedskap i praksis.

Representanten nevner skredtårn i sitt spørsmål. Det er bare aktuelt å etablere skredtårn på steder med stor snøskredfare. Skredtårn brukes til å utløse snøskred ved hjelp av sprengstoff eller gass. Det er i løpet av 2024-2025 montert totalt 27 skredtårn på riksvei og i perioden 2026-2029 er det planlagt å sikre ytterligere 15 skredpunkt ved å bygge skredtårn og skredvarslingsanlegg, for eksempel over E134 Haukelifjell. Statens vegvesen jobber også med å videreutvikle bruken av droner til kontrollert utløsning av snøskred.

SPØRSMÅL NR. 1819**Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 11. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Er statsråden bekymret for at arbeidsgiversiden nå tar til orde for å utfordre fortrinnsretten deltidsansatte har til ekstravakter?

BEGRUNNELSE:

Etter dommen fra Søndre Østfold tingrett som slo fast at deltidsansatte krav på overtidsbetaling har NHO,

KS og Spekter gitt råd om å bytte ut deltidsansatte med tilkallingsvikarer.

Arbeidsmiljølovens §14-3 gir deltidsansatte fortrinnsrett til utvidet stilling og ekstravakter.

§ 14-3. Fortrinnsrett for deltidsansatte

(1) Deltidsansatte har fortrinnsrett til utvidet stilling fremfor at arbeidsgiver foretar ny ansettelse eller inleie i virksomheten. Fortrinnsretten kan også gjelde en del av en stilling.

(2) Deltidsansatte har fortrinnsrett til ekstravakter og lignende i virksomheten fremfor at arbeidsgiver ansetter eller leier inn arbeidstakere til dette arbeidet. Arbeidsgiver kan etter drøftinger med tillitsvalgte avgrense virkeområdet for utøvelse av fortrinnsretten etter dette leddet til en eller flere enheter med til sammen minst 30 ansatte. Etter avtale med tillitsvalgte kan det fastsettes et annet eller snevrere virkeområde. Fortrinnsretten etter dette leddet gjelder også for midlertidig deltidsansatte.

(3) Fortrinnsrett etter denne paragrafen er betinget av at arbeidstaker er kvalifisert og at utøvelse av fortrinnsretten ikke vil innebære vesentlige ulemper for virksomheten.

(4) Før arbeidsgiver fatter beslutning om ansettelse i stilling som arbeidstaker krever fortrinnsrett til etter første ledd, skal spørsmålet så langt det er praktisk mulig drøftes med arbeidstaker, med mindre arbeidstaker selv ikke ønsker det.

(5) Fortrinnsrett etter § 14-2, med unntak av § 14-2 første ledd andre punktum og andre ledd første punktum, går foran fortrinnsrett for deltidsansatte.

(6) Tvist om fortrinnsrett for deltidsansatte etter første ledd avgjøres av tvisteløsningsnemnda, jf. § 17-2.

Svar:

Regjeringen er oppmerksom på utspill i etterkant av dommen fra Søndre Østfold tingrett. Jeg forutsetter at arbeidsgiver og virksomhetene følger norske lover og regler og legger til grunn at deres respektive arbeidsgiverorganisasjoner også gir råd om det.

Det vises for øvrig til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene, som utreder konsekvensene av EU-domstolens avgjørelser i Lufthansa- og Dialysesakene.

SPØRSMÅL NR. 1820

Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 10. mars 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Mener utenriksministeren at opprettelsen av DEKSA har bidratt til mer veiledning og effektiv saksbehandling i tråd med næringslivets behov, og gir norsk eksportkontrollregelverk og -praksis norsk industri samme konkurransevilkår som i andre europeiske land?

BEGRUNNELSE:

DEKSA (Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner) har et viktig samfunnsoppdrag. Ifølge egen hjemmeside skal DEKSA styrke arbeidet med eksportkontroll og sanksjoner, gjennom internasjonalt samarbeid, mer veiledning, effektiv saksbehandling og samarbeid med andre nasjonale myndigheter. Norsk forsvarsindustri er avhengig av eksportmarkedene, og et tett industrisamarbeid med forsvarsbedrifter i andre NATO-land. En forutsigbar og effektiv eksportkontroll er derfor nødvendig for

at Norge skal kunne ha en nasjonal forsvarsindustri, ikke minst i en tid med mye dynamikk og vekst i markedene. Det samme er et eksportkontrollregelverk og -praksis som sikrer at norsk industri ikke har dårligere konkurransevilkår enn forsvarsindustriene i andre europeiske land.

Svar:

Med opprettelsen av Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA) har arbeidet med sanksjoner og eksportkontroll blitt styrket.

DEKSA har mer spesialistkompetanse, flere dedikerte ressurser og større kapasitet til forvaltningsoppgavene sammenlignet med da disse oppgavene lå i Utenriksdepartementet (UD). Etableringen av DEKSA har også bidratt til et sterkere felles fagmiljø innen eksportkontroll og sanksjoner og tilrettelagt for bedre koordinering med relevante aktører som Tolletaten, Politiets sikkerhetst-

jeneste (PST), Etterretningstjenesten og andre nasjonale myndigheter.

Det er en omfattende prosess å etablere seg som et nytt direktorat, og det tar tid å rekruttere, lære opp og få på plass gode og effektive systemer og rutiner. Etter ett år ser vi at DEKSA leverer godt på mange av oppdragene sine, men at det også er flere utfordringer.

Jeg ser med bekymring på at saksbehandlingstiden for eksportkontrollsaker har økt, og at næringslivet og kunnskapssektoren rapporterer om for lang svartid på henvendelser og et fortsatt stort behov for veiledning. Innføringen av det nye saksbehandlingssystemet medførte dessverre økt saksbehandlingstid mens driften ble lagt om til dette systemet.

Dette er utfordringer som jeg tar på alvor og som følges opp i styringsdialogen mellom UD og DEKSA. UD har tett dialog med DEKSA om ressursbehov og prioriteringer for å få ned saksbehandlingstiden. UD har også kontakt med industrien for å forstå hvilke utfordringer de står i.

Samtidig er arbeidet med eksportkontroll og sanksjoner mer omfattende og krevende enn tidligere. Risikoen vi ser for at aktører forsøker å omgå eksportkontrollregelverket via tredjeland og skallselskaper, gjør at vi må stille enda strengere krav til dokumentasjon og

opplysning av søknader. Tempoet i forsvarsproduksjon og leveranser har økt betydelig og saksmengden øker.

Dette stiller krav om god balanse mellom sikkerhet, effektivitet og næringslivets behov for forutsigbarhet.

DEKSA jobber målrettet med å svare på de utfordringene som norsk industri og kunnskapssektor står i daglig. De jobber systematisk for å redusere saksbehandlingstiden og styrke veiledningen og samtidig ivareta sikkerhetspolitikken som det viktigste premisset for eksportkontroll.

DEKSA skal innen 1. mai publisere sin første årsrapport hvor virksomhetens drift i 2025 blir redegjort for.

Norske virksomheter skal kunne eksportere flerbbruksvarer og forsvarsmateriell under forutsigbare rammebetingelser og være konkurransedyktige. Samtidig forvaltes eksportkontrollen i tråd med Stortingets 1959-vedtak og påfølgende presiseringer.

Norge følger de samme internasjonale eksportkontrollregimene som EUs medlemsland. EUs kontrollister er de samme som brukes i den norske eksportkontrollforskriften. Dette sikrer god koordinering og forståelse av eksportkontrollpraksis og -vilkår i europeiske og nærtstående land. Norge deltar i de samme eksportkontrollregimene som nærtstående land, hvor beslutninger tas ved konsensus. Vi jobber aktivt for ikke å undergrave hverandres kontroll og for å unngå å forskjellsbehandle næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 1821

Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 6. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Har Svalbard en utpekt områdesjef i Heimevernet eller annen territoriell militær ansvarlig, tilsvarende ordningen som i dag dekker hele fastlands-Norge, og dersom ikke, hvordan er ansvaret og ledelsen for lokal militær beredskap) i fredstid organisert, og hvem vil ha ansvar dersom situasjonen utvikler seg til krise eller krig?

BEGRUNNELSE:

Hele fastlands-Norge er dekket av Heimevernet gjennom ulike områder, med utpekte områdesjefer. Områdesjefen har et viktig ansvar for samarbeid mellom Forsvaret og sivile myndigheter og i fred, krise og krig, innenfor rammen av totalforsvaret.

Svalbard er Norge, og vi har en rett og plikt til å håndheve suvereniteten i fred, krise og krig. Jeg ber om en klargjøring på hvilken ledelsesstruktur landforsvaret av Svalbard har, herunder om Heimevernets organisering gjelder på samme måte som på fastlandet. Et moment her er også at det på Svalbard, og i Longyearbyen spesielt, bor norske borgere med avtjent førstegangstjeneste, som vil kunne være en ressurs i en sikkerhetspolitisk krise eller krig.

Svar:

Forsvarets primære oppgave er å forsvare hele Norges territorium, inkludert Svalbard.

Forsvaret har operative planverk som beskriver hvordan dette skal gjøres og hvilke militære avdelinger som skal løse oppgaven. Som del av dette planverket er det utarbeidet egne planer for forsvaret av Svalbard, herunder hvilke avdelinger som har ansvaret i krise og krig.

Nasjonale militære operasjoner planlegges og ledes av Forsvarets operative hovedkvarter (FOH). Der- som det besluttes å sende styrker til Svalbard vil sjef FOH føre kommando. Det er videre identifisert lokal sjef som

vil ha kommando over de landstyrkene som sendes til øy- gruppen. Lokal sjef vil også ha særskilt ansvar for å koordi- nere den militære aktiviteten med lokale myndigheter og andre totalforsvarsaktører på Svalbard. For øvrig omfattes også Svalbard av alliert planverk og alliansens bestem- melser om kollektivt forsvar.

Nordmenn som er bosatt på Svalbard og som er innrullert i Forsvaret vil kunne være en naturlig ressurs å benytte her.

SPØRSMÅL NR. 1822

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 9. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Ber om å få departementets vurdering av å opp- rette en tilskuddsordning for gratis SFO for 4. klasse, der kommuner kan søke på penger til å gi gratis halvdagsplass også for 4. klasse.

Kan jeg også be om å få en vurdering av om de- partementet mener det finnes bedre måter å tilby gratis halvdagsplass for 4. klassinger på, og hvordan en slik ord- ning eventuelt bør implementeres?

Svar:

Jeg forstår spørsmålet slik at representanten øns- ker å få en vurdering av å opprette en tilskuddsordning for 12 timer gratis SFO for alle elever på 4. trinn. I dag har kommunene plikt til å tilby 12 timer gratis SFO til elever på 1.-3. trinn med plass i SFO. Denne gratisordningen er finansiert gjennom kommunens rammetilskudd og regul- ert gjennom forskrift. Dersom man ønsker å utvide ord- ningen til også å dekke 12 timer gratis SFO for alle elever på 4. trinn, er det min vurdering at dette bør finansieres og reguleres på samme vis som for de lavere trinnene, fram- for gjennom en tilskuddsordning.

I kommunekommisjonens første delrapport ble unødvendige tilskuddsordninger pekt på som detaljert økonomisk styring som griper inn i kommunenes prior- iteringer mellom ulike formål, og som påfører både staten og kommunene administrative kostnader. Det er derfor viktig at tilskuddsordninger i størst mulig grad kun be- nyttes som virkemiddel når det ikke er hensiktsmessig at tiltak finansieres gjennom kommunerammen. Kost-

naden av tiltaket vil være like stort uansett om midlene til å dekke gratis halvdagsplass på SFO for alle elever på 4. trinn reguleres og finansieres gjennom kommunenes rammetilskudd eller finansieres som en tilskuddsordning.

I vedtatt nasjonalbudsjett for 2026 vedtok Stortin- get å opprette et tilskudd for gratis 12 timer SFO på 4. trinn i levekårsutsatte områder. Retningslinjer for dette tilskud- det er under arbeid i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1823**Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 11. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan det bes om anslag på kostnad ved å innføre gratis SFO i ferier, enten gjennom å utvide lovfestet rett til SFO i ferier, eller å opprette en tilskuddsordning eller liknende?

BEGRUNNELSE:

Det er nyttig å vite hva det vil koste å tilby alle barn gratis SFO i ferier. Ber departementet gjøre et anslag på hva som kan være et aktuelt timetall per uke for SFO i ferier, siden det trolig er lengre enn vanlig åpningstid for SFO.

Svar:

Kunnskapsdepartementet har ikke utredet tilbud om SFO i ferier, og har derfor ikke konkrete anslag på hva kostnaden vil være. Kostnaden knyttet til innføring av gratis SFO i ferier vil avhenge av en rekke faktorer, blant annet hvor mange elever som vil benytte tilbud, hvilke ferie- og fridager som skal inngå, hvor mange timer SFO per dag elevene skal få tilbud om m.m. I dag har kommunene ulik praksis med tanke på organiseringen av og innholdet i SFO-tilbudene som finnes i de periodene hvor skolen er stengt. Mange kommuner holder stengt tre eller fire uker i juli, i romjula og i påskeferien, men dette varierer også mellom kommunene.

Jeg vil minne om at barn også har rett på ferie. Selv om SFO kan være et godt tilbud for barn i ferier, og kan være med på å muliggjøre at foreldre kan få familieka-balen til å gå opp, er det ikke et mål i seg selv at flest mulig barn skal gå på SFO i periodene skolen har stengt.

På bakgrunn av de ulike og variable faktorene nevnt over er det vanskelig å anslå hva kostnaden til gratis SFO i ferier ville vært, og det er også behov for å konkretisere hva slags gratistilbud det eventuelt er aktuelt å skulle tilby, for å kunne vite hvilke forutsetninger som skal legges stil grunn i et kostnadsanslag. Det er naturlig å anta at deltagelsen ikke vil være 100 prosent, men samtidig må det i beregningene legges til grunn en deltagelse som sikrer at kommunene er fullfinansiert for de som vil delta. I en eventuell utredning måtte det også blitt vurdert om det medfører andre økte kostnader for kommunene å ha SFO åpent i feriene.

Ordningen med 12 timer gratis SFO for 1.-3. trinn gjelder for øvrig også dersom kommunen tilbyr SFO i

skoleferiene. Dermed får de yngste barna allerede noe gratis SFO i ferier der kommunene tilbyr SFO i feriene.

Dersom vi legger til grunn en antagelse om at dagens ordning med rett til 12 timer gratis SFO utvides slik at man har rett til heltidsplass i 7 uker av året vil det medføre en kostnad på rundt 500 mill. kroner. Det er da lagt til grunn full deltagelse (100 pst.) også i ferieuker, og at tilbudet kun vil gjelde for de barna som i dag får 12 timer gratis SFO, altså elevene på 1.-3. trinn. Beregningene baserer seg på elevtall og gjennomsnittlig foreldrebetaling for heltidsplass for elever på 1.-3. trinn, hentet fra GSI for skoleåret 24/25, men i 2026-kroner. Det er vanskelig å vurdere om prisen for heltidsplass hele året er representativ for prisen for heltidsplass kun i ferieuker, slik det er lagt til grunn her.

Jeg må understreke at tallene i dette svaret kun er grove og høyst usikre anslag.

SPØRSMÅL NR. 1824**Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 6. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvor mange kommuner deltok i ordningen for toppa bemanning i barnehageåret 2025/2026, hvor mye penger ble fordelt til hvilke kommuner, hvor mange barnehager har tatt del i ordningen og hvor mange ekstra ansatte fordelt på antall og årsverk ble ansatt som følge av denne bevilgningen?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2025 ble det bevilga 200 millioner kroner til toppa bemanning i barnehagene, et beløp som er firedobla i budsjettforliket for 2026. Det var opp til hver enkelt kommune å delta i ordningen og pengene ble fordelt etter en nøkkel som baserte seg på antall barnehagebarn i de enkelte kommunene i 2024.

Svar:

Nesten alle kommuner deltok i ordningen for toppa bemanning i barnehageåret 2025/2026, med unntak av Etnedal, Fedje, Rørø, Utsira og Vega kommune. Disse kommunene svarte ikke innen svarfristen.

Departementet har ikke oversikt over hvordan kommunene har prioritert midlene mellom barnehagene eller hvor mange ekstra årsverk tilskuddet har gitt. Kommunene skal rapportere til Utdanningsdirektoratet ved særskilt henvendelse om dette. Utdanningsdirektoratet har foreløpig ikke etterspurt rapportering om bruken av midlene i barnehageåret 2025/2026, og legger opp til å gjennomføre det etter sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1825**Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Mats Henriksen****Besvart 11. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden den nåværende situasjonen i bygge- og anleggsnæringen, og hvilke konkrete tiltak vil regjeringen iverksette for å bidra til økt aktivitet og sikre at levedyktige bedrifter ikke går over ende som følge av den markante nedgangen i markedet?

BEGRUNNELSE:

Byggenæringen i Trøndelag opplever en svært krevende situasjon, der flere aktører beskriver markedet som det svakeste på flere tiår. Ordrebøkene krymper, prosjekter utsettes eller skrinlegges, og særlig små og mellomstore bedrifter melder om betydelige likviditetsutfordringer.

Bygge- og anleggsnæringen er en av landets største fastlandsnæring og helt avgjørende for sysselsetting,

verdiskaping og gjennomføring av både boligbygging og offentlige infrastrukturprosjekter. Når aktiviteten faller kraftig, får det direkte konsekvenser for arbeidsplasser, lærlingeplasser og samfunnsutvikling.

Byggenæringen etterspør strakstiltak og motkonjunkturtiltak for å motvirke denne krevende situasjonen. Med bakgrunn i bekymringene beskrevet i byggenæringen stilles følgende spørsmål.

Svar:

Jeg deler oppfatningen om at det i de siste årene har vært krevende tider for bygg- og anleggsnæringen. Særlig utfordrende har den vært på bygging av nye boliger og andre bygg. Lav boligbygging kan også bidra til økte bolig- og leiepriser, og med det gjøre det mer utfordrende å komme seg inn på boligmarkedet. Regjeringen har satt

et ambisiøst mål om igangsetting av 130 000 nye boliger innen 2030. Dette er en av våre hovedprioriteringer i regjeringens Plan for Norge. Vår ambisjon vil også innebære en sterk økning i aktiviteten i byggenæringen.

I 2025 ble det gitt igangsettingstillatelser til 21 804 boliger. Dette er syv prosent flere enn i 2024. I Trøndelag var den tilsvarende økningen på ti prosent. Regjeringen jobber kontinuerlig for å få opp boligbyggingen.

Plan- og byggesaksprosesser må gå raskere og regelverk bør forenkles. Effektivisering og forenkling av prosessene er ikke minst viktig for å få opp byggetakten i pressområdene og de store byene. Regjeringen ønsker et krafttak for å få fart på boligbyggingen, og vil forsterke samarbeidet på tvers av departements- og sektorgrenser. I april 2025 satte vi ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som skulle foreslå tiltak for raskere plan- og byggesaksprosesser. En rekke av forslagene er fulgt opp. Framover vil jeg vurdere flere av tiltakene, og jeg vil lansere nye tiltak fortløpende.

Jeg viser ellers til mitt svar 2. februar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1286 fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad for en gjennomgang av status for arbeidet med boligbyggingsmålet:

I februar 2025 la regjeringen fram målet om å sette i gang bygging av 130 000 nye boliger innen 2030. For å nå dette målet ønsket regjeringen et felles krafttak for å få fart på boligbyggingen. Derfor satte vi i april 2025 ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som skulle foreslå konkrete tiltak for raskere plan- og byggesaksprosesser. Arbeidsgruppa, bestående av representanter fra byggenæringen og kommunesektoren, leverte 72 forenklingsforslag i juni i 2025. Samarbeidet med næringen og kommunesektoren har vært svært nyttig og en rekke av forslagene fra arbeidsgruppen er fulgt opp.

I tillegg til å vurdere forslagene fra arbeidsgruppen, har regjeringen satt i gang en rekke andre tiltak som støtter opp om boligbyggingsmålet. Målet om 130 000 nye boliger er forankret i 'Regjeringens plan for Norge'. Det innebærer at regjeringen vil fornye boligpolitikken og gjennom planen skal vi forsterke arbeidet på tvers av departements- og sektorgrenser. Jeg legger nå større tynge bak arbeidet med å forstå og redusere byggekostnader. Derfor har satt i gang et større arbeid med å forenkle og modernisere byggteknisk forskrift (TEK17), vi inngår et samarbeid om økt produktivitet i byggenæringen og vi øker kunnskapen om driverne bak endringene i byggekostnadene for bedre å se helhetlig på hvilke reguleringer som påvirker kostnadsbildet.

Nedenfor følger en oppsummering av hvilke av tiltakene fra arbeidsgruppen departementet allerede har satt i gang.

Tiltak for raskere planprosesser

Arbeidsgruppa pekte på at det klart største potensialet for forenklinger og redusert tidsbruk er knyttet til planprosessene. Departementet vurderer nå å innføre

frister for å øke framdriften i reguleringsplansaker, blant annet rett til og frist for sonderingsmøte og frist for gjennomføring av oppstartsmøte.

Departementet har sendt brev til kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og andre statlig organer med en tydelig oppfordring om en felles innsats for økt boligbygging. Brevet tydeliggjorde en rekke forhold som følger opp flere av forslagene i arbeidsgrupperapporten. Det gjelder blant annet ønsket om å presisere at tekniske krav er forbeholdt byggteknisk forskrift, tydeliggjøring av mulighetsrommet for mindre endring av plan og styrking av boligbygging som hensyn i arealplanleggingen.

Arbeidsgruppen hadde også flere forslag om innsigelser. Departementet vil se på en rekke tiltak for å forbedre dagens praksis gjennom vårt innsigelsesprosjekt.

Arbeidsgruppen understreket at standardisering er viktig. Jeg vil sette fart i arbeidet med å lage enkle, entydige og lovlige standardiserte planbestemmelser for kommuneplan og reguleringsplan. Det vil spare tid og i større grad unngå diskusjoner mellom kommuner og utbyggere.

I dag kan det være flere reguleringsplaner for samme areal. Det kompliserer og forsinker prosesser. Jeg vil gjøre det enklere å oppheve planer, og sikre at det bare kan gjelde én plan på ett nivå for ett areal.

Tiltak for raskere byggesaksprosesser

Arbeidsgruppa foreslo en rekke tiltak for å styrke arbeidet med digitalisering av byggesaksprosessen. Jeg er enig med arbeidsgruppa at vi må fortsette å gjøre byggesaksprosessene raskere, blant annet ved å utvikle flere digitale løsninger. For å sette mer fart og kraft i arbeidet, har Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) fått styrket sine budsjetter, både i statsbudsjettet for 2025, i revidert nasjonalbudsjett for 2025 og i statsbudsjettet for 2026.

Jeg følger opp alle forslagene til arbeidsgruppen som gikk på digitalisering av byggesaksprosessen. I revidert nasjonalbudsjett for 2025, styrket vi Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) med ti millioner kroner for å automatisere byggesaksprosesser. DiBK er nå i gang med å utvikle løsninger for automatisert vedtak for igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest for byggesaker. Videre har jeg gitt DiBK i oppdrag å utrede nasjonalt digitalt enevalg (dvs. krav om at alle digitale byggesøknader skal sendes inn gjennom DiBKs løsninger). I det pågående GeoLett-prosjektet utvikles det løsninger for deling av sektordata og digital selvbetjening. Prosjektet gjør det enklere for offentlige etater å dele temadata og enklere for kommunene å bruke de dataene de trenger i plan- og byggesaksprosessen. Prosjektet 'Drømmeplan' rulles også ut for fullt og stadig flere kommuner tar i bruk disse verktøyene som bidrar til mer forståelig og tilgjengelig planinformasjon, til nytte for både innbyggerne og kommunene.

Arbeidsgruppen foreslo også tiltak for raskere behandling av byggesøknader. Allerede før arbeidsgruppen leverte sine forslag, sendte vi på høring lov- og forskriftsendringer som skal bidra til færre byggesøknader med

mangler og mer forutsigbar tidsfristberegning. Vi jobber nå med å følge opp denne høringen.

Departementet vurderer også tiltaket som arbeidsgruppen har kalt «rett på byggesak». Dette kan ta bort et prosessledd, og kan gi raskere bygging i en del situasjoner.

Tiltak knyttet til tekniske krav

Arbeidsgruppen mener at dagens krav i byggt teknisk forskrift i hovedsak er på et fornuftig nivå, og at det ikke er ønskelig å senke sikkerhetsnivå knyttet til for eksempel brann- og konstruksjonssikkerhet. Samtidig peker gruppen på enkeltkrav de mener er uhensiktsmessige og fordyrende. Departementet jobber derfor med et større arbeid med å forenkle og modernisere byggereglene. Vi tar med oss alle innspillene fra arbeidsgruppen inn i dette arbeidet.

Videre arbeid

Framover vil jeg vurdere flere av tiltakene fra arbeidsgruppa, og jeg vil lansere nye tiltak fortløpende. Det er derfor for tidlig å svare på spørsmålet om hvilke tiltak fra arbeidsgruppen som legges bort. Vi prioriterer de tiltakene vi mener har størst positiv effekt, minst negative

sidevirkninger og kan komme på plass raskest. Noen få tiltak ser jeg imidlertid allerede nå at vi ikke kommer til å gjennomføre. Det gjelder for eksempel tiltaket om å gi tydelige frister for høringsinstansene ved offentlig ettersyn. Det følger allerede av dagens lovverk. Vi vil heller ikke gå videre med å pålegge kommunene å rapportere et måltall for boligreserve eller boligbygging. Vi trenger færre kommunale rapporteringskrav, ikke flere. Jeg vet at kommunene er opptatt av boligbygging, selv om de ikke må sende et tall inn til departementet årlig. Jeg mottok nylig en rapport om hvor store areal som er satt av til boligbygging. Den viser at norske byregioner med høyt utbyggingspress allerede har satt av mye areal til ny boligbygging. I disse kommunene anslår rapporten at så mye som 158 100 boenheter kan være klar for byggesaksbehandling. Det vil si at boligene er ferdigregulert eller ikke trenger en reguleringsplan.

Jeg vil fortsette å holde tett dialog med byggenæringen og kommunesektoren, for å sikre treffsikre forenklingstiltak som bidrar til at vi får fart på boligbyggingen.

SPØRSMÅL NR. 1826

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 13. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for forskjellen på seriøsitetsskravene hos Sykehusbygg og Statsbygg, sier for eksempel statsbygg sine seriøsitetsskrav at lærlingene må være utdannet i Norge, hva er årsaken til disse forskjellene, og vil statsråden sette i gang tiltak for å samordne kravene?

BEGRUNNELSE:

Viser til NRK-sak 16. februar og sak i Dagsavisen 25. februar om at store offentlige byggeprosjekter, som nye Aker sykehus, tildeles aktører som benytter seg av utenlandsk arbeidskraft. Norske bedrifter som satser på lærlinger og fagarbeidere fra norske skoler, taper kontraktene.

Sykehusbygg stiller krav om lærlinger og faglærte i sine kontrakter, men kan visst ikke kreve at disse er utdannet i Norge på grunn av EØS-regelverket.

Sykehusbygg og Statsbygg har ulike seriøsitetsskrav i sine anbudsdokumenter for byggeprosjekter. Dette medfører forskjellig praksis for kvalifikasjon av leverandører, noe som kan påvirke konkurransen og likebehandling i offentlig anskaffelse.

Svar:

Regjeringen fører en aktiv politikk for å legge til rette for at arbeidslivet i Norge skal bestå av seriøse aktører. Anskaffelsesregelverket inneholder derfor en rekke bestemmelser som skal fremme seriøsitet og anstendige arbeidsforhold. Kravet om at offentlige oppdragsgivere skal stille krav om bruk av lærlinger til å oppfylle kontrakter, er et eksempel på et slikt seriøsitetsskrav.

Representanten viser i sitt spørsmål til at Sykehusbygg og Statsbygg har forskjellig praksis når det gjelder seriøsitetsskrav hva gjelder kravet til lærlinger. Sykehusbygg og Statsbygg følger de samme reglene i anskaffelsesregelverket. Forskrift om plikt til å stille krav om bruk

av lærlinger i offentlige kontrakter stiller krav til bruk av lærlinger, og oppdragsgiver må være tilknyttet en lærlingordning. Utenlandske aktører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling enten fra en lærlingordning i Norge, eller fra sitt opprinnelsesland.

At utenlandske aktører kan konkurrere om offentlige kontrakter i Norge, gjør at det blir flere aktører som konkurrerer om å vinne kontraktene. Dette gir effektiv konkurranse om kontraktene, og innebærer at det blir lettere for offentlige oppdragsgivere å oppnå ønsket kvalitet til rett pris. Virksom konkurranse om offentlige kontrakter bidrar på denne måten til effektiv bruk av samfunnets ressurser og av skattebetalernes penger.

Hvis vi hadde stilt krav om at utenlandske benyttet norske lærlinger, ville det bli vanskeligere for utenlandske leverandører å konkurrere om kontrakter i Norge. Dette ville gitt redusert konkurranse om offentlige kontrakter, noe som kan føre til lavere kvalitet og høyere priser. I tillegg ville krav om utelukkende norske lærlinger ikke

vært i overensstemmelse med våre forpliktelser etter EØS-avtalen.

Anskaffelsesregelverket oppstiller minstekrav til bruk av lærlinger. Regelverket gir fleksibilitet for oppdragsgivere til å stille strengere krav til bruk av lærlinger, dersom det er ønskelig. Fleksibiliteten i regelverket åpner for at ulike oppdragsgivere kan ha ulik praksis når det gjelder krav om bruk av lærlinger for å oppfylle offentlige kontrakter.

En samordning av praksis for bruk av lærlinger i offentlige kontrakter vil kunne representere en forenkling for næringsaktørene, idet de kan levere på det samme lærlingskravet i alle konkurranser. På den andre siden gir fleksibiliteten i regelverket mulighet for oppdragsgivere til å ha ulikt ambisjonsnivå, og å kunne tilpasse bruken av lærlinger etter tilgjengelighet og behov i de ulike regionene eller fagene. Regjeringen har derfor ingen planer om å iverksette en slik samordning som representanten etterlyser.

SPØRSMÅL NR. 1827

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 6. mars 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Er Norges utenrikspolitiske posisjon at det vil være lovlig under folkeretten å operere med en havbunnsmineralisens i internasjonalt farvann under den amerikanske Deep Seabed Hard Mineral Resources Act?

BEGRUNNELSE:

24. april 2025 signerte USAs president Trump Deep Seabed Hard Mineral Resources Act; en presidentordre som fastslår at USA skal sette i gang en satsing på havbunnsmineraler, og legge til rette for tilgang på havbunnsmineraler i områder også utenfor nasjonal jurisdiksjon. Dette er områder som havretten anser som "menneskehetens fellesarv", og som skal forvaltes i fellesskap gjennom Den internasjonale havbunnsmyndigheten.

Trumps presidentordre er et angrep på Havrettskonvensjonen og utfordrer Den internasjonale havbunnsmyndighetens jurisdiksjon over havbunnen i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon.

Sokkeldirektoratet sitter i programkomiteen til "Seabed Minerals"-konferansen, som skal avholdes i Bergen 24. - 26. mars. Her skal advokatselskapet Vinson & Elkins RLLP, kjent for å representere amerikanske gruveselskaper, holde foredraget "Navigating seabed governance: Choosing between the International Seabed Authority and the Deep Seabed Hard Mineral Resources Act". Programmet inneholder også representanter fra amerikanske havbunnsmyndigheter.

Gjennom Sokkeldirektoratets engasjement i programkomiteen til konferansen bidrar norske myndigheter, etter det vi kan se, til å legitimere den amerikanske Deep Seabed Hard Mineral Resources Act. Dette er et konkurrerende juridisk rammeverk for gruvedrift på havbunnen i internasjonalt farvann, tilsynelatende i strid med havretten.

Svar:

Representanten stiller et hypotetisk spørsmål. Jeg er ikke kjent med at det er utstedt noen slik lisens, eller at

det foregår slik mineralaktivitet som spørsmålet baseres på.

Havrettskonvensjonens (HRK) system er at kyststaten utøver suverene rettigheter over kontinentalsokkelen for det formål å undersøke den og utnytte dens naturforekomster. Dette inkluderer havbunnsmineraler. Utenfor nasjonal jurisdiksjon, i det såkalte Området, er det Den internasjonale havbunnsmyndigheten (International Seabed Authority, ISA) som på statspartenes vegne skal tilrettelegge og kontrollere virksomheten i Området. Etter HRK er mineralene i Området menneskehetens fellesarv.

ISA har vedtatt regler for utforskning, som i praksis betyr leting og undersøkelser, og har drøyt 30 kontrakter om dette med statlige og private aktører. Slik aktivitet har pågått i flere tiår. I ISA arbeides det nå med å utforme reg-

lene for utvinning. Da snakker vi om kommersiell mineralaktivitet, som foreløpig ikke har startet opp.

Norge mener den beste måten å ivareta miljøet på, er ved å ferdigstille og etterleve et solid regelverk i ISA. Det vil også redusere risikoen for uautorisert mineralutvinning. Videre er det en forutsetning for at utviklingsland kan få sin rettfærdige del av overskuddet. Det følger av HRK at et slikt regelverk skal etableres.

USA er ikke part i HRK. Dersom problemstillingen som representanten reiser skulle bli aktuell, så vil det aktualisere en rekke spørsmål. Blant annet hvorvidt de aktuelle bestemmelsene i HRK utgjør folkerettslige sedvaneregler som gjelder også for stater som ikke er part i HRK.

Det viktigste nå er at vi får på plass solide regler i ISA, slik at eventuell mineralaktivitet kan foregå innenfor Havbunnsmyndighetens rammer, slik HRK foreskriver.

SPØRSMÅL NR. 1828

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 9. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at barn av innsatte varsles ved permisjon og løslatelse fra fengsel, og vil statsråden sørge for at det innføres en plikt for varsel til fornærmede, etterlatte og barn når person som er dømt til tvungent psykisk helsevern avslutter behandling eller er ute på permisjon?

BEGRUNNELSE:

Fornærmede av f.eks. voldskriminalitet skal slippe å være bekymret for å møte voldsutøveren på gata. Regjeringen har sendt på høring et forslag som pålegger Kriminalomsorgen å varsle etterlatte og fornærmede i enkelte tilfeller. Jeg merker meg at barn av innsatte antagelig ikke vil omfattes av regjeringens forslag dersom de ikke er fornærmet. Det legges heller ikke opp til pliktig varsling ved permisjoner og eventuell avslutning av behandling for personer som er dømt til tvungent psykisk helsevern. Dette til tross for at belastningen for de etterlatte kan være like stor som i de tilfeller der voldsutøver er dømt til fengsel.

Svar:

Jeg viser til svar 9. februar 2026 til skriftlig spørsmål fra Helene Røsholt om hvordan dagens regelverk og praksis for varsling etter straffegjennomføringsloven § 7 b fungerer for fornærmede og etterlatte i alvorlige straffesaker (Dokument nr. 15:1420 (2025–2026)). Her fremgikk det at regjeringen sendte på høring et forslag om å utvide reglene om varsling i desember 2024, slik at hensynet til fornærmede eller dennes etterlatte ivaretas på en bedre måte enn det som følger av gjeldende rett. Høringsfristen gikk ut 1. april 2025. Departementet ferdigstiller nå lovarbeidet om endringer i reglene om varsling.

Varsling av innsattes barn som ikke er fornærmet eller etterlatt i straffesaken, var ikke et tema i høringsnotatet. Det pågår heller ikke annet utredningsarbeid om varsling på andre grunnlag enn det som er omtalt i høringsnotatet.

Når det gjelder varsling til fornærmede og etterlatte ved domfeltes permisjon fra tvungent psykisk helsevern, viser jeg til at det allerede finnes regelverk om dette, under Helse- og omsorgsministerens ansvarsområde.

Helse- og omsorgsdepartementet opplyser følgende: Etter psykisk helsevernloven § 5-6 c skal fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte, når vilkårene er

oppfylt, varsles om forhold som kan være av betydning for dem. Dette omfatter blant annet endringer som kan påvirke risikoen for å treffe domfelte utenfor institusjon, f.eks. opphør av dom på tvungent psykisk helsevern og tidspunkt for enkeltpermisjoner når dette er av særlig betydning. Varsling forutsetter at vedkommende ønsker varsel, og at hensynet til domfeltes sikkerhet er tilstrekkelig ivarettatt. Varslingsplikten ligger hos faglig ansvarlig i det psykiske helsevernet. Det vises til Prop. 91 L (2012–2013) kapittel 5 og Helse- og omsorgsdepartementets rundskriv I 2013 4 punkt 2 for nærmere omtale.

Barn som er fornærmet eller etterlatt i straffesaken, omfattes av varslingsreglene etter psykisk helsevernloven på samme måte som andre fornærmede og etterlatte.

Dersom barnet er barn av den domfelte, men ikke fornærmet eller etterlatt, følger oppfølgingen av reglene om barn som pårørende i helselovgivningen, blant annet helsepersonelloven § 10 a, om helsepersonells plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som er pårørende til foreldre med psykisk sykdom, og spesialisthelsetjenesteloven § 3-7 a, om barneansvarlig personell som skal ha ansvar for å fremme og koordinere helsepersonells oppfølging av mindreårige som er pårørende.

SPØRSMÅL NR. 1829

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 11. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I 2024 vedtok Bernkonvensjonens høyeste organ at Norges ulvepolitikk bryter med konvensjonens krav om å beskytte ville dyr, og spesielt særlig sårbare arter. På FNs dag for ville dyr 3. mars, leverte NOAHs over 43 000 signaturer på en underskriftskampanje som krever stans i den ulovlige ulvejakten.

Hvordan vil regjeringen endre norsk ulvepolitikk for å sikre at den ikke skal fortsette å bryte Bernkonvensjonen?

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 3. mars er FNs dag for ville dyr, og i den forbindelse overleverte NOAH over 43.000 signaturer mot ulvejakt til Stortinget og undertegnede.

Stortinget har satt bestandsmål som for ulv er 4-6 ynglinger i året, og siste telling viser at det bare er 40-47 ulver igjen i Norge, hvorav det pågår en lisensfelling som tillater at 27 av disse ulvene kan skytes.

Norge har signert Bernkonvensjonen som forplikter oss til å beskytte ville dyr, og spesielt særlig truede arter. I 2024 vedtok konvensjonens øverste organ at Norge bryter med konvensjonen i sin ulvepolitikk, og i 2025 uttalte konvensjonen igjen at de var på bekymret for at Norge ikke følger Bernkonvensjonens krav.

Norsk rovdyrpolitikk er altså i strid med Bernkonvensjonen, men likevel tillater regjeringen årlig en omfattende jakt på ulv, også innenfor ulvesonen.

Kilder:

Antall ulv: <https://rovdata.no/ulv/bestandsstatus.aspx>

Lisensfelling: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/lisensfelling-av-ulv-starter/id3141530/>

Svar:

Det er alvorlig at Bernkonvensjonens stående komite har åpnet en klagesak om norsk ulveforvaltning. Jeg understreker at dette ikke er noe jeg tar lett på, og at mitt mål er å få lukket klagesaken.

Departementet har en pågående dialog med konvensjonens organer om denne klagesaken, og jeg har iverksatt flere tiltak som ledd i å få lukket klagesaken. Særlig vil jeg trekke frem at norske myndigheter har tatt initiativ overfor svenske myndigheter for å se på mulighetene for mer dialog og samarbeid om den sør-skandinaviske ulvebestanden. Det er også viktig å videreføre tiltak for å forbedre de alvorlige genetiske utfordringene knyttet til den sør-skandinaviske ulvebestanden.

Mitt syn er samtidig at den gjeldende praksisen for bestandsregulering av ulv er i tråd med Norges forpliktelser etter Bernkonvensjonen. Departementets vedtak om lisensfelling har vært prøvd av Høyesterett både i 2021 og 2023, og dommene har i stor grad klargjort de rettslige kriteriene for slik felling, både innenfor og utenfor ulvesonen. I begge sakene fant Høyesterett, basert på en grundig gjennomgang og i tråd med folkerettslige tolkningsprin-

sipper, at vedtakene om å tillate lisensfelling var i samsvar med de folkerettslige forpliktelsene etter Bernkonvensjonen. Etter mitt syn svekker ikke komiteens avgjørelser i seg selv eller begrunnelsen for disse betydningen av Høyesteretts vurderinger og konklusjon.

Når det gjelder omfanget av årets lisensfelling av ulv, viser jeg til at rovviltmyndene ikke har åpnet for felling innenfor ulvesonen denne sesongen. Utenfor ulvesonen er det, etter at departementet opprettholdt rovviltmyndenes vedtak, åpnet for felling av inntil 27 ulv. Selv om det totale antallet ulv på lisensfellingskvoten utenfor ulvesonen er høyt, er det viktig å ha med seg at denne kvoten ikke vil bli fylt. De siste fem årene har mellom tre og 38 prosent av kvoten for lisensfelling av ulv utenfor ul-

vesonen blitt felt på lisensfelling hvert år, og medianen i samme tidsperiode er 23 prosent. Bakgrunnen for at totalantallet for denne kvoten blir høyt er at den består av kvoter for opptil åtte rovviltregioner, og kvotene per rovviltregion varierer typisk mellom to til 14 ulver per år. Så langt inneværende lisensfellingsperiode er det felt én ulv i Norge.

Avslutningsvis merker jeg meg at mange har signert oppropet mot ulvejakt i forbindelse med FNs dag for ville dyr. I den sammenheng påpeker jeg at regjeringens ulveforvaltning er en direkte oppfølging av Stortingets vedtatte politikk, og min oppgave er å følge opp Stortingets føringer om forvaltningen av ulv. Eventuelle endringer i den norske ulvepolitikken må derfor vedtas av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1830

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 11. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan vil ministeren følge opp kritikken fra FNs spesialrapportør, for å sikre at Norge ikke bryter med Århuskonvensjonen, og at klima og -miljødemonstranter ikke får innskrenket sin ytringsfrihet og sine menneskerettigheter?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2023 gjennomførte to aktivister en sivil ulydighetsaksjon utenfor Klima- og miljødepartementet, der de kastet vannbasert maling på fasaden. Aktivistene begrunnet sin demonstrasjon i at departementet hadde nektet å følge opp sine forpliktelser overfor Århuskonvensjonen Artikkel 4.1, som slår fast at myndighetene skal offentliggjøre miljøinformasjon etter begjæring om dette, og i at ministeren ikke ville følge opp endringene i norsk oljepolitikk foreslått av Klimautvalget 2050. For dette ble aktivistene dømt av Høyesterett til 30 dagers ubetinget fengsel og til sammen 1,2 millioner kroner i erstatning.

Denne dommen har vekket internasjonal oppmerksomhet. 2. februar i år skrev FNs Spesialrapportør for miljøforsvarere, Michel Forst, en offentlig uttalelse med hard kritikk av den norske stat. Han sier blant annet at han er bekymret for at Høyesterett kan mangle forståelse for Norges forpliktelser under Århuskonvensjonen, hvor vi er bundet til å "sikre at personer som utøver sine rettig-

heter i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjonen ikke skal straffes, forfølges eller på noen måte plages på grunn av sitt engasjement".

Forst understreker at undertrykking og kriminalisering av personer som gjennomfører fredelige protester og sivil ulydighet er en stor trussel mot demokrati, menneskerettigheter, sivilsamfunnet, og rettighetene Århuskonvensjonen garanterer for, og et direkte angrep på de fundamentale pilarene i demokratiet.

Forst sier at han ikke kan se at denne dommen er verken rimelig eller proporsjonal. Tvert imot mener han dommen fremstår som overdrevent straffende og undertrykkende. Han avslutter brevet med å si:

"Gitt den avgjørende betydningen av retten til fredelige protester for et sunt demokrati, er retningen Høyesterett i Norge har valgt å gå i, svært bekymringsfull. Når fredelige miljøaktivister dømmes til fengsel og pålegges knusende økonomiske sanksjoner, må dette være en alarmklokke for alle i Norge som bryr seg om miljøet og om å opprettholde et trygt sivilt handlingsrom."

Svar:

Som part til Århuskonvensjonen har vi plikt til å sikre at personer som benytter de rettighetene den gir til innsyn, deltakelse, klage eller domstolsprøving på mil-

jøområdet ikke skal straffes, forfølges eller på noen måte plages på grunn av sitt engasjement.

Beskyttelse av menneskerettighetsforsvarere er en hovedprioritering i Norges menneskerettighetspolitikk. Miljøforsvarere er blant de menneskerettsforsvarerne som er mest utsatt for drap, trakassering og andre former for forfølgelse. Dette gjelder også i Europa.

Norge støttet derfor etableringen av en mekanisme for rask håndtering av reaksjoner mot miljøforsvarere med en spesialrapportør under Århuskonvensjonen i 2022. Vi har svart på Spesialrapportørens tidligere henvendelser om to klager han har fått som gjelder straffeforfølgningen av aktivistene som aksjonerte mot henholdsvis Monolitten og Klima- og miljødepartementets (KLD) lokaler. I svaret viste vi blant annet til at arbeidet miljøforsvarere gjør er viktig, at beskyttelse av miljøforsvarere prioriteres høyt, at ytrings- og forsamlingsfriheten er grunnlovfestet og at demonstrasjoner bare unntaksvis begrenses i Norge – og bare hvis det er nødvendig og proporsjonalt. Klagene og våre svar finnes på Spesialrapportørens nettsider for klagesaker.

De to straffesakene ble endelig avgjort av Høyesterett 18. desember 2025. Domstolene er uavhengige, og regjeringen uttaler seg ikke om enkeltsaker som har vært behandlet der. Den videre redegjørelsen er derfor generell.

Spesialrapportøren og Høyesterett har ulikt syn på om aksjonene mot Monolitten og bygningen der Klima- og miljødepartementet holder til, var fredelige, og om reaksjonene mot aksjonistene er nødvendige og proporsjonale. I straffesaken mot aksjonistene som hadde helt flere bøtter med maling på Monolitten, la Høyesterett ved straffutmålingen vekt på at aksjonistene hadde gjort seg skyld i grovt skadeverk rettet mot fredete kunstverk, beliggende i en åpen park av stor betydning som rekreas-

jonsområde for allmennheten, og at skadepotensialet ved handlingene var stort. Aksjonistene var i tillegg idømt et erstatningsansvar som ikke var påanket og derfor ikke et tema i dommen fra Høyesterett.

I straffesaken mot aksjonistene som hadde sprayet maling på bygningen der KLD holder til, la Høyesterett ved straffutmålingen vekt på at skadeomfanget var betydelig. Aksjonistene hadde sprayet maling rundt inngangspartiet, langs hele fasadens forside og flere meter opp over bakken. Når det gjaldt erstatningskravet, var de faktiske kostnadene ved å få fjernet malingen fra fasaden til bygningen der KLD har sine lokaler, i overkant av 2,3 millioner kroner. Lagmannsretten hadde kommet til at de ansvarlige skulle betale ca. halvparten av rengjøringskostnadene, fordi et større erstatningsansvar etter rettens syn ville virke urimelig tyngende. Høyesterett opprettholdt lagmannsrettens avgjørelse på dette punktet.

I begge de to avgjørelsene vurderte Høyesterett Norges internasjonale forpliktelser, inkludert Århuskonvensjonen. Høyesterett kom til at disse forpliktelsene ikke er til hinder for straff mot forsettlig grovt skadeverk som demonstranter begår når de aksjonerer for å få fram sin mening om miljø- og klimaspørsmål.

Også spesialrapportøren for miljøforsvarere under Århuskonvensjonen slår i sin uttalelse fast at myndighetene kan straffeforfølge eller sanksjonere fredelige demonstranter så lenge reaksjonene er rimelige, proporsjonale og forfølger et legitimt formål. Spesialrapportøren mener imidlertid at aksjonistene som kastet maling på Monolitten og KLDs lokaler er idømt for streng straff og ilagt for høyt erstatningsansvar. Uttalelsen gir uttrykk for Spesialrapportørens syn på omfanget av beskyttelsen av miljøforsvarere etter internasjonal rett, herunder Århuskonvensjonen. Den inneholder ingen pålegg til norske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1831

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 9. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å avvikle grensejengerordningen og gjennomgå den nordiske skatteavtalen, slik at hovedregelen om beskatning i arbeidslandet også gjelder for arbeidstakere som bor i grensekommuner, og

dermed fjerne de betydelige administrative utfordringene og uforutsette utslag som dagens regelverk medfører for både arbeidstakere og arbeidsgivere?

BEGRUNNELSE:

Grensegiengeravtalen innebærer at arbeidstakere som bor i grensekommuner og arbeider i nabolandet må anslå egen framtidig inntekt og selv stå for innbetaling av skatt. Dette skaper uforutsigbarhet, betydelig administrativ byrde og reell risiko for restskatt, særlig for personer med varierende arbeidstid, skift, overtid eller flere deltidsforhold. Ordningen avviker fra hovedregelen i grenseregionalt arbeidsliv, der skatt betales i landet arbeidet utføres.

Konsekvensene er tydelige: arbeidstakere vegrer seg for å ta jobber på tvers av grensen, og arbeidsgivere opplever økt byråkrati og ulike økonomiske utslag for ansatte avhengig av hvilken kommune de bor i. Dette svekker rekrutteringen i sektorer med stor mangel på kompetanse, som helse- og omsorgstjenestene, og bidrar til at arbeidskraft ikke utnyttes der behovet er størst.

Både norske og svenske regionale myndigheter har pekt på at dagens ordning fungerer som en faktisk grensehindring. Når regelverket skaper systematiske og dokumenterte problemer for mobilitet, arbeidsmarked og likebehandling, er det etter min vurdering nødvendig at regjeringen vurderer avvikling av grensegiengeravtalen og en bredere revisjon av den nordiske skatteavtalen.

Svar:

Særreglene for grensegiengere i Den nordiske skatteavtalen gjelder arbeidstakere som pendler mellom grensekommuner i Norge, Sverige og Finland. Regelen innebærer at en arbeidstaker som bor i en grensekommune og arbeider en grensekommune i det andre landet, bare skal skattlegges for lønnsinntekt i landet der ved-

kommende bor. Dette er et unntak fra hovedregelen om at lønnsinntekt skattlegges i landet der arbeidet utføres. Særregelen var opprinnelig begrunnet i forenklingssyn, men også i at slike arbeidstakere bør betale skatt på lønnsinntektene til landet som vedkommende bor i og mottar grunnleggende tjenester fra (infrastruktur, skole, helse mv.).

Jeg har forståelse for at regelen for grensegiengere kan oppleves som komplisert og administrativt utfordrende. Særregler bidrar ofte til å gjøre skattesystemet mer komplisert. Regelen stiller også særskilte krav til Skatteetatens systemer, veiledning og saksbehandling. Skattemessige forhold knyttet til arbeid over landegrenser er også generelt mer komplisert enn i rent nasjonale tilfeller.

Norge har i lang tid ønsket å erstatte grensegiengerbestemmelsen med hovedregelen for lønnsarbeid. Under tidligere finansminister Vedum ble det i 2023 på ny startet en dialog mellom norske og svenske myndigheter for å undersøke mulige endringer, og dette er en pågående dialog. Endringer i skatteavtalen vil kreve at begge land er enige om løsningen.

Til spørsmålet om en bredere revisjon av Den nordiske skatteavtalen viser jeg til svar på skriftlig spørsmål nr. 1539 fra tidligere stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud 17. mars 2025. Som nevnt der pågår det et arbeid i OECD for å kartlegge ulike problemstillinger ved global mobilitet, blant annet for arbeidstakere. Der vurderer man også om internasjonalt regelverk mv. kan moderniseres. Siden dette arbeidet vil kunne ha betydning for Den nordiske skatteavtalen, anser jeg det ikke som hensiktsmessig å reforhandle denne skatteavtalen nå. Dette har vært et felles standpunkt blant de nordiske finansministrene.

SPØRSMÅL NR. 1832

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 9. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre raskere behandling av søknader om familieinnvandring i åpenbare og ukompliserte saker, der søker er gift med norsk statsborger, allerede oppholder seg lovlig i landet, er i arbeid eller har konkret jobbtilbud – og i tillegg er gravid – slik at unge

mennesker som både kan og vil arbeide ikke blir sittende i årevis uten avklaring?

BEGRUNNELSE:

Saken gjelder Mae Fredly, født 8. juli 2004, amerikansk statsborger, som har søkt om oppholdstillatelse for familieinnvandring (søknadsnummer 202534095600).

Søknaden er til behandling hos Utlendingsdirektoratet (UDI).

Mae er gift med en norsk statsborger. Ekteskapet ble inngått i juni 2025, og paret har siden juli 2025 vært bosatt i Lofoten. Hun har erfaring fra arbeid i barnehage i USA og har engasjert seg aktivt i arbeidsmarkedet lokalt. Flere barnehager på Leknes melder om behov for arbeidskraft, og det foreligger lovnad om fast arbeid når oppholdstillatelsen er på plass.

Til tross for at saken fremstår som ukomplisert – ekteskap med norsk borger, etablert bosetting, dokumentert arbeidsevne og konkret behov for arbeidskraft – må hun nå belage seg på en ventetid som kan være opp mot halvannet til to år. I mellomtiden står hun i en uavklart situasjon, uten forutsigbarhet for egen og familiens fremtid.

Mae er i tillegg gravid, med termin i oktober. En slik ventetid innebærer ikke bare økonomisk usikkerhet, men også en betydelig mental belastning i en sårbar livsfase. Det oppleves urimelig at unge, friske mennesker som ønsker å bidra, betale skatt og bygge familie i Norge, blir sittende passive på grunn av byråkratiske køer – samtidig som kommuner roper etter arbeidskraft.

Dette reiser prinsipielle spørsmål om prioritering og saksflyt i UDI. Når saken gjelder familieetablering med norsk borger, dokumentert arbeidsvilje og tydelig samfunnsbehov, bør det være mulig å etablere hurtigspor eller prioriterte løp. Lang behandlingstid i slike saker undergraver både integrering, arbeidslinjen og tilliten til systemet.

Statsråden bes derfor redegjøre for hvilke tiltak som kan iverksettes for å sikre raskere behandling av åpenbare familieinnvandringsaker, og om regjeringen vil vurdere en ordning for prioritert behandling i saker som denne.

Svar:

Det fremgår av begrunnelsen at spørsmålet har utgangspunkt i en konkret sak. Som representanten nok kjenner til, kan jeg ikke gripe inn i enkeltsaker, med mindre saken gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør saker og klager etter utlendingsloven.

Det høye antallet fordrevne fra Ukraina som har kommet til Norge, i tillegg til andre ekstraordinære hendelser de senere årene, har satt utlendingsforvaltningen under et stort press over tid. Dette har ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker.

UDI har imidlertid gjennom 2025 oppnådd en rekke positive resultater, og har bl.a. redusert antallet restanser i familieinnvandringssaker. Videre arbeider UDI aktivt for å få på plass et mer digitaliseringsvennlig regelverk, som på sikt vil gi gevinster.

UDI må prioritere sine oppgaver innenfor den ressursrammen de har til rådighet. UDI har innenfor porteføljen av familieinnvandringssaker prioritert saker som berører barn.

Jeg har forståelse for at lang ventetid i denne typen saker kan skape utfordringer for dem det gjelder.

Jeg har tillit til at UDI jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene og prioriteringene som er gitt av Stortinget og departementet. Justis- og beredskapsdepartementet vil fortsette å ha fokus på saksbehandlingstider i styringsdialogen vi har med UDI.

SPØRSMÅL NR. 1833

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 11. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva koster det norske virkemiddelapparatet?

BEGRUNNELSE:

Ber om informasjon om driftsutgifter og tilskudd utdelt per virksomhet i virkemiddelapparatet i 2024.

Svar:

Det legges til grunn at spørsmålet gjelder det næringsrettede virkemiddelapparatet, som består av flere virksomheter som på ulike måter bidrar til innovasjon, næringsutvikling, eksport og omstilling i norsk økonomi. Regjeringen er opptatt av at de næringsrettede virkem-

idlene er innrettet slik at de bidrar til størst mulig samlet verdiskaping, samtidig som de ivaretar andre politiske mål.

I dette svaret har jeg tatt utgangspunkt i de virksomhetene som normalt anses å utgjøre virkemiddelapparatet, og som har finansieringsordninger for næringslivet.

Flere av virksomhetene forvalter også andre typer støtte enn tilskudd. Eksempler på dette er låne- og garantiordninger (Innovasjon Norge og Eksfin), eiendomsinvesteringer (Siva), egenkapitalvirkemidler (Nysnø og Investinor), profilering og markedsføring av Norge som reisemål, næringsfremme i utlandet (Innovasjon Norge), samt rådgivning og kompetansehevende tiltak for næringslivet (alle aktørene). Informasjon om Enova er innhentet fra Klima- og miljødepartementet.

I tabellen nedenfor vises de samlede driftskostnader for de aktørene som har finansieringsordninger rettet mot næringslivet. Driftskostnadene er hentet fra virksomhetenes årsrapporter og årsregnskap. Jeg vil gjøre stort-

ingsrepresentanten oppmerksom på at tallene omfatter virksomhetenes totale driftskostnader, og ikke bare den delen som gjelder forvaltningen av tilskuddsordninger. Virksomhetenes samlede driftskostnader inkluderer blant annet lønns- og personalkostnader, leie av kontorlokaler, drift og vedlikehold av IT-utstyr og IT-systemer. Hva slags typer oppgaver og tjenester virksomhetene tilbyr næringslivet, påvirker de samlede driftskostnadene. Rådgivningstjenester har typisk en høy lønnsandel per levert tjeneste, mens tilskudds- og låneordninger har en lavere lønnskostnad per innvilget beløp. Tilsvarende vil små tilskuddsordninger ha relativt høyere andel driftskostnader enn store.

Tabell 1 – Driftskostnader (millioner kroner). Kilde: Virksomhetenes årsregnskap 2024.

	Samlede driftskostnader 2024 (totalt)
Enova	217
Skattefunn	Forvaltning inkl. i Forskningsrådet
Innovasjon Norge	1 889
Norges forskningsråd - faktisk	851
Siva - Selskapet for industrivekst	116
DOGA	83
Eksfin	285
Investinor	90
Nysnø	59

Utfyllende merknader

Enova forvalter midlene fra Klima- og energifondet og er et sentralt virkemiddel for å fremskynde utvikling og utbredelse av klima- og energiløsninger. I 2024 ga Enova tilsagn om støtte på om lag 11,6 mrd. kroner til mer enn 4 500 prosjekter i offentlige og private virksomheter, samt over 21 000 tiltak i norske husholdninger. Av de 11,6 mrd. kronene er 11,3 mrd. kroner tildelt prosjekter i næringslivet og 0,3 mrd. kroner til norske husholdninger. I tabellen under er kun tilskudd til prosjekter i næringslivet inkludert.

Skattefunnnordningen er et samarbeid mellom Norges forskningsråd og Skatteetaten, og gir bedrifter økonomisk støtte til utviklingsprosjekter i form av skat-

tefradrag. Det er en rettighetsbasert ordning der alle som oppfyller kravene, får støtte.

Innovasjon Norge tildelte i 2024 tilskudd, lån og garantier på totalt om lag 10 mrd. kroner. Dette omfatter 4,5 mrd. kroner i tilskudd, 4,9 mrd. kroner i lån og 600 mill. kroner i garantier. Selskapets driftskostnader omfatter i tillegg en rekke aktiviteter som ikke er knyttet til tilskuddsforvaltning, blant annet internasjonalt næringsfremme med eksportkontorer i 23 land, samt profilering og markedsføring av Norge som reisemål og kompetansetjenester til næringslivet. Selskapet har oppgitt at direkte kostnader til gjennomføring av tilskuddsordningene er på om lag 235 mill. kroner. En del av tilskuddene går til landbruket og inngår derfor ikke i SSBs statistikk.

Forskningsrådet - En begrenset del av Forskningsrådets samlede portefølje er rettet mot næringslivet. Tallene i tabellen gjelder kun tilsagn til næringslivet.

Siva - For SIVA er hoveddelen av virksomheten knyttet til eiendomsvirksomheten som ikke gir ut tilskudd. Innrapportert tilskudd til næringslivet gjelder i all hovedsak tilskudd levert i form av subsidierte tjenester gjennom programvirksomheten Siva forvalter. Slik som Inkubasjonsprogrammet, katapult-programmet og Næringshageprogrammet.

DOGA gav tilsagn om tilskudd til næringslivet for 11,7 mill. kroner i 2024 under ordningen designedrevet innovasjonsprogram. Tilskuddsordningen er en mindre del av DOGAs samlede virksomhet.

Eksfin tilbyr finansiering i form av lån og garantier til næringslivet. I 2024 ble det gitt 12,75 mrd. kroner i nye lån og 12,1 mrd. kroner i nye garantier.

Investinor hadde ved utgangen av 2024 direkte eller indirekte investeringer i 776 unike bedrifter. Et stort flertall av investeringene er gjort indirekte gjennom 63 tidligfasefond som Investinor har investert i.

Nysnø hadde per utgangen av 2024 investert og kommittert til sammen 3,5 mrd. kroner i 24 selskaper og 20 fond. Gjennom fondsporteføljen har Nysnø bidratt med vekstkapital til 325 selskaper.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over tildelt tilskudd i 2024 fordelt på virksomhetene i virkemiddelapparatet i 2024, utfra henholdsvis SSBs statistikk for nærings- og forskningspolitiske virkemidler og fra virksomhetenes rapportering fra årsrapporter for 2024.

Tabell 2: Tilskudd fra det norske virkemiddelapparatet i 2024 (millioner kroner). Kilde: Virksomhetenes årsrapporter og SSBs statistikk for nærings- og forskningspolitiske virkemidler (tabell 12639)

	Tilskudd 2024, fra SSBs statistikk (mill. kroner)	Tilskudd innvilget 2024, fra årsrapporter (mill. kroner)
Enova	5 150	11 600
Skattefunn - faktisk (*2023)	3 535*	Ikke tilgjengelig
Innovasjon Norge	2 816	4 500
Norges forskningsråd - faktisk	1 133	1 100
Siva - Selskapet for industrivekst	149	200
DOGA	Ikke inkludert	12
Eksfin	kun lån og garantier	
Investinor	kun egenkapital	
Nysnø	kun egenkapital	

SSBs statistikk omfatter innvilgede beløp, og faktiske utbetalinger kan avvike fra disse. Statistikken kan også avvike fra virksomhetenes egen rapportering, blant annet fordi SSB fordeler støtte til flerårige prosjekter over hele prosjektperioden (for eksempel fordeles innvilget støtte til et treårig prosjekt jevnt over tre år). Statistikken fra SSB inkluderer heller ikke støtte til landbrukssektoren. For Skattefunn og Forskningsrådet inkluderer SSBs statistikk både budsjetterte og faktiske tilsagn, ettersom avvikene mellom tilsagn og utbetalinger kan være betydelige. I tabellen ovenfor har vi inkludert faktiske utbetalinger. Tall for 2024 er foreløpige og inkluderer ikke budsjettert skattefradrag fra Skattefunn. Tallene for Skattefunn i tabellen ovenfor gjelder derfor for 2023.

I tillegg til virksomhetene i oversikten forvalter også kommunesektoren enkelte virkemidler og tjenester rettet mot næringslivet. En oversikt over tildelinger gjen-

nom nærings- og forskningspolitiske virkemidler i perioden 2017–2024 finnes i SSBs statistikk Nærings- og forskningspolitiske virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 1834**Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 12. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvordan kan norske myndigheter sikre at barn som er norsk statsborger, og som har vært utsatt for familievold og bortføring, får norsk pass uten at tidligere voldelig forelder kan blokkere utstedelsen og finnes det rutiner eller unntak som ivaretar barns sikkerhet og rett til norsk pass i slike situasjoner uten å må gå en egen runde i norsk rett?

BEGRUNNELSE:

Jeg ønsker å stille spørsmål til justis- og innvandringsministeren om retten til norsk pass for barn i situasjoner med bortføring og familievold. Saken gjelder et barn på 9 år, norsk statsborger, med mor som også er norsk statsborger. Barnefar er spansk og bortførte barnet i 2015. Etter dette fikk mor foreldreansvar og omsorgsrett fra Høyesterett i Spania på grunn av familievold. Barnefar fikk midlertidig samvær, men da han forsøkte å skade barnet ble samværet suspendert, og han har ikke hatt kontakt med barnet siden 2016. Mor og barn har bodd i Norge siden januar 2016. Barnet fikk norsk pass for ett år, men etter dette har pass ikke kunnet utstedes uten samtykke fra barnefar. Mor mottar stønader som enslig forsørger, og staten betaler barnebidrag da far ikke har hatt kontakt siden 2016.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at avgjørelsen av om barn skal ha pass inngår i foreldreansvaret. Når foreldreansvaret er felles, er derfor passlovens klare utgangspunkt at begge foreldrene må samtykke til passutstedelsen. Saker om pass til barn kan av mange grunner være utfordrende og kompliserte, særlig etter konfliktfylte samlivsbrudd, og Politidirektoratet har derfor gitt utførlige retningslinjer til passkontorene om hvilke krav, unntak og rutiner som gjelder for behandlingen av slike søknader. Jeg vedlegger disse retningslinjene, som også er tilgjengelig på politiets nettsider, ettersom flere forhold enn de som berøres i dette svaret kan være relevante for problemstillingene som tas opp i spørsmålet.

Foreldreansvaret reguleres av barnelova, og pass- og ID-kortmyndigheten forholder seg til opplysningene om foreldreansvar som fremkommer av Folkeregisteret.

Dersom en forelder har fått foreldreansvaret alene i en utenlandsk rettsavgjørelse, fremgår det av punkt 5.4.5

i de vedlagte retningslinjene at det må vurderes om den utenlandske avgjørelsen gir rett til å få utstedt et norsk pass. Utenlandske rettsavgjørelser om foreldreansvar kan legges til grunn av passmyndigheten dersom avgjørelsen er truffet i en stat som er tilsluttet [Haagkonvensjonen 1996](#) eller annen relevant konvensjon om anerkjennelse og fullbyrdelse som også Norge har sluttet seg til.

Det finnes unntak fra kravet til samtykke fra begge foreldrene når foreldreansvaret er felles. I saker hvor et barn har blitt utsatt for familievold og bortføring av én av foreldrene, vil pass- og ID-kortmyndigheten vurdere om søknad om pass likevel skal innvilges i henhold til bestemmelsen i passloven § 4 tredje ledd. Etter denne bestemmelsen kan pass utstedes til barn i særlige tilfeller uten samtykke fra den ene av foreldrene «dersom det er fare for personens liv eller helse, eller det av andre grunner er åpenbart ubetenkelig.» Dette er en snever unntaksbestemmelse, som anvendes av pass- og ID-kortmyndigheten med varsomhet. Det vil som hovedregel ikke være «åpenbart ubetenkelig» å utstede pass dersom en av foreldrene aktivt motsetter seg det. Alternativet «fare for personens liv eller helse» retter seg særlig mot tilfeller der barnet befinner seg i utlandet fordi det er forlatt eller bortført, og passutstedelse er nødvendig for at barnet skal kunne returnere til Norge.

I praksis anvendes unntaksbestemmelsen i passloven § 4 tredje ledd i særegne tilfeller etter en konkret helhetsvurdering av alle momenter i saken. Medbestemmelsesretten som følger med foreldreansvaret står sterkt, men må i konkrete saker avveies mot andre relevante forhold. Hensynet til barnets beste skal alltid vurderes, og det vil være en saksbehandlingsfeil dersom en slik vurdering ikke er gjort. Hva som er til barnets beste må vurderes ut fra barnets situasjon og behov og må vurderes konkret i den enkelte sak.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2025-2026/dok15-202526-1834-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1835**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 11. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hva som ligger bak da Bane NOR i løpet av tirsdag 3. mars skapte full forvirring rundt utsettelse og kansleringen av utbygging på Østfoldbanen knyttet til at rammen for Bane NORs investeringer er redusert fra 13 mrd. i 2025 til 10 mrd. i 2026.

BEGRUNNELSE:

Tirsdag kl 1400 meldte NTB at Bane NOR stanser og utsetter flere utbyggingsprosjekter. De viste til at rammen for Bane NORs investeringer reduseres kraftig i 2026 og at de derfor er nødt til å ta grep. De ville da ikke oppgi hvilke prosjekter det var snakk om.

Kl. 1647 samme dag går det ut en e-post fra prosjektdirektør for utbygging Stor-Oslo. Der kunne vi lese:

«Bane NOR ønsker å informere om at tre planlagte prosjekter på Østfoldbanen blir berørt av omprioriteringer:

Dobbeltspor Haug-Seut, Stasjonstiltak Sarpsborg stasjon og Planfri kryssing Tomter stasjon.

Bakgrunnen for at nettopp disse tre prosjektene ikke blir prioritert i denne omgang og blir utsatt, er vurderinger som baserer seg på føringer i Nasjonal transportplan og Oppdragsbrevet til Bane NOR, samfunnsøkonomiske nyttevurderinger, Bane NORs samlede effektmål, samt grensesnitt til andre infrastrukturavtaler. De omtalte endringene vil ikke berøre prosjektet Sandbukta-Moss-Såstad, som er under bygging, eller Ny avgrening Østre linje og Togparkering Rakkestad, som er under planlegging.»

Sent tirsdag kveld meldte flere medier følgende fra Bane NOR:

«Informasjonen ble delt på et tidspunkt hvor det ikke var fullstendig avklart om prosjektet blir utsatt. Det pågår fortsatt dialog og avklaringer.

Vi beklager uroen dette har skapt for kommunen og andre berørte aktører.

Vi kommer tilbake med ny informasjon når det er endelig avklart om prosjektet videreføres eller skyves ut i tid.»

Det er mange ubesvarte spørsmål om både hva som skjedde gjennom tirsdagen og ikke minst hva som vil skje videre. Med bakgrunn i dette er det et stort behov for at samferdselsministeren oppklarer dette for alle berørte.

Svar:

Bane NOR gikk den 3. mars ut med informasjon om jernbaneprosjekter, i all hovedsak planaktiviteter, foretaket ser for seg å utsette eller stanse. Bane NOR presiserte den 4. mars at alle prosjekter som er vedtatt og omtalt i statsbudsjettet, og prosjekter som er i gang, videreføres, og at en eventuell stans i disse prosjektene må forankres i Stortinget.

Bane NOR skal sikre kontroll med at fremdriften og omfanget av prosjekter under planlegging og bygging på jernbanen er tilpasset de økonomiske rammene foretaket har til rådighet. Dette ansvaret ivaretar Bane NOR gjennom porteføljestyring, som kan innebære å bytte om på rekkefølge på prosjekter og eventuelt justere planlagt fremdrift. Porteføljestyringen skal skje innenfor vedtak og forutsetninger fra Stortinget i statsbudsjettet, oppdragsbrev fra departementet og de avtalefestede forpliktelsene med Jernbanedirektoratet.

Bane NOR har erkjent at foretaket i informasjonen som ble kommunisert den 3. mars ikke i tilstrekkelig grad skilte mellom tiltak som skal prioriteres i henhold til statsbudsjettet og tiltak det tilligger Bane NOR å prioritere. Foretaket presiserte at det derfor ikke er avklart hvilke justeringer som vil gjøres i prosjektporteføljen.

Bane NOR jobber nå med nødvendig kvalitetssikring av ev. tiltak i samråd med Jernbanedirektoratet. Ev. vesentlige endringer knyttet til prosjekter som er vedtatt eller omtalt i statsbudsjettet vil fremmes for Stortinget på ordinær måte i budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1836**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 6. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Mener statsråden at dagens praksis er god, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å sikre at bankkunder ikke mister tilgangen til egne penger fordi de ikke får fulgt opp bankens krav eller henvendelser i tide?

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK oppslag 14. november 2025 oppbevarer Norges Bank rundt 1,1 milliarder kroner som tilhører norske bankkunder etter at kontoene deres er avsluttet og midlene er deponert. Bare i 2025 skal rundt 31 000 privatkunder ha fått kontoene sine deponert til sentralbanken, blant annet fordi bankene ikke har fått tilstrekkelig informasjon fra kundene eller ikke har fått kontakt med dem.

I mange tilfeller kan dette ramme personer som av ulike grunner ikke får fulgt opp henvendelser fra banken, for eksempel eldre eller personer som har utfordringer med å bruke digitale verktøy.

Svar:

Det er viktig at norske forbrukere og bedrifter har tilgang på banktjenester. Samtidig er tilstrekkelig innsats mot hvitvasking og terrorfinansiering viktig for tilliten i det norske finanssystemet.

Hvitvaskingsregelverket krever at blant annet banker gjennomfører såkalte kundetiltak overfor kunder som del av løpende oppfølging av kundeforhold. Kundetiltak innebærer å innhente og bekrefte informasjon om kunden, som nærmere beskrevet i hvitvaskingsloven kapittel 4. Dersom kundetiltak ikke kan gjennomføres, følger det av hvitvaskingsloven § 24 at kundeforholdet skal avvikes.

I 2021 ble det inntatt særlige regler i hvitvaskingsforskriften om avvikling av kundeforhold. Det ble uttrykkelig åpnet for at kundeforhold ikke avvikes i sin helhet, men at det i stedet er konkrete produkter og tjenester som begrenses eller sperres, tilknyttet de kundetiltakene som ikke lar seg gjennomføre. Videre ble det innført en plikt til å gjøre en særskilt vurdering av avvikling av grunnleggende tjenester for å ivareta finansiell inkludering, herunder plikt til å dokumentere og lagre vurderingen. Hovedregelen om at kundens midler skal tilbakeføres til kunden, ble fastslått, samtidig som det ble presisert at midler kan sperres dersom kundens anvisninger på utbetaling av til-

godehavende klart utgjør en hvitvaskings- eller terrorfinansieringshandling.

I rundskriv 4/2022 Veileder til hvitvaskingsloven har Finanstilsynet gitt veiledning om regelverket. Her fremgår blant annet følgende (s. 73-74):

«Å avvike kundeforhold kan være inngripende tiltak. En slik reaksjon må derfor bero på forhold ved kunden, hvor kunden aktivt eller passivt bidrar til at den rapporteringspliktige ikke får gjennomført nødvendige kundetiltak. Det må alltid vurderes om risikoen kan avhjelpes med delvis avvikling av kundeforholdet, altså å begrense kundens tjenestetilbud eller sperring av konkrete produkter eller tjenester, jf. hvitvaskingsforskriften § 4-13.

I vurderingen av om kundeforholdet må avvikes, delvis avvikes eller sperres, må det også vurderes hva slags kundeforhold det er snakk om. Når rapporteringspliktige vurderer om risikoen kan avhjelpes med å begrense produktet eller tjenestetilbudet, en form for delvis avvikling, eller om kunden må avvikes i sin helhet, er det særlig grunn til å skille mellom produkter og tjenester som faller inn under kontraheringsplikten, og øvrige produkter og tjenester. Avvikling av grunnleggende tjenester skal vurderes særskilt, jf. hvitvaskingsforskriften § 4-13 andre ledd. Det skal være en høy terskel for å avvike et kundeforhold som kun inneholder grunnleggende bank- eller forsikringstjenester. (...)

Avviklingsplikten i hvitvaskingsloven må ses i sammenheng med øvrig regulatorisk rammeverk for den rapporteringspliktige, samt de aktuelle kundeavtalene som gir hjemmelsgrunnlag for når kundeforhold lovlig kan avvikes eller delvis avvikes. Eksempelvis kan mistenkt eller konstatert hvitvasking gi legitim grunn til å avslutte kundeforholdet etter andre regler, blant annet på grunn av risikoen for straffansvar for den rapporteringspliktige som foretak. Mest praktisk er det at kundeforholdet i slike tilfeller avvikes med hjemmel i kontoavtalens eller finansavtalelovens bestemmelser.»

Om håndteringen av midlene gir Finanstilsynet uttrykk for blant annet følgende (s. 75):

«(...) Selv om Økokrim ikke forbyr gjennomføring av transaksjonen, jf. hvitvaskingsloven § 27, er det anledning for den rapporteringspliktige til å opprettholde sperringen av kundemidler for å unngå å komme i et medvirkeransvar etter straffelovens bestemmelser. Sperringen må kunne opprettholdes så lenge mistanken består, og kunden ikke angir andre utbetalingsalternativer som representerer en akseptabel risiko for at utbetalingen ikke bidrar til terrorfinansiering eller hvitvasking.

(...) Der kundemidlene ikke er utbetalt, for eksempel fordi den rapporteringspliktige ikke får respons fra kunden, er det anledning til formelt å avslutte kundeforholdet og overføre utestående til en interimskonto eller lignende, slik at det kun gjenstår en fordring som kunden kan få utbetalt hvis kunden svarer på forespørsel.»

Som det fremgår, skal det mye til for å unnlate å utbetale kundens midler i forbindelse med avvikling av kundeforhold.

Finansdepartementet hadde for øvrig frem til 5. januar 2026 på høring et forslag om endringer i deponeringslova om at deponering i Norges Bank ikke er tillatt

som følge av avvikling av kundeforhold etter hvitvaskingsloven § 24. Forslaget innebærer at sperrede midler i stedet kan overføres til interimskonto eller lignende i den relevante banken, slik det er beskrevet i veiledningen sitert over. Forslaget er til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1837

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 11. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at han har kontroll på jernbanen (drift og investering) i Norge?

vedtatt eller omtalt i statsbudsjettet vil fremmes for Stortinget på ordinær måte i budsjettprosessen.

Svar:

Representanten viser ikke til noen særskilt begrunnelse eller bakgrunn for spørsmålet. Jeg legger til grunn at bakgrunnen er knyttet til at Bane NOR den 3. mars gikk ut med informasjon om jernbaneprosjekter, i all hovedsak planaktiviteter, foretaket ser for seg å utsette eller stanse. Bane NOR presiserte den 4. mars at alle prosjekter som er vedtatt og omtalt i statsbudsjettet, og prosjekter som er i gang, videreføres, og at en eventuell stans i disse prosjektene må forankres i Stortinget.

Bane NOR skal sikre kontroll med at fremdriften og omfanget av prosjekter under planlegging og bygging på jernbanen er tilpasset de økonomiske rammene foretaket har til rådighet. Dette ansvaret ivaretar Bane NOR gjennom porteføljestyling, som kan innebære å bytte om på rekkefølge på prosjekter og eventuelt justere planlagt fremdrift. Porteføljestylingen skal skje innenfor vedtak og forutsetninger fra Stortinget i statsbudsjettet, oppdragsbrev fra departementet og de avtalefestede forpliktelsene med Jernbanedirektoratet.

Bane NOR har erkjent at foretaket i informasjonen som ble kommunisert den 3. mars ikke i tilstrekkelig grad skilte mellom tiltak som skal prioriteres i henhold til statsbudsjettet og tiltak det tilligger Bane NOR å prioritere. Foretaket presiserte at det derfor ikke er avklart hvilke justeringer som vil gjøres i prosjektporteføljen.

Bane NOR jobber nå med nødvendig kvalitetssikring av ev. tiltak i samråd med Jernbanedirektoratet. Ev. vesentlige endringer knyttet til prosjekter som er

SPØRSMÅL NR. 1838**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 11. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor mange arbeider med kommunikasjon i Samferdselsdepartementet og i Bane NOR, og andre underliggende etater/instanser og hvor mye penger brukes på dette, både egne ansatte og innleid kommunikasjonshjelp, og hvordan har utviklingen vært siden 2021?

Svar:

Samferdselsdepartementet forstår spørsmålet til å handle om antallet som jobber med kommunikasjon og ressurser som brukes til det i Samferdselsdepartementet, Bane NOR SF og Jernbanedirektoratet. Departementet har innhentet informasjon fra de to sistnevnte.

Tabellen under viser utviklingen i antall årsverk som jobber med kommunikasjon i Samferdselsdepartementet, Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF for årene 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Samferdselsdepartementet	6	7	7	7	6
Jernbane-direktoratet	7,5	6,5	7,5	7,5	8,5
Bane NOR SF	30	31,8	39,2	39	33

I tabellen under opplyses det om regnskapsførte utgifter til bruttolønn inkludert overtid til kommunikasjon i Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet for årene 2021–2025 (tall i kroner).

	2021	2022	2023	2024	2025
Samferdselsdepartementet	4 967 192	5 457 494	5 736 083	5 473 523	5 874 383
Jernbane-direktoratet	6 379 507	5 556 427	6 438 642	6 702 226	7 973 031

Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet har brukt følgende på konsulenttjenester innen kommunikasjonsrådgivning, design, mv. for årene 2021–2025 (tall i kroner):

	2021	2022	2023	2024	2025
Samferdselsdepartementet	5 000	14 469	-	-	-
Jernbane-direktoratet	806 497	2 011 097	1 776 984	740 234	679 347

Når det gjelder spørsmålet om hvor mye ressurser/midler som brukes på dette området for Bane NOR, er tallene for godtgjørelse til ledende personer tilgjengelig i selskapenes årsrapporter/lønnsrapporter og Samferdselsdepartementets årlige budsjettproposisjoner. For øvrig stiller regnskapsloven krav til rapportering av lønnskostnader. Dette danner grunnlaget for departementets eieroppfølging på lønnsområdet.

SPØRSMÅL NR. 1839**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen****Besvart 10. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvilke konkrete flyplasser er ment som erstatning for Andøya flystasjon i perioden frem til Andøya oppnår tilstrekkelig operativ status når det kommer til alliert mottak?

Svar:

På Andøya flystasjon vil det i tidsrommet 2026 til 2028 bli gjennomført utbedringer på rullebane og operative flater samt andre forbedrede flysikringstiltak, for å gjøre flystasjon klar som øving- og forsterkningsbase. Frem til operative flater og sikring av Andøya flystasjon er utbedret slik at de tilfredsstiller kravene til allierte flyoper-

asjoner, vil mottak av allierte styrker gjennomføres ved andre relevante flystasjoner, basert på situasjonen. Det er ikke varslet at dette vil redusere den nødvendige samlede evnen til mottak av allierte flystyrker til Norge ved krise eller krig. Evnen til spredning av allierte styrker mellom ulike flystasjoner må også vurderes helhetlig i rammen av NATO, og særlig på tvers av de nordiske landene.

Forsvarets planer i henhold til hvilke konkrete lufthavner som benyttes til alliert mottak er graderte. På en generell basis kan det nevnes at Luftforsvaret besitter flere operative flystasjoner ved følgende lokasjoner: Rygge, Sola, Gardermoen, Værnes, Ørland, Bodø, Bardufoss, Evenes og Banak.

SPØRSMÅL NR. 1840**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 11. mars 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er fornuftig ressursbruk at mellom 30 og 40 av Mattilsynets veterinærer må jobbe nesten fulltid med å følge opp og veilede 67 dyrehold der dyrevelferden er definert som kronisk dårlig?

BEGRUNNELSE:

Dersom en bonde har hatt gjentatte brudd på vesentlige krav i regelverket for dyrevelferd i en periode på ett til to år, plasseres dyreholdet i kategorien som Mattilsynet kaller kronisk dårlig dyrevelferd. I avisa Nationen kunne vi nylig lese at det var 67 bønder i denne kategorien ved inngangen til 2026.

Mattilsynet beskriver arbeidet med denne typen dyrehold som utfordrende. Hovedproblemet er at det ofte kan vises til noe bedring i dyreholdet etter at det er gjennomført tilsyn og oppfølging, men at dyrevelferden deretter forverres igjen til et uakseptabelt nivå. Det fortelles om

at bønder kan drive på denne måten i mange år, uten at det blir en varig bedring.

I tillegg er arbeidet med å følge opp disse dyreholdene svært ressurskrevende. Ifølge Nationen må mellom 30 og 40 av Mattilsynets veterinærer jobbe nesten fulltid med å følge opp de 67 bøndene som i dag driver med kronisk dårlig dyrevelferd.

Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av Mattilsynet i 2019 avdekket store svakheter i myndighetenes håndtering av brudd på dyrevelferdsloven, og fastslo at kronisk dårlige dyrehold får pågå for lenge.

I sin seneste oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen, som ble levert til Stortinget i november i fjor, sier Riksrevisjonen at det fortsatt er grunn til bekymring for dyrevelferden. De påpeker igjen at det er mangel på opptrappende virkemiddelbruk ved alvorlige brudd på dyrevelferdsloven.

Dyreiere som ikke ønsker eller evner å innrette seg etter regelverket for dyrevelferd, selv etter gjentatte

forsøk på veiledning fra Mattilsynet, bør bli fratatt retten til å drive med dyr. Stortinget har tidligere bedt regjeringen sørge for å skjerpe denne praksisen.

I vedtak nr. 701, 25. mai 2023, fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak:

“Stortinget ber regjeringen sikre at dyreeiere som ikke etterkommer pålegg fra Mattilsynet etter alvorlige og gjentatte brudd på dyrevelferdsloven, lettere fratas retten til å drive med husdyrhold.”

Svar:

Jeg vil innlede med å si at arbeid med dyrevelferd er et høyt prioritert oppdrag for Mattilsynet, og de mest alvorlige sakene prioriteres høyest. Dette i tråd med Landbruks- og matdepartementets føringer for tilsynet.

Mattilsynet har organisert sine tilsynsdivisjoner med inndeling i team, og det er etablert egne team for arbeidet med kronisk dårlige dyrehold. Det er mellom 30 og 40 deltakere i disse teamene, og deltakerne har arbeid med kronisk dårlige dyrehold som sin primære oppgave. De samme deltakerne må også bidra inn i andre prioriterte oppgaver i tilsynet, slik at antall teamdeltakere ikke er det samme som antall årsverk knyttet til arbeidet med kronisk dårlige dyrehold.

De mest alvorlige sakene på dyrevelferdsområdet er saker som må bygge på grundig arbeid gjennom tilsyn, saksbehandling og eventuell gjennomføring av vedtak. Forvaltningsloven pålegger tilsynet å påse at sakene er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Gjennomgående er saker knyttet til kronisk dårlige dyrehold omfattende, med stor grad av kompleksitet. Sakene må bygges opp gjennom opptrappende virkemiddelbruk, slik at dyreeier har mulighet til å rette opp feil og mangler i dyreholdet, og rettssikkerheten må ivaretas enten resultatet blir en utvikling eller avvikling av dyreholdet. En eventuell avvikling og aktivitetsforbud er svært inngripende tiltak som i praksis kan bety næringsforbud for dyreeier.

Oppfølgingen av kronisk dårlige dyrehold innebærer i mange tilfeller et høyt konfliktnivå. Dette påvirker også ressursbruken i dette arbeidet. Mattilsynet opplever at en stor andel av sakene på dette området påklages, noe som innebærer ytterligere arbeid for tilsynet. Rettsavgjørelser understreker også betydningen av og behovet for grundig arbeid med denne typen saker.

Jeg vil understreke at Mattilsynet gjennom arbeidet med kronisk dårlige dyrehold følger opp styringssignaler fra departementet, vedtak fra Stortinget og påpekninger fra Riksrevisjonen ved å bruke nødvendige ressurser på disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 1841

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 12. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er status for regjeringens oppfølging av Voldtektsutvalgets utredning og hvilke tiltak gjøres nå for å forebygge og bekjempe voldtekt og gi utsatte bedre vern, sett i lyset den siste rapporten fra Folkehelseinstituttet som fastslår at én av fem norske kvinner oppgir å ha blitt voldtatt, og de siste tallene som viser økninger i antallet henvendelser til overgrepsmottak?

BEGRUNNELSE:

I februar i år kom Folkehelseinstituttet med en ny rapport, som fastslår at én av fem norske kvinner oppgir å ha blitt voldtatt. Rapporten viser også sterk sammenheng mellom voldtekt og påfølgende psykiske problem-

er, herunder også selvmordsforsøk. Rapporten viser også en økning i brutalitet og bruk av filming ved overgrep på unge jenter. Rapportens hovedfunn samsvarer godt med tidligere funn fra NKVTS.

Overgrep og voldtekt har vært et av de største samfunnsproblemene i Norge. Likevel er det lite som tyder på at myndighetene tar nødvendige grep. I mars 2024 kom Voldtektsutvalgets utredning, som inneholdt en knusende dom over myndighetenes arbeid med å forebygge og bekjempe voldtekt. Den viste at systemet som skal forebygge og bekjempe voldtekt har store mangler i samtlige ledd.

Norges arbeid mot voldtekt har også blitt kraftig kritisert i en årrekke, både fra sivilsamfunnsorganisasjoner og internasjonale overvåkingsmekanismer som FNs

kvinnekomité og GREVIO, og Norges egen menneskerettighetsinstitusjon, NIM. I sin siste årsmelding omtaler NIM utredningen fra Voldtekstutvalget som en tydelig tilbakemelding på at myndighetene svikter i ivaretagelsen av voldtektsutsattes rettigheter, og anbefaler at utredningen følges opp med helhetlige tiltak. Tiltakene bør, ifølge NIM, inkludere et omfattende forebyggingsløft, sikre et tilstrekkelig og tilgjengelig helsetilbud for ofre og styrke prioriteringen av volds- og voldtektssaker i politiet og påtalemyndigheten.

Svar:

Voldtekt er grov integritetskrenkende kriminalitet som kan gi omfattende helseskader og store belastninger for den enkelte. Forebygging og bekjempelse av seksuallovbrudd prioriteres derfor høyt av denne regjeringen. En viktig del av vår innsats handler om å legge til rette for å skape en kultur der respekt for andres grenser er en selvfølge, og der ingen form for vold eller seksuelle overgrep blir tolerert.

For å styrke det strafferettslige vernet mot ufrivillig seksuell omgang og legge til rette for en mer nyansert og forholdsmessig straffutmåling i saker om seksuallovbrudd trådte flere endringer i straffelovens kapittel om seksuallovbrudd i kraft 1. juli 2025. Den viktigste endringen er at voldtektsbestemmelsen utvides til å ramme den som har seksuell omgang med noen som verken i ord eller handling har samtykket til det. Samtykkeloven er en milepæl i arbeidet for å bekjempe voldtekt. Det er viktig for regjeringen at den nye loven gir folk en klar og god forståelse av at «bare ja betyr ja».

I forrige uke besøkte helse- og omsorgsministeren, barne- og familieministeren og jeg overgrepsmottaket ved Oslo legevakt. Overgrepsmottakene er et trygt og ivaretagende tilbud til den som har vært utsatt for voldtekt. Hensikten med besøket var å fokusere på viktigheten av å oppsøke hjelp både for å oppdage og behandle skader og å sikre spor, men også for å få bistand til å bearbeide opplevelsen.

Det store flertallet av voldtektsutsatte oppsøker imidlertid ikke overgrepsmottakene eller andre helsetjenester. Derfor er det viktig å spre informasjon om at hjelp finnes gjennom ulike plattformer. Nettsteder som dinutvei.no har informasjon både om hvor overgrepsmottakene finnes og om hvordan utsatte møtes på et overgrepsmottak. Ung.no har informasjon til unge om seksuelle overgrep. Her er det også etablert en spørsmål- og svartjeneste som blant annet overgrepsmottaket i Oslo bidrar med å svare på.

Nedsettelsen av voldtekstutvalget var en viktig del av arbeidet for å styrke innsatsen på dette feltet. Utvalget leverte en svært grundig utredning og fremmet 30 forslag til tiltak. Flere av utfordringene som utredningen peker på følger vi opp gjennom tiltak i opptrappingsplan mot vold

og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) som ble behandlet i stortingset i mai 2024.

Dette omfatter blant annet styrking av etterforskning av voldtektssaker gjennom et generelt etterforskningsløft og styrking av påtalemyndigheten. Riksadvokaten har gjennomført en kvalitetsundersøkelse av etterforskningen av voldtektssaker. Undersøkelsen ble ferdigstilt våren 2025 og følges opp som en del av fagledelsen fra den høyere påtalemyndighet. Samtidig har Politidirektoratet satt i gang et arbeid med å undersøke hvilke tiltak politiet kan iverksette for å forbedre voldtektsutsattes møte med politiet.

Støttesentre for kriminalitetsutsatte er etablert i alle politidistrikt. Sentrene gir informasjon, råd og veiledning til de utsatte gjennom hele straffesaksprosessen. Det skaper trygghet og gjør det lettere å komme videre etter en traumatisk hendelse. Støttesentrene er under evaluering og resultatene fra evalueringen skal bidra til videreutvikling av tilbudet som gis ved sentrene.

For å styrke koordineringen av arbeidet er voldtekt også inntatt som en integrert del av mandatet til den tverrdepartementale gruppen som følger opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner og som koordinerer gjennomføringen av Istanbulkonvensjonen. En viktig del av gruppens arbeid fremover er å utvikle et nasjonalt forebyggingsprogram der voldtekt vil bli inkludert. Det vil sikre felles innsats på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer, helhet og langsiktighet i arbeidet.

Et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for å sikre effektiv forebygging, bekjempelse og avdekking og for å kunne gi et godt tilbud og tilpasset behandling til utsatte og utøvere. Justis- og beredskapsdepartementet har i perioden 2014–2025 finansiert et forskningsprogram om vold og overgrep. Programmet har vært gjennomført av Nasjonalt kunnskapssenter og vold og traumatisk stress (NKVTS) og Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet. Seksuell vold er tematisert i flere av prosjektene, senest av NKVTS i rapporten «Nesten innafor. Om seksuell vold og krenkelser i unges nære relasjoner».

Avslutningsvis vil jeg understreke at regjeringen vil forsterke innsatsen på dette feltet og at ytterligere tiltak vil bli vurdert fortløpende.

SPØRSMÅL NR. 1842**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Hilde Grande****Besvart 11. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva vil fergesambandene Søvik-Austbø-Herøy-Brasøy og sambandet Sandnessjøen-Dønna-Løkta gi i årlig ferjeavløsningsmidler om man erstatter de med fastlandssamband Sandnessjøen-Herøy-Dønna?

BEGRUNNELSE:

Jeg ønsker å få nytt anslag på ferjeavløsningsmidler for fergesambandene i HALD.

Fra før ligger beregninger fra 2023. Disse er preget av lav næringsaktivitet og lite turisme etter covid, så jeg ber om nye anslag for 2026.

Dagens fergedrift:

2 stk. ferger (70 pbe) trafikkerer sambandet Søvik - Austbø - Herøy - Brasøy

2 stk. ferger (70 + 45 pbe) trafikkerer sambandet Sandnessjøen - Dønna - Løkta.

Behov for ferger etter bygging av fastlandsforbindelse:

Kort seilas Austbø - Søvik. Mindre (30 pbe) autonom ferge.

Kort seilas Løkta - Berfjord (Dønna). Mindre (30 pbe) autonom ferge.

Dagens års-trafikk ca. ½ mill. pbe og en mill. passasjerer reduseres til to mindre autonome ferger med årstrafikk tilsvarende mindre enn 5 % av dagens samlede trafikk.

Nytt bekreftet anbud som trer i kraft januar 2027 kr. 226 mill./år.

Vekst de siste 5 år, snitt på 4-5 %. Vekst som følge av økt aktivitet i havbruk og reiseliv forventes på samme nivå de kommende 5 år, med påfølgende behov for kapasitetsøkning.

Dønna og Herøy er i dag det største øysamfunn i Norge uten fastlandsforbindelse. Eksportrettet samlet årlig verdiskaping over 10 mrd.

Svar:

Et ferjeavløsningsprosjekt innebærer at et ferjesamband erstattes eller kortes inn av en bro eller undersjøisk tunnel med tilhørende veinett. Gjennom ferjeavløsningsordningen kan fylkeskommunene delfinansiere slike prosjekter med midlene som ferjesambandet utløser gjennom inntektssystemet.

Kommunal- og distriktsdepartementet besvarte i 2023 en forespørsel fra Nordland fylkeskommune om et anslag på ferjeavløsningsmidler for en fastlandsforbindelse til Herøy og Dønna. Det var betydelig usikkerhet knyttet til anslaget som ble gitt i 2023, blant annet som følge av at det var flere forhold ved veiprosjektet som ikke var avklart.

Departementet har nå beregnet oppdaterte anslag på årlige ferjeavløsningsmidler ut fra inntektssystemet for 2026, men har ikke hentet inn nye opplysninger fra fylkeskommunen om veiprosjektet. Usikkerheten som gjaldt anslagene i 2023 gjelder derfor også for de nye beregningene. Ifølge det oppdaterte anslaget kan en fastlandsforbindelse til Dønna og Herøy som korter inn på ferjesambandene Søvik-Herøy og Sandnessjøen-Dønna-Løkta, utløse om lag 68,4 mill. kroner i årlige ferjeavløsningsmidler. Anslaget inkluderer kompensasjonen for gratis ferje.

Jeg gjør oppmerksom på at det oppdaterte anslaget tar utgangspunkt i veiprosjektet slik det ble beskrevet av fylkeskommunen i forbindelse med beregningen av 2023-anslaget, og at dette skiller seg noe fra veiprosjektet slik det er omtalt i representantens spørsmål. I anslaget er det lagt til grunn at det fortsatt vil gå ferjesamband mellom Løkta og Sandnessjøen og mellom Søvik, Austbø og Brasøy.

Det endelige beløpet med ferjeavløsningsmidler skal ifølge retningslinjene fastsettes etter at fylkeskommunen har sendt den endelige søknaden om å komme inn under ordningen. Det kan skje endringer i både inntektssystemet og grunnlagsdataene for beregning av ferjekriteriet før det eventuelt skal fattes et endelig vedtak om ferjeavløsningsmidler for dette prosjektet. Overslaget på ferjeavløsningsmidler er derfor usikkert, og en eventuell endelig beregning vil gi et annet resultat.

SPØRSMÅL NR. 1843

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 12. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for de sikkerhetsmessige vurderingene rundt en eventuell utvidelse av TFO-områdene i retning Russland, samt hvordan økte utgifter til nødvendig sikring og sikkerhet på olje- og gassinstallasjoner i Barentshavet skal dekkes inn?

BEGRUNNELSE:

I 2023 uttalte Energiministeren at «Petroleumseventyret i nord har bare så vidt begynt». Per i dag er det utvinning tre steder i Barentshavet: på gassfeltet Snøhvit og oljefeltene Goliat og Castberg. Både regjeringen og sokkeldirektoratet har uttalt ytterlige ambisjoner for Petroleumsvirksomheten i området, og regjeringen skal for tiden avgjøre hvorvidt TFO-området i Barentshavet skal utvides i retning Russland.

Samtidig tilspisser den sikkerhetspolitiske situasjonen i Arktis seg. Siden fullskalainvasjonen av Ukraina har Russland blitt stadig mer ustabil og aggressiv, og Russland har plassert Norge på sin liste av «uvennlige stater».

Det norske oljeeventyret har lenge hvilt på flere historiske forutsetninger som ikke lenger er til stede. NATOs sikkerhetsgaranti sørget for at den norske kontinentalsokkelen var beskyttet mot angrep av verdens fremste militærmakt, FNs konvensjon om kontinentalsokkelen dannet utgangspunktet for delelinjen mellom Norge og de andre kyststatene og en forutsigbar internasjonal rettsorden kunne med legitimitet gi oss trygghet rundt vår kontinentalsokkel.

Disse forutsetningene er i endring. Vår viktigste allierte, USA, har i flere omganger sådd tvil om deres transatlantiske forpliktelser, samtidig som den regelstyrte verdensordenen er betydelig svekket. Også Havrettskonvensjonen står i risiko for å svekkes.

Russland ruster opp på Kolahalvøya, og russiske hybridangrep i Barentsregionen øker. PSTs nasjonale truselvurdering peker på at risikoen for sabotasje er økende, der det blant annet står:

“I tillegg til kontinuerlig og omfattende etterretnings- og påvirkningsaktivitet er det økt sannsynlighet for at de russiske etterretningstjenestene vil forsøke å utføre sabotasjeaksjoner i Norge.”

Samlet sett gir det grunn til å stille spørsmål om sikkerheten rundt videre olje- og gassleting i Barentsregionen, samt hvordan økte sikringskostnader skal finansieres.

Svar:

Det å gi selskapene tilgang til attraktivt areal er en bærebjelke i regjeringens politikk for å videreutvikle næringen. Derfor ble utlysningen av TFO 2026 sendt på offentlig høring 13. januar i år med høringsfrist 24. februar. Forslaget omfatter en utvidelse av TFO-området med hele/deler av 70 blokker, inkludert 38 hele/deler av blokker i Barentshavet.

Livskraftige lokalsamfunn med aktivitet og bosetting i hele landet og tilstedeværelse til havs er avgjørende for vår beredskap. Norge har Europas lengste kystlinje, og god forvaltning av havressursene er viktig for Norge, våre handelspartnere og våre allierte. Nordområdene er regjeringens viktigste strategiske satsingsområde. Vi skal bidra til økt bosetting i nord og være en ledende og ansvarlig polarnasjon.

Regjeringen vil utvikle vår største og viktigste næring – petroleumssektoren – også i nord. Vi har nå tre feltsentre i drift, et mulig fjerde er i sen planleggingsfase og letingen fortsetter. Det er bra for Norge. Det vil gjøre at norske felt fortsatt vil være en stabil og betydelig kilde til olje og gass til Europa. Våre olje- og gassressurser er viktige for europeisk energisikkerhet. Utvikling av sektoren også i Barentshavet er derfor også bra for Europa og vår sikkerhet.

Det er vi i Norge som bestemmer nærings- og petroleumspolitikken i Norge – ikke Russland. Regjeringen foreslår en utvidelse av TFO-området i forbindelse med TFO 2026 fordi det er i tråd med norske økonomiske og samfunnsmessige interesser. Risiko og sikkerhet knyttet til virksomhet på sokkelen må håndteres på en forsvarlig måte tilpasset situasjonen rundt oss, og uavhengig av beliggenheten. Vi må ha forsvarlig sikkerhet på hele sokkelen. Vi har videreutviklet samarbeidet med våre allierte også på kontinentalsokkelen. I tråd med Nasjonal sikkerhetsstrategi, vil regjeringen styrke forsvarsevnen, forbedre beredskapen i samfunnet samt styrke vår økonomiske sikkerhet. Myndighetene dekker disse kostnadene over statsbudsjettet.

Slik bidrar staten sammen med rettighetshaverne – som har et lovbestemt ansvar for å iverksette og opprettholde tiltak som skal bidra til å hindre bevisste anslag, til at hensynene til sikkerhet og beredskap ivaretas til enhver tid. Det gjelder generelt på norsk territorium og norske havområder, inkludert i Barentshavet.

SPØRSMÅL NR. 1844**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 11. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Mener statsråden at dagens geografiske fordelingsmønster i statlig festivalstøtte er rimelig, og hvilke kriterier ligger til grunn for at den samlede fordelingen av midler til festivaler i Akershus er så lav sammenlignet med andre fylker – både samlet og per innbygger?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Kulturrådets festivalordning viser store geografiske forskjeller i statlig festivalstøtte. For 2025 mottok festivaler i Akershus samlet 260 000 kroner. Til sammenligning mottok festivaler i andre fylker mange millioner kroner – eksempelvis rundt 22 millioner kroner i Trøndelag.

Dette tilsvarer om lag 0,38 kroner per innbygger i Akershus mot 46,62 kroner per innbygger i Trøndelag – over 120 ganger høyere støtte per innbygger.

Akershus er landets mest folkerike fylke og har et stort publikum for kulturarrangementer, men mottar likevel svært lite støtte fra festivalordningen.

Når statlige kulturmidler finansieres av skattebetalere i hele landet, kan det stilles spørsmål ved om dagens fordelingsmønster gir rimelige rammevilkår også i landets mest folkerike region, der mange av skattebetalerne som finansierer ordningen bor.

Det kan heller ikke uten videre legges til grunn at et stort kulturpublikum i vekstregionen Akershus er dekket gjennom tilbud i Oslo. Over tid kan et slikt fordelingsmønster også påvirke både søknadsvolum og utviklingen av festival- og arrangørmiljøer i fylket.

Selv om tildelinger fra festivalordningen gjøres av fagutvalg etter armlengdes prinsipp, reiser et så vedvarende geografisk fordelingsmønster spørsmål om hvorvidt arrangører i enkelte regioner i praksis stilles svakere i konkurransen om midlene.

Kulturloven slår fast statens ansvar for å legge til rette for et mangfoldig og tilgjengelig kulturliv i hele landet og å sikre likeverdige rammevilkår for kunst- og kulturvirksomhet.

Svar:

Norsk kulturfond forvaltes av Kulturrådet og har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur skapes, bevarer, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

Formål og kriterier for de enkelte tilskuddsordningene i fondet fastsettes av Kulturrådet selv, og ligger åpent tilgjengelig på deres nettsider. Tilskuddsordningen for musikkfestivaler har som formål å legge til rette for og styrke musikkfestivaler over hele landet.

Alle som oppfyller kriteriene for Kulturrådets ordninger, kan søke. Kulturrådet må deretter prioritere mellom alle innkomne søknader og innenfor en avgrenset budsjettamme. Formål, kriterier og en samlet prioritering i åpen konkurranse skal sikre likebehandling.

Kulturrådet og Norsk kulturfond har hele landet som virkeområde, og rådet skal tilstrebe god geografisk spredning av tilskuddsmidlene. Kulturdirektoratet har informert meg om at Kulturrådet i festivalstøtteordningen legger vekt på god geografisk fordeling i sin prioritering mellom innkomne søknader. De legger også vekt på betydningen festivalene har lokalt og regionalt, i tillegg til den lokale forankringen i form av kommunal eller fylkeskommunal medfinansiering. Fordelingen av tilskuddene i festivalstøtteordningen gjenspeiler imidlertid ikke nødvendigvis hvilke festivaler som finnes i de ulike fylkene, men er et resultat av prioriteringen mellom de festivalene som faktisk har søkt.

Søknader fra festivaler i Akershus behandles ut fra samme kunst- og kulturfaglige skjønn og formål som alle andre søknader til ordningen. Kulturdirektoratet har informert meg om at for 2025 kom det inn så få som syv søknader fra Akershus til musikkfestivalordningen. To av disse ble prioritert. Søknadene inkluderte festivaler i kommunene Bærum, Nesodden, Nordre Follo og Frogn, men ingen fra de resterende 17 kommunene i fylket.

Det må med andre ord komme initiativ fra festivalaktører i fylket selv i form av søknader inn til ordningen for at festivaler skal kunne prioriteres – og jo flere gode initiativ som kommer inn, jo bedre grunnlag har Kulturrådet for sitt prioriteringsarbeid.

SPØRSMÅL NR. 1845**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 10. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Det er nå et drøyt år siden Stortinget vedtok å be regjeringen innen 1. september 2025 fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre innføring av visitasjons-soner for våpenkontroll. En utvidelse av politiets adgang til å stoppe og visitere personer utenfor straffesakssporet kan være et nyttig og preventivt virkemiddel i politiets forebyggende arbeid mot gjengrelatert kriminalitet, ulovlig våpenbesittelse og grove voldshendelser.

Når kan Stortinget forvente å få et slikt lovforslag til behandling?

Svar:

Lovforslaget er nå ferdig utredet og sendt på høring 9. mars med ordinær tre måneders frist. Lovproposisjon sendes Stortinget så snart høringsinnspillene er behandlet og proposisjonen utarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1846**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik****Besvart 12. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden legge til rette for bruk av 100 prosent fornybar diesel (HVO100/XTL) også for personbilsegmentet, herunder bedre tilgjengelighet ved pumpene og reduserte avgifter?

BEGRUNNELSE:

I dag finnes det et stort antall moderne dieselbiler på norske veier som teknisk sett kan benytte 100 prosent fornybar diesel (HVO100/XTL). Disse bilene, ofte utstyrt med avansert SCR-teknologi og AdBlue, reduserer allerede NOx-utslippene med over 90 prosent. Kombinert med HVO100 kan utslippene kuttes med inntil 90 prosent sammenliknet med fossil diesel. I dag vanskeliggjøres bruken av slikt drivstoff grunnet begrenset tilgang og høye avgifter.

Svar:

Spørsmålet ble stilt til samferdselsministeren, men ble videresendt til klima- og miljøministeren som er ansvarlig for omsetningskravene for biodrivstoff.

Diesel som omsettes i Norge skal oppfylle bransjestandarden Norsk Europeisk Standard NS-EN 590. Det kan blandes inn inntil $\frac{2}{3}$ HVO i diesel som skal tilfredsstille NS-EN 590. HVO100 tilfredsstiller dermed ikke NS-EN 590. Kjøretøy som ikke er særskilt godkjent for bruk av HVO100, kan derfor ikke benytte HVO100.

HVO har en mer komplisert produksjonsprosess, lages av dyrere råvarer med begrenset tilgjengelighet og de samlede produksjonsvolumene er lave. Økt bruk av HVO vil dermed gi dyrere drivstoff. Økt bruk av HVO som klimatiltak vil redusere utslippene fra transportsektoren, men klimatiltaket er kostbart sammenlignet med andre nærliggende alternativer. Samfunnsøkonomisk tiltakskostnad ble i forrige klimautredning beregnet til om lag 4 700–7 000 kroner per tonn CO₂. Til sammenligning er elektrifisering av personbiler beregnet å ha en tiltakskostnad på under 500 kroner per tonn CO₂. På bakgrunn av at elektrifisering gir størst utslippsreduksjon til lavest kostnad, bør elektrifisering prioriteres i de segmentene hvor det er mulig.

HVO er en type biodiesel. Biodiesel er omfattet av veibruksavgiften. For 2026 ilegges biodiesel veibruksavgift med 2,28 kroner per liter. Mineralolje (fossil diesel) er omfattet av både CO₂-avgiften og veibruksavgiften. For 2026

ilegges mineralolje CO₂-avgift med 4,42 kroner per liter og veibruksavgift med 2,28 kroner per liter, til sammen 6,70 kroner per liter. HVO ilegges derfor vesentlig lavere avgift-er enn fossil diesel.

Regjeringens viktigste virkemiddel for å fremme biodrivstoff er omsetningskravene. Norge har egne omsetningskrav for hvert av de fire transportformene vei-transport, andre formål, luftfart og sjøfart. I veitransporten ble omsetningskravet økt til 20 prosent fra nyttår og vil økes til 21 prosent fra og med 2027. Videre har regjeringen signalisert ytterligere opptrapping frem mot 2030 i regjeringens klimastatus og -plan. Omsetningskravene sier at en viss mengde av totalt omsatt drivstoff skal være biodrivstoff. Det betyr at det ikke er noen begrensinger for å selge rent biodrivstoff, for eksempel HVO100, under dagens regelverk for å oppfylle omsetningskravet. Det er heller ikke noe som hindrer omsetterne å selge mer biodrivstoff enn det som er omsetningskravene.

Omsetningskravene for bruk av biodrivstoff er styringseffektive virkemidler som enkelt kan justeres ved behov. Under omsetningskravene stiller myndighetene krav til bærekraft og utslippsreduksjoner. Omsetningskravene er omfattet av et omfattende kontrollsystem. Kontrollsystemet har til hensikt å sikre at omsetningskravene oppfylles og at biodrivstoffet som brukes oppfyller bærekrafts- og utslippsreduksjonskriteriene, som er avgjørende for at bruk av biodrivstoff skal være et bedre alternativ enn å bruke fossile brensler. Bruk av biodrivstoff utenfor omsetningskravene kan svekke kontrollmekanismene, som er en god grunn til å rendyrke omsetningskrav som hovedvirkemiddel for biodrivstoff. Utover insentivet til å bruke HVO100 som ligger i omsetningskravene, har regjeringen ingen planer om å innføre ytterligere tiltak for å bedre tilgjengelighet ved pumpene eller redusere avgiftene på slikt drivstoff, men viser til årlige skatte- og avgiftsvedtak i statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1847

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 11. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden til hensikt å følge Stortingets vedtak om å videreføre bygging av dobbeltspor på strekningen Stokke-Torp-Sandefjord?

BEGRUNNELSE:

Den 3. mars varslet Bane Nor utsettelse og stans i utbyggingsprosjekter. I Sandefjords Blad samme dag kan prosjektleder for Bane Nor bekrefte at strekningen Stokke-Torp-Sandefjord legges på is.

Økonomisk styring er viktig, men det er enda viktigere at demokratiske spilleregler følges.

Ved behandling av Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 vedtok Stortinget at:

«Stortinget ber regjeringen starte opp prosjektet dobbeltspor Stokke-Torp-Sandefjord på Vestfoldbanen i første seksårsperiode av Nasjonal transportplan 2025–2036.»

På regjeringen.no kan vi lese at:

«Anmodningsvedtak er politisk forpliktende for regjeringen, i den forstand at de uttrykker stortingsflertallets vilje og forventninger, som nedfelt i et formelt vedtak. Det er derfor

viktig at anmodningsvedtak løpende følges opp av regjering og forvaltning på en korrekt måte.»

Pressemeldingen er et fravær av «korrekt måte», og viser forakt for nasjonalforsamlingen. Det skal ikke være slik at en fagetat overprøver et stortingsvedtak. Dersom fagetaten ikke klarer å fylle sine forpliktelser, må den rapportere tilbake at den mangler nødvendige ressurser. På samme vis bør det kunne forventes at statsråden går tilbake til Stortinget og begrunner dersom regjeringen ikke kan fylle sine forpliktelser.

Den 12. mars 2025 spurte jeg statsråden om hvor langt regjeringen har kommet i å følge opp Stortingets vedtak. I svaret skriver statsråden at «noen prosjekter [vil] ha særskilt prioritet.» Blant prosjektene står:

«Stokke-Torp-Sandefjord på Vestfoldbanen i tråd med Stortingets anmodningsvedtak.»

I spørsmål nr. 935 fra Høyre til statsbudsjettet svarer departementet bl.a. at:

«Bane NOR samarbeider med Sandefjord kommune om planoppstart og behandling av planprogram for reguleringsplanen, med sikte på offentlig høring i første halvår 2026.

Det innebærer at aktivitetene som er startet opp i 2025 videreføres i 2026.»

Den 24. november 2025 etterlyste jeg status for planene for strekningen Stokke-Torp-Sandefjord. I svaret står det blant annet at:

«Bane NOR har sammen med Sandefjord kommune startet aktiviteter for å sikre formell planoppstart og behandling av planprogram for reguleringsplanen med offentlig høring i første halvår 2026. Det innebærer at aktivitetene som er startet opp i 2025, videreføres i 2026.»

Svar:

Jeg er helt enig med representanten når han i begrunnelsen for spørsmålet sitt sier at:

«Økonomisk styring er viktig, men det er enda viktigere at demokratiske spilleregler følges».

Jeg har, som representanten også viser til, ved flere anledninger gjort rede for hvordan regjeringen har fulgt opp Stortingets anmodningsvedtak fra behandlingen av NTP 2025-2036 om prioritering av dobbeltsporet mellom Stokke og Sandefjord på Vestfoldbanen.

Eventuelle vesentlige endringer knyttet til dette oppfølgingen, vil fremmes for Stortinget på ordinær måte i budsjettprosessen.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1835 fra representant Tage Pettersen.

SPØRSMÅL NR. 1848

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 12. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva Bane NOR sitt varsel om stopp og utsettelse av flere utbyggingsprosjekter (03. mars 2026) vil bety for prosjektene i Innlandet, herunder Hamar Stasjon, dobbeltspor til Hamar, kapasitetsøkende tiltak på Dovrebanen, oppgradering av Kongsvingerbanen og togparkering på Lillehammer?

Svar:

Bane NOR gikk den 3. mars ut med informasjon om jernbaneprosjekter, i all hovedsak planaktiviteter, foretaket ser for seg å utsette eller stanse. Bane NOR presiserte den 4. mars at alle prosjekter som er vedtatt og omtalt i statsbudsjettet, og prosjekter som er i gang, videreføres, og at en eventuell stans i disse prosjektene må forankres i Stortinget.

Bane NOR skal sikre kontroll med at fremdriften og omfanget av prosjekter under planlegging og bygging på jernbanen er tilpasset de økonomiske rammene foretaket har til rådighet. Dette ansvaret ivaretar Bane NOR gjennom porteføljestyring, som kan innebære å bytte om på rekkefølge på prosjekter og eventuelt justere planlagt fremdrift. Porteføljestyringen skal skje innenfor vedtak og forutsetninger fra Stortinget i statsbudsjettet, oppdrags-

brev fra departementet og de avtalefestede forpliktelsene med Jernbanedirektoratet.

Bane NOR har erkjent at foretaket i informasjonen som ble kommunisert den 3. mars ikke i tilstrekkelig grad skilte mellom tiltak som skal prioriteres i henhold til statsbudsjettet og tiltak det tilligger Bane NOR å prioritere. Foretaket presiserte at det derfor ikke er avklart hvilke justeringer som vil gjøres i prosjektporteføljen.

Bane NOR jobber nå med nødvendig kvalitetssikring av ev. tiltak i samråd med Jernbanedirektoratet. Ev. vesentlige endringer knyttet til prosjekter som er vedtatt eller omtalt i statsbudsjettet vil fremmes for Stortinget på ordinær måte i budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1849**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 10. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Forslaget om å flytte jordmødrene ved fødestuen i Alta til Hammerfest i sommer har naturlig nok skapt sterke reaksjoner blant både jordmødre og lokalbefolkning. Tidligere ABC-jordmødre sier til VG at de kjenner igjen mønsteret. Det finnes flere eksempler på fødetilbud som først ble sommerstengt gjentatte år, og som deretter endte opp med å bli foreslått permanent nedlagt. Nå frykter de at Alta skal lide samme skjebne.

Kan ansatte og fødende være trygge på at de ikke mister fødetilbudet sitt for godt?

BEGRUNNELSE:

Fødeavdelingen på Gjøvik har vært sommerstengt siden 2019 og endte til slutt med å bli foreslått permanent nedlagt. Fødestua i Brønnøysund gikk gjennom samme utvikling. ABC-enheten på Ullevål er også et eksempel på et fødetilbud som etter flere runder til slutt ble lagt ned. Det førte både til at et viktig tilbud for kvinner forsvant, og at flere jordmødre sluttet i det offentlige og startet privat i stedet.

Jeg vil understreke at helsepersonellmangelen ikke løses ved å legge ned helsetilbud. At fødeavdelingene er så tynt bemannet at de ikke er i stand til å drifte ved ferie, burde i seg selv være et varsku som utløser et krafttak. Jordmormangelen på sykehusene er ikke drevet av en

naturlov. Den er et resultat av mange år med økonomisk motiverte effektiviseringskrav, innsparinger og høy arbeidsbelastning. Dagens finansieringssystem gjør det lite lønnsomt å prioritere føde- og barseltilbud. Kvinner betaler prisen for en feilslått sykehuspolitikk.

Svar:

Det er riktig at Finnmarkssykehuset la fram forslag om at jordmødre på fødestuen i Alta, som et kompetansehevende tiltak, skulle jobbe på fødeavdelingen i Hammerfest noen uker i sommer. Fødslene ved fødestuen i Alta skulle overføres til Hammerfest i denne perioden. Forslaget skapte uro og usikkerhet, og Finnmarkssykehuset publiserte 20. februar en pressemelding der de informerte om at de opprettholder fødetilbudet i sommer.

Klinikk Alta har en fødestue som gir tilbud om svangerskapsoppfølging, fødsler, barselomsorg, følgetjeneste og hjemmebesøk etter fødsel. Fødetilbudet i Alta er et godt og trygt tilbud til friske gravide og som bidrar til en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Det er i tråd med våre føringer om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen i Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Det er viktig for meg å være tydelig om at Klinikk Alta skal videreutvikles, og at det skal være en fødestue i Alta i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 1850**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 13. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Mener statsråden at dagens praksis hos Statsforvalteren i Rogaland er i tråd med nasjonale føringer for lokalt selvstyre, og hvordan vil departementet sikre at det i saker om fradeling av kårhus på landbrukseiendommer er lik

praksis over hele landet; slik at ikke rettssikkerheten for den enkelte avhenger av hvilket fylke man bor i?

BEGRUNNELSE:

Flere kommuner har de senere årene behandlet saker om fradeling av overflødige boliger (kårhus) på landbrukseiendommer.

I de tilfellene hvor:

- jordverninteresser ikke berøres
 - strandsoneinteresser ikke berøres
 - det ikke foreligger andre nasjonale eller vesentlige regionale hensyn
 - kommunen har foretatt en konkret faglig vurdering
 - kommuneplanen åpner for bosettingshensyn
- har departementet tidligere lagt til grunn at slike saker som hovedregel ikke er av nasjonal interesse.

Likevel har Statsforvalteren i Rogaland i en rekke saker overprøvd og omgjort kommunale vedtak om slik fradeling.

Det foreligger samtidig opplysninger fra andre fylker om at statsforvaltere der i all hovedsak ikke griper inn i tilsvarende saker, så lenge nasjonale hensyn ikke berøres. Dersom dette stemmer, kan det indikere ulik praktisering av nasjonale føringer mellom fylkene.

En slik ulikhet vil svekke forutsigbarheten for kommuner og innbyggere, og reiser spørsmål om hvordan hensynet til lokalt selvstyre etter plan- og bygningsloven og kommuneloven praktiseres i ulike deler av landet.

Saken reiser derfor et prinsipielt behov for avklaring av:

- hva som anses som nasjonal eller vesentlig regional interesse i slike fradelingssaker
- hvor langt statsforvalterens overprøvingsadgang skal rekke
- hvordan likebehandling mellom fylker sikres

En klargjøring fra statsråden vil bidra til økt rettssikkerhet og forutsigbarhet, både for kommuner, grunneiere og statsforvalterne selv.

Svar:

Regjeringen er opptatt av lokaldemokrati og lokalt handlingsrom for kommunene. Som lokal planmyndighet har kommunene stor grad av mulighet til å bestemme arealutviklingen. Kommunene må imidlertid holde seg innenfor noen overordnede rammer og ivareta nasjonale og viktige regionale interesser når de skal planlegge arealbruken. Fremtidig arealbruk bør styres gjennom arealplaner, ikke gjennom enkeltvis samtykker og dispensasjoner.

Hensynet bak LNFR-formålet er å verne om landbruks-, natur- og friluftsinnteressene. Utgangspunktet er at det i LNFR-områder kun skal tillates bebyggelse direkte knyttet til landbruk, natur, friluftsliv og reindrift. Kommunene kan likevel i LNFR-områder avsette arealer til spredt bebyggelse. I veileder H-2401 «Garden som ressurs» er det gitt en nærmere avklaring av hva som ligger innen-

for LNFR-begrepet i plan- og bygningsloven, og i veilederen «Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder» er det gitt nærmere retningslinjer for kommunens planlegging for spredt bebyggelse i LNFR-områder.

Viktige styringsdokumenter på området er også Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging samt Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, der enkelte av retningslinjene differensierer mellom kommuner i regioner med større byer og kommuner med små og mellomstore byer. Styringsdokumentene gir uttrykk for nasjonale og viktige regionale interesser og legger rammer for kommunenes handlingsrom og skal bidra til en enhetlig praktisering av regelverket.

Dersom Statsforvalteren i en konkret sak mener at kommunens avgjørelse bryter med nasjonale og viktige regionale interesser for arealbruken, er det etter både plan- og bygningsloven og jordloven adgang for Statsforvalteren til å gripe inn. En slik avgjørelse beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Statsforvalteren er statlig fagmyndighet og kan påklage kommunale vedtak etter plan- og bygningsloven og fremme innsigelse til arealplaner for å ivareta nasjonale og viktige regionale interesser. Statsforvalteren har også en viktig rolle som klageinstans i saker etter plan- og bygningsloven og jordloven og kan også omgjøre ugyldige vedtak med hjemmel i forvaltningsloven. Landbruks- og matdepartementet har i praksis lagt til grunn at det bare er vedtak etter jordloven som er egnet til å dreie praksis i en klart uheldig retning som kan omgjøres.

Ved fradeling av kårbolig i et LNFR-område må det søkes både om dispensasjon etter plan- og bygningsloven § 19-2 og samtykke til deling etter jordloven § 12. Avgjørelsesmyndigheten ligger i begge tilfeller til kommunen. Terskelen for å få en dispensasjon etter plan- og bygningsloven er høy. Det kan ikke gis dispensasjon dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt. For delene ved en dispensasjon må også være klart større enn ulempene. Etter jordloven § 12 skal det blant annet legges vekt på om en fradeling legger til rette for en tjenlig og variert bruksstruktur i landbruket. Det skal foretas en vurdering av hensynet til vern om arealressursene, om deling fører til en driftsmessig god løsning, og om deling fører til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Hensynene har nær sammenheng med nasjonale mål i landbrukslovgivningen og må også ses i lys av at samfunnet årlig overfører store beløp for å ivareta nasjonal beredskap, særlig i form av matproduksjon. Det er dermed viktig at ressursene på produksjonsarealene ikke svekkes gjennom oppdeling.

Jeg er ikke kjent med at Statsforvalteren i Rogaland praktiserer regelverket strengere enn andre embeter. Landbruksdirektoratet har i rapport 25/36971 opplyst at

9 kommunale vedtak gitt med hjemmel i jordloven ble omgjort av eget tiltak i 2024. Noen av disse kan være avgjørelser om deling. Statsforvalteren i Rogaland har opplyst at embetet ikke har omgjort noen delingssaker etter jordloven de siste fem årene.

Jeg har tillit til at både kommunene og statsforvalterne følger loven og ivaretar nasjonale og viktige regionale interesser for arealbruken på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1851

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 10. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden beregne de økonomiske konsekvenser av å øke innslagspunktet for avkortning på dagpenger fra 50 % til 70 %?

BEGRUNNELSE:

I dag er det slik at de som får innvilget dagpenger kan jobbe opp til 50 % uten å få avkortning i det resterende. Jobber man 50 % får man avkortning på dagpenger opp til 100 %. Øker man innslagspunktet utover 50 % vil flere kunne jobbe mer uten å stå i fare å miste resterende dagpenger inntil man er kommet tilbake i enn større stilling og etterhvert mister retten til dagpenger. En trinnvis avkortning vil hele tiden være mer fleksibelt i forhold til linjen om at det alltid skal lønne seg å jobbe. I beregningen må det også tas høyde for skatteinntekter ved å jobbe.

Svar:

For å ha rett til dagpenger under arbeidsløshet, stilles det blant annet et vilkår om at arbeidstiden er redusert med minst 50 prosent i forhold til arbeidstiden søkeren hadde før ledigheten, kalt vanlig arbeidstid. Kravet til arbeidstidsreduksjon er begrunnet ut fra et mål om å unngå at dagpengemottakere tilpasser seg en situasjon med delvis sysselsetting og samtidig mottak av dagpenger. Det har dessuten sammenheng med det grunnleggende vilkåret for rett til dagpenger, om at dagpengemottakeren må anses som reell arbeidssøker, det vil si å aktivt søke arbeid og være villig og i stand til å ta ethvert arbeid, på hel- eller deltid, hvor som helst i landet.

Vilkåret om minst 50 prosent arbeidstidsreduksjon gjelder også som et løpende vilkår. Det innebærer at dagpengene avkortes forholdsmessig på bakgrunn av antall timer dersom man arbeider opp til 50 prosent av

tidligere (vanlig) arbeidstid. Videre innebærer det at dagpengene faller helt bort dersom antallet arbeidstimer i en meldeperiode på 14 dager, utgjør mer enn 50 prosent av den tidligere arbeidstiden.

Jeg legger til grunn at spørsmålet fra representanten gjelder spørsmål om å heve terskelen for når dagpengene faller bort, fra 50 til 70 prosent, og ikke et spørsmål om å senke inngangsvilkåret 50 prosent til et vilkår om minst 30 prosent tap av arbeidstid.

En fullstendig beregning av de økonomiske konsekvensene av å heve terskelen for når dagpengene faller bort, fra 50 til 70 prosent, er ikke mulig innenfor svarfristen på spørsmålet.

Det er også viktig å understreke at en endring i terskelen vil kunne føre til atferdsendringer som er utfordrende å tallfeste, og som kan trekke i ulike retninger. En heving av terskelen kan føre til at noen dagpengemottakere velger å øke sin arbeidsinnsats fra under 50 prosent av vanlig arbeidstid til mellom 50 og 70 prosent av vanlig arbeidstid, noe som reduserer dagpengeutbetalingene. På den andre siden kan endringen også føre til at personer som i dag ikke får dagpenger, fordi de jobber mer enn 50 prosent, vil få rett til avkortede dagpenger, noe som igjen vil kunne øke utbetalingene av dagpenger. Med en terskel på 70 prosent taper man også mindre inntekt på å jobbe mellom 50 og 70 prosent av vanlig arbeidstid sammenliknet med å jobbe mer enn 70 prosent. Det kan bidra til at noen, som ellers ville jobbet mer, velger å jobbe under 70 prosent og få utbetalt dagpenger.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har ikke tall over hvor mange prosent av tidligere arbeidstid dagens dagpengemottakere jobber. Statistikken viser at det er flest dagpengemottakere i gruppen som har en tidligere vanlig arbeidstid tilsvarende heltid. I 2019 hadde 61 prosent av dagpengemottakerne 37,5 timer eller mer per uke som vanlig arbeidstid. Med en tidligere vanlig arbeidstid

på 38 timer per uke kan man jobbe inntil 19 timer per uke før dagpengene faller bort. Ved en heving av terskelen fra

50 til 70 prosent kan mottakeren jobbe inntil 26,6 timer per uke, dvs. en økning på 7,6 timer.

SPØRSMÅL NR. 1852

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 18. mars 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt for å følge opp de 13 anbefalingene fra Lysne-utvalget om nasjonal kontroll over digital infrastruktur som ble overlevert til statsråden 28. februar 2025?

BEGRUNNELSE:

Ber om konkret redegjørelse for hvordan regjeringen har fulgt opp hver av de 13 anbefalingene, samt begrunnelse for hvorfor de eventuelt ikke er fulgt opp eller hvorfor regjeringen mener anbefalinger ikke bør følges opp.

Svar:

Sikkerhet og robusthet i den digitale grunnmuren er svært viktig og høyt på dagsorden for regjeringen. Regjeringens strategiske retning, prioriteringer og tiltak for å ivareta digital sikkerhet fremgår av Meld. St. 9 (2022–2023) Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet og Meld. St. 9 (2024–2025) Totalberedskapsmeldingen - Forberedt på kriser og krig prioriterer å styrke digital motstandskraft og nasjonal kontroll over kritisk infrastruktur og strategisk viktige virksomheter, naturressurser, eiendom og verdier.

Den 8. mai 2025 la regjeringen frem den første nasjonale sikkerhetsstrategien som definerer hvilke nasjonale sikkerhetsinteresser som skal fremmes og forsvares. Her peker vi på at samfunnet må gjøres mer motstandsdyktig som en av tre hovedprioriteringer. Regjeringen la videre 1. september 2025 frem Nasjonal sikkerhetsplan for digital infrastruktur – Elektronisk kommunikasjon i fred, krise og krig. Flere av tiltakene i sikkerhetsplanen dekker de samme hensynene som forslagene fra Lysne III-utvalget har ment å ivareta. Det arbeides systematisk med sikkerhet, og vår første prioritet er å gjennomføre tiltakene i denne sikkerhetsplanen. Regjeringen har i tillegg utpekt 2026 til Totalforsvarsåret, og vil i løpet av året

for første gang legge frem en langtidsplan for sivilt beredskap med særlig vekt på kritisk digital infrastruktur.

Jeg ga i januar 2024 et oppdrag til Lysne III-utvalget om å komme med forslag til hvordan staten kan ivareta nasjonal kontroll med kritisk digital infrastruktur. Jeg mottok rapporten fra utvalget 28. februar 2025. Tiltakene som foreslås i Lysne III er grundige, omfattende, og vil til dels være svært ressurskrevende å gjennomføre. Prioriteringer blir dermed svært viktig.

Jeg vil i det følgende redegjøre for status for arbeidet med tiltakene som anbefales av Lysne III. En oversikt over de 13 anbefalingene er vedlagt, og nummereringen i det følgende referer til denne. Anbefalingene er tverrsektorielle og i utarbeidelsen av dette svaret, har jeg innhentet innspill fra Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

Anbefaling 1 om adgang til registre over rettighetshavere

En arbeidsgrupperapport om norsk gjennomføring av EUs nye antihvitvaskingspakke er sendt på høring av Finansdepartementet, med høringsfrist 30. april 2026. Rapporten inneholder vurderinger av tilgangen til registeret over reelle rettighetshavere.

Anbefaling 2 om rettidig gjennomføring av EØS-regelverk

Regjeringen arbeider kontinuerlig med å gjennomføre EØS-regelverk som er inntatt i EØS-avtalen i norsk rett, og tilstreber å gjøre dette uten vesentlige forsinkelser. EU-regelverk innenfor digitalisering- og cybersikkerhetsområdet har økt i omfang, og regjeringen jobber med tiltak for å redusere etterslepet.

Anbefaling 3 om å ivareta samfunnssikkerhet gjennom eierskap

Rammene for den statlige eierskapspolitikken vurderes samlet og fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022–2023). Her fremgår blant annet at regulering er det primære virkemiddelet for å ivareta hensyn knyttet til nasjonal sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap. Det fremgår videre at staten i særskilte tilfeller kan vur-

dere det som nødvendig å unngå at uønskede interesser kan få tilgang til informasjon, innflytelse på eller kontroll over selskaper som har betydning for nasjonal sikkerhet, samfunnssikkerhet eller beredskap, noe som blant annet kan gjøres ved å underlegge selskapene sikkerhetsloven eller eie en gitt andel i enkelte selskaper. Gjennom en bestemt eierandel vil staten som eier typisk kunne ha kontroll med ulike beslutninger som krever ulike flertall ved vedtak på selskapenes general-forsamlinger. Rollefordelingen mellom eier og styret, slik den fremgår av selskaps-lovgivningen, gjelder uavhengig av statens begrunnelse for sitt eierskap. Målet for staten som eier i selskaper som driver i konkurranse med andre, er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Med dette som utgangspunkt vil innspillet fra utvalget bli vurdert i forbindelse med eventuelle fremtidige endringer i eierskapspolitikken.

Anbefaling 4 om oversikt over virksomheter som forvalter digital infrastruktur og samfunnskritiske funksjoner

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har gjort et omfattende arbeid etter sikkerhetsloven innenfor ekomsektoren, blant annet når det gjelder utpeking av grunnleggende nasjonale funksjoner og underleggelse av virksomheter. Dette er imidlertid et tids- og ressurskrevende arbeid som er løpende, og som vil fortsette.

Arbeidet med nærmere oversikt over virksomheter som forvalter digital infrastruktur og funksjoner som anses samfunnskritiske, har også startet.

Anbefalingene 5 og 6 om målbilde og gapanalyse for nasjonal kontroll mv

Anbefalingene til utvalget er meget omfattende på disse punktene. Effekten av ulike tiltakselementer må vurderes og prioriteres. Som utvalget peker på, kan fiberinfrastrukturen være et naturlig utgangspunkt for målbildeutvikling. DFD har i første omgang prioritert å videreutvikle målsetningene for robuste nett, forsterket ekom og regionale risiko- og sårbarhetsanalyser av fiberinfrastrukturen, jf. Nasjonal sikkerhetsplan for digital infrastruktur. DFD arbeider også videre på en rekke andre områder blant annet med å kartlegge og vurdere behov for økt rettekapasitet for sjøkabler i Norge i krise og krig, og en mulig løsning for etablering av en nasjonal infrastruktur for distribusjon av presis tid som alternativ til satellittbaserte løsninger. Når det gjelder presis tid, leverte Justervesenet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet 30. juni 2025 en utredning, og etatene har i år fått i oppdrag å konkretisere løsningen og gjennomføre en pilot for å høste erfaring.

DFD vil arbeide videre med å vurdere og videreutvikle tiltakene som foreslås i anbefalingene 5 og 6. Dette har også en sammenheng med anbefaling 13 og arbeidet med å kartlegge avhengighet av utenlandske innsatsfaktorer og det nasjonale digitale handlingsrommet.

Anbefaling 7 om tilgang til informasjon om kontrollsvekkende økonomisk virksomhet

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet får informasjon fra tilbyderne etter sikkerhetsloven kapittel 10, og har gjennomført en rekke prosesser i forbindelse med eierskifte. Det er tett kontakt med ekomtilbyderne. En nærmere vurdering av hjemmelsgrunnlaget på dette punktet er foreløpig ikke prioritert.

Anbefalingene 8 og 9 om utenlandske investeringer og investeringskontroll

Investeringskontroll er en viktig brikke i arbeidet med å styrke økonomisk sikkerhet i Norge. Næringsministeren har igangsatt et arbeid med å lage en ny lov om kontroll av utenlandske investeringer. Målet er å lage et helhetlig, forutsigbart rammeverk som sikrer at utenlandske investeringer ikke utgjør risiko for nasjonale sikkerhetsinteresser samtidig som Norge forblir et attraktivt land for utenlandske investorer. Som et lite land med en relativt åpen økonomi er det i Norges interesse å ha en investeringskontroll som ligger nært opp til den hos våre viktigste handelspartnere i EU, og som næringslivet er kjent med. Ved utformingen av den nye loven ses det derfor hen til den internasjonale utviklingen, særlig i EU, hvor de er i ferd med å revidere sitt investeringskontrollregelverk. Norske myndigheter har dialog med EU om hvordan en eventuell norsk tilknytning til EUs investeringskontroll kan se ut. I utformingen av reglene for investeringskontroll legger Nærings- og fiskeridepartementet stor vekt på at saksbehandlingen av meldinger om utenlandske investeringer skal være mest mulig effektiv og ivareta behovet for gode helhetlige vurderinger. I den forbindelsen vurderes løsninger for hvordan relevant sektorkompetanse på best mulig måte kan gjøres tilgjengelig for investeringskontrollmyndigheten. Nærings- og fiskeridepartementet tar sikte på å sende et lovforslag på høring i løpet av første halvår 2026.

Anbefaling 10 om rammene for sikkerhetsloven § 10-3

Justis- og beredskapsdepartementet har opplyst at utvalgets anbefaling tas til etterretning, og at det vil vurderes om det er behov for nærmere avklaring av regelverket.

Anbefaling 11 om rekkevidden av bestemmelser i sektorregelverket

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil vurdere dette ved en senere revisjon av lovverket.

Anbefaling 12 om nasjonal skyløsning

Regjeringen planlegger for etablering av en nasjonal skytjeneste. Formålet er å sikre økt nasjonal kontroll med lagring og behandling av ugradert skjermingsverdig informasjon i statsforvaltningen. I budsjettet for 2026 er det satt av 30 millioner kroner til oppstart av forprosjekt for Nasjonal skytjeneste. Forprosjektet vil utrede detaljene i valgt konsept. I forkant av forprosjektet vil det bli

gjennomført en kort avklaringsfase. Formålet er å påse at konseptvalg, føringer og rammebetingelser for forprosjektet fortsatt står seg, sett i lys av den sikkerhetspolitiske og teknologiske utviklingen.

Anbefaling 13 om avhengighet av utenlandske innsatsfaktorer

Regjeringen har med bakgrunn i den sikkerhetsspolitiske situasjonen i verden styrket kontrollen over kritisk digital infrastruktur som mobil-, bredbånd, fiber-nettene og datasentre i Norge. Vi bygger norsk KI-kapasitet og legger til rette for at mer data kan lagres og prosesseres i Norge. Jeg mener det er avgjørende å sikre handlingsrom, felles standarder og flere reelle alternativer for Norges evne til å bevare styring, sikkerhet og

handlefrihet i en digital tidsalder. Det omfatter hele den digitale verdikjeden fra fysisk infrastruktur og nettverk, via maskinvare og skytjenester, til data, programvare og kunstig intelligens. Jeg har nettopp nedsatt en arbeidsgruppe for å kartlegge risiko knyttet til digitalt handlingsrom (digital suverenitet) samt foreslå prioriterte tiltak for å styrke dette.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2025-2026/dok15-202526-1852-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1853

Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 11. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens organisering og kapasitet i tegnspråktolketjenesten oppfyller Norges forpliktelser etter CRPD artikkel 29 når det gjelder tilgang til politiske prosesser og arenaer og demokratiske organer, og hvilke tiltak vil eventuelt iverksettes for å sikre at alle skal ha lik tilgang?

BEGRUNNELSE:

Norge er forpliktet gjennom Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) artikkel 29 til å sikre at personer med nedsatt funksjonsevne kan delta effektivt og fullt ut i det politiske og offentlige liv på lik linje med andre. For døve og hørselshemmede er tilgang til en kvalifisert tegnspråktolk en grunnleggende forutsetning for å kunne følge politiske debatter, nyhets-sendinger, høringer og for å ha en sjanse til å delta i den offentlige samfunnsdebatten. Når tolketjenester ikke er tilgjengelige, eller må nedprioriteres, innebærer det i praksis en begrensning i muligheten til å delta i ulike politiske arenaer. Det er et problem at nyhetssendinger eller politiske organer gjennomføres uten tolk på grunn av manglende tilgjengelighet, og dette synliggjør en strukturell sårbarhet i systemet. CRPD forutsetter faktisk og effektiv tilgang til politiske prosesser og offentlig informasjon uavhengig av funksjonsvariasjon. Spørsmålet er

derfor om dagens prioritering og organisering til å sikre døve og hørselshemmede reell og likeverdig tilgang til det offentlige ordskiftet, slik Norges menneskerettslige forpliktelser krever.

Svar:

Som representanten er kjent med har Norge ratifisert FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), som fra 1. januar 2026 er inkorporert i norsk lov og gitt forrang ved motstrid. Forpliktelsene etter CRPD artikkel 29 innebærer at staten skal sikre personer med nedsatt funksjonsevne politiske rettigheter og mulighet til å nyte slike rettigheter på lik linje med andre, herunder deltakelse i det politiske og offentlige liv.

Tegnspråktolking som ytes av Arbeids- og velferds-etaten er en individuell rettighet etter folketrygdloven §§ 10 5 og 10 6, jf. § 10 7 første ledd bokstav f. Tolketjenesten er organisert og dimensjonert for å ivareta dette ansvaret. Gjennom å sikre at den enkelte kan delta i arbeid, utdanning, helseoppfølging og dagliglivets gjøremål, bidrar tjenesten også til at Norge oppfyller deler av sine forpliktelser etter CRPD.

Det er samtidig viktig å understreke at formålet med folketrygdlovens tolkeordning er å gi individuell bistand til den enkelte bruker. Den er ikke innrettet mot å

dekke alle typer behov for tegnspråktolking i samfunnet, herunder generelle tiltak knyttet til universell utforming, eller tolking i politiske arenaer som ikke er knyttet til en konkret bruker. Slike tiltak ligger utenfor Arbeids- og velferdsetatens ansvar etter folketrygdloven.

Arbeids- og velferdsetaten kategoriserer tolkeoppdrag i kategoriene arbeid, helse, utdanning og dagliglivets gjøremål. Tolking knyttet til deltakelse i politiske prosesser, møter eller verv vil falle i kategorien dagliglivets gjøremål. Når Arbeids- og velferdsetaten prioriterer oppdrag som kommer inn, prioriteres oppdragene i følgende rekkefølge: 1) Akutt fare for liv og helse, 2) Viktige hendelser i livet, 3) Arbeid og utdanning og 4) Dagliglivets gjøremål.

Arbeids- og velferdsetaten fører ikke statistikk spesielt over tolkeoppdrag i politiske sammenhenger, men den nasjonale dekningsgraden for alle oppdrag var i 2025 på 86 prosent. For kategorien dagliglivets gjøremål var dekningsgraden 82 prosent.

Tolketjenesten i Arbeids- og velferdsetaten er organisert med både fast ansatte tolker og frilanstolker. Et

tiltak som er iverksatt for å oppnå økt dekning av tolkeoppdrag, er innføring av ny honorarmodell for frilanstolker som trådte i kraft 1. februar 2026. Denne modellen gir bedre honorarbetingelser ved tolkeoppdrag, og vil forhåpentligvis stimulere frilanstolkene til å ta flere oppdrag for Arbeids- og velferdsetaten.

Selv om tolketjenesten således bidrar til å støtte opp under oppfyllelsen av rettighetene i CRPD, vil tjenesten – gitt sitt formål og sine prioriteringsregler – ikke kunne forventes å dekke alle behov for tegnspråktolking i politiske arenaer. Den samlede oppfyllelsen av CRPD artikkel 29 beror på tiltak som strekker seg over flere sektors ansvarsområder.

Jeg er opptatt av at Arbeids- og velferdsetatens tolketjeneste skal kunne oppfylle sitt lovpålagte ansvar overfor den enkelte bruker, men mer generelle tiltak for tilgjengelighet og universell utforming av politiske arenaer og medier faller inn under andre sektors ansvarsområder.

SPØRSMÅL NR. 1854

Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølberg

Besvart 12. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Enkelte partier og grupperinger i Moss ønsker å si fra seg ansvaret ved å være anløpshavn for Bastøferga. Man ønsker altså å nekte fergen å legge til havn og dermed stoppe trafikken mellom E18 Vestfold og E6 i Østfold på riksvei 19.

Hvilket mulighets rom finnes for kommunene for dette, og da i dette tilfelle, hvilke muligheter har Moss til å takke nei til å være anløpshavn?

Svar:

Ferjene er en viktig del av veinettet og en sentral del av det norske transportsystemet. Ferjesambandet Moss–Horten er en del av rv. 19 og er landets mest trafikkerte ferjestrekning. På vegne av Samferdselsdepartementet inngår Statens vegvesen kontrakt med rederi som har rett og plikt til å trafikker sambandet.

Statens vegvesen er som veimyndighet for riksveinettet ansvarlig for rv. 19 og har rett til å disponere den infrastrukturen som utgjør veien. Ferja er en del av den statlige transportinfrastrukturen. Moss kommune kan derfor ikke nekte ferjeanløp på rv. 19.

Eventuelle endringer av ferjenes anløpssted må gjøres som en konsekvens av en ordinær planprosess som også inneholder vurdering av plassering av ferjeleiet. Den 13. oktober 2025 ga Samferdselsdepartementet Statens vegvesen oppdrag om å vurdere videre prosess for planlegging av rv. 19 i Moss. I oppdraget står det blant annet:

«Dette bør være en bred vurdering som også kan se på alternativer som tidligere ikke har vært vurdert, for å identifisere mulige bedre løsninger enn de som inngår i dagens planarbeid. Frist for svar til departementet settes til i løpet av 2026.»

SPØRSMÅL NR. 1855**Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Rikard Spets****Besvart 16. mars 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke vernede vassdrag man så langt har vurdert som egnet for kraftutbygging samt gi en oversikt over omsøkte konsesjoner som følge av vedtak 456 jmf. innstilling 123S (2024-2025)?

BEGRUNNELSE:

I innstilling 123S (2024-2025) vedtok Stortinget at det skal

“åpnes for konsesjonsbehandling av kraftverk over 1 MW i vernede vassdrag der samfunnsnyttene, for eksempel i form av flomdempende effekt, vurderes som betydelig, samtidig som miljøkonsekvensene anses som akseptable.”

Svar:

Som representanten viser til vedtok Stortinget ved behandlingen av Innst. 123 S (2024-2025) å åpne for

«konsesjonsbehandling av kraftverk over 1 MW i vernede vassdrag der samfunnsnyttene, for eksempel i form av flomdempende effekt, vurderes som betydelig, samtidig som miljøkonsekvensene anses som akseptable».

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i etterkant av dette vedtaket mottatt tre meldinger om stor vannkraft, alle i Kvæangen kommune i Troms. Det er opp til tiltakshaver å utvikle vannkraftprosjekter og søke energimyndigheten om konsesjon. NVE har ikke startet saksbehandlingen av disse tre meldingene, og det er ikke mulig for meg å redegjøre for i hvilken grad disse vernede vassdragene er egnet for kraftutbygging.

De tre prosjektene omfatter for øvrig også tre områder som er vernet etter naturmangfoldloven (to landskapsvernområder og ett naturreservat) og ligger i områder med reindriftsinteresser. I tillegg har NVE flere søknader om kraftverk under 1 MW i vernede vassdrag. Det var allerede før vedtaket åpnet for å konsesjonsbehandle kraftverk under 1 MW.

SPØRSMÅL NR. 1856**Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 13. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Det ble under Solberg regjeringen satt i gang tiltak rettet mot barn og unge med skadelig seksuell atferd, og kan statsråden redegjøre for hvilke resultater regjeringen så langt har sett av innføringen av disse tiltakene?

BEGRUNNELSE:

En betydelig andel av seksuelle overgrep mot barn begås av andre barn og unge. Forskning og fagmiljøer anslår at mellom 30 og 50 % av overgrep mot barn utføres av mindreårige. Samtidig vet vi at vold og overgrep i nære relasjoner påfører både enkeltmennesker og samfunnet

store kostnader. For å forebygge overgrep lanserte Helse- og omsorgsdepartementet tiltak rettet mot barn og unge med skadelig seksuell atferd. Tiltakene omfatter blant annet styrket seksualitetsundervisning i skolen, informasjon og selvtester for barn og unge, anonym chat med fagpersoner og bedre tilgang til lavterskel helsehjelp. Dette arbeidet ble igangsatt under Solberg-regjeringen og skulle etter planen være i implementeringsfasen i tjenestene.

Svar:

For regjeringen er arbeidet mot vold og overgrep høyt prioritert. Helse- og omsorgstjenestene har en viktig rolle i arbeidet med å forebygge, avdekke og avverge vold

og seksuelle overgrep, og i oppfølging og behandling av både voldsutsatte og voldsutøvere.

Som representanten påpeker, begås en betydelig andel av overgrep mot barn av andre barn og unge. Derfor er det viktig å komme tidlig inn for å forebygge at barn og unge utvikler og utøver problematisk eller skadelig seksuell atferd. Helsedirektoratet har siden 2021 arbeidet med et helhetlig forebyggingstilbud til barn og unge som står i fare for å utøve problematisk eller skadelig seksuell atferd mot andre barn og unge.

Det er nå etablert et tilbud på fire nivåer: universelle forebyggende tiltak, digital helsefremmende informasjon, digital anonym veiledning og lavterskel helsehjelp. Helsenorge har lansert det digitale veiledningsverktøyet «Hva er innafor?» for å styrke sunn seksuell atferd hos ungdom. Det er også utviklet et e-læringsprogram for helsesykepleiere. På oppdrag fra Helsedirektoratet lanserte Betanien sykehus nylig det nasjonale lavterskeltilbudet Tryggprat. Der kan ungdom, omsorgspersoner og fagpersoner ta kontakt og få råd og veiledning fra fagpersonell med spesialisert kompetanse.

Flere arbeider pågår, blant annet implementering av kartleggings- og behandlingsverktøy i spesialisthelsetjenesten for ungdom med skadelig seksuell atferd,

utvikling av en digital kunnskapsbank om skadelig seksuell atferd for fagfolk, og utredning av lavterskeltilbud til barn under 12 år som tar initiativ til seksuell atferd som er utviklingsmessig upassende eller skadelig for dem selv eller andre. Helsedirektoratet leder også et tverrsektorielt utredningsarbeid om behov og forslag til løsninger for å styrke tjenestene i møte med barn og unge som skader andre. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Statped, Kriminalomsorgsdirektoratet og Sekretariatet for konfliktrådene deltar også i arbeidet.

Regjeringen lanserte i høst en nasjonal strategi for seksuell helse, «God seksuell helse – vårt felles ansvar». Et av innsatsområdene er å øke kunnskap og kompetanse om seksualitet og seksuell helse. Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet arbeider med å utarbeide en kompetansepakke om seksuell helse til skolen, der kunnskap om grenser og overgrep inngår.

Tiltakene er under innføring og oppbygging. Det foreligger derfor per nå ikke et tilstrekkelig grunnlag for å konkludere om effekter. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utforme en plan for bærekraftig implementering og effektevaluering av tiltakene. Regjeringen vil følge opp arbeidet videre, slik at vi over tid får et bedre kunnskapsgrunnlag om resultater.

SPØRSMÅL NR. 1857

Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 13. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at kommuner ikke stiller så omfattende og detaljerte boligkrav for å gi tjenester at det i praksis hindrer barn med funksjonsnedsettelse å bo hjemme med familien sin, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at også barn som trenger hjelp får bo sammen med egen familie?

BEGRUNNELSE:

I en sak omtalt i Aftenposten er en gutt på 2,5 år med omfattende funksjonsnedsettelse blitt boende på institusjon halve livet, til tross for at foreldrene ønsker og har uttrykt vilje til å ha barnet hjemme med nødvendige tjenester. Kommunen har opplyst at hjemmebaserte tjenester kan gis dersom familien skaffer en «egnet bolig», men har samtidig stilt detaljerte krav til boligens utform-

ing, blant annet om egen inngang, egen boenhet og personalrom for ansatte.

Saken reiser prinsipielle spørsmål om hvilke boligkrav kommuner kan stille som vilkår for å yte helse- og omsorgstjenester i hjemmet til barn med funksjonsnedsettelse. Det er bred enighet om at hensynet til forsvarlige tjenester og et godt arbeidsmiljø for ansatte er viktig, og samtidig følger det av grunnleggende prinsipper i helse- og omsorgstjenestene, og av hensynet til barnets beste, at barn så langt som mulig skal få bo med sine foreldre og sin familie.

Kommunen virker å bruke systemkrav og praktiske utfordringer som begrensninger for familiens muligheter til familieliv, i stedet for å finne gode løsninger i samarbeid med dem det gjelder. Ifølge Norges Handikapforbund er det grunn til bekymring for at flere kommuner gjør dette.

Å stille krav om egen boenhet for små barn, adskilt fra resten av familien, utfordrer grunnleggende familiepolitiske prinsipper og medfører kostnader som for de fleste småbarnsforeldre vil være uoverkommelige.

Svar:

Kommunene skal sørge for at alle som oppholder seg i kommunen får nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Jeg er opptatt av at barn med funksjonsnedsettelser i størst mulig grad skal kunne bo hjemme med familien sin, og de kommunale tjenestene skal innrettes slik at de støtter opp under dette. Som den klare

hovedregel kan derfor ikke kommunene stille vilkår som i praksis fratar familien reell mulighet til å velge hjemmet som bosted.

Samtidig er det viktig at personellet har en trygg og god arbeidsplass. Der det er behov for tilrettelegging, må kommunen gjøre en konkret og individuell vurdering av hva som er nødvendig og forholdsmessig.

Til orientering har stat og kommune virkemidler som kan bidra til tilpasning av boliger. Eksempler på dette er lån til oppgradering gjennom Husbanken og startlån gjennom kommunen (behovsprøvd). En del kommuner tilbyr også tilskudd til tilpasning (behovsprøvd).

SPØRSMÅL NR. 1858

Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag

Besvart 12. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva vil regjeringa gjøre for å sikre arbeidstakerperspektivet og involvering av arbeidstakerorganisasjonene i fremtidig arbeid med å redusere byggekostnader, forenkle regler og byråkrati, samt øke produktiviteten i byggenæringen?

BEGRUNNELSE:

Kommunalministeren skriver i sitt svar til Helge Andre Njåstad (Frp) den 02.02.2026 om forenkling og effektivisering av plan- og byggesaksprosesser at han:

“vil fortsette å holde tett dialog med byggenæringen og kommunesektoren, for å sikre treffsikre forenklingstiltak som bidrar til at vi får fart på boligbyggingen.”

I den hurtigarbeidende arbeidsgruppen departementet satt ned i april 2025, var kun arbeidsgiversiden av næringen representert.

Statsråden skriver i samme svar at han nå legger større tyngde bak arbeidet med å forstå og redusere byggekostnader ved blant annet å inngå et samarbeid om økt produktivitet i byggenæringen og å øke kunnskapen om driverne bak endringene i byggekostnadene for bedre å se helhetlig på hvilke reguleringer som påvirker kostnadsbildet.

Det er derfor ønskelig med et svar på hvordan statsråden planlegger å involvere arbeidstakerorganisasjonene i denne runden.

Svar:

De siste årene har det vært krevende tider for byggenæringen, med lav byggeaktivitet. Regjeringen har satt et ambisiøst mål i boligpolitikken om igangsetting av 130 000 nye boliger innen 2030. Dette er en av hovedprioriteringene i regjeringens Plan for Norge, og følges opp med en rekke tiltak.

Jeg er opptatt av god dialog med både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i dette arbeidet.

Når regjeringen vurderer tiltak på området, er konsekvenser for alle deler av byggenæringen, en naturlig og viktig del av utredningen. Jeg har hatt flere møter med arbeidstakerorganisasjonene, og de vil som normalt bli involvert gjennom høringer og andre dialogarenaer, der det er relevant for arbeidet. For meg er det grunnleggende at politikkkutformingene blir best når man involverer de som har skoene på.

Ett eksempel på involvering av arbeidstakersiden er at de på samme måte som arbeidsgiversiden har blitt invitert med og deltatt på de samme innspillsmøtene vi har hatt med byggnæringen om forenklinger. Slik jeg kjenner arbeidstakersiden, er jeg trygg på at også de kjenner sin besøkelsestid og kommer med forslag til forenk-

linger de ønsker i både byggeteknisk forskrift, plan- og byg-

ningsloven og andre regelverk som kan forenkles i tiden som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1859

Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvsberg

Besvart 13. mars 2026 av barne- og familieminister Lene Vågsli

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens system for oppfølging, tilsyn og ivaretagelse av barn og unge i barnevernsinstitusjoner er godt nok, også sett i lys av alvorlige hendelser der barn har blitt utsatt for omsorgssvikt eller i verste fall har mistet livet, og hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å sikre bedre oppfølging av, og hindre at, lignende tragiske hendelser skjer i framtida?

BEGRUNNELSE:

Denne vinteren har NRK fortalt om 15 år gamle Theo som ble funnet død på en barnevernsinstitusjon i Bodø og undersøkelsene som har fulgt. Saken har reist alvorlige spørsmål om oppfølginga av barn under barnevernets omsorg på institusjon i dag er god nok. Politiet oppretta en undersøkelsessak etter den uventa hendelsen, og ett og et halvt år etter, i slutten av januar, ble saken henlagt av statsadvokaten i Nordland.

Theo var plassert av barnevernet hos Aurora Omsorg i Bodø, på en avdeling i et bolighus utafor byen. Politinspektøren skriver til NRK at de ikke ser at barnevernsinstitusjonen kan straffes. Statsforvalteren i Nordlands tilsynsrapport gir Aurora Omsorg kritikk på flere punkter, blant annet på grunnlag av at institusjonen verken skal ha gitt tilstrekkelig opplæring knytta til akutt skadehåndtering eller hatt forsvarlig bemanning. Denne tragiske saken har belyst problemstillinger om både systemsvikt, oppfølging og tilsyn av barn når de er plassert på institusjon langt fra hjemstedet sitt.

Svar:

Historiene om barn som har mistet livet mens de var under barnevernets omsorg, gjør sterkt inntrykk på meg. Vi må gjøre alt vi kan for å forhindre at det skjer, og for å sikre at alle barn som bor i barnevernsinstitusjon, skal få forsvarlig omsorg, behandling og beskyttelse.

Barn i barnevernsinstitusjon har behov for tydelige rammer og strukturer rundt seg, og de skal ha et egnet og tilpasset tilbud. Det er et mål at de fleste får institusjonsplass i egen region. Samtidig er det i noen få tilfeller et selvstendig poeng at et barn gis et tilbud et annet sted i landet. Dette er særlig aktuelt dersom det er behov for å få tilstrekkelig avstand fra et miljø som er negativt for barnet.

Institusjonen barnet bor på, har ansvar for å utøve omsorgen for barnet på vegne av barnevernstjenesten eller foreldrene. Barnevernstjenesten har en lovfestet plikt til å følge opp barn i barnevernsinstitusjon. En sentral del av ansvaret er å følge med på barnets omsorgssituasjon og utvikling gjennom hele institusjonsoppholdet og sørge for å ha god kunnskap om barnets omsorgssituasjon og utvikling gjennom oppholdet.

Bufetat har ansvar for godkjenning og kvalitetssikring av barnevernsinstitusjonene. For å bli godkjent må institusjonen oppfylle ulike krav i barnevernsloven og forskrifter til loven, og den må drives på en forsvarlig måte. Institusjonen må bl.a. kunne gi det enkelte barnet forsvarlig omsorg, beskyttelse og behandling, ha en definert målgruppe og faglige mål og vise hvordan dette innfris i en institusjonsplan. Det stilles også krav til egnede lokaler, forsvarlig bemanning og kompetanse, samt rutiner og internkontroll som skal sikre forsvarlig drift.

Statsforvalteren, og Statens helsetilsyn som overordnede tilsynsmyndighet, har ansvar for å føre tilsyn med barnevernet. Det er fastsatt en egen forskrift om statsforvalterens tilsyn med barnevernsinstitusjonene. Det framgår av forskriften at statsforvalteren som del av tilsynet skal føre et regelmessig stedlig tilsyn med alle barnevernsinstitusjoner, og at alle barn skal bli kontaktet og få tilbud om en tilsynssamtale. Det er presisert i forskriften at statsforvalteren skal rette oppmerksomhet mot alle forhold som kan ha betydning for barnet. Hvis det avdekkes lovbrudd eller uforsvarlig drift, kan statsforvalteren gi pålegg om å rette forholdene. I de mest alvorlige tilfellene kan de også pålegge institusjonen å stanse driften. I årets

statsbudsjett er det bevilget 18 millioner kroner ekstra for å styrke statsforvalterens tilsynsvirksomhet med barnevernsinstitusjonene.

I januar trådte barnevernsloven § 13-5 a i kraft. Etter denne plikter blant andre barnevernstjenester og barnevernsinstitusjoner å melde fra til statsforvalteren ved dødsfall, livstruende hendelser eller seksuelle overgrep som involverer barn i barnevernstiltak utenfor hjemmet. Vi har også etablert Nasjonal enhet for undersøkelse av svikt mot barn (NUBA). Formålet med undersøkelsesordningen er å avdekke systemsvikt, lære av hendelser og forebygge nye tragedier. NUBA skal undersøke alvorlige saker basert på varsler fra politi og statsforvalteren, og identifisere system- og samhandlingssvikt i offentlige tjenester.

Når det gjelder spørsmålet om hvilke tiltak jeg vil iverksette for å sikre bedre oppfølging av barn i barnev-

ernsinstitusjon og hindre at lignende tragiske hendelser skjer, viser jeg særlig til endringene i Prop. 83 L (2024–2025) Kvalitetsløftet i barnevernet. Kvalitetsløftet legger blant annet opp til en ny innretning av institusjonene, som skal gi barna mer forutsigbarhet og stabilitet, sørge for bedre helsehjelp og forebygge unødvendige flyttinger. Vi jobber også med å øke grunnkapasiteten i institusjonsbarnevernet. Det vil redusere risikoen for at barn må flytte langt for å få et forsvarlig tilbud uten at det foreligger faglige grunner for flyttingen.

I tillegg jobber vi med å vurdere anbefalingene i Storbergets rapport De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt for å gi barnevernsinstitusjonene best mulig forutsetninger til å lage gode rammer rundt barna og til å beskytte dem bedre mot for eksempel rus, kriminelle miljøer og andre ting som kan være skadelig for dem.

SPØRSMÅL NR. 1860

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 12. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Mener statsråden det er rimelig at innslagspunktet i trinn 3 har økt betydelig mindre enn både prisveksten og inntektsveksten i perioden 2021–2026, og innebærer ikke dette i praksis en skjerpet beskatning for vanlige lønns-mottakere?

BEGRUNNELSE:

Innslagspunktet for trinnskatt trinn 3 har økt fra 651 250 kroner i 2021 til 725 051 kroner i 2026, en økning på 11,3 prosent. Isamme periode har konsumprisindeksen økt fra 82,8 til 101,6, tilsvarende 22,7 prosent. Samtidig har medianinntekten økt fra 571 000 kroner i 2021 til 696 000 kroner i 2025 (22 prosent), og gjennomsnittsinntekten fra 610 000 kroner til 742 000 kroner (22 prosent). Resultatet er at vesentlig flere nå havner i trinn 3 og får høyere marginalskatt.

Svar:

Skatten på arbeidsinntekt og skattepliktige overføringer er progressivt utformet med personfradrag og med en trinnskatt hvor skattesatsen øker med inntekten i fem trinn.

Tabell 1 viser utviklingen i innslagspunktet for trinn 3 i trinnskatten fra 2021 til 2026 og utviklingen i medianlønn i perioden 2021 til 2025. Medianlønn er den lønnen som er midt i inntektsfordelingen, dvs. at halvparten av lønnstakerne har en lønnsinntekt som er lavere enn medianlønnen. Tabellen viser at median årslønn har vært lavere enn innslagspunktet for trinn 3 i hele perioden. Tabellen viser også at gjennomsnittlig skatt for medianlønn har falt fra 26,2 pst. i 2021 til 25,6 pst. i 2025.

Tabell 1. Utvikling i innslagspunktet for trinn 3, median årslønn, gjennomsnittlig årslønn, gjennomsnittlig skatt for median og gjennomsnittlig årslønn. Kroner og prosent

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Innslagspunkt trinn 3	651 250	643 800	642 950	670 000	697 150	725 050
Median årslønn	549 960	572 160	607 920	641 880	669 600	
Gjennomsnittlig årslønn	609 600	634 700	668 400	704 700	741 600	
Gjennomsnittlig skatt for median årslønn	26,2 %	25,9 %	25,6 %	25,6 %	25,6 %	
Gjennomsnittlig skatt for gjennomsnittlig årslønn	27,0 %	26,7 %	26,7 %	26,8 %	26,9 %	

Kilde: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

Det er riktig at marginalsatten øker når lønnsinntekten kommer over innslagspunktene i trinnskatten. Det er bare den delen av inntekten som er over innslagspunktet, som beskattes med en høyere skattesats. Gjennomsnittlig årslønn ligger en del over median årslønn fordi gjennomsnittet trekkes opp av at noen har svært høy lønn. Statistisk sentralbyrå har anslått at om lag

68 pst. av lønnstakerne tjente mindre enn gjennomsnittlig årslønn i 2024. Tabell 1 viser at selv om gjennomsnittlig årslønn har ligget over innslagspunktet for trinn 3, er likevel gjennomsnittsskatten for gjennomsnittlig årslønn lavere i 2025 enn i 2021. Det er økt personfradrag og lavere trygdeavgift som har bidratt til redusert gjennomsnittsskatt.

SPØRSMÅL NR. 1861

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt

Besvart 12. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen ikke følger opp det brede barnehageforliket som Stortinget har inngått, særlig når det gjelder forutsetningene om likeverdig pensjonstilskudd til private barnehager?

BEGRUNNELSE:

Barnehagene lærer barna betydningen av ærlighet og å holde ord. Samtidig opplever mange barnehager at staten ikke følger opp det den har forpliktet seg til gjennom Stortingets vedtak.

En rekke private barnehager i Telemark melder nå om stor fortvilelse og manglende forutsigbarhet som følge av regjeringens håndtering av pensjonstilskuddet. Den nye innretningen oppleves å bryte med forlikets forutsetninger om likebehandling og stabile rammevilkår.

Dette gjelder blant annet følgende barnehager i Telemark: Grashoppa barnehage, Læringsverkstedet Marthas Hage idrettsbarnehage, Solstua kulturbarnehage AS, Tirilltoppen barnehage, Frydensborg Gård barne-

hage AS, Solsikke barnehage, Læringsverkstedet Gvarv barnehage, Læringsverkstedet Nordagutu naturbarnehage AS, Læringsverkstedet Sandvoll barnehage, Maurtua barnehage SA, Betesda barnehage, Læringsverkstedet Hjuksebø naturbarnehage AS, Preg barnehager Tinnemoen AS, Sætrebo barnehage AS, Yli barnehage AS, Hovettunet barnehage, Min Barnehage Øyekast AS, Skrapeklev barnehage SA, Spire & Gro Liane barnehage AS, Spire & Gro Melkeveien barnehage AS, Spire & Gro Rypevegen barnehage AS, Spire & Gro Skogtoppen barnehage AS, Valhall barnehage, Vest-Tun barnehage AS, Brekke barnehage, Einaren barnehage, Espira Kulturstien AS, Gjerpenshavna barnehage SA, Kapitelberget natur- og kulturbarnehage SA, Læringsverkstedet Bøle Solkollen barnehage, Læringsverkstedet Gustavas Hage barnehage, Læringsverkstedet Harmonien Doremi barnehage, Læringsverkstedet Klyveskogen barnehage, Læringsverkstedet Kongerød barnehage, Læringsverkstedet Limi naturbarnehage, Læringsverkstedet Trollmyra naturbarnehage, Melum barnehage SA, Skogmusa barnehage SA og Vesletun barnehage.

Mange av disse barnehagene opplever at de ikke får dekket sine reelle pensjonskostnader, og at rammebetingelsene endres uten tilstrekkelig forankring i det Stortinget har blitt enige om. Det skaper usikkerhet for ansatte, foreldre og barn – og svekker tilliten til at inngåtte politiske forlik faktisk blir fulgt opp.

Problemstillingen gjelder også flere private barnehager i resten av landet, men oppleves særlig krevende for mange av barnehagene i Telemark som nå etterlyser forutsigbarhet og likebehandling.

Svar:

Finansiering av private barnehager ligger under mitt ansvarsområde som kunnskapsminister. Det er derfor jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Våren 2025 la regjeringen frem en lovproposisjon om styring og finansiering av barnehagesektoren. Denne proposisjonen fulgte opp enigheten mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus fra 14. november 2024. Gjennom avtalen var partiene blant annet enige om at regjeringen skulle sende forslag til to ulike modeller for pensjonstilskudd på høring. Partiene skulle ta endelig stilling til modell for pensjonstilskudd etter avsluttet høring. Dette ble fulgt opp av regjeringen, og som nevnt ble det våren 2025 fremmet en lovproposisjon i tråd med forliket. Stortinget behandlet lovproposisjonen og vedtok endringer i barnehageloven 3. juni 2025. Disse lovendringene vil tre i kraft 1. august 2026, og får virkning for tilskuddsåret 2027.

Gjennom behandlingen av endringene i barnehageloven ga Stortinget flere føringer for ny finansieringsforskrift, blant annet at det skulle innføres en ny søknadsordning for pensjonstilskudd til private barnehager fra 2026.

Regjeringen har fra 1. januar i år innført en ny søknadsordning for private barnehager som innebærer at flere barnehager enn tidligere vil kunne søke om ekstra pensjonstilskudd. Dette vil blant annet gjelde de PBL-barnehagene som ikke har vært omfattet av den gamle søknadsordningen. Den nye ordningen er en forbedring av den forrige og innebærer at kommunene må betale ut mer i pensjonstilskudd enn de må i dag og at en større andel av sektorens utgifter blir dekket. I tillegg har vi fastsatt en særregel for pensjonstilskudd til private barnehager som har historiske forpliktelser basert på avtaler om offentlig tjenestepensjon.

Etter Stortingets vedtak skulle søknadsordningen «være forutsigbar, med tydelig regelverk, ha et rimelig tak og være utformet slik at barnehagen får dekket dokumenterte pensjonskostnader.» I innstillingen viste Stortinget også til at det var budsjettmessig dekning for at flere barnehager kunne få dekket pensjonsutgiftene gjennom en ny søknadsordning. I den nye søknadsordningen har regjeringen forsøkt å balansere disse hensynene og finne

den mest treffsikre ordningen innenfor eksisterende budsjettamme. Jeg mener at regjeringen har jobbet innenfor rammene som var fastsatt av Stortinget og er derfor ikke enig i at regjeringen ikke har fulgt opp barnehageforliket. Med taket på 13 prosent av barnehagens lønnskostnader anslår departementet at rundt 90 pst. av alle barnehagene vil få dekket minst 80 pst. av pensjonsutgiftene sine i år. Om lag 60 pst. av barnehagene vil få dekket alle sine pensjonsutgifter. På lengre sikt vil denne andelen øke til om lag 80 pst. Blant de barnehager som ikke får dekket sine pensjonsutgifter gjennom hovedregelen, vil utgiftene som ikke dekkes etter den nye søknadsordningen, kun utgjøre opp til 2 pst. av det samlede tilskuddet barnehagen får. Vi vil se nærmere på disse tallene når vi skal vurdere om og hvordan søknadsordningen kan forbedres.

I forbindelse med trontaledebatten høsten 2025 fattet et flertall på Stortinget et nytt vedtak om en søknadsordning for pensjonstilskudd. Stortinget ba regjeringen om å innføre og finansiere en søknadsordning, hvor kommunens plikt til å dekke utgiftene skulle begrenses oppad til tilsvarende kommunale kostnader. Dette vedtaket ble fattet av et annet flertall enn flertallet som stod bak forliket.

Regjeringen er opptatt av at ny søknadsordning for pensjonstilskudd over tid skal fungere best mulig. Det er et budsjettspørsmål hvorvidt søknadsordningen skal justeres på sikt, og regjeringen vil komme tilbake til saken i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Jeg vil også minne om at det er kun ny søknadsordning og særregel for pensjonstilskudd som er innført fra 2026. Den nye og mer treffsikre hovedregelen om tildeling av pensjonstilskudd får virkning først fra tilskuddsåret 2027. Stortinget har bedt om at det fastsettes tre prosent-satser for beregning av pensjonstilskuddet, hvor en skal representere bransjestandard. Med de foreslåtte prosent-satsene på 5, 8 og 11 prosent av barnehagens lønnskostnader, i stedet for dagens 10 prosent basert på kommunens lønnsutgifter, vil det være færre barnehager som har behov for å bruke søknadsordningen.

Regjeringen har også foreslått å innføre en overgangsordning som begrenser hvor stor reduksjon en privat barnehage kan få i tilskudd de tre første årene etter at de nye tilskuddsreglene har trådt i kraft. Formålet med ordningen er å gi barnehager som får reduksjon i det samlede tilskuddet tid til å tilpasse driften til de nye økonomiske forutsetningene.

Ny finansieringsforskrift skal ikke bare ha regler om søknadsordning for pensjon, men også regler om det ordinære pensjonstilskuddet, driftstilskuddet, eiendomstilskuddet, og andre regler. Det er nødvendig å fastsette ny finansieringsforskrift i løpet av kort tid for å sikre tilstrekkelig forutsigbarhet for de private barnehagene, og ikke minst for kommunene som skal gå i gang med en helt ny tilskuddsberegning allerede denne våren. Forskriften vil derfor fastsettes før det er avklart om og hvilke

endringer som skal gjøres i søknadsordningen for pens-

jonstilskudd. Eventuelle endringer i søknadsordningen vil derfor gjøres i den nye forskriften.

SPØRSMÅL NR. 1862

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 13. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

USA og Israel har gått til folkerettsstridig angrep på Iran. Statsministeren har sagt at Noreg ikkje skal bli ein del av krigen.

Kan forsvarsministeren forsikra om at dette også betyr at norsk etterretningsteneste verken direkte eller indirekte støttar eller gir informasjon til dei krigførande partane?

esse. Etter lova skal etterretningsinformasjon ikkje utleverast dersom det er ein reell risiko for at informasjonen kan medverke til at nokon utsettast for tortur eller annan umenneskeleg eller nedverdiggande behandling eller straff.

Lova har klare reglar for informasjonsutveksling og Etterretningstenesta overheld desse.

GRUNNGJEVING:

Statsministeren sa prisverdig på NRK Politisk kvarter måndag 2. mars at dette ikkje er ein krig Noreg skal bli ein del av.

Tilsvarande har tidlegare statsministrar sagt, til dømes under Irak-krigen frå 2003. Likevel støtta norsk etterretning USA og Storbritannia si krigføring, gjennom det nære samarbeidet med desse landa sine etterretningstenester. Til dømes ga ein lyttestasjon i Nord-Noreg detaljert informasjon om hendingar i Irak til USA. Saka vart omtalt i Nationen 31. mars 2003. Også i dag er det eit tett samarbeid mellom e-tenestene i USA og Noreg.

Svar:

La meg understreke at eg stiller meg bak at den pågåande konflikten i Midtøsten er svært alvorleg. Regjeringa har vært tydelege på at folkeretten må respekterast av alle parter. Noreg skal ikkje delta i denne krigen.

Noreg har fleire gode etterretningssamarbeid med nære allierte. Offentlegheit kring konkrete sider ved etterretningssamarbeid kan skade tillitsforholdet ovanfor den gjeldande samarbeidspart. Etter reglane i tryggingslova om skjerming av informasjon er dette sikkerheitsgradert informasjon.

Det er viktig for meg å påpeike at Lov om Etterretningstenesta er tydeleg på at det skal vere nasjonal kontroll med all informasjon som delast med internasjonale samarbeidspartnarar, og delinga skal vere i norsk inter-

SPØRSMÅL NR. 1863**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 13. mars 2026 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Medfører det riktighet at UD sa nei til 40 norske borgere som var på flyplassen med ønske om å komme seg trygt hjem, at det var snakk om langt flere ledige plasser i flyet enn det UD har uttalt seg om offentlig om og hvorfor bidro ikke UD til å fylle opp flyet når man hadde muligheten til det?

BEGRUNNELSE:

Flere tusen nordmenn, blant dem barnefamilier og turister, sitter fast i Midtøsten under gjentatte missilangrep og med fare for eskalering. Mange av dem har forsøkt å forlate området, men det mangler politisk vilje i UD til å hjelpe folk med å komme seg trygt hjem. Flere land har satt opp fly for å evakuere sine borgere fra regionen. Det har også flere norske bedrifter som Equinor, Aker og Kongsberggruppen, som har chartret fly for å frakte ansatte hjem til Norge. UD har blitt tilbudt å benytte ledige seter på charterfly fra Oman til Norge, men takket nei. Til NTB har UD uttalt at

«tilbudet om flyseter kom på svært kort varsel, og med svært kort tidsfrist og at det ikke var praktisk mulig å organisere dette på en måte som var trygg og effektiv nok».

Vi har derimot fått informasjon om at rundt 40 nordmenn som var på flyplassen i Muscat og håpet å finne en reisemåte hjem, fikk beskjed av UD at de ikke fikk plass på Equinors fly. Flyet skal etter det vi har fått opplyst ha hatt 188 seter, mens det bare skal ha vært 69 personer inklusiv besetning om bord på vei til Norge.

Svar:

Situasjonen i Midtøsten er svært alvorlig. Vi er dypt urolige for ytterligere opptrapping av den militære konflikten og at videre eskalering kan ende med en storkrig i regionen. På tross av pågående krigshandlinger, har norske myndigheter kunnet bistå flere norske borgere med assistert utreise. Dette kommer i tillegg til den gode innsatsen en rekke norske selskaper har gjort med å få sine egne ansatte hjem.

Det er ikke korrekt at Utenriksdepartementet avsto en anmodning fra 40 norske borgere som befant seg på flyplassen i Muscat og ønsket å gå om bord i flyet som var chartret av Equinor. Departementet var ikke i kontakt med norske borgere som befant seg på flyplassen i Muscat på det aktuelle tidspunktet. Utenriksdepartementet har

for øvrig ikke myndighet til å instruere norske borgere i slike situasjoner.

Ettermiddagen tirsdag 3. mars mottok Utenriksdepartementet en henvendelse fra Equinor om at de hadde «noe ledig kapasitet» på et innleid fly som skulle transportere ansatte ut fra Muscat. Departementet vurderte dette som en potensiell mulighet til å bistå norske borgere som var strandet i regionen, særlig i Dubai, og bekreftet mottak av henvendelsen. Henvendelsen hadde imidlertid kort frist, da Equinor planla avreise allerede dagen etter.

Assistert utreise krever grundig planlegging. I det konkrete tilfellet ville gjennomføring forutsette at det bl.a. raskt ble etablert kontakt med norske borgere i Dubai, organisert busstransport til Muscat (en reise på om lag ti timer under de rådende forhold), sikkerheten på veien måtte vurderes, det måtte gis støtte til grensepassering fra Emiratene til Oman og listen over interesserte måtte vurderes opp mot folkeregisteret og utlendingsdatabasen. I tillegg mottok UD gjennom 3. mars varierende anslag fra Equinor på hvor mange seter som ville være tilgjengelige. Først onsdag morgen 4. mars bekreftet Equinor at det ville være rundt 100 ledige plasser på flyet. Departementet vurderte da at tiden var da for knapp til å kunne gjennomføre en forsvarlig og sikker operasjon fra Dubai. Dette ble formidlet til Equinor. Samtidig tilbød departementet å bistå med å nå ut til personer som stod på ambassadenes kontaktlister. Dette ble fulgt opp av ambassaden i Riyadh. Én av de som fikk tilbudet gjennom denne kanalen skal ha takket ja for seg og sin familie. Dette ble videreformidlet til Equinor. Så vidt jeg kjenner til kom ikke vedkommende med på flyet.

At fly ikke fylles opp er dessverre ikke uvanlig i krisesituasjoner. Det samme gjaldt for fly organisert av andre land i samme periode. Da flyet i regi av norske myndigheter og Norwegian tok av fra Muscat 8. mars var heller ikke det fullt, men det hadde nærmere 130 passasjerer om bord. Det var flere interesserte som ikke fikk tilbud om utreise med dette flyet da de ikke hadde nødvendige innreisetillatelser til Norge.

SPØRSMÅL NR. 1864**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 16. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden stoppe prosessar i helseforetaka, som til dømes Vestre Viken HF, som kan bety ein sterk sentralisering av funksjoanr frå lokalsjukehus og kutt i føde- og akuttfunksjonar, og kan statsråden informere om dei ulike helseforetaka sine prosessar for funksjon og oppgavefordeling som inkluderer både akuttfunksjonar og fødetilbod?

GRUNNGJEVING:

Vestre Viken HF har satt i gang ein prosess for oppgave- og funksjonsfordeling på sine sjukehus, som ikkje skjermar fødetilbod eller akuttfunksjonar. Spørsmålstillar meiner det er uakseptabelt at dette skjer samstundes som sjukehus er bedt om å skjerpe beredskapen med tanke på krig og det nasjonal helse- og sjukehusplan legg opp til ei styrking og ikkje nedbygging av lokalsjukehus. Spørsmålsstillar ber også om informasjon om andre helseforetak i landet har sett i gang liknande prosessar.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet opplysninger fra de regionale helseforetakene om prosesser i helseforetakene for funksjons- og oppgavefordeling som inkluderer både akuttfunksjoner og fødetilbud. Under følger en oversikt fra hver region.

Helse Sør-Øst

Bosettingsmønsteret i Helse Sør-Øst kombinert med mangel på helsepersonell (ref. også Helsepersonellkommisjonens utredning) fordrer en systematisk funksjons- og oppgavefordeling i spesialisthelsetjenesten. Funksjonsfordeling innebærer at enkelte behandlingstilbud og spesialiserte funksjoner samles på sykehus som har tilstrekkelige pasientvolum og helsepersonellressurser, for å behandle pasientene med god kvalitet og høy pasientsikkerhet. Samtidig ivaretas generelle behandlingstilbud på lokalsjukehusnivå i mindre sykehus, i tett samarbeid med kommunehelsetjenesten. Bruk av ny teknologi er en avgjørende faktor for hvordan funksjoner kan fordeles med mål om likeverdige helsetjenester. Mulighet for digital oppkobling og veiledning fra større sentra gjør det mulig å opprettholde gode lokale helsetilbud.

Helse Sør-Øst RHF har innhentet følgende informasjon fra helseforetakene, og melder om følgende:

Akershus universitetssykehus HF, Sykehuset Østfold HF, Sykehuset Vestfold HF og Sykehuset Telemark HF har ingen planer om å endre fødetilbud eller andre akuttfunksjoner.

Oslo universitetssykehus HF

I nye sykehusbygg på Aker og Rikshospitalet vil det være akuttfunksjoner og fødetilbud begge steder, men detaljeringen av akuttfunksjonene mellom Aker og Rikshospitalet er ikke ferdig besluttet.

Vestre Viken HF

Vestre Viken HF har ingen konkrete planer om å endre fødetilbud eller akuttfunksjoner, men gjennomfører en mulighetsstudie for å se om det er grunnlag for en videre utredning av alternativ organisering av tilbudene slik de er i dag. Mulighetsstudien skal etter planen beslutes i foretaksledelsen 19. april.

Sørlandet sykehus HF

Sørlandet sykehus HF har ikke planlagt endringer i akuttfunksjoner, men helseforetaket har som kjent midlertidig stengt akutt generellkirurgi ved Sørlandet sykehus Flekkefjord. Fra 2022 har sykehuset ikke kunnet bemanne akutt generellkirurgi, men styrket øvrige funksjoner i Flekkefjord (gynekologi og ortopedi) gjennom et godt samarbeid med Sørlandet sykehus Kristiansand. Det er lyst ut etter generellkirurger til Sørlandet sykehus Flekkefjord, og for tiden pågår prosess med å vurdere aktuelle søkere.

Ved Sørlandet sykehus Arendal har foretaket hatt problemer med å rekruttere og bemanne til det gastrokirurgiske tilbudet over tid. I helgen 6.-8. mars ble akuttkirurgiske pasienter behandlet ved Sørlandet sykehus Kristiansand. Dette er ikke en ønsket situasjon, da Sørlandet sykehus HF ønsker et sterkt gastrokirurgisk fagmiljø i Arendal. Det arbeides for å kunne opprettholde et 24/7-tilbud i gastrokirurgi og traume i Arendal. Det er per dato ikke avgjort om flytting av disse pasientstrømmene må videreføres i en periode.

Sykehuset Innlandet HF

Midlertidige tilpasninger sommeren 2026 av tilbud til for tidlige fødte og syke nyfødte:

Barne- og ungdomsavdelingen ved Sykehuset Innlandet Elverum er organisert som en kombinasjonspost. Det vil si en felles sengepost med tilbud til for tidlig fødte, syke nyfødte og syke barn og ungdom. Avdelingen har en betydelig mangel på sykepleiere med kompetanse innenfor nyfødtmedisin. Dette gir en særlig krevende situasjon for å sikre nødvendig og forsvarlig kompetanse i sommerferieperioden 2026.

For å ivareta pasientsikkerheten er det derfor foreslått å midlertidig stenge tilbudet til for tidlig fødte og syke nyfødte ved Sykehuset Innlandet Elverum i en fire-ukers periode sommeren 2026, samtidig som barne- og ungdomsposten er sommerstengt. Ordningen med sommerstengt barne- og ungdomspost bygger på et etablert samarbeid mellom Elverum og Lillehammer som har fungert godt i 20 år.

Konsekvenser for seleksjon og fødeaktivitet:

Tiltaket innebærer en begrenset seleksjon av risikofødende, i tråd med nasjonale føringer for differensiert fødetilbud og krav til kompetanse ved fødested. Dette omfatter at om lag to fødsler per uke vil bli selektert fra Sykehuset Innlandet Elverum til Sykehuset Innlandet Lillehammer i denne perioden. Det foreslås at tiltaket gjennomføres fra 1. mai for å gi god informasjon ut til de gravide.

Drift ved Elverum i sommerperioden:

Fødeavdelingen ved SI Elverum vil ha ordinær drift og barnelege i vakt også i perioden hvor barne- og ungdomsposten er sommerstengt. Det foreslåtte tiltaket er dermed tidsavgrenset, avgrenset i omfang og begrunnet i nødvendig kompetanse for å sikre et forsvarlig tilbud til for tidlige fødte og syke nyfødte.

Helse Vest

Helse Vest RHF opplyser at det ikke er planer om større endringer i fødetilbud eller akuttfunksjoner i helseforetakene i regionen.

Helse Midt-Norge

Helse Midt-Norge RHF opplyser at det ikke foreligger planer om strukturelle endringer i fødetilbudet i Helse Møre og Romsdal HF eller i Helse Nord-Trøndelag HF. Det foreligger heller ikke planer om strukturelle endringer i akuttfunksjon i sykehus i helseforetakene. St. Olavs hosi-

tal HF melder om at det er påstartet et arbeid om fremtidig driftskonsept ved Orkdal sjukehus.

Helse Nord

I Helse Nord foreligger det ingen konkrete forslag til permanente endringer i akuttfunksjoner og fødetilbud. Fra 20. mars stenges fødestuen i Brønnøysund pga. manglende personellressurser. Det blir utarbeidet en sak til styret i Helgelandssykehuset HF, som tar en beslutning som omhandler det framtidige, varige tilbudet. Dato er ikke satt.

Som tilbakemeldingene fra de regionale helseforetakene over viser, er det ingen større konkrete planer for endringer i akutt- og fødetilbud i helseforetakene, utover helt nødvendige justeringer.

Det er de regionale helseforetakene som har det helhetlige ansvaret for at befolkningen i regionen får likeverdige og forsvarlige helsetjenester. De regionale helseforetakene og helseforetakene har ansvar for at virksomheten drives i samsvar med den nasjonale helsepolitikken og for at foretakets samlede ressurser brukes på best mulig måte. Helseforetakene må derfor løpende vurdere om kvaliteten, pasientsikkerheten og forsvarligheten i tjenestene er god nok og tilpasse tjenestene og funksjons-/oppgavefordelingen blant annet som følge av endringer i bosettingsmønster og tilgangen på helsepersonell. Dette kontinuerlige omstillingsarbeidet omfatter blant annet evaluering og optimalisering av pasientforløp, bedre prioritering av pasienter og gjennomgang av vaktordninger og bemanning. Omstillingsarbeidet skjer med bred involvering av ledere, tillitsvalgte, fagmiljø, vernetjeneste og brukerrepresentanter.

Jeg viser for øvrig også til ansvaret helseforetakene har gjennom forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1865

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen

Besvart 16. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I stortingsdebatten om Dokument 8:30S (2025-2026) uttalte statsråden at flertallsinnstillingen fra Helse- og omsorgskomiteen, om den ble vedtatt, ville skape alvorlige juridiske og økonomiske konsekvenser fordi

vedtaket ville være et brudd på lov om offentlige anskaffelser.

Hva vil statsråden gjøre for å kompensere de store utgiftene og tapene mange av rehabiliteringsinstitusjoner som f.eks. Sørlandets Rehabiliteringssenter, er blitt påført gjennom Stortingets vedtak i denne saken?

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst inviterte rehabiliteringsinstitusjonene i helseforetaket til anbudskonkurranse i juni 2024 med leveringsfrist september samme år. Etter flere utsettelser kom endelig tildelingen 28. oktober 2025. Det ble lagt ned et stort arbeid på institusjonene for å gi tilbud i tråd med de nye kriteriene. Det ble også laget planer for hvordan institusjonen skulle planlegge og gjennomføre overgangen fra dagens tilbud til den nye organiseringen. Det ble brukt store interne og eksterne ressurser for å skape det nye tilbudet inkludert bygningsmessige tilpasninger og utvidelser.

For en institusjon som Sørlandets Rehabiliteringssenter i Eiken, Hægebostad kommune på Agder, er dette foreløpig summert til mange millioner kroner inkludert det framtidige tapet på ikke å få igangsatt de nye tilbudene. For denne institusjonen var innstillingen fra Helse Sør-Øst å tildele tre av tilbudene institusjonen hadde levert inn på bakgrunn av både god kvalitet og pris. 1 av disse avtalene er også ferdig signert. Det vil ikke være mulig for institusjonen å levere videre på både gammel og ny avtale slik Stortingsflertallet har lagt til grunn, fordi premisene for levering er totalt endret som følge av Stortingsvedtaket i februar 2026.

For å sikre en god og forsvarlig framtidig økonomisk drift er det viktig å få avklart snarlig hvordan staten skal kompensere disse milliontapene for denne institusjonen. Så vil sikkert bildet være tilsvarende alvorlig for andre institusjoner i lignende situasjon som Sørlandets rehabiliteringssenter.

Svar:

Dette vedtaket medfører en svært krevende situasjon for mange virksomheter. Stortingets vedtak har, slik det her konkret vises til, potensielt store økonomiske konsekvenser for enkeltinstitusjoner, men summerer seg også opp til beløp som vanskelig kan håndteres uten at det går utover drift av andre spesialisthelsetjenester eller investeringer i de to regionene.

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helse Sør-Øst RHF om en orientering om hvordan de følger opp sine avtaleparter inntil videre. De har gitt følgende tilbakemelding:

«I påvente av et eventuelt oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet har Helse Sør-Øst RHF tilbudt alle dagens avtaleparter å forlenge de gamle avtalene til 31. oktober 2026 på gjeldende vilkår. De som har signert nye avtaler, har fått muligheten til å opprettholde gamle avtaler, starte opp nye avtaler eller ha en kombinasjon av gamle og nye avtaler. Helse Sør-Øst RHF har dog lagt til grunn at avtalepartene ikke skal kunne levere på samme delytelse og leveranseform i både gammel og ny avtale. Det er gjennomført et eller flere møter med alle avtalepartene som har signert nye avtaler. På grunn av usikkerheten har de fleste valgt å utsette oppstart av nye avtaler til 1. november 2026.

Dette er en krevende situasjon for mange av avtalepartene. Innen flere delytelser vil det bli en betydelig større kapasitet enn det som er etterspurt i anskaffelsen, også når det tas hensyn til at det er ulik oppholdslengde i de to avtalene. I tillegg har to avtaleparter startet avvikling av virksomheten siden de ikke ble tildelt ny avtale. De jobber nå med å reetablere tilbudene i påvente av videre avklaringer. Disse settes i en spesielt krevende økonomisk situasjon.

Helse Sør-Øst RHF vil få betydelige merkostnader om vedtaket videreføres slik det ble vedtatt i Stortinget. Det er knyttet til høyere avtalekostnader og eventuelle rettslige utfall. Vedtaket i Stortinget vil derfor kunne få konsekvenser for andre pasienttilbud og for andre oppgaver.

For at vedtaket i Stortinget skal få minst mulig konsekvenser for andre tilbud, er avtalepartene tilbudt å forlenge gamle avtaler til gjeldende vilkår. Det vil si til avtalt pris og med gjeldende avregningsprinsipper. For de gamle avtalene, hvor det er månedlig a-konto betaling, betyr det at det ikke vil kreves tilbakebetaling når de har et belegg på minst 95 prosent, mens de nye avtalene har etterskuddsvis fakturering ut fra utført aktivitet.»

Bevilgningen til de regionale helseforetakene for 2026 er vedtatt av Stortinget gjennom behandlingen av Prop. 1 S for 2026. Regjeringen advarte som kjent sterkt mot konsekvensene av et slikt vedtak som vi fikk i denne saken. Nå må vi imidlertid sette oss grundigere inn i hva det innebærer og selvfølgelig se på hvordan dette kan følges opp. Jeg viser for øvrig til brevet jeg sendte til helse- og omsorgskomiteen før voteringen i denne saken, hvor jeg redegjorde for de mer direkte konsekvensene av å annullere rehabiliteringsanskaffelsene i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge. Brevet kan leses her:

Annultering av rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge - regjeringen.no

SPØRSMÅL NR. 1866**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 16. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden endre forskriften slik at medlemskap i Norsk Friluftsliv, på lik linje med medlemskap i Norges idrettsforbund, gir grunnlag for å søke spillemidler til anlegg, og dermed sikre at viktige og åpne lavterskel friluftslivsanlegg fortsatt kan få støtte?

BEGRUNNELSE:

Kultur- og likestillingsdepartementet har sendt på høring et forslag til ny forskrift om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Forslaget innebærer at friluftslivsorganisasjoner kun kan søke dersom friluftsliv står eksplisitt i formålsparagrafen. Norsk Friluftsliv viser til at dette vil utelukke 10 av 19 av deres større medlemsorganisasjoner organisasjoner som i dag driver omfattende og målrettet friluftslivsarbeid over hele landet.

Det overordnede målet i statens idrettspolitik er idrett og fysisk aktivitet for alle, uavhengig av bosted, interesser og organisering. Anleggsmidlene skal støtte opp om nettopp dette. Da framstår det som lite treffsikkert dersom organisasjoner som når bredt ut til barn og unge gjennom friluftsliv, som Norges Speiderforbund, KFUK-KFUM-speiderne og 4H, ikke lenger skal kunne søke om midler til åpne og tilgjengelige friluftslivsanlegg.

Norsk Friluftsliv er en etablert paraplyorganisasjon med tydelige opptakskriterier, der medlemsorganisasjonene skal ha friluftsliv som hovedformål eller en sentral del av virksomheten. Likevel foreslår departementet at medlemskap her ikke skal gi samme adgang til ordningen som medlemskap i Norges idrettsforbund. Det innebærer en forskjellsbehandling av to sammenlignbare paraplyorganisasjoner, uten at det gis en begrunnelse for hvorfor de skal behandles ulikt.

Konsekvensen er at viktige friluftslivsorganisasjoner svekkes i arbeidet med å utvikle og drifte anlegg som er åpne for allmennheten og ofte fungerer som lavterskel møteplasser for aktivitet. De mister også muligheten til momskompensasjon knyttet til anlegg som ellers ville vært spillemiddelberettiget.

Dette skjer samtidig som Oslo Economics (2020) viser at seks av elleve fylkeskommuner allerede mener det finnes for få friluftslivsanlegg. At få friluftslivsorganisasjoner søker i dag, bør derfor ikke brukes som argument for å stramme inn ordningen ytterligere. Lav søknadsaktivitet synes heller å i stor grad handle om begrensede ressur-

ser og manglende kjennskap til regelverket, ikke mangel på behov.

Svar:

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) sendte høsten 2025 forslag til forskrift om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet på alminnelig høring. Høringsfristen var 20. januar 2026. Vi fikk inn nesten 400 høringsvar. Departementet arbeider nå med hørings svarene. Vi har derfor ikke endelig konkludert i spørsmålet om hvem som skal kunne søke i ordningen.

Som representanten Høyer-Berntsen selv er inne på er idrett og fysisk aktivitet for alle det overordnede målet i statens idrettspolitik. Ordningen som ble opprettet for at staten skal kunne gi tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, inkludert friluftslivsanlegg når dette innebærer fysisk aktivitet. Slike anlegg blir i all hovedsak bygget av kommuner og idrettslag.

Dette er ikke en ordning som er åpen for alle å søke på, og i forbindelse med at tilskuddsordningen nå skal forskriftsfestes er det nødvendig å ha et tydelig skille mellom hvem som kan og ikke kan søke om tilskudd. Vi har derfor foreslått at søkere, med noen særskilte unntak som kommuner og fylkeskommuner, må ha et formål som er i samsvar med målet for tilskuddsordningen, dvs. at de har «idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv» som hovedformål for sin virksomhet for å kunne søke.

Jeg forstår det slik at representanten Høyer-Berntsen mener at medlemskap i Norsk Friluftsliv må gi automatisk rett til å søke om tilskudd, på samme måte som medlemskap i Norges idrettsforbund gjør det. Her vil jeg påpeke at det er en viktig forskjell på disse to organisasjonene. Hos Norges idrettsforbund er alle organisasjonssledd, fra særforbund til det enkelte idrettslag, underlagt det samme regelverket og en felles lovnorm. Lovnormen har en standardisert formålsparagraf som bl.a. sier at idrettslagets formål er å drive idrett organisert i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF)

Norsk Friluftsliv er ikke organisert på samme måte, men er en samling av selvstendige organisasjoner med egne formålsparagrafer. Flere av disse har ikke friluftsliv eller fysisk aktivitet som formål.

Jeg vil imidlertid berolige representanten Høyer-Berntsen med at regjeringen har, og fortsatt skal ha, stort engasjement for friluftsliv og friluftslivsanlegg:

- Friluftslivsanlegg er blant de anleggskategoriene som får innvilget flest søknader. I 2025 var friluftslivsanlegg på tredjeplass i antall tildelinger. Samlet er det den nest største anleggs kategorien etter nærmiljøanlegg, som for øvrig også omfatter mange anlegg for friluftsliv.
- Det er også slik at flere typer friluftslivsanlegg kan få tildelt inntil 50 prosent av anleggs kostnaden i tilskudd, mens andre ordinære idrettsanlegg maksimalt kan få en tredjedel.

- Videre kan jeg opplyse om at for de friluftslivs anleggene som fikk tilskudd i 2025 var 85 prosent av søkerne enten offentlige aktører (hovedsakelig kommuner) eller organisasjonsledd under Norges idrettsforbund. Av de resterende 15 prosentene var godt over halvparten av søkerne organisasjoner som fortsatt vil være søknadsberettiget, f.eks. Den Norske Turistforening.

Jeg vil også understreke at vi i tillegg har en egen tilskuddsordning over spillemidlene til idrettsformål for løypetiltak i fjellet og overnattingshytter. Denne ordningen er det kun friluftslivsorganisasjoner som kan søke i.

SPØRSMÅL NR. 1867

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen

Besvart 13. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden nå følge opp med en forbedret forskrift i tråd med tilbakemeldinger i høringer og fra de private barnehagene samt med midler over revidert nasjonalbudsjett som faktisk bidrar til å dekke de dokumenterte pensjonsutgiftene i private barnehager inklusive kostnader til ny AFP slik at denne saken ikke resulterer i en del av en konflikt i årets lønnsoppgjør?

BEGRUNNELSE:

PBL, Utdanningsforbundet og Fagforbundet uttrykker alle bekymring knyttet til situasjonen for de private barnehagene når det gjelder dekning av utgifter barnehagene har til de ansattes pensjonsavtaler. Til bransjenettstedet barnehage.no 6. februar sier blant annet nestleder Line Tollefsen i Fagforbundet at «vi har forventninger til at dette kommer på plass i revidert nasjonalbudsjett, sånn at dette ikke skal bli en del av en konflikt i årets tariffoppgjør. Det ser vi ikke som heldig, og helt unødvendig». Også Utdanningsforbundet advarer mot konsekvensene for private barnehager ved å la den forskriften som nå er sendt ut fra departementet bli stående. Statsråden har ikke, ei heller etter redegjørelse i Stortinget 26/2 og debatt i Stortinget 5/3 om samme tema, gitt de private barnehagene noen fornyet tiltro til at det kommer en endret forskrift som faktisk leverer på barnehageforliket, tidligere flertallsvedtak og resultatene av både høringer og sektoren og mange kommuners tilbake-

meldinger. Dette gjelder blant annet følgende barnehager: Espira Arcen barnehage, Espira Husebyparken barnehage, Espira Vanse barnehage, Grønnes barnehage SA, Litledalen barnehage SA, Alvejordet steinerbarnehage, Andungen barnehage SA, Blekkulf barnehage ANS, Eplehagen barnehage SA, Espira Dvergsnes barnehage, Espira Vedderheia barnehage, Høietun barnehage, Jegersberg Barnehagedrift AS, Lund barnehage AS, Læringsverkstedet Bispegra barnehage, Læringsverkstedet Eidet barnehage, Læringsverkstedet Fidje barnehage, Læringsverkstedet Flekkerøya barnehage, Læringsverkstedet Gimlekollen barnehage, Læringsverkstedet Hellemyr Solkollen barnehage, Læringsverkstedet Hånes Solkollen barnehage, Læringsverkstedet Liantjønn barnehage, Læringsverkstedet Lindebøskauen Solkollen barnehage, Læringsverkstedet Søgne barnehage, Læringsverkstedet Søm Solkollen barnehage, Læringsverkstedet Tveit barnehage, Maurtua barnehage SA, Stasjonshaven barnehage AL, Strai barnehage SA, Ternevig barnehage AS, Timenes gårds- og naturbarnehage (Trine Isaksen), Espira Holum barnehage, Espira Lindesnes AS, Espira Sånum barnehage, Espira Aarkjær barnehage, Framsteg UL barnehage, Preg barnehager Ime AS, Skinsnesheia barnehage, Læringsverkstedet Rom barnehage, Preg barnehager Kvås AS, Harestua barnehage AS, Læringsve.

Svar:

Våren 2025 la regjeringen frem en lovproposisjon om styring og finansiering av barnehagesektoren. Denne proposisjonen fulgte opp enigheten mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus fra 14. november 2024. Gjennom avtalen var partiene blant annet enige om at regjeringen skulle sende forslag til to ulike modeller for pensjonstilskudd på høring. Partiene skulle ta endelig stilling til modell for pensjonstilskudd etter avsluttet høring. Dette ble fulgt opp av regjeringen, og som nevnt ble det våren 2025 fremmet en lovproposisjon i tråd med forliket. Stortinget behandlet lovproposisjonen og vedtok endringer i barnehageloven 3. juni 2025. Disse lovendringene vil tre i kraft 1. august 2026, og får virkning for tilskuddsåret 2027.

Gjennom behandlingen av endringene i barnehageloven ga Stortinget flere føringer for ny finansieringsforskrift, blant annet at det skulle innføres en ny søknadsordning for pensjonstilskudd til private barnehager fra 2026. Etter Stortingets vedtak skulle søknadsordningen «være forutsigbar, med tydelig regelverk, ha et rimelig tak og være utformet slik at barnehagen får dekket dokumenterte pensjonskostnader.» I innstillingen viste Stortinget også til at det var budsjettmessig dekning for at flere barnehager kunne få dekket pensjonsutgiftene gjennom en ny søknadsordning.

Regjeringen har fra 1. januar i år innført en ny søknadsordning for private barnehager som innebærer at flere barnehager enn tidligere vil kunne søke om ekstra pensjonstilskudd. Dette vil blant annet gjelde de PBL-barnehagene som ikke har vært omfattet av den gamle søknadsordningen. Den nye ordningen er en forbedring av den forrige ordningen og innebærer at kommunene må betale ut mer i pensjonstilskudd enn de måtte tidligere og at en større andel av sektorens utgifter blir dekket. I tillegg har vi fastsatt en særregel for pensjonstilskudd til private barnehager som har historiske forpliktelser basert på avtaler om offentlig tjenstepensjon.

Regjeringen er opptatt av at en ny søknadsordning for pensjonstilskudd over tid skal fungere best mulig. Det er et budsjettspørsmål hvorvidt søknadsordningen skal justeres på sikt. Kostnader knyttet til AFP inngår også i den samlede vurderingen av hvordan søknadsordningen bør tilpasses, og regjeringen vil komme tilbake til saken i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Jeg vil også minne om at det er kun ny søknadsordning og særregel for pensjonstilskudd som er innført fra 2026. Den nye og mer treffsikre hovedregelen om tildeling av pensjonstilskudd får virkning først fra tilskuddsåret 2027. Stortinget har bedt om at det fastsettes tre prosentsetser for beregning av pensjonstilskuddet, hvor en skal representere bransjestandard. Med prosentsatsene på 5, 8 og 11 prosent av barnehagens lønnskostnader, i stedet for dagens 10 prosent basert på kommunens lønnsutgifter,

vil det være færre barnehager som har behov for å bruke søknadsordningen.

Regjeringen har også foreslått å innføre en overgangsordning som begrenser hvor stor reduksjon en privat barnehage kan få i tilskudd de tre første årene etter at de nye tilskuddsreglene har trådt i kraft. Formålet med ordningen er å gi barnehager som får reduksjon i det samlede tilskuddet tid til å tilpasse driften til de nye økonomiske forutsetningene.

Ny finansieringsforskrift skal ikke bare ha regler om søknadsordning for pensjon, men også regler om det ordinære pensjonstilskuddet, driftstilskuddet, eiendomstilskuddet, og andre regler. Det er nødvendig å fastsette ny finansieringsforskrift i løpet av kort tid for å sikre tilstrekkelig forutsigbarhet for de private barnehagene, og ikke minst for kommunene som skal gå i gang med en helt ny tilskuddsberegning allerede denne våren. Forskriften vil derfor fastsettes før det er avklart om og hvilke endringer som skal gjøres i søknadsordningen for pensjonstilskudd. Eventuelle endringer i søknadsordningen vil derfor gjøres i den nye forskriften.

SPØRSMÅL NR. 1868**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Hilde Grande****Besvart 12. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren legge til rette for en utvidelse av flystripen ved Leknes lufthavn?

BEGRUNNELSE:

Det jobbes med å forlenge fly stripen ved Leknes lufthavn. Som ministeren kjenner til er det store utfordringer grunnet fulle fly. Det er stor trafikk på vegene, og det skaper store utfordringer for lokal befolkningen.

Samfunnsnyttene av prosjektet kan oppsummeres slik:

Bidrar til å løse kapasitetsutfordringene i Lofoten, både for innbyggerne, næringslivet og pasientreiser.

Møter statens målsetning om mer konkurranse på kortbanenettet der det er mulig.

Sparer staten for potensielt 140 millioner kroner lavere FOT-kostnad i neste periode (og det er mest sannsynlig mer enn investeringen).

Hvorfor skal prosjektet få pilotstatus (og behandles utenom ordinær NTP):

For å raskere nå mål om å redusere dagens monopolsituasjon og stimulere til etablering av kommersiell flytrafikk med større fly som gir økt konkurranse, bedre rutetilbud og reduksjon i statlige utgifter til framtidige statlige fot-rute kjøp. Utredningen og forlengelsen av Leknes lufthavn skal bidra til kunnskap for fremtidig organisering av flytilbud på landets kortbanenett.

Svar:

Jeg har merket meg ønsket om en forlengelse av rullebanen ved Leknes lufthavn og det arbeidet som er igangsatt lokalt i den forbindelse. Samferdselsdepartementet har i sakens anledning hatt flere møter med Vestvågøy kommune og gått gjennom den oversendte utredningen utarbeidet lokalt.

Avinormodellen innebærer at Avinor AS, som eier og drifter Leknes lufthavn, i størst mulig grad skal være selvfinansierende og at selskapet skal drive samfinansiering mellom bedriftsøkonomisk lønnsomme og ulønnsomme lufthavner. Det er selskapets styre som er ansvarlig for prioriteringen av investeringer innenfor selskapets vedtekter, økonomisk handlingsrom og øvrige rammebetingelser.

Utviklingen av fremtidens lufthavnnett bør ses i en bred transportpolitisk sammenheng. I dialogen og i

skriftlig korrespondanse med Vestvågøy kommune om rullebanelengden på Leknes lufthavn har departementet vist til at for staten, som eier av Avinor og kjøper av flyrutetjenester, er det naturlig se endringer i utformingen av lufthavnnettet i et helhetlig perspektiv. Vurderingene må omfatte både utviklingen av annen transportinfrastruktur og innen luftfarten (inkl. også tilgjengelig og egnet flymateriell). Denne typen vurderinger faller naturlig under regjeringens arbeid med langtidsplanlegging i transportsektoren, dvs. Nasjonal transportplan (NTP). Jeg mener det bør være en høy terskel for å løfte ønskede prosjekter ut av systemet for overordnet transportplanlegging. Det er sikkert mange ulike prosjekter og initiativer som kunne ønske seg det, men å åpne for dette vil svekke arbeidet med helhetlige vurderinger av den fremtidige utviklingen i transportsektoren.

Arbeidet med ny NTP er allerede i gang. Før jul sendte Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet et større utredningsoppdrag til transportvirksomhetene for NTP 2029–2040. Oppdraget inkluderer flere deloppdrag, inkludert ett om utfordringsbildet og mobilitetsbehov. Innenfor dette deloppdraget skal det bl.a. gjennomføres tverrsektorielle landsdelanalyser og utarbeides et grunnlag for å vurdere fremtidens transportsystem. Departementene vil basert på dette ta stilling til om det skal gjøres utdypende vurderinger senere i NTP-prosessen av ev. endringer i transportnettet og -tilbudet. Det faglige underlaget fra virksomhetene vil som tidligere bli gjenstand for offentlig høring.

Til slutt vil jeg understreke at et godt og tilgjengelig flyrutetilbud i hele landet er en viktig prioritering for regjeringen, og det lokale engasjementet illustrerer på en god måte tilbudets betydning for befolkning og næringsliv. Dette er også bakgrunnen for vår betydelige satsing på FOT-rutene med lavere billettpriser, økt kapasitet og nye ruter. I den videre prosessen for NTP 2029–2040 vil regjeringen arbeide videre med å utvikle et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet, og utviklingen av det fremtidige lufthavnnettet vil inngå som en naturlig del av dette.

SPØRSMÅL NR. 1869**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug****Besvart 16. mars 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hva er status for utbetaling av kompensasjon til pelsdyroppdrettere etter avviklingen av pelsdyrnæringen, herunder hvor mange saker som fortsatt ikke er ferdigbehandlet, hvor stort samlet beløp som gjenstår å utbetale, og når regjeringen forventer at alle krav vil være endelig behandlet?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i 2019 å avvikle norsk pelsdyrhold med frist 1. februar 2025. Samtidig ble det etablert ordninger for kompensasjon til berørte pelsdyroppdrettere. Formålet var å sikre at bønder som måtte avvikle virksomheten som følge av et politisk vedtak, fikk rimelig økonomisk oppgjør.

Behandlingen av erstatningskravene har imidlertid strukket seg over flere år. Myndighetene har mottatt et betydelig antall krav fra pelsdyroppdrettere, og enkelte saker har vært gjenstand for uenighet og klagebehandling. Det er også rapportert om rettslige prosesser knyttet til forsinkede eller omstridte utbetalinger.

For de berørte bøndene har forutsigbarhet i oppgjøret stor betydning. Mange har måttet avvikle virksomhet, håndtere investeringer som ikke lenger kan brukes, og omstille seg til ny næringsaktivitet.

På denne bakgrunn er det behov for en oppdatert redegjørelse for status i arbeidet med kompensasjonsordningen, herunder hvor mange saker som fortsatt gjenstår å behandle, hvor stort samlet beløp som ennå ikke er utbetalt, og når regjeringen forventer at alle krav vil være ferdigbehandlet.

Svar:

For ordens skyld vil jeg gjøre oppmerksom på at jeg nylig også har gitt informasjon om status i denne saken som svar på spørsmål nr. 1707 til skriftlig besvarelse fra representanten Geir Pollestad.

Ifølge oppdatert informasjon innhentet fra Landbruksdirektoratet, er det per 13. mars 2026 gitt 233 endelige tilbud (3 av disse har fått både et tilbud og et avslag - eks. tilbud i leid anlegg, avslag i eget). Det er gitt 43 avslag, og en sak er fortsatt under behandling i Landbruksdirektoratet. Det har kommet inn i alt 283 søknader om kompensasjon for rivning og opprydding. 17 av disse er senere trukket. 39 av de innkomne søknadene kom inn i desember 2025.

Det er flere klagesaker som fortsatt er til behandling i Landbruksdirektoratet og i Landbruks- og matdepartementet. Per 13. mars 2026 ligger 13 klager til behandling hos direktoratet (5 klager på avslag og 8 klager på endelig tilbud). Videre ligger 6 klager til behandling i departementet.

Per 13. mars 2026 er det i alt er utbetalt 2.128.373.180 kroner. Landbruksdirektoratet anslår en prognose på totalt om lag 2,5 mrd. kroner. Det er fortsatt usikkerhet rundt prognosene for hva man forventer vil bli de endelige samlede utbetalingene av kompensasjon og erstatning som følge av forbud mot hold av pelsdyr, og når alle krav vil være endelig behandlet. Dette skyldes blant annet at det fortsatt er flere klagesaker til behandling i Landbruksdirektoratet og i Landbruks- og matdepartementet, i tillegg til en del søknader knyttet til riving og opprydding som fortsatt er til behandling.

SPØRSMÅL NR. 1870**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Erna Solberg****Besvart 13. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er regjeringens faglige begrunnelse for å ekskludere Bergen fra samtaler og reforhandlinger om byvekstavtalen, og eventuelt hvilke kriterier er lagt til grunn?

BEGRUNNELSE:

Til Bergens Tidende 05. mars 2026 sier samferdselsminister Jon-Ivar Nygård:

“Nå må Bergen gjøre jobben sin. De kan ikke komme til forhandlingsbordet før de er blitt enige med seg selv”.

, og varsler at regjeringen starter nye samtaler om byvekstavtaler i alle storbyene, bortsett fra Bergen.

Nygård sier det ikke er enighet om bybanen til Åsane, noe som ikke stemmer. Både Bergen kommune og Vestland fylkeskommune er enige, i et brett flertall, om at Bybanen til Åsane skal gå i tunnel gjennom sentrum. Selv om det ikke foreligger en ferdig reguleringsplan, blir det lagt opp til at kostnadene vil ligge innenfor samme kostnadsramme. Fløyfjellstunnelen er ferdig regulert. Dessuten har det å ikke ha ferdig reguleringsplan aldri vært en forutsetning for andre byområder tidligere.

Svar:

I Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 er det lagt til grunn 70 prosent statlig bidrag

til Bybanen til Åsane. I henhold til retningslinjene for tilskudd til store kollektivprosjekter fastsettes det statlige bidraget på bakgrunn av ekstern kvalitetssikring, som skjer etter at reguleringsplan er vedtatt.

Lokale myndigheter vedtok reguleringsplanene for Bybanen til Åsane i 2023, der det ble lagt til grunn trasé over Bryggen. Høsten 2024 ble det vedtatt lokalt å regulere deler av strekningen på nytt med utgangspunkt i en tunnelløsning bak Bryggen. Jeg er kjent med at dette planarbeidet pågår, og at det blir lagt opp til at ny reguleringsplan skal til lokalpolitisk behandling våren 2027. Jeg er ikke kjent med at det er lagt frem kostnadsanslag for tunnelløsningen ennå.

Vi har over lang tid hatt dialog med lokale parter i byvekstavtalen om bybaneutbyggingen til Åsane. Der har vi vært tydelig på at staten først vil kunne forhandle om et statlig bidrag til bybaneprojektet når reguleringsplanen er vedtatt og det er gjennomført ekstern kvalitetssikring. Det vil fortsatt ta tid før lokale parter får dette på plass, og vår vurdering er derfor at vi ikke har grunnlag for å invitere til reforhandlinger av byvekstavtalen nå siden Bybanen til Åsane vil være en viktig del av forhandlingene. Samtidig har vi en ambisjon om å være ferdig med reforhandlinger i alle de fire største byområdene, inkludert Bergens-området, innen gjeldende avtaleperiode går ut i 2029. Vi vil fortsette å ha dialog med lokale parter i Bergens-området i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 1871**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 16. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Erkjenner helseministeren at Norges lave betalingsvilje og strenge prisregulering av legemidler kan bidra til at Norge nedprioriteres når produsenter fordekker knappe legemidler i verdensmarkedet, slik som for

østrogenpreparater, og hvilke konkrete grep vil regjeringen ta for å sikre at norske pasienter ikke taper i konkurransen om tilgang til nødvendige legemidler?

BEGRUNNELSE:

Norsk legemiddelpolitikk bygger på fire mål: likeverdig og rask tilgang til effektive legemidler, lavest mulig pris, riktig bruk av legemidler og tilrettelegging for forskning og innovasjon. Disse målene skal balanseres mot hverandre. I praksis oppleves det imidlertid ofte som at hensynet til lavest mulig pris tillegges størst vekt.

Statsråden har tidligere vist til at mangelen på østrogenpreparater er et globalt problem, og at Norge som et lite marked kan bli nedprioritert i leveranser. Når dette samtidig kombineres med et lavt prisnivå og begrenset betalingsvilje sammenlignet med andre land, er det grunn til å stille spørsmål ved om norsk legemiddelpolitikk i praksis bidrar til å forsterke problemet.

Ved global knapphet må produsenter prioritere hvilke markeder som får leveranser, og økonomiske rammevilkår vil naturlig spille en rolle i slike prioriteringer. Dersom hensynet til pris veier tyngst, kan det føre til at andre legemiddelpolitiske mål – særlig tilgang og forsyningssikkerhet – i mindre grad blir ivarettatt.

Det er derfor behov for å få klarhet i om statsråden mener dagens politikk i tilstrekkelig grad balanserer de fire legemiddelpolitiske målene, og om regjeringen er villig til å bruke pris, fleksibilitet eller internasjonalt samarbeid mer aktivt for å sikre at norske pasienter ikke taper i konkurransen om tilgang til nødvendige legemidler.

Svar:

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) er gitt et overordnet og helhetlig ansvar for forsyningssikkerhet av legemidler. DMP fokuserer ikke utelukkende på ett legemiddelpolitisk mål om gangen, men balanserer disse mot hverandre.

Fastsettelse av maksimalpris i Norge for patenterte legemidler tar utgangspunkt i apotekenes innkjøpspriser på samme legemiddel i opptil ni andre vest-europeiske land. Prisen i Norge fastsettes normalt som gjennomsnittet av de tre laveste prisene som er rapportert. DMP revurderer maksimalpris årlig for de mest omsatte virkestoffene. Hensikten med prisrevurdering er at maksimalprisene skal reflektere utviklingen i det europeiske prisbildet. Den norske maksimalprisen faller derfor ikke under det nivået leverandørene er villig til å levere til ellers i Europa.

Det er riktig at prisene er forholdsvis lave på generiske legemidler, men stort sett på linje med våre nordiske naboland. Likevel balanseres også her målet om lavest mulig pris, mot målet om sikker tilgang, og utviklingen følges løpende. DMP har effektive virkemidler for å sikre tilgang, deriblant mulighet for å innvilge tillatelse til salg av legemidler fra andre land og å øke prisene på enkeltprodukter ved behov for det. En videreutvikling og ev. utvidelse av virkemiddelapparatet er til vurdering. Vi jobber også aktivt mot ulike internasjonale fora for å innlemme Norge i europeiske initiativer og tiltak som bidrar til bedre tilgjengelighet til viktige legemidler.

Som representanten viser til er mangelen på østrogenpreparater, som for de fleste mangelsituasjoner, ikke et særnorsk fenomen. Dette er et internasjonalt problem som ofte er felles for hele Europa. Leveringsproblemer forårsaket av en sterk vekst i etterspørsel har ført til mangel på østrogenpreparater i mange land, for eksempel Storbritannia, Australia og våre nordiske naboland.

DMP har jobbet aktivt for å få flere produkter på det norske markedet, og i februar ble et nytt hormonplaster lansert i Norge. Jeg håper det betyr bedre og mer stabil forsyning av hormonplaster fremover.

SPØRSMÅL NR. 1872

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag

Besvart 11. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

I fjor ba Vågan om en avklaring rundt grensene mellom bolig og næringsvirksomhet, sett opp mot en kraftig økning i korttidsutleie. Tolkningssuttalelsen fra departementet ble offentliggjort, deretter trukket. Det ble sagt at en ny versjon kommer. Dette er nå et halvt år siden.

Når venter regjeringen at en ny uttalelse vil bli offentliggjort og kommuner slik få svar, og er ministeren enig i at den lange tiden det tar å legge frem en ny uttalelse viser at dette ikke er fullt så enkelt som regjeringen tidligere har gitt uttrykk for?

BEGRUNNELSE:

I mange kommuner er den kraftige veksten i korttidsutleie, ikke minst gjennom nettbaserte utleieplattformer som AirBnB og Booking.com, blitt et problem for boligmarkedet. Det er behov for å regulere korttidsutleie langt bedre. Det er også behov for å gi kommunene virkemidler til å begrense korttidsutleie lokalt utover nasjonale regler, der det er nødvendig.

En særproblemstilling er tilfellene hvor korttidsutleie har karakter av å være næringsvirksomhet. I flere kommuner pågår det for tiden arbeid for å slå ned på dette. Aftenposten omtalte 6. mars 2026 en slik sak i Oslo: <https://www.aftenposten.no/oslo/i/ExQ2VI/dette-er-et-ulovlig-hotell-mener-oslo-kommune-men-kan-ikke-si-hvor-grensen-gaar>

Som del av forklaringen på hvorfor den skynder seg sakte med å innføre bedre verktøy for å håndtere korttidsutleie, har regjeringen flere ganger vist til at kommuner bør ta i bruk verktøykassen de allerede har. For eksempel skrev daværende kommunalminister Kjersti Stenseng 11. august 2025 følgende hos NRK ytring:

“Jeg er enig i at kommuner bør kunne få bedre kontroll på utviklingen av eget boligmarked, og er åpen for å gi kommunene flere verktøy. Men la oss først starte med det vi har.

Plan- og bygningsloven gir ikke en lovhjemmel for å begrense korttidsutleie, men legger begrensninger på omfattende korttidsutleie, som jeg oppfatter er hovedproblemet vi diskuterer.

Dersom en bolig blir brukt eller tilrettelagt for det som i større grad svarer til hotellignende virksomhet eller tilsvarende næring, vil bruken være i strid med tillatelsen som ble gitt til boligbruk i byggesaken. Det kan også være i strid med lokale planbestemmelser.”

I fjor ba Vågan kommune om en tolkningsuttalelse fra Kommunaldepartementet om hvordan disse grenseoppgangene skal gjøres. Svaret kom, men ble deretter trukket. Det ble lovet et nytt svar. Ifølge Aftenposten (31.10.2025) skulle arbeidet med en ny versjon “prioriteres høyt”.

Dette er halvår siden. Det er etter denne representantens syn altfor lang ventetid.

Å enkeltvis slå ned på utleiery som driver såkalte leilighetshoteller i privatboliger og driver med det regjeringen selv kaller “omfattende korttidsutleie”, er svært ressurskrevende for kommuner. En tydelig tolkningsuttalelse fra departementet kunne vært en viktig støtte.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet, og for muligheten til å gi en statusoppdatering for arbeidet vi er i gang med.

Mitt departement besvarte henvendelsen til Vågan kommune for snart tre måneder siden, i brev 22. desem-

ber 2025. Innholdet i svarbrevet er blant annet omtalt i lokalavisen Våganavisa i en artikkel 9. januar 2026: Vil du ha et «skyggethotell» nabolaget? Også andre aviser, deriblant Aftenposten, har bedt om og fått kopi av svarbrevet til Vågan kommune. Det samme gjelder andre kommuner og privatpersoner. Svaret mitt på det første spørsmålet er derfor at uttalelsen er gitt for lenge siden, og offentliggjort på normal måte.

Til det andre spørsmålet ser jeg det formålstjenlig å gi et noe lengre svar. I svarbrevet til Vågan kommune, og i pressemelding publisert samme dag, varslet jeg også at det skal bli enklere for kommunene å regulere og følge opp ulovlig korttidsutleie. Det første vi gjør, er å publisere en veileder som omtaler grensen mellom bolig og næring. Jeg har lovet at denne skal være klar før påske, og vi er godt i rute.

Det andre vi jobber med, er å utrede flere og bedre verktøy for kommunene til å kunne regulere og håndheve korttidsutleie. Det er særlig to regelverksendringer som jeg oppfatter at kommunene selv etterspør, og som vi derfor prioriterer å jobbe med.

Det ene er bedre mulighet til å kreve opplysninger om utleieforhold direkte fra utleieplattformene. Det andre er muligheten til å kunne regulere korttidsutleie lokalt.

Som stortingsrepresentanten kanskje er kjent med, har Husbanken fått en viktig oppgave med å etablere samarbeid med kommuner med høyt innslag av korttidsutleie, blant annet for å få oversikt over behov for bedre veiledning og eventuelle nye tiltak. Husbanken skal levere en rapport om arbeidet nå i mars. Det pågår også arbeid i EU som også kan få betydning, og som vi derfor følger tett.

SPØRSMÅL NR. 1873**Innlevert 7. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 18. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Regjeringa har no fått oppdatert pris på Stad skips-tunnel.

Når blir denne offentlig for Stortinget og resten av befolkningen?

Svar:

Som stortingsrepresentant Njåstad viser til har Kystverket ved brev 6. mars 2026 oversendt Nærings- og fiskeridepartementet oppdaterte kostnadsestimater for prosjektet Stad skipstunnel.

Bakgrunnen er at regjeringen i oppfølgingen av Stortingets vedtak ifm. trontaledebatten har bedt Kyst-

verket om å ferdigstille forhandlingene med tilbyderne i anbudskonkurransen for Stad skipstunnel for å få frem endelig pris, samt arbeide for å få frem kostnadsreducerende tiltak. I dette arbeidet inngår også utarbeiding av oppdaterte kostnadsestimater, basert på forhandlingene som gjennomføres.

Regjeringen har i dag offentligjort Kystverkets anbefaling om oppdaterte kostnadsestimater for Stad skips-tunnel, med styringsramme (P50) på 8 008 mill. kroner og kostnadsramme (P85) på 8 588 mill. kroner.

Vi vil nå gjennomgå anbefalingene fra Kystverket, før saken skal fremlegges for Stortinget. Jeg tar sikte på en fremleggelse så snart som mulig, men tidligst i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 1874**Innlevert 7. mars 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth****Besvart 12. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Er det riktig at de nye kravene i «Forskrift for bygge- og anleggsplasser» hindrer lokale idrettslag og frivillighet å tjene nødvendige penger på søppeldugnad, og må det en endring i forskriften til for at frivilligheten igjen skal få mulighet til å fortsette med søppeldugnad?

BEGRUNNELSE:

I mange år har lokale idrettslag på Romerike, som Blaker IL, plukket søppel langs veier på oppdrag fra Veidekke. Dette har vært en miljøvennlig og fin dugnad som også har gitt viktige penger i kassa til aktivitet i lokale idrettslag og frivillighet.

Men i år må søppeldugnaden utgå grunnet byråkrati. Kravene fra myndighetene blir stadig strengere, og terskelen for at frivilligheten kan bidra med samfunnsnyttige oppgaver blir mer og mer utfordrende.

Akershus Fylkeskommune sier nå nei til at Veidekke tillater Blaker IL å plukke søppel, med bakgrunn i lovverket som har krav om HMS-kort i Forskrift for bygge- og anleggsplasser. Flere klubber i Akershus har tilsvarende avtaler, og dette er et landsomfattende tema.

Intensjonen i paragrafen er laget for å hindre sosial dumping og omløp av svarte penger. Det er en god hensikt, men får en stor negativ konsekvens for frivilligheten, som sannsynligvis ikke var etter intensjonen da forskriften ble innført.

De som sitter igjen som taperne er skattebetalerne, når kostnadene på lokale tilbud øker, og frivilligheten, som mister et viktig inntektsgrunnlag. Det er viktig at frivilligheten får bidra der det er hensiktsmessig! Derfor må dette byråkratiet endres, og frivillighetens muligheter må styrkes.

Svar:

Spørsmålet synes å være basert på noen misforståelser.

Jeg antar at forskriften det henvises til, er forskrift av 30. mars 2007 om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser. Det er ikke riktig at det er fastsatt nye krav i denne forskrif-

ten. Viktigere er det at forskriften, som navnet indikerer, gjelder for arbeid på bygge- og anleggsplasser/for bygge-/anleggsarbeid. Søppeldugnad som beskrevet i spørsmålet regnes naturligvis ikke som bygge- eller anleggsarbeid, og da gjelder heller ikke noe krav om HMS-kort.

SPØRSMÅL NR. 1875

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 17. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil statsråden redegjøre for hvilke konkrete tiltak regjeringen gjør – og vil sette i verk fremover – for å øke japansk interesse for en frihandelsavtale med Norge, og hvordan regjeringen vil sikre at norsk sjømat ikke taper ytterligere konkurransekraft i det japanske markedet?

BEGRUNNELSE:

Norge har siden 2005 uttrykt ønske om å få på plass en økonomisk partnerskapsavtale eller frihandelsavtale med Japan. Dette er avgjørende for å sikre like konkurransevilkår for norsk sjømat, ettersom våre konkurrenter i EU og Storbritannia får stadig bedre markedsadgang gjennom egne avtaler, og tollreduksjoner som trer inn etter hvert som deres avtaler med Japan og CPTPP-avtalen gjennomføres. Regjeringen har selv bekreftet at Japan så langt har vist liten interesse for å innlede forhandlinger, til tross for gjentatte norske henvendelser over mange år, senest i møte mellom utenriksministrene i 2022.

Stortinget sin Asiadelegasjon møtte nylig vår ambassade, næringsliv og Sjømatrådet i Tokyo der dette var tema og sett på som en stor utfordring.

Svar:

Japan er et strategisk partnerland for Norge i Asia. Regjeringen prioriterer å komme i dialog om en handelsavtale med Japan. Norges ønske om å inngå en handelsavtale har vært tatt opp fra norsk side overfor Japan flere ganger over de siste par tiårene, både av nåværende og tidligere regjeringer. Så langt har vi dessverre ikke lykkes med dette.

Norges ønske om en handelsavtale ble tatt opp med japanske myndigheter ifm. statssekretær Kraviks besøk til Japan i februar 2025, og i forbindelse med utenriksminister Barth Eides besøk i juni 2025. I forbindelse med statssekretær Syrstads besøk i Tokyo i 2025 ble det avtalt å ha en fast årlig nærings- og handelspolitisk dialog med Japan. Dette senker terskelen for å ta kontakt, og vil gjøre det lettere å utveksle erfaringer og synspunkter om handel og investeringer mellom våre to land. I dette forumet vil vi fra norsk side ta opp Norges ønske om en handelsavtale for å sikre fordelaktige og forutsigbare handelsforbindelser mellom våre to land. Forumet er også egnet til å drøfte mer overordnede handelspolitiske problemstillinger knyttet til den globale situasjonen som er preget av økt usikkerhet og proteksjonisme.

Jeg har fått informasjon fra fiskeri- og havministeren etter at hun tok opp spørsmålet om en frihandelsavtale med Japan i flere politiske samtaler under sin reise til Japan i juni 2024. En av grunnene til at Japan ikke ønsker å starte forhandlinger er ønsket om å beskytte egen sjømatnæring. Fra norsk side har vi argumentert for at våre produkter er komplementære til de produktene japansk sjømatindustri tilbyr, og at importen fra Norge bidrar til arbeidsplasser i Japan. I mulige forhandlinger med Japan i fremtiden vil selvfølgelig markedsadgang for sjømat være et prioritert område, slik som i alle handelsforhandlinger Norge har med andre land, bilateralt eller gjennom EFTA-forhandlinger. I det videre arbeidet søker vi å gjøre dialogen bredere, og synliggjøre at det er mange andre områder enn fisk og sjømat som vil dekkes av en handelsavtale. En avtale vil være til gjensidig nytte, og særlig i dagens geopolitiske situasjon.

Regjeringen arbeider aktivt for å tilrettelegge et tettere samarbeid mellom norsk og japansk næringsliv. I

desember 2023 inngikk Norge og Japan avtale om et grønt industripartnerskap for å legge til rette for et styrket kommersielt samarbeid om grønne teknologier. Norge deltok

også på verdensutstillingen EXPO 2025 i Osaka, og det planlegges for at HKH Kronprins Haakon besøker Japan med en større næringslivsdelegasjon i juni 2026.

SPØRSMÅL NR. 1876

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 16. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Skoler og foreldre melder om lange ventetider til barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUPP). For noen barn er dette kritisk, da det gjør det vanskeligere å sikre tilpasset opplæring, når diagnose og behandling ikke igangsettes.

Hvordan vurderer statsråden ventetidene i BUPP og vil statsråden gjøre tiltak for å få ned ventetidene?

BEGRUNNELSE:

Alle barn har rett på tilpasset opplæring, og det er ikke diagnose eller behandling som avgjør tilgangen på ressurser i skolen. Likevel ser vi flere eksempler på at det er vanskelig å tilby riktig og tilstrekkelig tilpasning i skolen når en venter på oppfølging i BUPP. Da ender barnet opp med å ikke få godt nok utbytte av opplæringen. Ofte har barnet allerede vært igjennom en lang prosess før henvisning til BUPP sendes, og lange ventetider der gjør derfor mange barn sårbare i skolen. I Sarpsborg Arbeiderblad den 16. februar 2026 kunne vi lese om en mor som fortvilt har ventet ni måneder på hjelp for sitt barn. I ventetiden prøver skolen å tilrettelegge, men ventetiden på behandling og hjelp gjør en allerede vanskelig situasjon enda verre.

Svar:

Psykisk helse hos barn og unge er en av regjeringens viktigste prioriteringer. Derfor la vi i 2023 fram en tiårig opptrappingsplan for psykisk helse som styrker feltet med 3 milliarder kroner over ti år. Gjennom opptrappingsplanen har vi iverksatt viktige tiltak for barn og unge, både forebyggende tiltak og tiltak for tilgang til helsehjelp i kommunen og i spesialisthelsetjenesten.

I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene er barn og unge og de med alvorlige og sammensatte lidelser særlig prioriterte grupper, og det er satt som

mål at helsehjelpen skal være god og lett tilgjengelig. Dette gjelder for eksempel mer tilgjengelige tjenester ved å styrke det polikliniske tilbudet, øke bruken av digitale verktøy og veiledet internettbehandling, samt følge opp regionale planer om økning i døgncapasitet i tråd med regionale planer. Samarbeid med kommunene om tidlig avklaring og veien inn til behandling skal intensiveres. Ved behov for henvisning til psykisk helsevern for barn og unge har vi innført vurderingssamtale for barn og unge. Vurderingssamtale er viktig for å få en tidlig avklaring av om pasienten skal få oppfølging i kommunen eller har behov for videre helsehjelp i spesialisthelsetjenesten.

Pasienter som henvises til spesialisthelsetjenesten, har innen 10 virkedager etter at spesialisthelsetjenesten har mottatt henvisningen, rett til å få en vurdering fra spesialisthelsetjenesten av om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp. Pasienter som vurderes å ha rett til nødvendig helsehjelp, har samtidig rett til å få fastsatt en faglig forsvarlig tidsfrist for når helsehjelpen senest skal være påbegynt og rett til å få fastsatt tidspunkt for oppstart av helsehjelpen innenfor denne tidsfristen. Pasienten har deretter rett til et faglig forsvarlig pasientforløp. I henhold til prioriteringsforskriften § 4 a skal tidsfristen for når helsehjelpen senest være påbegynt, ikke overstige 65 virkedager for barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet. Fristen på 65 virkedager er en maksimumsfrist, og endrer ikke på det forhold at spesialisthelsetjenesten skal fastsette en frist for når faglig forsvarlighet krever at pasienten senest skal få oppfylt sin rettighet.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan og i Opptrappingsplanen for psykisk helse er det satt som et langsiktig mål at gjennomsnittlig ventetid for påbegynt helsehjelp i psykisk helsevern for barn og unge ikke skal være over 35 dager. I arbeidet med ventetidsløftet har målet vært ventetider tilbake på nivået i 2019, året før pandemien. I 2019 var gjennomsnittlig ventetid til påbegynt helsehjelp i psykisk helsevern for barn og unge 45 dager.

Den gjennomsnittlige ventetiden for påbegynt helsehjelp i psykisk helsevern for barn og unge har nasjonalt vært tilbakel på 2019-nivå hver måned siden mars 2025. I februar 2026 er ventetiden på 39 dager med variasjoner mellom de regionale helseforetakene og mellom helseforetak.

Mer alvorlige tilstander skal prioriteres framfor mindre alvorlige tilstander. Derfor er det også variasjoner i ventetiden mellom ulike tilstander, noe rapporten Opptrappingsplanen for psykisk helse – Utvikling og status for resultatmålene ved starten av opptrappingsplanen fra november 2025 viser. Helsedirektoratet oppgir at for de mest alvorlige henvisningsårsakene, slik som depresjon, spiseforstyrrelse, psykose og selvskading, ser man at median ventetid enten ligger tett på eller i underkant av opptrappingsplanens målsetting.

I oppdragsdokumentet for 2026 er jeg tydelig på at gjennomsnittlige ventetider for påbegynt helsehjelp skal ned hvert år i denne stortingsperioden, og at ventetidene til videre utredning og behandling skal markant ned. Barn og unge med behov for spesialisthelsetjenester skal få dette raskt.

Flere tiltak er nødvendig for å lykkes med å redusere ventetidene ytterligere. Jeg har i 2026 gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å innføre direkte tildeling av time. Målet er at alle pasienter som vurderes å ha rett til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, skal få en konkret time for første konsultasjon når pasienten mottar informasjon om at vedkommende har rett på helsehjelp. Målet er at timen som settes kommer raskt og ikke tett opp mot medisinsk faglig forsvarlig frist. De regionale helseforetakene skal også gjennomgå hvilke tiltak som er nødvendige for å redusere ventetidene markant til videre utredning og behandling innen somatikken, psykisk helsevern for barn og unge, og voksne og TSB.

Når det gjelder skolens plikter, pålegger reglene i kapittel 11 i opplæringsloven skoleeier å sørge for at alle elever får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen gjennom tilpasset opplæring eller individuell tilrettelegging dersom det er nødvendig. Retten til individuelt tilrettelagt opplæring bygger på elevens behov og utbytte av den ordinære opplæringen, og PP-tjenesten har ansvar for å vurdere dette gjennom en sakkyndig vurdering når det er tvil om en elev får tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, inkludert tilpasset opplæring. Opplæringsloven knytter ikke rettigheter til diagnoser, og vurderinger og tiltak skal derfor bygge på elevenes faktiske behov og utbytte av opplæringen, uavhengig av om det foreligger en diagnose eller en pågående utredning.

BUP (barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) har en lovfestet veiledningsplikt overfor den kommunale helse- og omsorgstjenesten, samt skole og barnehage. Dette kan omfatte råd om utredning, tiltak i skolen, håndtering av atferdsvansker, eller oppfølging etter en ferdigbehandlet sak i BUP. PPT vil kunne samarbeide med BUP og skole og gi råd og veiledning for tilpasset opplæring.

Godt samarbeid med eleven og foreldrene er viktig for å gi god forståelse for hva eleven har behov for knyttet til den praktiske gjennomføringen av opplæringen. Skolen skal samarbeide med tjenester som PPT og BUP når slik kompetanse er relevant. Selv om elevenes rettigheter etter kapittel 11 ikke er betinget av diagnoser, vil skolen ofte være avhengig av å få helsefaglige råd for å kunne tilrettelegge godt for elever med diagnostiserte tilstander. BUP har derfor en viktig rolle når det er behov for tilrettelegging for den enkelte elev som har særskilte behov. Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet samarbeider nå om en kompetansepakke om folkehelse og livsstring til bruk i skolen, der psykisk helse inngår som tema.

SPØRSMÅL NR. 1877

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 10. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre forutsigbarhet og stabilitet for fødende i Alta og omegn framover, slik at forslag om flytting av fødsler eller midlertidig stenging av fødestuetilbudet ikke skaper ny uro for gravide i regionen?

BEGRUNNELSE:

Finnmarkssykehuset foreslo å overføre alle fødsler på fødestua ved Klinikk Alta til sykehuset i Hammerfest i to måneder sommeren 2026, noe som skapte uro – før de snudde og lovet at tilbudet likevel skulle opprettholdes. Mange frykter at forslaget om sommerstenging pek-

er frem mot permanent nedleggelse av fødestuetilbudet, noe som bidrar til stor misnøye og polarisering i allerede sårbare lokalsamfunn.

Svar:

Det er riktig at Finnmarkssykehuset la fram forslag om at jordmødre på fødestuen i Alta, som et kompetansehevende tiltak, skulle jobbe på fødeavdelingen i Hammerfest noen uker i sommer. Fødslene ved fødestuen i Alta skulle overføres til Hammerfest i denne perioden. Forslaget skapte uro og usikkerhet, og Finnmarkssykehuset

publiserte 20. februar en pressemelding der de informerte om at de opprettholder fødetilbudet i sommer.

Klinikk Alta har en fødestue som gir tilbud om svangerskapsoppfølging, fødsler, barselomsorg, følgetjeneste og hjemmebesøk etter fødsel. Fødetilbudet i Alta er et godt og trygt tilbud til friske gravide og som bidrar til en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Det er i tråd med våre føringer om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen i Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Det er viktig for meg å være tydelig om at Klinikk Alta skal videreutvikles, og at det skal være en fødestue i Alta i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 1878

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 11. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden etablere et internattilskudd på kap. 227 post 78 i statsbudsjettet for 2027, slik at Moen videregående skole kan starte opp og bidra til å øke kapasiteten i arbeidet mot ungt utenforskap i Nord-Norge?

BEGRUNNELSE:

Moen videregående skole i Målselv er godkjent av Utdanningsdirektoratet etter privatskoleloven § 2-1 f for elever med dokumentert behov for særskilt tilrettelagt opplæring, med en ramme på inntil 188 elever. Til tross for denne godkjenningen kan ikke skolen starte opp før Stortinget bevilger midler over kap. 227 post 78 til finansiering av internat og nødvendig sosialfaglig støtteapparat.

Stiftelsen Videreskolene har for tredje år på rad søkt Kunnskapsdepartementet om etablering av et slikt tilskudd, denne gang i forbindelse med statsbudsjettet for 2027. Dette er siste mulighet før godkjenningen utløper.

Uten tilskudd vil regionen stå uten et særskilt tilrettelagt opplæringstilbud med døgnoppfølging for ungdom med omfattende behov, og elever i Nord-Norge må fortsatt reise til skoler i Vestland eller Innlandet for å få et tilbud som sikrer reell oppfyllelse av fullføringsretten.

Svar:

Vi har mottatt søknaden fra Stiftelsen Videre-skolene om å etablere et internattilskudd til Moen videregående skole. Vi tar med oss dette innspillet i arbeidet med statsbudsjettet for 2027, der det vil bli vurdert opp mot andre gode formål i budsjettet. Jeg viser til at regjeringens forslag til statsbudsjettet for 2027 legges fram for Stortinget i oktober, og endelig bevilgning vil foreligge når Stortinget har vedtatt budsjettet for 2027 i desember.

Tilskudd til internatdrift over kap. 227, post 78 i statsbudsjettet er en budsjettstyrt ordning og bevilgningen bestemmes for det enkelte år i arbeidet med de årlige statsbudsjettene. Det er ikke et krav om at skoler godkjent etter privatskoleloven § 2-1 bokstav f skal tilby internat for sine elever, og det er derfor å regne som en tilleggsvirk-somhet ved skolene som ikke automatisk gir rett til finansiering.

SPØRSMÅL NR. 1879**Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener helseministeren at en modell der brukervedvirkning, tilgang til fysiske kurs og kvaliteten i lærings- og mestringsstilbud reelt blir avhengig av den enkelte avdelings kapasitet og prioriteringer, er i tråd med pasient- og brukerrettighetene, og hvis ikke, hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å hindre at UNNs omorganisering fører til et svekket, mer ujevnt og i praksis utilgjengelig tilbud for kronisk syke pasienter?

BEGRUNNELSE:

UNN fjernet fra 2026 det operative ansvaret for lærings- og mestringsstilbudene fra Lærings- og mestrings-senteret LMS, og avvikler faste kurslokaler uten å etablere nye.

Samtidig overlater man til hver enkelt avdeling å avgjøre om kurs skal gjennomføres, hvordan de skal gjennomføres og om brukerrepresentanter i det hele tatt skal involveres.

Norsk Revmatikerforbund advarer om at dette i praksis svekker en lovfestet rett til brukervedvirkning, truer kvaliteten i tilbudene og særlig rammer pasienter med kroniske muskel-, skjelett- og revmatiske sykdommer, der læring og mestring er en del av selve behandlingen.

Dette fremstår som en reell nedbygging av et viktig pasienttilbud forkledd som «omorganisering».

Svar:

Opplæring av pasienter og pårørende er en av spesialisthelsetjenestens fire lovpålagte oppgaver. Opplæringen skal bidra til ønsket effekt av behandling og sette pasienten i stand til å mestre sine helseutfordringer. Opplæring dekkes for de fleste pasienter gjennom kontakten med helsepersonell som står for behandlingen. For pasienter med langvarige helseutfordringer og deres pårørende gjennomføres deler av opplæringen ofte i lærings- og mestringssettene.

For å få en status for arbeidet med læring og mestring ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN HF), har jeg bedt om informasjon fra Helse Nord RHF. UNN HF viser i sitt svar til Helse Nord RHF til at Lærings- og mestrings-senteret (LMS) tidligere har vært en felles koordinerende ressurs i UNN som har bistått avdelingene både faglig (helsepedagogikk og mestrings-teori) og med

praktisk gjennomføring av kursaktivitet i egne lokaler i UNN. UNN HF viser videre til at styringsgruppen i forbindelse med omstillingsprogrammet «Vi fornyer UNN» har besluttet at Lærings- og mestrings-senteret skal utvikles til å bli digitalt og at UNN HF også forplikter seg til å tilby tilpasset opplæring gjennom fysiske møter.

UNN HF viser til at en endring til større grad av digital opplæring vil sikre at flere pasienter får tilbud. Det er vedtatt en prosessplan for endring av lærings- og mestringsstilbudet ved UNN HF som skal inkludere kartlegging av hvilke kurs som kan omgjøres til digital opplæring og hvilke som må fortsette som fysiske tilbud. Digitalisering skal gjennomføres der det er mulig. Det framgår videre at Lærings- og mestrings-senteret i forbindelse med omstillingen skal flytte fra Medisinsk klinikk til Digitaliserings-, Utviklings- og Samhandlingssenteret (DUS) ved UNN HF for å samle nødvendig kompetanse for å utvikle digitale tilbud i samarbeid med avdelingene.

I tilbakemeldingen fra UNN HF går det fram at det etter ny organisering er avdelingene i UNNs klinikker som planlegger, gjennomfører og evaluerer eget kurstilbud samt registrerer egen kursaktivitet. Det vises til at fagavdelingene skal sikre at man dekker kravet om tilpasset pasient- og pårørendeopplæring for deres pasientgrupper, og at LMS vil bistå fagavdelingene på forespørsel. Ifølge UNN HF arrangerer LMS grunnkurs i helsepedagogikk som avdelingene kan benytte som kompetanseheving for sine ansatte, og at LMS, på forespørsel fra fagavdelingene, kan ta ansvar for opplæring og veiledning av brukerrepresentantene og samarbeide med avdelingene om dette. UNN HF viser til at UNN Tromsø per i dag ikke har avsatt dedikerte lokaler til pasient- og pårørendeopplæring i grupper, men at UNN Harstad og UNN Narvik har tilgang på lokaler for kursvirksomhet for pasienter og pårørende.

2026 er første år med den nye organiseringen, og utviklingen av digitale kurs er i startfasen i flere avdelinger ved UNN HF. UNN HF viser til at det pågår et utviklingsarbeid innen feltet læring og mestring, og at et interregionalt nettverk er i startfasen med å etableres for å sikre samarbeid både innad i hver helseregion og mellom regionene. Ifølge UNN HF ønsker de i dette utviklingsarbeidet å se på ulike former for samarbeid om kursutvikling, særlig med vekt på utvikling av digitale tilbud, også opp mot nasjonalt nivå.

Digitalisering og ny teknologi kan gi bedre, mer trykksikre og mer effektive helsetjenester, og det kan foren-

kle og forbedre hverdagen for pasienter, pårørende og helsepersonell. Digitale lærings- og mestringstilbud vil kunne gjøre det enklere for mange pasienter og pårørende med lang reisevei til sykehus å få tilgang til kurs og opplæring.

Det kommer fram av tilbakemeldingen fra Helse Nord RHF at UNN HF vil etablere et system for regist-

rering og evaluering av kurs og opplæringstilbudet til pasienter og pårørende. Jeg forventer at dette følges opp i samarbeid med pasient- og brukerorganisasjonene og at de tiltakene som er iverksatt ved UNN HF vil bidra til at pasienter og pårørende som trenger det vil få den opplæringen de trenger.

SPØRSMÅL NR. 1880

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 16. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden avklare om Helse Sør-Øst RHF eller Sykehuset i Vestfold HF arbeider med planar om å redusere, flytta eller avvikla smertebehandlingstilbudet i Tønsberg, og kva vil statsråden gjera for å sikra at pasientar i Vestfold ikkje mistar eit viktig behandlingstilbod?

GRUNNGJEVING:

Pasientar med langvarige smerter i Vestfold fortel at dei har fått beskjed om at smertebehandlingstilbudet ved Sykehuset i Vestfold HF i Tønsberg kan forsvinna eller bli kraftig endra i løpet av 2026. Samtidig står pasientar midt i behandlinga og veit ikkje om oppfølginga deira finst neste år.

Dette skapar stor uro – både blant pasientar og blant fagfolk som jobbar ved klinikken. Når signal om at eit spesialisert behandlingstilbod kan forsvinna blir gitt utan klare avklaringar, risikerer ein å riva ned eit fagmiljø og svekka behandlingstilbudet før noko som helst er avgjort.

Langvarige smerter rammar svært mange menneske og er ei av dei viktigaste årsakene til redusert livskvalitet og fråfall frå arbeid. Pasientar med kroniske smerter opplever altfor ofte å bli sende rundt i systemet utan å få reell hjelp. Då er det alvorleg dersom eit viktig spesialisert behandlingstilbod i Vestfold står i fare for å bli svekka eller forsvinna.

Svar:

I sin begrunnelse sier representanten Hauan at mange mennesker er rammet av langvarige smertetilstander og at mange pasienter opplever å bli sendt rundt

i helsetjenesten uten å få avklart diagnose og behandling. Denne beskrivelsen kan jeg slutte meg til. Pasienter med smertetilstander opplever for ofte tilfeldige utrednings- og behandlingsforløp, uten et klart behandleransvar og med varierende tilbud hos fastlege og sykehus.

For å styrke tilbudet til denne pasientgruppen lanserte Helsedirektoratet i april 2025 et nasjonalt pasientforløp for langvarige og sammensatte smertetilstander. For at smerteklinikkene skal få tid til tilpasning og organisering av tjenesten, vil pasientforløpet ifølge Helsedirektoratet bli gradvis innført i innværende år. Formålet er å gi et helhetlig faglig tilbud til mennesker med sterke, langvarige smerter

Erfaringer fra Trondheim viser at et slikt helhetlig tilbud vil føre til at forskrivning av opioider og avhengighet går ned, at flere får en tidlig avklaring av sin smertetilstand og dermed mulighet for behandling, og at et samarbeid med Nav gjør at flere kommer tilbake til arbeid. På denne måten kan forløpet bidra til å oppfylle flere av regjeringens prioriterte mål.

Det pågår også et stort forskningsprosjekt, Pain-Path, som er en multisenterstudie på St. Olavs hospital HF, Helse Bergen HF, Sykehuset Innlandet HF og Universitetssykehuset Nord-Norge HF. Studien har fått 23,7 mill. kroner fra Nasjonalt program for klinisk behandlingsforskning i spesialisthelsetjenesten for å teste effekten av det nasjonale pasientforløpet sammenliknet med annen smertebehandling. Rundt 400 pasienter skal inkluderes i studien. Det er viktig at vi også har etablert NorPain, som er et nasjonalt kvalitetsregister for smerteklinikker. Registeret har fått nasjonal status og har startet i 2026. Alle smerteklinikkene skal registrere aktivitet og pasientdata inn i NorPain.

Når det gjelder representantens konkrete spørsmål om behandlingstilbudet på Sykehuset i Vestfold HF, har departementet innhentet følgende informasjon fra Helse Sør-Øst RHF:

«Gjennom å opprette et felles henvisningsmottak ønsker Sykehuset i Vestfold å etablere et mer samordnet tilbud til pasienter med smerter, plager og uspesifikke symptomer. I stedet for mange veier inn til sykehuset, med ulik oppfølging og behandling, skal disse pasientene nå få én vei inn. Målet er å unngå forskjellsbehandling av pasientgrupper og forhindre at pasientene sendes rundt i systemet, slik representanten beskriver.

Det nye henvisningsmottaket vil ligge i nevrologi- og rehabiliteringsklinikken, og bemannes av en tverrfaglig gruppe som dekker alle relevante fagområder, som anestesi/smertemedisin, fysikalsk medisin, psykolog, fysioterapeut og eventuelt andre relevante spesialister. Etter vurdering av henvisningene får pasienten tilbud om den utredning og behandling som er riktig for den enkelte.

Flere av de tverrfaglige tilbudene som er i dagens smertepoliklinikk i Tønsberg, flyttes til Kysthospitalet i Stavern, mens andre pasientgrupper og behandlinger flyttes til andre spesialiserte poliklinikker ved sykehuset i Tønsberg. Noen til-

bud vil opphøre, fordi de ikke hører hjemme i spesialisthelsetjenesten, men finnes i andre deler av helsetjenesten. Eksempler på dette er medisinsk yoga og vedlikeholdsbehandling med smertepaster.

Den delen av smertepoliklinikken som ledes av høyspesialiserte anestesileger vil videreføres. Pasienter som har behov for det, vil fortsatt bli vurdert av anestesileger og få tilbud om de samme behandlingene som i dag, eksempelvis kulde- eller varmebehandling av enkeltnerver, infusjonsbehandling og nerveblokader. Pasienter som har dokumentert nytte av behandlingene, kan få dem over tid. For enkelte pasienter som har mottatt slike behandlinger i mange år, kan det være aktuelt å vurdere alternative behandlingsmetoder i samråd med pasienten.

Omleggingen vil frigjøre noe kapasitet hos smertespesialistene ved sykehuset. Denne kapasiteten skal brukes til å styrke tilbudet til inneliggende pasienter med smerteproblematikk og til å etablere et oppfølgingstilbud etter utskrivelse.»

Ut fra den informasjonen jeg har mottatt fra Helse Sør-Øst RHF, går det frem at Sykehuset i Vestfold HF mener at omleggingen vil gi smertepasienter et mer samordnet og helhetlig tilbud, og at den høyspesialiserte kompetansen brukes der den gir størst nytte.

SPØRSMÅL NR. 1881

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 16. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva vil helseministeren gjera for å sikra at kvinner med rusproblem som er utsette for vald faktisk får eit trygt tilbod, og meiner statsråden at dagens kapasitet og organisering gir denne gruppa eit reelt vern?

GRUNNGJEVING:

Forsking frå rusfeltet viser at over 70 prosent av kvinner med rusproblem har opplevd vald, og at rundt halvparten også har opplevd seksuelle overgrep. Dette er altså ei gruppe kvinner som svært ofte lever midt i vald, utryggleik og utnytting.

Rusavhengighet er i dag rekna som ein alvorleg sjukdom. Likevel møter mange kvinner med rusproblem framleis sterke fordommar og stengde dører når dei prøver å få hjelp.

Stortinget har slått fast at også kvinner med rusproblem skal ha tilgang til krisesentertilbod. Samtidig vis-

er kartleggingar at det i Noreg finst rundt 44 krisesenter, men berre 9 av dei oppgir at dei kan ta imot kvinner med rusproblem. Det betyr at dei fleste krisesenter i praksis ikkje har eit tilbod til denne gruppa.

Krisesenter skal vera trygge stader, og dei må ha strenge reglar. Det er gode grunnar til det, mellom anna fordi det også bur born der. Men då må samfunnet sørga for andre trygge tilbod for kvinner som samtidig slit med rusproblem.

Når kvinner som prøver å flykta frå vald – eller fortvila pårørande som ber om hjelp – møter stengde dører, då har systemet svikta.

Kva skjer då med kvinnene som bankar på døra i kveld?

Svar:

Jeg er enig i at vi må gjøre mer for å trygge og gi god helsehjelp til kvinner med rusmiddelproblemer og risiko for å bli utsatt for vold. Dette følger vi opp i flere spor,

både gjennom Opptappingsplanen for psykisk helse (Meld. St. 23 (2022–2023), Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet (Meld. St. 5 (2024–2025) og ikke minst Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (Prop. 36 S (2023–2024)).

Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 at kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Videre pålegger helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 a kommunene en plikt til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep i nære relasjoner. Kommunen må sikre at helsepersonell har nødvendig kompetanse, gode rutiner, samt tilstrekkelig tid til å identifisere og følge opp voldsutsatte. For viktige faglige anbefalinger til tjenestene viser jeg til veilederen for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner¹ og Nasjonal veileder om psykisk helse og rusarbeid for voksne.²

Etter lov om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova), skal kommunen sørge for et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og som har behov for rådgivning eller et trygt og midlertidig botilbud. Kommunen har plikt til å sørge for et likeverdig krisesentertilbud for alle voldsutsatte, uavhengig av bl.a. kjønn, alder, om partene er av samme eller ulikt kjønn, etnisitet, psykiske lidelser, rusmiddelproblem, funksjonsnedsettelse og oppholdsstatus i Norge.³ Det er barne- og familieministerens som har ansvaret for krisesenterlova.

Jeg viser videre til at Stortinget reiste problemstillingen om kvinner med rusmiddelproblemer sin tilgang til krisesenter blant annet i anmodningsvedtak 1124 av 3. juni 2021. Vedtaket ble fulgt opp gjennom endringer i krisesenterlova § 3, som trådte i kraft 1. januar i år og som tydeliggjør ansvaret for alternative tilbud:

«Kommunen skal sørge for at tilbudet så langt råd er blir lagt til rette slik at det kjem dei individuelle behova til brukarane i møte. Er tilrettelegging ikkje mogleg, skal kommunen sørge for likeverdige alternative krisesentertilbud for brukarar som ikkje kan nytte det vanlege tilbudet ved krisesenteret».

Når det gjelder helsetilbudet til kvinner med rusproblemer som er utsatt for vold, skal kommunen sørge for at krisesentertilbudet samarbeider med andre deler av

tjenesteapparatet dersom det er nødvendig for å gi brukeren et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Det vil være opp til den enkelte kommune hvordan dette organiseres. Jeg viser i den sammenheng også til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets rundskriv til krisesenterlova (20/2026).⁴

Når det gjelder spesialisthelsetjenester, ga jeg i 2024 i oppdrag til de regionanale helseforetakene å sørge for at det bygges opp kapasitet i behandlingstilbudet til voldsutsatte kvinner med ruslidelse i spesialisthelsetjenesten. Jeg understreket i oppdraget at «voldsutsatte kvinner med ruslidelse er blant de mest sårbare pasientene med behov for de mest spesialiserte tjenestene. Kunnskapsbaserte tilbud skal bygges opp i helseforetakene, som dekker samtidige behov for helsehjelp både fra psykisk helsevern og somatikk, i tillegg til døgntilbud innen TSB».

God hjelp bygger ofte på at sikkerhet prioriteres først, at oppfølgingen er traumebevisst og ikke-dømmende, og at vold, rus og psykisk helse håndteres samtidig. For mange er tett koordinering mellom krisesenter, kommunale helsetjenester, NAV og TSB/DPS avgjørende for å få et sammenhengende og trygt hjelpetilbud.

1 [NKVTS – En veileder om vold i nære relasjoner](#)

2 [Psykisk helse- og rusarbeid for voksne - Helsedirektoratet](#)

3 [Rundskriv til krisesenterloven | Bufdir](#)

4 [Rundskriv til krisesenterloven | Bufdir](#)

SPØRSMÅL NR. 1882**Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Liland****Besvart 12. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva er beregnet utslippskutt-effekt av å innføre CO₂-avgiften på naturgass og LPG til ikke-kvotepliktig kjemisk industri mv. og er dette en del av beregningene for utslippskutt fra klima- og miljøavgifter i Klimastatus- og plan for 2026?

BEGRUNNELSE:

Avgiften på naturgass og LPG til ikke-kvotepliktig kjemisk industri gjelder utslipp som til nå ikke har vært ilagt CO₂-avgift. Samtidig fremgår det ikke av Klimastatus- og plan 2026 om effekten av denne avgiften er inkludert i de samlede beregningene av utslippskutt fra klima- og miljøavgifter. Det er derfor behov for å få avklart hvilken utslippskutt-effekt som er beregnet for denne avgiften, og om den inngår i utslippskuttberegningene i KSP26.

Svar:

I Klimastatus- og plan for 2026 presenteres utslippsberegninger av vedtatt og planlagt politikk. Disse beregningene brukes blant annet til å vurdere hvordan Norge ligger an for å oppfylle de årlige utslippsbudsjettene under EUs innsatsfordelingsforordning. Utslippseffekten av å innføre CO₂-avgift på naturgass og LPG til ikke-kvotepliktige virksomheter med kjemiske og metallurgiske prosesser inngår ikke i beregningene i Klimastatus- og plan for 2026. Årsaken er at det på det tidspunktet var usikkert om og når departementet ville få aksept fra EF-TAs overvåkingsorgan (ESA) til å innføre fritaket.

CO₂ avgiften på naturgass og LPG til ikke-kvotepliktige virksomheter med kjemiske og metallurgiske prosesser skulle innføres 1. mars, men er utsatt til tidligst 1. juli 2026 for å gi næringene noe bedre tid til å tilpasse seg avgiften. Finansdepartementet vil redegjøre for konsekvensene av avgiften i revidert nasjonalbudsjett for 2026, herunder gi et anslag på utslippseffekten av å innføre avgiften.

SPØRSMÅL NR. 1883**Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 11. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å beskytte jenter og unge kvinner i Norge som lever under negativ sosial kontroll, trusler og vold knyttet til æreskultur i enkelte miljøer og trossamfunn, hvilke konkrete tiltak gjennomføres for å forebygge negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, og hvordan utsatte jenter og unge kvinner blir fulgt opp og beskyttet?

BEGRUNNELSE:

Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er fortsatt et alvorlig problem i Norge. Flere jenter og unge

kvinner lever med begrensninger i hverdagen som kan innebære kontroll over valg av venner, fritid, utdanning og partner, samt trusler, vold og i enkelte tilfeller tvangsekteskap.

Kripos har i sin situasjonsrapport fra 2023 pekt på at æresrelatert vold og negativ sosial kontroll fortsatt forekommer i Norge, og at slike saker kan være krevende å avdekke fordi de ofte skjer innenfor familie- eller nettverksstrukturer der flere kan være involvert.

Vi har også sett alvorlige saker i Norge hvor kvinner har blitt drept av personer i nære relasjoner, og enkelte saker har hatt elementer av kontroll, ære og kollektivt press fra familie eller miljø.

Dette viser at kampen mot negativ sosial kontroll og æresrelatert kriminalitet fortsatt er viktig. Det er derfor nødvendig å sikre at jenter og unge kvinner som lever under slike forhold får reell beskyttelse, hjelp og mulighet til å leve frie liv.

Svar:

Arbeiderparti-regjeringen prioriterer arbeidet med å bekjempe negativ sosial kontroll og æresmotivert vold høyt. Alle som bor i Norge, skal ha rett til å leve frie liv og oppleve trygghet i hverdagen.

Folk skal ha frihet til å være den de er, til å elske den de vil, og til å tro på det de vil – uten å bli utsatt for press, trusler, tvang eller vold. Unge skal ha mulighet til å forme sin egen framtid, bruke evnene sine og finne sin plass i samfunnet.

Før sommeren lanserte regjeringen den nye handlingsplanen Sjef i eget liv – styrket innsats mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold (2025-2028). I alt inneholder handlingsplanen 29 tiltak på tvers av sektorer. Vi vil styrke rettsvernet til utsatte, gi målrettet informasjon om rettigheter og tilgjengelige hjelpetjenester, og utvikle ny kunnskap for å sikre gode tiltak i fremtiden. Samtidig skal ansatte i tjenesteapparatet få økt kompetanse slik at de bedre kan forebygge, avdekke, avverge og følge opp saker.

Regjeringen har også forpliktet seg til å følge opp Lovutvalgets viktige utredning om negativ sosial kontroll, NOU 2024:13 Lov og frihet. Vi har allerede tatt flere viktige grep. Før sommeren foreslo regjeringen et utreiseforbud for barn som står i fare for skadelige utenlandsopphold, for eksempel ved risiko for tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse. Brudd på utreiseforbud vil kunne

medføre straff. Lovforslaget ble vedtatt i desember 2025, og trådte i kraft i januar. Endringene i straffeloven trer i kraft i april 2026.

Det er viktig at lovverket er godt tilpasset særtrekk ved æresvoldssaker, der mishandling ofte kan utøves av flere familiemedlemmer. Regjeringen vil derfor vurdere en utvidelse av personkretsen i mishandlingsbestemmelsen. Vi vil også vurdere om æresmotiv bør være straffeskjerpende.

Vi har flere særskilte tjenester som bistår i enkelt saker og bidrar til å øke kompetansen om tematikken blant ansatte i tjenester som møter barn og unge, som politi, lærere, helsepersonell og ansatte i barnevernstjenesten. Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er et nasjonalt tverretattlig team som bistår tjenesteapparatet i hele landet. I tillegg har vi 69 mangfoldsrådgivere på utvalgte skoler med spisskompetanse på negativ sosial kontroll. De gir råd, veiledning og oppfølging til barn og unge.

På fire utenriksstasjoner har vi spesialutsendinger for integreringssaker som gir konsulær bistand i saker som gjelder negativ sosial kontroll, æresmotivert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og ufrivillige utenlandsopphold. Vi har også et eget bo- og støttetilbud for personer over 18 år som står i fare for fare for – eller allerede har blitt utsatt for – tvangsekteskap, æresmotivert vold eller negativ sosial kontroll, og som trenger et trygt sted å bo. Her får de støtte til å etablere seg på nytt.

Regjeringen har de siste årene styrket flere av disse tjenestene, og jobber kontinuerlig med å videreutvikle dem. Vi ser at langsiktig innsats og styrkede tjenester har bidratt til at flere tar kontakt og kjenner til hvor de kan få hjelp.

SPØRSMÅL NR. 1884

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 17. mars 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det er nødvendig, og minst at det haster, å sikre at alle kritiske basestasjoner minst 72 timers nødstrøm, slik at folk i en krisesituasjon kan ringe nødnummer, myndighetene kan sende ut viktige meldinger og Forsvaret ha samband?

BEGRUNNELSE:

Mobil- og datanett er nervesystemet i et moderne samfunn. Under ekstremvær og strømutfall mister folk nå mobildekning i løpet av få timer. Dette skjedde i en rekke kommuner etter stormen "Amy" i 2025. Etter bare noen timers strømbrydd forsvant mobildekningen, noe som kan

ha livsfarlige konsekvenser. I en krigssituasjon vil sabotasje mot strømforsyningen raskt kunne slå ut kommunikasjonen dersom ikke basestasjonene har reservekraft. Da risikerer vi å stå blinde og døve midt i krisen. I 2015 innførte Nkom krav om beskjedne 2–4 timers reservestrøm for basestasjoner. Dette er langt fra nok. Regjeringens pilotprosjekt “Forsterket ekom” gir 72 timer nødstrøm, men bare til et begrenset antall master. Så langt er bare 102 av landets 356 kommuner dekket med 72-timers reservestrøm, finansiert over statsbudsjettet. Selv med økt satsing planlegges kun ~200 kommuner dekket innen 2030. Med andre ord vil et stort antall lokalsamfunn fortsatt stå uten robust nøddekning. Undertegnede er bekymret for at dette lange tidsperspektivet vitner om manglende hastverk. Til sammenligning er mobilnettene i våre naboland bedre rustet. Finland og Baltikum har bygget ut mer omfattende nødstrømløsninger som standard etter erfaringer med russisk påvirkning.

Svar:

Sikkerhet og robusthet i den digitale grunnmuren er høyt på dagsorden for regjeringen. Norge står ovenfor en ny og sikkerhetspolitisk krevende situasjon som må håndteres, og stadig økende ekstremvær. Sikre og robuste mobil- og bredbåndsnett er avgjørende for å opprettholde kritiske samfunnstjenester, både under normale forhold, i kriser og i krig.

Derfor la vi la 1. september 2025 frem Nasjonal sikkerhetsplan for digital infrastruktur - Elektronisk kommunikasjon i fred, krise og krig. Det ble over statsbudsjettet for 2026 bevilget over 400 millioner kroner for å realisere planen, dette er en dobling fra 2025.

Dette er en sikkerhetsplan med en rekke tiltak for å forbedre sikkerheten og robustheten i elektroniske kommunikasjonsnett. Blant annet legger vi opp til å doble ut-

rullingshastigheten for programmet Forsterket ekom der 102 kommuner har fått doble føringsveier og minst 72 timers reservestrøm for basestasjoner på en viktig lokasjon i kommunen.

Planen er at ca. 20 nye kommuner i året skal dra nytte av programmet frem mot 2030. Nasjonal sikkerhetsplan for digital infrastruktur legger også opp til at beredskapen skal styrkes for ytterligere 100 tettsteder og opp til 300 utvalgte basestasjoner. Gjennom dette tiltaket vil vi styrke reservestrømkapasiteten og samband til basestasjoner i utsatte områder for å styrke motstandsdyktigheten mot langvarig strømutfall. Tiltaket skal sikre nok reservestrømkapasitet til at tjenester opprettholdes i 8-24 timer ved strømbrydd, noe som kan hindre at et enkelt fiber- eller strømbrydd resulterer i tjenesteutfall. For 2026 skal dette tiltaket piloteres i utvalgte kommuner i regi av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) og mobiloperatørene.

Nkoms gjennomgang av rapporterte utfall i mobilnettene i perioden 2019-2024, viser at en økning av reservestrøm fra 4 timer til 8-12 timer, kombinert med flere digitale føringsveier til lokasjoner som er spesielt utsatt for hyppige og langvarige strømutfall, vil redusere antall utfall med 50-70 % i de berørte områdene. Dette viser at forsterkningene virker. Jeg mener at det er viktig å prioritere innsatsen med fortsatt å styrke den digitale infrastrukturen.

Jeg inviterte også ordførere og statsforvaltere i en rekke kommuner og fylker som har vært hardt rammet av ekomutfall det siste året, til et møte 16. mars for å høre om deres erfaringer fra disse hendelsene. Jeg håper å dra nytte av informasjon i det videre arbeid med å forsterke den digitale grunnmuren i tiden fremover, slik at vi står bedre rustet når krisene treffer oss.

SPØRSMÅL NR. 1885

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 16. mars 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Er det mulig å få en oversikt over eventuelle tilde-
linger, inkludert inngåtte rammeavtaler, mellom UD (og

evt. underliggende etater) og The Nordic International Support Foundation (NIS) mellom 2010 og 2025?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den pågående debatten vedrørende bruken av bistandsmidler.

Svar:

Utenriksdepartementet har tildelt totalt 675 mill. kroner i støtte til The Nordic International Support Foun-

dation (NIS) i perioden 2010-2025. I all hovedsak er dette støtte til stabiliserings- og utviklingstiltak i krigsutsatte områder i Somalia (618 mill. kroner).

Resterende fordeler seg på tiltak i Myanmar, Mali, Sri Lanka samt regionalt Afrika.

SPØRSMÅL NR. 1886

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth

Besvart 16. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Det har nylig kommet frem at fylkeskommunene er utelatt i den nasjonale beredskaps- og totalforsvarsplanleggingen. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal lage veileder også for fylkeskommunenes rolle, men den er ikke planlagt publisert før juni 2026.

Ser justisministeren at den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier at det raskere må på plass beredskapsplaner også for fylkeskommunens rolle, slik at hele det norske samfunnet kan bli bedre forberedt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har vedtatt at 2026 skal være et «Totalforsvarsår» med mål om å styrke Norges evne til å forebygge og håndtere sikkerhetspolitiske kriser og krig gjennom tett samarbeid mellom Forsvaret og det sivile samfunnet.

Samtidig er fylkeskommunene utelatt i den nasjonale beredskaps- og totalforsvarsplanleggingen. Dette skaper usikkerhet. Fylkeskommunene er ikke gitt en klar rolle, og er i praksis er «glemt» i planverket.

Dermed vet ikke fylkene hva de skal planlegge for, hvilke oppgaver de skal ha i en krise, og hvordan de skal samarbeide med staten og kommunene.

De er ikke involvert i planlegging og øvelser, og fylkeskommunene skal heller ikke ha blitt invitert inn i større beredskapsøvelser knyttet til regjeringens satsing i «Totalforsvarsåret» 2026.

Så lenge vi har et mellomnivå mellom kommune og stat i Norge, kan viktige ressurser bli oversett dersom vi ser bort i fra fylkeskommunen i totalforsvaret. Fylkeskommunene sitter i dag på flere ressurser som kan være avgjø-

rende i kriser, som kollektivtransport (busser og transportkapasitet), fylkesveier, og eiendom som videregående skoler som kan brukes til innkvartering. Uten klare planer blir det vanskelig å bruke ressursene effektivt i en krise eller krigssituasjon.

Svar:

Det er ikke riktig at fylkeskommunene er «utelatt» fra den nasjonale beredskaps- og totalforsvarsplanleggingen og fra Totalforsvarsåret 2026. Fylkeskommunene inngår i de etablerte samvirke- og koordineringsstrukturene, og de samme nasjonale føringene som gjelder for øvrige sivile aktører, gjelder også for dem.

Det er viktig at fylkeskommunene har gode beredskapsplaner for de områdene de har ansvar for. Mitt klare inntrykk er at både fylkeskommuner og kommuner ønsker å bidra og faktisk bidrar aktivt til å styrke beredskapen i Norge. I Regjeringens plan for Norge, Nasjonal sikkerhetsstrategi og Totalberedskapsmeldingen har regjeringen lagt stor vekt på at hele samfunnet – statlige myndigheter, kommuner, fylkeskommuner, næringsliv og frivillighet – skal være en del av totalforsvaret.

Jeg har forståelse for at flere fylkeskommuner og kommuner etterspør tydeligere forventninger til sin rolle i situasjoner høyt i krisespekteret. Det er bakgrunnen for at DSB utarbeider en tverrsektoriell veileder for kommunenes og fylkeskommunenes ansvar under væpnet konflikt, krigsfare og lignende forhold. Veilederen lanseres til sommeren, i forkant av øvelsen Norge øver, som er en del av Totalforsvarsåret 2026.

Fylkeskommunene er viktige aktører i det regionale totalforsvaret. De har ansvar for tjenester som videregående opplæring og fylkesveier, og skal ivareta overordnet beredskapsarbeid for egne tjenester i hele krisespekteret. Regjeringen har vært tydelig på at for de fleste virksomheter – også kommuner og fylkeskommuner – er det viktigste bidraget til totalforsvaret å fortsette å levere sine ordinære tjenester, men under langt vanskeligere forhold. Det innebærer at krig må inngå som et scenario i virksomhetenes kontinuitetsplaner. For å tydeliggjøre dette vil jeg innen kort tid sende et brev til alle kommuner og fylkeskommuner der regjeringens forventninger klargjøres.

Jeg vil også vise til pilotprosjektet i Finnmark om å styrke samfunnsberedskapen og motstandskraften, der fylkeskommunen er en aktiv bidragsyter i utviklingen av et opplæringsopplegg for elever i videregående skoler. Forrige uke deltok også Nordland fylkeskommune i øvelsen Cold Response med pasienttransport med buss og båt. Dette er to gode eksempler på hvordan fylkeskommunene deltar i totalforsvarsarbeidet.

Regjeringen vil fortsette å styrke samordningen mellom statlige og regionale nivåer, slik det er varslet i Totalberedskapsmeldingen. Fylkeskommunene er og vil fremover være en viktig del av den nasjonale beredskaps- og totalforsvarsplanleggingen.

SPØRSMÅL NR. 1887

Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 16. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at departementet i Prop. 34 LS har unnlatt å opplyse om at tilrådning om fylkesbytte for Gran kommune var noe Statsforvalteren i Innlandet kom frem til under tvil, og hvilke vurderinger er gjort av utredningsinstruksens formål og krav til innholdet i beslutningsgrunnlaget ved utelatelsen av Statsforvalterens uttalte tvil om sin egen anbefaling, i det beslutningsgrunnlaget som legges frem for Stortinget i denne saken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til departementets omtale av Statsforvalteren i Innlandet sin behandling og tilrådning i Prop. 34 LS om endring av fylkestilhørighet for Gran kommune fra Innlandet fylke til Akershus fylke. Dette fremkommer under punkt 4.3 på s. 15 – s. 16 i proposisjonen. Her er konklusjonen som fremgår på s. 20 i Statsforvalterens vurdering omtalt og gjengitt.

Det som imidlertid hverken er omtalt eller sitert i proposisjonen, er Statsforvalterens uttrykk for tvil omkring sin egen anbefaling i denne saken. Det vises herunder til s. 3 første avsnitt i Statsforvalterens vurdering, som hitsettes:

«Statsforvalteren i Innlandet har under tvil kommet fram til at vi vil anbefale å innvilge søknaden til Gran kommune om å bytte fylke, fra Innlandet til Akershus.»

Det bes på denne bakgrunn forklart hvorfor departementet i Prop. 34 LS har utelatt Statsforvalterens egnuttalte tvil ved vurderingen om å anbefale et fylkesbytte for Gran kommune. Den fremstillingen av Statsforvalterens syn på saken som gis i proposisjonen, fremstår på denne bakgrunn i beste fall som mangelfull. Det bes videre forklart hvordan utelatelsen av denne opplysningen i det beslutningsgrunnlaget som legges frem for Stortinget, er vurdert opp mot formålet med og kravene til innholdet i beslutningsgrunnlaget i Instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruks).

Spørsmålsstiller har merket seg at statsråden også i besvarelsen av to tidligere skriftlige spørsmål i anledning saken, den 02.03.26, har valgt å fremholde at hans forslag om endret fylkestilhørighet for Gran kommune i Prop. 34 LS (2025–2026) er i tråd med tilrådning fra Statsforvalteren i Innlandet, jf. Dokument nr. 15:1691 (2025–2026) jf. Dokument nr. 15:1697 (2025–2026). Heller ikke her blir det på noe tidspunkt nevnt eller omtalt at det var under tvil at Statsforvalteren i Innlandet kom frem til denne tilrådingen. Noe som underbygger den ensidigheten i kommunikasjonen og skjeve fremstillingen av faktum som helt fra starten av har preget prosessen med endret fylkestilhørighet for Gran kommune.

Svar:

Det framgår av Prop. 34 LS (2025–2026)) at det både er argumenter for og imot at Gran skal bytte fylke, se departementets vurdering og forslag i proposisjonens punkt 5. Dette pekte jeg også på i mitt svar til representanten Krokeide 2. mars 2026. Departementets vurdering er i stor grad basert på statsforvalterens tilrådning, jf. departementets omtale i proporsjonens punkt 5, hvor det står at:

«Som det går fram av statsforvalterens tilrådning, er det argumenter både for og mot at Gran kommune skal endre fylkestilhørighet fra Innlandet fylke til Akershus fylke.»

Statsforvalterens behandling av og tilrådning i saken er omtalt i proposisjonens punkt 4.3, hvor statsforvalterens konklusjon i saken er gjengitt i sin helhet. Som

nevnt peker statsforvalteren på argumenter både for og imot et fylkesbytte for Gran kommune, og etter en samlet vurdering tilrår statsforvalteren å innvilge kommunens søknad om å bytte fylke. Selv om statsforvalternes tvil ikke er eksplisitt sitert i proposisjonen, mener jeg denne likevel kommer godt fram i gjengivelsen av statsforvalterens behandling og tilrådning, og i departementets vurdering.

Som jeg har pekt på i tidligere svar til representanten Krokeide, mener jeg at departementet har synliggjort de ulike sidene av saken, basert på kommunens utredning, innkomne høringssvar fra statsforvalterens høring av saken og statsforvalterens tilrådning.

Saken ligger nå til behandling i Stortinget, og det er opp til Stortinget om Gran kommune skal bli en del av Akershus fylke eller fortsette som en del av Innlandet fylke.

SPØRSMÅL NR. 1888

Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 16. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at departementet på s. 12 i Prop. 34 LS fremhever «I søknaden fra Gran kommune legges det vekt på at kommunestyrevalget høsten 2023 også må sees på som en del av innbyggerhøringen i spørsmålet om fylkesbytte» uten at det i proposisjonen opplyses om at Statsforvalteren på s. 15 i sin vurdering av saken skriver at «Statsforvalteren er ikke enig med Gran kommune i at innbyggernes synspunkt er blitt ivaretatt gjennom kommunestyrevalget» og er statsråden enig med kommunestyret i Gran eller med Statsforvalteren?

BEGRUNNELSE:

Det vises til vises til regjeringens forslag om endring av fylkestilhørighet for Gran kommune fra Innlandet fylke til Akershus fylke, jf. Prop. 34 LS. Denne overføringen skjer i strid med den målingen som er gjort av folkeviljen i Gran kommune, jf. også mine spørsmål i Dokument nr. 15:1534 (2025-2026) og Dokument nr. 15:1545 (2025-2026).

Det vises til s. 12 i Prop. 34 LS, første spalte siste avsnitt, som hitsettes:

«I søknaden fra Gran kommune legges det vekt på at kommunestyrevalget høsten 2023 også må sees på som en del av innbyggerhøringen i spørsmålet om fylkesbytte. Alle partiene uttalte sitt syn i denne saken i løpet av valgkampen. Partiene som nå har flertall i Gran kommune, tok ifølge søknaden et tydelig standpunkt om at de ville søke overgang til Akershus, og at det ikke ville avholdes folkeavstemning om spørsmålet om fylkesbytte.»

Det vises videre til Statsforvalterens utredning av saken, der anførselen om at lokalvalget i 2023 var en måling av folkeviljen i spørsmålet om fylkesbytte omtales slik:

«Statsforvalteren er ikke enig med Gran kommune i at innbyggernes synspunkt er blitt ivaretatt gjennom kommunestyrevalget. Selv om fylkesbytte var en viktig sak ved valget, kan det etter vår mening ikke legges til grunn av innbyggerne kun stemte på bakgrunn av denne saken. Mange andre saker og forhold kan ha avgjørende betydning for hvilket parti innbyggerne stemmer på ved et kommunestyrevalg.»

Det bes med dette forklart hva som er begrunnelsen for at departementet i Prop. 34 LS har valgt å fremheve anførselen fra kommunestyret i Gran om valgresultatet i 2023 som innbyggerhøring i saken om fylkesbytte, uten å opplyse om at Statsforvalteren avviser denne anførselen i sin vurdering av saken. Det bes videre besvart hvem statsråden er enig med i spørsmålet om lokalvalget i 2023 var

en innbyggerhøring i spørsmålet om fylkesbytte, om det er kommunestyret i Gran kommune eller om det er Statsforvalteren i Innlandet.

Svar:

Jeg viser til at Statsforvalteren i Innlandet hadde en grundig gjennomgang av alle innbyggermedvirkningstiltakene og konkluderte med at innbyggerhøringen anses som tilstrekkelig. Som representanten peker på, er ikke statsforvalteren enig med kommunene i at lokalvalget kan regnes som en del av innbyggerhøringen.

Som det fremgår av Prop. 34 LS, har departementet lagt søknaden med kommunens utredning og statsforvalterens tilrådning til grunn for departementets vurdering. Jeg er enig i statsforvalterens vurderinger når det gjelder innbyggjemedvirkning, og støtter konklusjonen om at innbyggerhøringen i denne saken anses som tilstrekkelig.

Det fremgår av Prop. 34 LS at departementets vurdering av innbyggernes syn på saken, bygger på resultatene av innbyggerundersøkelsen. I Prop. 34 LS redegjøres det også for prosessen og mulighetene for relevante aktører

og innbyggere til å uttale seg om saken. Blant annet er det i Prop. 34 LS redegjort for at det i tillegg til innbyggerhøringen, ble arrangert et åpent møte med temaet fylkesbytte i Hadeland kultursal 6. mai 2024, etter at kommunens oppdaterte utredning var ferdigstilt. Videre fremgår det at Statsforvalteren i Innlandet sendte saken på høring etter å ha mottatt Gran kommunes søknad om endring av fylkestilhørighet. Statsforvalteren sendte saken på høring til 28 høringsinstanser sommeren 2024. I tillegg ble det åpnet for innspill på statsforvalterens hjemmeside. Totalt kom det inn 58 høringsinnspill, herunder 45 fra privatpersoner. Etter at høringen var avsluttet, oppsummerte statsforvalteren saken og utarbeidet en foreløpig tilrådning. I januar 2025 ble statsforvalterens oppsummering og foreløpige tilrådning sendt på en ny høring til de instansene som uttalte seg i første høringsrunde.

Saken ligger nå til behandling i Stortinget, og det er opp til Stortinget om Gran kommune skal bli en del av Akershus fylke eller fortsette som en del av Innlandet fylke.

SPØRSMÅL NR. 1889

Innlevert 22. februar 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 17. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvilke beløp som er gitt som støtte, lån eller andre former for tilskudd og til hvilke offentlige og private selskaper de siste fem årene med klima, energi, batteri, biogass, sirkulær, miljø, havvind, hydrogen, ammoniakk eller lignende som formål, samt kan det gis en liste over satsinger som har blitt lønnsomme på grunn av midlene fra Enova, og kan det gis en oversikt over selskaper og prosjekter som enten har gått konkurs eller blitt skrinlagte?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig å ha kontroll på hvordan skattebetalernes penger brukes, og hvilke resultater pengebruken fører til.

Svar:

Spørsmålet berører flere formål og teknologier som overlapper, som klima, energi, hydrogen, biogass og sirkulærøkonomi. I dette svaret er det gjort en avgrensing til tildelinger fra Enova, som er statens sentrale virkemiddel for utvikling og utbredelse av klima- og energiløsninger. For å gi et håndterbart svar gis det en oversikt over Enovas tildelinger innenfor de nevnte kategoriene i spørsmålet. Enovas offentlige tilskuddsliste på nettsidene gir en fullstendig oversikt over prosjekter og mottakere.

Tabellen under viser vedtatt tildelt støtte fra Enova i perioden 2020-2025 fratrukket vedtatt støtte til prosjekter som er kansellert. Vedtatt støtte er det kontraktsfestede beløpet for prosjektene, og ikke hva som ble utbetalt i perioden. Støtten utbetales etterskuddsvis i forhold til prosjektenes fremdrift. Når prosjektene har sluttrapportert, oppdateres det vedtatte støttebeløp med hva som faktisk ble utbetalt.

Tabell 1: Vedtatt tildelt støtte fra Enova i perioden 2020-2025 fratrukket vedtatt støtte til prosjekter som er kansellert

Område	Samlet vedtatt støtte de siste 5 år (2020-2025) (MNOK)
Totalt	29 722
Hvorav:	
Havvind	3 968
Biogass	1 327
Hydrogen og ammoniakk	6 361
Sirkulær	68
Batteri	238

I spørsmålet bes det om en liste over satsinger som har blitt lønnsomme som følge av støtte fra Enova. Det er ikke mulig å isolere effekten av Enovas støtte på denne måten. Lønnsomhet beror på flere forhold, der støtten samspiller med marked, teknologi og øvrige politiske virkemidler. Gjennom målrettet støtte bidrar Enova til utvikling og utbredelse av klima- og energiløsninger. Når nye løsninger tilgjengeliggjøres og etter hvert blir foretrukket i markedet, avslutter Enova sin støtte. Enovas virkemidler virker alltid i samspill med øvrig klima og energipolitikk.

Enovas mandat er rettet mot å bidra til teknologi og markedsutvikling for klima og energiløsninger i situasjoner der markedet alene ikke gir tilstrekkelige investeringer. Dette kan blant annet skyldes høy risiko, umodne markeder, eller koordinasjonsutfordringer i tidlige faser. Virkemidlene er særlig innrettet mot løsninger i sen utviklingsfase og tidlig markedsutbredelse, der markedssvikt og strukturelle barrierer fortsatt begrenser kommersiell gjennomføring. Det finnes ikke en entydig milepæl for når en løsning kan klare seg uten offentlig støtte, ettersom utviklingen varierer mellom teknologier og markeder. Enovas innsats er derfor innrettet mot å redusere investeringsbarrierer og bidra til varige endringer i markedet, slik at nye løsninger over tid kan tas i bruk uten støtte.

Eksempler viser at denne tilnærmingen har bidratt til lønnsom og varig markedsutvikling. I maritim sektor bidro Enovas tidlige støtte til batteriferger, batteriinstallasjoner i fartøy og landstrøminfrastruktur for å gjøre elektrifiserte løsninger tilgjengelige og konkurransedyktige. Disse løsningene er nå etablert teknologi og drives frem

gjennom kommersielle bestillinger og krav i offentlige anbud uten støtte fra Enova.

Innen biogass har Enova støttet kjøretøy, fyllestasjoner og produksjonsanlegg i en fase der markedet var lite utviklet. Etter hvert som teknologien har blitt moden, kan kjøretøy og fyllestasjoner i større grad realiseres kommersielt, og støtten er derfor avsluttet for disse delene av verdikjeden. Enovas innsats er nå rettet mot utvikling av produksjonsteknologi, samtidig som bruken av biogass øker i flere sektorer og gir et mer robust marked.

Når Enova støtter prosjekter i markeds- og teknologiutviklingsfaser, innebærer det at en viss andel av prosjektene ikke realiseres som planlagt. Dette er en forventet og iboende del av innovasjonsarbeid. Innovasjon innebærer prøving og feiling, og dersom alle prosjekter lykkes, ville det være et tegn på at risikoen ikke er høy nok. Det ville også vært tegn på at støtten fra Enova i liten grad er utløsende. Samtidig er det viktig at Enova har gode mekanismer for kvalifisering og oppfølging av søkerne, for å bidra til at andelen kansellerte prosjekter ikke blir for høy.

Selskaper som mottar støtte fra Enova får ikke utbetalt støtte uten å realisere prosjektet. Enova betaler ikke ut støtte til prosjekter som ikke er startet, men reserverer beløpet på Klima- og energifondet. Utbetaling skjer etterskuddsvis, basert på dokumenterte og godkjente prosjektkostnader i tråd med tilskuddsbrevet. Hvis et prosjekt som har fått vedtak om støtte blir kansellert, blir midlene som var reservert frigjort til andre prosjekter.

Tabellen under viser hvor mye støtte som ble vedtatt innvilget i prosjekter som senere er besluttet ikke gjennomført (kansellert).

Tabell 2: Støtte fra Enova som ble vedtatt innvilget i prosjekter som senere er besluttet ikke gjennomført (kansellert)

Område	Samlet støtte de siste 5 år (2020-2025) (MNOK)
Totalt	9 705
Hvorav:	
Havvind	156
Biogass	253
Hydrogen og ammoniakk	3 489
Sirkulær	10
Batteri	0

Kanselleringer kan skyldes flere forhold, som teknologiske utfordringer, markedsforhold, endrede rammebetingelser eller at virksomheten velger andre løsnin-

ger. Selv om slike prosjekter ikke realiseres, bidrar de ofte med viktige erfaringer for både aktørene og markedet, og kan dermed være verdifulle for samlet teknologiutvikling.

SPØRSMÅL NR. 1890

Innlevert 22. februar 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 16. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mye er utbetalt som belønningsmidler og hvor kan fortsatt utbetales som belønningsmidler, kan staten kreve at allerede utbetalte midler tilbakebetales, reduseres eller bortfalles, eller dekkes i form av ytterligere bompenger, som en konsekvens av at nullvekstmålet ikke nås, og hvor mye vil det utgjøre?

BEGRUNNELSE:

Viser til Byvekstavtalen for Nord-Jæren.

I henhold til avtalen er en forutsetning for belønningsmidlene er at nullvekstmålet nås. Det samme gjelder blant annet økt statlig bidrag for å fjerne rushtidsavgiften mv.

Ifølge Bymiljøpakken selv har biltrafikken på Nord-Jæren har økt 5,5 prosent sammenlignet med 2017, noe som er naturlig ettersom det blir flere innbyggere med en vekst på åtte prosent siden 2017, og fordi regjeringen ikke har klart å sørge for at det er nok togsett på Jærbanen.

Svar:

I byvekstavtalen for Nord-Jæren har staten, Rogaland fylkeskommune og kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg en felles forpliktelse om å nå nullvekstmålet for persontransport med bil. Med dette følger det et ansvar for alle avtalepartene om å gjennomføre nødvendige tiltak for å nå målet.

På Nord-Jæren skal nullvekstmålet nås ved utgangen av avtaleperioden i 2029. Måloppnåelsen følges tett underveis i avtaleperioden. Den vurderes samlet og over tid, og ikke isolert for enkeltår. Byindeksen viser per desember 2025 at personbiltrafikken på Nord-Jæren har hatt en vekst på 5,5 pst. sammenlignet med basisåret 2017. Trenden har vært stigende de siste årene. Dette viser at det er behov for tiltak for å nå nullvekstmålet. På kort sikt må partene vurdere endringer i virkemiddelbruken i arbeidet med handlingsprogrammet, som rulleres årlig. På litt lengre sikt må det gjøres en mer omfattende vurdering av virkemiddelbruken i en kommende reforhandling av avtalen.

Belønningsmidler er ett av flere statlige tilskudd i byvekstavtalen og skal gå til prosjekter og tiltak som bygger opp under nullvekstmålet. I byvekstavtalen for Nord-

Jæren er det lagt til grunn belønningsmidler på totalt om lag 3,3 mrd. kroner over avtaleperioden fra 2019-2029. Per 2026 er det utbetalt og bevilget til sammen om lag 2,3 mrd. kroner. På Nord-Jæren har dette tilskuddet så langt blant annet gått til drift av kollektivtransporten og til Bussveien.

Så lenge belønningsmidlene er brukt i tråd med byvekstavtalen og retningslinjene for belønningsordningen, legges det ikke opp til å kunne kreve tilbakebetaling av tidligere utbetalte tilskuddsmidler. Nullvekstmålet på Nord-Jæren er under press. Det er avtalepartenes felles ansvar å sikre måloppnåelse, og partene må bidra med sine virkemidler for å få dette til. At alle parter bidrar tilstrekkelig, er et premiss også for statens innsats i byvekstavtalene. For å nå nullvekstmålet fremover er det behov for målrettede og kostnadseffektive tiltak. Et sentralt tema i reforhandlingene vil bli å sette sammen en virkemiddel-pakke som gjør det mulig å nå nullvekstmålet innenfor den nye avtaleperioden som vil gå frem til 2036, og det må konkretiseres hvordan alle partene i avtalen skal bidra til å nå målet innenfor sine ansvarsområder. Bevilgninger i

kommende år må som vanlig ha Stortingets samtykke gjennom behandlingen av statsbudsjettet.

Samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet har i brev av 5. mars 2026 invitert de lokale partene i byvekstavtalen for Nord-Jæren til å reforhandle byvekstavtalen. Byutredningen for Nord-Jæren som ble ferdigstilt i desember 2025, viser mulighetsrommet for hvordan ulike typer virkemidler kan innrettes og virke sammen for å nå nullvekstmålet fremover. Det gis ingen anbefalinger om virkemiddelbruk, men vil bli et viktig faglig grunnlag i en reforhandling av avtalen.

For å nå nullvekstmålet på Nord-Jæren er det behov for en bred og samordnet virkemiddelbruk, der partene både styrker tilbudet for kollektivreisende, syklende og gående, og bruker restriktive tiltak mot biltrafikk som bompenger og parkeringsrestriksjoner. Jeg mener det er viktig å fortsette samarbeidet med lokale myndigheter for å få til god byutvikling på Nord-Jæren med effektive og miljøvennlige transportløsninger.

SPØRSMÅL NR. 1891

Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 16. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Jeg viser til Dokument nr. 15:1634 (2025-2026). Lokale ildsjeler har utviklet teknologi som kan være nyttig i arbeidet med å fjerne tønner med blant annet miljøgiftig avfall i Heddalsvannet. Denne teknologien kan også brukes andre steder dersom den viser seg å virke.

Vil statsråden ta initiativ til å sette i gang et pilotprosjekt for å teste ut ulike teknologier for å rydde opp avfall som er dumpet i innsjøer rundt om i landet?

Svar:

Det er den som har etterlatt/dumpet avfall i en innsjø, det vil si den som har forsøplet/forurenset, som er ansvarlig etter forurensningsloven og som etter loven har plikt til å gjøre tiltak for å sørge for at forsøplingen/forurensningen ikke medfører fare for helse eller miljø. I noen tilfeller vil det ikke være noen ansvarlig forurensner, for eksempel fordi virksomhetene ikke finnes lenger e.l., og da vil staten kunne tre inn som ansvarlig for opprydningen.

Det er alltid den ansvarlige for evt. opprydningstiltak som vil knytte til seg underleverandører av relevant teknologi og metode for å gjennomføre opprydningen. Vi har i Norge gjennomført en rekke opprydninger i forurensede masser på land og i sjø og det finnes flere fagmiljøer og underleverandører som har kompetanse og utstyr for dette, og som vil være aktuelle for eventuelle opprydningsprosjekter rundt om i landet. I tråd med prinsippet om forurenser betaler, finansierer miljøforvaltningen ikke selv pilotprosjekter for utvikling av ulike teknologier på dette området, men forurensningsmyndighetene vil stille krav for å sikre minimal påvirkning på helse og miljø ved gjennomføring av en opprydning.

Anbudsprosesser vil normalt avgjøre hvem som får slike oppdrag, og det stilles vanligvis krav i anbudsprosessen for å sikre relevante og kompetente tilbydere til opprydningsarbeidet. Det oppfattes ofte positivt dersom lokale aktører er konkurransedyktige i slike prosesser og kan bidra i evt. opprydning i sitt nærmiljø. Det er likevel alltid de helse- og miljøfaglige vurderingene som bør veie tungt i tildeling av slike oppdrag.

SPØRSMÅL NR. 1892**Innlevert 2. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 12. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å forbedre ordningene for ureturnerbare flyktninger og sikre raskere saksbehandling, slik at færre mennesker havner i en langvarig og uavklart situasjon?

BEGRUNNELSE:

En gruppe mennesker i Norge lever år etter år uten mulighet til å returnere til hjemlandet sitt, samtidig som de heller ikke får en reell mulighet til å etablere seg i Norge. Mange av disse har vært her i svært lang tid uten tilgang til arbeid, uten trygghet og uten forutsigbarhet. De står i en permanent limbo som verken er verdig for den enkelte eller bærekraftig for samfunnet.

Ordningene som skal ivareta ureturnerbare personer fungerer ikke godt nok i dag. Saksbehandlingstiden er ofte lang, og mange blir værende i årevis uten avklaring. Dette skaper store menneskelige belastninger og hindrer mennesker i å bidra i samfunnet, selv om de ønsker det og har kompetanse og erfaring som Norge kunne hatt nytte av.

Svar:

Asylsøkere som har fått endelig avslag på søknaden om asyl plikter å forlate landet. Rettssikkerheten ivaretas ved at førsteinstansens vedtak kan påklages, og når klagemuligheten er uttømt, kan vedtaket prøves i domstolene.

Det finnes en snever sikkerhetsventil i regelverket, der asylsøkere med endelig avslag kan få oppholdstillatelse i Norge dersom avslaget ikke har blitt iverksatt innen tre år fra søknaden ble fremmet, og det foreligger praktiske hindringer for retur som utlendingen selv ikke rår over. Forutsetningene er bl.a. at det ikke er tvil om søkerens identitet, og at utlendingen selv har bidratt til å muliggjøre retur.

Jeg vil påpeke at retur av personer uten lovlig opphold i Norge er et sentralt virkemiddel for å sikre en kontrollert og bærekraftig innvandring til Norge. Det er ikke aktuelt å utvide ordningen nevnt over eller å innføre nye ordninger for personer som ikke overholder utreiseplikten.

SPØRSMÅL NR. 1893**Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 13. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren gjøre greie for kva prosess ein privat utbygger av eit slikt stort samferdselsprosjekt, må ha av godkjenningar av offentlege myndigheter?

GRUNNGJEVING:

Borgundfjordtunellen er eit privat utbyggingsprosjekt for tunell og undersjøisk tunell mellom Sula og Ålesund i Møre og Romsdal.

I prosessen med dette private utbyggingsprosjektet er der ein del spørsmål ikring korleis eit slikt prosjekt går fram, og kva som skal godkjennes av offentlege myndigheter.

Reguleringsplan arbeidet forstår ein må gjennomføres av dei to kommunane med nødvendig kvalifisert kompetanse for reguleringsplan av eit slikt samferdselsprosjekt, med undersjøisk tunneller og sambindings vegnett på land med tilkobling til anna offentlig vegnett.

Svar:

For eit stort privat samferdselsprosjekt, som Borgundfjordtunnelen, må utbyggjar følgje dei ordinære plan- og godkjenningssprosessane etter gjeldande lovverk. Offentlege styresmakter si rolle er knytt til planbehandling og myndigheitsutøving, uavhengig av at tiltaket er privat initiert og privat finansiert.

Tiltaket må avklarast etter plan- og bygningslova. Det inneber at det må utarbeidast kommunedelplan eller reguleringsplan og konsekvensutgreiing for prosjektet, som vert handsama og vedteke av dei berørte kommunane som planmynde. Reguleringsplanen skal utarbeidast i tråd med lova sine krav til utgreiing, medrekna konsekvensutgreiing dersom tiltaket er omfatta av regelverket for dette. Eventuelle motsegner til planen må på vanleg måte handsamast i tråd med plan- og bygningslova. Kommunane fattar endeleg vedtak om reguleringsplan.

Prosjektet må innhente nødvendige løyve etter relevant sektorlovgiving. Avhengig av prosjektet si utforming og omfang kan dette mellom anna omfatte løyve etter veglova, medrekna vurderingar knytt til eventuelle kryssingar eller tilknytingar til offentleg vegnett. Statens vegvesen har ei rolle som fagorgan med sektoransvar, mellom anna for trafikksikkerheit.

Vidare kan prosjektet krevje løyve etter anna regelverk, mellom anna forureiningslova, dersom tiltaket kan medføre utslepp eller andre miljøpåverknader. Dersom prosjektet rører sjøområde, farleier eller sjøtrafikk,

vil det òg kunne vere krav om løyve eller fråsegn frå Kystverket og eventuelt andre berørte styresmakter.

I tillegg må prosjektet avklare eigedomsforhold, medrekna grunnavståing og nødvendige rettar, i samsvar med privatrettsleg regelverk. Slike forhold er utbyggjar sitt ansvar.

For private vegprosjekt med privat finansiering er det utbyggjar som har det fulle ansvaret for planlegging, finansiering, utbygging, drift og vedlikehald av anlegget. Prosjektet gir ikkje grunnlag for statleg finansiering, og føreset ikkje vedtak i Stortinget så lenge vegen vert etablert og driven som privat veg. Ei eventuell innkreving av bompengar på privat veg må bli vedteke av dei kommunane der vegen vil gå, jf. veglova § 56 første ledd.

Statens vegvesen opplyser at ein eventuell Borgundfjordtunnel vil føre med seg trafikk innanfor dei ytre bomsnitta for Bypakke Ålesund, og derfor kan påverke finansiering og måloppnåing for bypakka. Dersom det skulle bli vedteke eit bompengelopplegg for ein privat Borgundfjordtunnel, må derfor forholdet mellom bompengesystema for den eventuelle Borgundfjordtunnelen og bypakka avklarast.

Samferdselsdepartementet legg til grunn at private samferdselsprosjekt vert handsama innanfor dei ordinære plan- og løyveprosessane, og at offentlege styresmakter si rolle er avgrensa til myndigheitsutøving etter gjeldande lovverk.

SPØRSMÅL NR. 1894

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta initiativ for oppretelse av eit nytt ferjesamband mellom Hitra og Aure, og støtte ein søknad om dette dersom dei to fylka Møre og Romsdal og Trøndelag søker om dette?

GRUNNGJEVING:

Det har lenge vore arbeid med nytt ferjesamband mellom Hitra i Trøndelag og Aure i Møre og Romsdal.

Pr. i dag er det kun eit fastlandssamband frå Frøya og Hitra til fastlandet, som beredskapsmessig er svært

sårbart. Dagleg går minst 100 vogntog med laks gjennom dette sambandet, og ved ei ulykke eller anna hendelser der som stenger tunnelen er dette svært alvorlig, sjølv sagt også beredskapsmessig.

Der går også mykje næringstrafikk frå Hitra og sørover til Møre, som i dag må gjennomføre ei stor omkjøring, som både tar tid og er kostbart på relativt smale og krevjande vegar.

Eit nytt ferjesamband mellom Hitra og Aure vil vere svært viktig beredskapsmessig og samtidig kraftig næringsnyttig og med sterk samfunnsnytten.

Svar:

Fylkeskommunane er sjølvstendige folkevalde og sjølvstyrte organar. Det er difor fylkeskommunane Møre og Romsdal og Trøndelag som sjølve må vurdere om det skal opprettast eit nytt fylkeskommunalt ferjesamband mellom Aure og Hitra. Som også nemnd i mitt svar på

spørsmål nr 96 frå oktober 2025 bør eit eventuelt nytt ferjesamband mellom Aure og Hitra handsamast etter dei gjeldande reglane for ferjesamband i inntektssystemet. Krava for å telle med i inntektssystemet er omtala i Prop. 1 S (2017-2018) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1895

Innlevert 3. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 16. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når vil regjeringen legge frem planen for utvikling av regionale industriklynger med fellesløsninger for fangst, transport og lagring av CO₂, slik Stortinget ba om i budsjettenigheten med SV for 2025, og vil planen inneholde konkrete kostnadsanslag og vurdering av behov for statlig støtte?

BEGRUNNELSE:

Utvikling av sterke industrielle klynger kan kombinere betydelige utslippskutt med ny verdiskaping og flere arbeidsplasser. I områder som Grenland, Mongstad, Mo i Rana og Haugalandet ligger det godt til rette for å samarbeide om transport og lagring av CO₂. Når flere går sammen om felles løsninger, kan kostnadene bli lavere og karbonfangst mer lønnsomt. Samtidig har prosjektene ulik modenhet og har forskjellig risiko. Uten at staten tar en aktiv rolle og bidrar til å koordinere og redusere risiko, kan gode og lønnsomme prosjekter bli lagt bort.

Etter budsjettenigheten med SV for 2025 vedtok Stortinget at:

«Stortinget ber regjeringen gi Gassnova et tilleggsoppdrag til det pågående arbeidet med et veikart for CO₂-håndtering fra industri- og avfallshåndtering. Tilleggsoppdraget skal legge opp til at Gassnova, sammen med Siva og andre aktuelle virkemiddelaktører, innen juni 2025 utreder barrierer og legger frem en plan for utvikling av regionale industriklynger med fellesløsninger for fangst, transport og lagring av CO₂. Det skal vurderes om det er behov for statlig koordinert anskaffelse av transport- og lagertjenester for å få tilstrekkelig volum til å kunne utløse flere norske prosjekter for fangst av CO₂. Regjeringen bes videre om å legge frem forslag til tiltak og virkemidler som oppfølging av dette arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet 2026.»

Gassnova har levert en overordnet gjennomgang av hvordan CO₂-håndtering kan bidra til utslippskutt frem mot 2050, men dette kan ikke erstatte en konkret plan for infrastruktur, kostnadsdeling og statlig medvirkning i regionale klynger. For at industriaktører skal gå videre med å utvikle konkrete prosjekter er det behov for at regjeringen redegjør for status for dette arbeidet, når vil den konkrete planen bli lagt frem, og hvordan vil regjeringen sikre nødvendig fremdrift i utviklingen av regionale industriklynger for CO₂-håndtering.

Svar:

I 2024 fikk Gassnova, Enova, Miljødirektoratet og Siva i oppdrag å vurdere virkemidler for CO₂-håndtering. Oppdraget omfattet blant annet fellesløsninger for CO₂-håndtering i regionale industriklynger, i samsvar med Prop. 1 S (2024-2025), Innst. 2 S (2024-2025), Vedtak 90. Utredningen viste at felles transportløsninger kan utløse flere mindre prosjekter fram mot 2040, og tidlig investering i felles infrastruktur kan gi skalafordeler. På grunn av stor geografisk spredning av norske utslippspunkter, er det imidlertid krevende å utløse samfunnsøkonomiske gevinster gjennom etablering av felles infrastruktur.

Utredningen er en del av kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med mulige virkemidler for CO₂-håndtering. Som varslet i Prop. 1 S (2025-2026), tar regjeringen sikte på å legge fram forslag i statsbudsjettet for 2027 om en ordning som gir rett til et fast tilskudd per tonn CO₂ for negative utslipp. Videre jobber Enova med å følge opp budsjettenigheten, hvor 700 millioner kroner av bevilgningen til Klima- og energifondet er øremerket en egen utlysning som skal utløse reduksjoner av blandede og biogene utslipp fra industri og avfallshåndtering.

Jeg viser til departementets redegjørelse i Prop. 1 S (2025-2026) om oppfølging av vedtak 90 der departementet la til grunn at rapporteringen på anmodningsvedtaket avsluttes. I Innst. 125 S (2025-2026), er flertallet i Kontroll-

og konstitusjonskomiteen enige om at vedtaket likevel ikke kan kvitteres ut. Jeg vil i lys av dette komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse for oppfølging av anmodningsvedtaket på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1896

Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 18. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva gjør statsråden nå for å sikre at sikkerheten ved bruk av kabelelektriske maskiner blir tilstrekkelig undersøkt og vurdert, særlig i områder der det kan finnes forsagere, og vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå og eventuelt oppdatere krav, veiledere og kontrakts bestemmelser for å hindre at slike hendelser skjer igjen?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2025 skjedde det en alvorlig hendelse i Sandvika i Bærum, der en udetonert sprengladning (forsager) plutselig detonerte under gravearbeid i en VA grøft. Detonasjonen skjedde rett under en kabelelektrisk grave-maskin, og hendelsen kunne – med små marginer – ha ført til tap av liv.

I etterkant har Bærum kommune gjennomført en grundig gjennomgang av hendelsen. En foreløpig rapport, basert på en rotårsaksanalyse utført av Unitech Power Systems AS, konkluderer med at kabelelektriske maskiner kan utgjøre en særskilt sikkerhetsrisiko i områder der det historisk har vært sprengt, og hvor det kan finnes forsagere. Samtidig peker gjennomgangen på at batterielektriske maskiner kan sidestilles med fossildrevne maskiner, og ikke gir økt risiko i slike situasjoner.

Krav om utslippsfrie anleggsplasser har de senere årene ført til økt bruk av kabelelektriske maskiner i samferdselsprosjekter også i byområder og traseer der det er kjent sprengningshistorikk.

Svar:

Spørsmålet gjelder forsagere. Dette er udetonerte sprengladninger i bakken fra tidligere anleggsarbeider. Hendelsen med eksplosivet representanten beskriver later til å ha skjedd i et prosjekt der Bærum kommune er byggherre. Ettersom representanten likevel har valgt å

stille spørsmålet til meg vil svaret mitt være basert på arbeidet min etat Statens vegvesen gjør på området.

Jeg har innhentet informasjon fra Statens vegvesen som opplyser om at etaten legger stor vekt på sikkerhet ved grave- og anleggsarbeider i sine kontrakter. Dette gjelder også ved bruk av kabelelektriske maskiner, som har vært i bruk i etaten ved bygging av nye tunneler siden tidlig på sekstitallet. Utløsning av forsagere skjer heldigvis sjelden og kabelelektriske maskiner er underrepresentert i situasjoner der de blir utløst.

Statens vegvesen opplyser videre om at etaten ikke har innført pålegg om bruk av kabelelektrisk maskin, men at det er overlatt til entreprenør å velge det utstyret som er best egnet for arbeidet. Statens vegvesens erfaringer tilsier ikke at slike kabelelektriske maskiner utgjør en særskilt risiko, og som tilsier at disse ikke trygt kan benyttes.

Forsagere er en kjent utfordring i bransjen og byggherrene og entreprenørene har lang tradisjon for å jobbe med sikker håndtering av disse. Dette kommer bla. til uttrykk i form av strenge sikkerhetsrutiner og klare kontraktskrav for anleggsarbeider. Oppfølging skjer igjennom kvalitetssystem og gjeldende kontraktp praksis.

Statens vegvesen arbeider med kontinuerlig forbedring og systematisk risikostyring. Kunnskap som tilegnes fortløpende, f.eks. fra ulike hendelser, slik som hendelsen representanten viser til, vil inngå i det arbeidet som Statens vegvesen, sammen med bransjen, bygger fremtidens rutiner og regelverk på.

SPØRSMÅL NR. 1897**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 19. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Ifølge sak i Dagens Næringsliv 27.februar er det økende utfordring med bruken av høyteknologiske maskiner ved utbygging av kritisk infrastruktur. Det er manglende oversikt over hvor data fra maskinene lagres. Stadig flere kjøretøy og maskiner anskaffes fra land vi ikke samarbeider med sikkerhetspolitisk. Beredskapshensyn krever at det må være kontroll på hvordan informasjon som hentes inn fra avanserte maskiner i anleggsvirksomhet lagres.

Vil statsråden vurdere om det skal innføres krav om sikkerhet ved offentlige anbud?

Svar:

Ivaretagelse av sikkerhet og beredskap er avgjørende i tiden fremover. Regjeringen foreslo endringer i anskaffelsesloven i Prop. 147 L (2024–2025) Lov om endringer i anskaffelsesloven (samfunnshensyn mv.). Hensynet til sikkerhet og beredskap i loven ble ytterligere styrket i stortingsbehandlingen, og nye bestemmelser om sikkerhet og beredskap i offentlige anskaffelser trer i kraft 1. juli.

Dette er blant annet en ny formålsbestemmelse hvor det fremgår at loven skal bidra til at det offentlige ivaretar sikkerhets- og beredskapshensyn. Denne bestemmelsen vil gi oppdragsgivere et klart ansvar for å ta hensyn til langsiktig motstandskraft og krisehåndtering i sine innkjøp. I tillegg er det vedtatt en ny bestemmelse om at oppdragsgiver kan stille krav eller kriterier i alle ledd av en anskaffelsesprosess for å ivareta sikkerhets- og beredskapshensyn, og at oppdragsgiver bør vurdere å stille slike krav i anskaffelser der det er relevant. Det er også vedtatt en bestemmelse om at oppdragsgiver skal ha en anskaffelsesstrategi og egnede rutiner. Disse skal inneholde vurderinger av sikkerhet og beredskap dersom dette er relevant for oppdragsgivers virksomhet.

I tillegg til anskaffelsesregelverket, kan annen generell lovgivning gjelde når offentlige oppdragsgivere kjøper inn. Dersom en anskaffelse innebærer at leverandøren kan få tilgang til sikkerhetsgradert informasjon eller til skjermingsverdig objekt eller infrastruktur, skal den gjennomføres som en sikkerhetsgradert anskaffelse. Sikkerhetsgraderte anskaffelser reguleres av sikkerhetsloven kapittel 9. Der er det blant annet regler om sikkerhetsavtaler med leverandør og leverandørklarering. I tillegg åpner loven for å fatte vedtak om at anskaffelsen

ikke skal gjennomføres, eller at det skal settes vilkår for anskaffelsen.

Ved sikkerhetsgraderte anskaffelser til skjermingsverdig objekt eller infrastruktur må det iverksettes tiltak slik at anskaffelsene gjennomføres med et forsvarlig sikkerhetsnivå. Det er virksomheten som gjennomfører anskaffelsen som er ansvarlig for å vurdere risiko og ivareta kravet til forsvarlig sikkerhet. Vurdering av risiko omfatter også risiko i egne leverandørkjeder. Kravet til forsvarlig sikkerhetsnivå kan medføre at enkelte leverandører kan bli utelukket fra å delta i en anskaffelse. Sikkerhetsloven åpner for at eier av skjermingsverdig objekt eller infrastruktur, gjennom risikovurderinger som nevnt over, kan utelukke produkter og leverandører fra land vi ikke har et sikkerhetsmessig samarbeid med. Dette innebærer at selskaper med eiere fra land vi ikke har et sikkerhetsmessig samarbeid med kan utelukkes dersom det er nødvendig for at sikkerheten i anskaffelsen skal være forsvarlig.

Når det gjelder spørsmålet om behov for ytterligere regulering, viser jeg til at ved behandlingen av Prop. 147 L (2024–2025), uttalte flertallet i næringskomiteen at sikkerhet og beredskap er et viktig hensyn for noen typer anskaffelser, men ikke alle. Flertallet viste videre til annen lovgivning som ivaretar sikkerhets- og beredskapshensyn mer generelt eller i en forverret sikkerhetspolitisk situasjon, jf. Innst. 38 L (2025–2026) punkt 3.8. Et generelt, ufravikelig krav om å innta krav om sikkerhet og beredskap i offentlige anskaffelser kan medføre unødvendige administrative byrder, ved at oppdragsgiver må vurdere slike krav også i de mange tilfellene hvor det åpenbart ikke er behov for dette. Det kan gjøre det mer tidkrevende og dyrere å gjennomføre offentlige anskaffelser.

Det kan være utfordrende å vurdere i hvilke anskaffelser det bør stilles krav til sikkerhet og beredskap. Regjeringen har i Totalberedskapsmeldingen varslet at den vil bidra til god veiledning om sikkerhet og beredskap i offentlige anskaffelser, som blant annet å identifisere i hvilke kategorier av anskaffelser det er særlig viktig å stille krav til sikkerhet og beredskap, jf. Meld. St. 9 (2024–2025) side 80. Slik veiledning vil bli utarbeidet i tiden som kommer. Dette kan også gjøre det enklere å få oversikt over aktuelle problemstillinger, herunder om mulig overvåkning gjennom bruk av kjøretøy og anleggsmaskiner, slik det står omtalt i Nasjonal sikkerhetsmyndighets risikovurdering for 2026.

SPØRSMÅL NR. 1898**Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 13. mars 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva er regjeringens politikk for humanitær bistand til Myanmar etter militærkuppet i 2021, og hvordan vil regjeringen sikre at norske banker og regelverk mot hvitvasking og sanksjonsomgåelse ikke i praksis hindrer lovlige humanitære overføringer fra frivillige organisasjoner og kirker som ønsker å hjelpe sivile i landet?

BEGRUNNELSE:

Myanmar befinner seg i en alvorlig politisk og humanitær krise etter militærkuppet i februar 2021. Militærregimet har slått hardt ned på demokratiske institusjoner og sivilsamfunn. Landet er preget av omfattende konflikt, fattigdom og store humanitære behov.

Samtidig er det innført en rekke internasjonale sanksjoner rettet mot militærregimet og militærkontrollerte selskaper og banker. Myanmar er også vurdert som et høyrisikoområde for hvitvasking og finansiering av ulovlig virksomhet, noe som gjør at finansinstitusjoner i mange land utviser stor forsiktighet ved transaksjoner til landet. Myanmar er blant jurisdiksjonene med alvorlige mangler i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering, og finansinstitusjoner oppfordres til særlig aktsomhet ved transaksjoner knyttet til landet.

Samtidig understrekes det internasjonalt at tiltak mot finansiering av regimet ikke bør ramme legitime humanitære aktiviteter eller sivilsamfunnets arbeid. Det er likevel rapportert at banker i flere land skjerper kontrollen kraftig fordi det er risiko for at finansielle tjenester indirekte kan bidra til militærregimets aktiviteter.

En norsk kristen misjonsorganisasjon har nylig fått beskjed fra bank og regnskapsfører om at videre overføringer til Myanmar kan føre til at kundeforholdet avsluttes. Organisasjonen har opplyst om at midlene, kollekt penger fra kirker, går til humanitær støtte til sivile gjennom lokale samarbeidspartnere. De har forsøkt å være åpne og etterrettelige om hvordan midlene brukes, og blir hardt straffet for dette.

Dersom banker i praksis avviser alle transaksjoner som berører Myanmar, kan dette få utilsiktede konsekvenser for frivillige organisasjoner, kirker og andre som ønsker å bidra til humanitær hjelp til en befolkning som allerede er hardt rammet av konflikt, naturkatastrofer og økonomisk kollaps.

Det er derfor behov for klarhet i hva som er regjeringens politikk for humanitær bistand til Myanmar, og

hvordan norske myndigheter vurderer forholdet mellom nødvendige sanksjoner og muligheten for legitime humanitære overføringer fra norske frivillige organisasjoner.

Svar:

Militærregimets kupp, krigføring og vanstyre har medført en kraftig økning i voldelige konflikter, flyktninger og fordrevne, og økonomisk krise i Myanmar. En tredjedel av befolkningen – 16 millioner mennesker – anslås ha behov for humanitær bistand. FN må prioritere hardt, på grunn av giverlands bistandskutt og begrenset tilgang i konfliktområdene, men håper å kunne møte en fjerdedel av behovene.

Norge har siden kuppet vært en stor bidragsyter til humanitær innsats i Myanmar, med om lag 175 millioner kroner i fjor. Alt stat til stat-samarbeid med myndighetene er stanset. Norsk bistand går via FN og sivilsamfunnsaktører, internasjonale og lokale, og videreføres i tråd med humanitære prinsipper. Vår tilnærming er forankret i Strategi for norsk humanitær politikk, med vekt på å redde liv, lindre nød og ivareta menneskers verdighet og rettigheter, i tråd med det humanitære imperativ.

EU har vedtatt restriktive tiltak knyttet til Myanmar, som Norge har sluttet opp om og gjennomført i norsk rett siden 2003. Tiltakene er gjennomført i forskrift av 4. juli 2003 nr. 895 om restriktive tiltak i lys av situasjonen i Myanmar/Burma (Myanmar-forskriften).

Det er viktig at sanksjonene er treffsikre. Norge har vært en pådriver for innføring av brede humanitære unntak i sanksjonsregimene, for å legge til rette for humanitær bistand. Myanmar-forskriften inneholder eksplisitte unntak fra frysbestemmelsene for humanitære aktører, samt adgang for Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA) til å gi ytterligere unntak.

Det forventes at alle norske humanitære aktører har gode interne rutiner for å redusere sin sanksjonsrisiko. Humanitære aktører bør så langt som mulig innrette sin virksomhet på en måte som reduserer risikoen for at penger og formuesgoder kan komme til rådighet for listeførte personer og enheter.

Jeg oppfordrer alle norske finansinstitusjoner til å legge til rette for at humanitære aktører kan gjennomføre transaksjoner som er omfattet av humanitære unntak i sanksjonsregelverket.

DEKSA legger stor vekt på å yte veiledning til norske aktører for å bidra til at sanksjoner i minst mulig

grad innebærer negative utilsiktede konsekvenser for humanitære aktører. Humanitære aktører og deres bank-

forbindelse som er i tvil om en transaksjon kan gjennomføres eller ikke, kan søke veiledning fra DEKSA.

SPØRSMÅL NR. 1899

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 16. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange er blitt ufør med godkjent yrkesskade fra INTOPS, senskade/ptsd. med årsakssammenheng fra tjenesten?

Svar:

Jeg har i anledning spørsmålet kontaktet Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statens pensjonskasse.

Direktoratet forstår spørsmålet slik at det etterspørres hvor mange som har blitt uføre som følge av senskader/PTSD på grunn av tjeneste utenfor landets grenser (INTOPS – internasjonale operasjoner). Direktoratet har ikke statistikk på dette, verken på uførepensjon eller godkjente yrkesskader. Da det ikke er spesifikke diagnosekoder knyttet til senskader/ PTSD, har de heller ikke mulighet for å skulle skille ut slike tilfeller på andre måter.

Statens pensjonskasse opplyser at de ikke har statistikk egnet til å besvare spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1900

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 16. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan følger regjeringen opp HI-funnene om forhøyede metallnivåer i hyse fra Repparfjorden, for å sikre at både miljø- og helsehensyn ivaretas, og at overvåking og isotopanalyser er på plass før nye beslutninger om deponi?

BEGRUNNELSE:

En ny fagfellestudie fra Havforskningsinstituttet (HI), publisert i Journal of Hazardous Materials, viser at hyse tatt i Repparfjorden har forhøyede nivåer av flere metaller sammenlignet med en referansefjord uten sjødeponi. Forskerne peker på at mønsteret i metallinn-

holdet samsvarer med påvirkning fra det gamle gruvedeponiet fra 1970-tallet.

Hyse skiller seg særlig ut fordi arten lever tett på bunnen og dermed fanger opp endringer i bunnmiljøet bedre enn andre arter. HI understreker samtidig at Repparfjorden er oppvekstområde for hyse og gyteområde for flere bunntilknyttede arter, og at havbunnen etter deponering kan bli nær livløs og bruke svært lang tid på å hente seg inn igjen.

Selv om metallnivåene i fisken ikke utgjør en akutt helserisiko ved normalt kosthold, mener forskerne at funnene viser et klart behov for tett og målrettet overvåking dersom nye deponiplaner blir aktuelt. De peker også på at det trengs videre arbeid med isotopanalyser for å kunne fastslå metallkildene med større sikkerhet.

På samme tid stiller gruveselskapet spørsmål ved tidspunktet for publikasjonen, noe HI avviser og forklarer med at forskningen har vært under fagfellelvurdering i omtrent ett år. De slår fast at publiseringstidspunktet er tilfeldig og ikke knyttet til pågående aksjoner eller debatt.

Tatt i betraktning den økologiske sårbarheten i fjorden, den historiske belastningen fra tidligere deponi og dagens planer om mulig ny dumping, er det avgjørende at regjeringen sikrer et oppdatert, uavhengig og fullt faglig grunnlag før det fattes ytterligere beslutninger.

Dette aktualiserer behovet for å vite hvordan regjeringen vil sikre at ny kunnskap tas på alvor, og hvordan overvåking, risikovurderinger og føre-var-prinsippet vil ligge til grunn for videre håndtering av Repparfjorden.

Svar:

Havforskningsinstituttet har undersøkt sjømatarter fra Repparfjorden, herunder endringer i konsentrasjon av uønskede grunnstoff i artene sammenliknet med andre lokaliteter. Siden det er vist størst forskjeller i mengde uønskede grunnstoff i hyse, egnar hyse seg godt som bioindikator for tungmetaller ved overvåking av fremtidig

deponering. Undersøkelsene konkluderer med at hyse er godt innenfor gjeldende grenseverdier for matfisk. Når det kommer til grenseverdier, er det viktig å skille mellom tungmetaller i fiskens lever og i fiskens muskulatur. En vesentlig større andel av tungmetaller tas opp i fiskens lever. Mattilsynet har på generelt grunnlag anbefalt å ikke spise lever fra kystfisk, og det er derfor heller ikke anbefalt å spise fiskelever fra Repparfjorden.

Nussir ASA har tillatelse etter forurensningsloven § 11 til deponering av avgangsmasser i Repparfjorden. Tillatelsen innebærer streng miljøovervåking både før, under og etter deponeringen. Miljødirektoratet har satt strenge krav til deponeringen, og pålagt Nussir ASA å levere overvåkningsprogram og gjennomføre grunnlagsundersøkelser før oppstart av deponering. Hyse er aktuell som bioindikator i det foreslåtte grunnlagsprogrammet som Nussir skal gjennomføre i 2026/2027.

Miljødirektoratet er opptatt av å sette overvåkningsvilkår som er i henhold til oppdatert forskning og vil gi best mulig grunnlag for overvåking. Miljødirektoratet vurderer fortløpende om resultater fra ny forskning bør implementeres i deres tillatelser.

SPØRSMÅL NR. 1901

Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 16. mars 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Vil barne- og familieministeren, på bakgrunn av kartleggingen som viser at staten over flere tiår finansierte norske misjonsskoler i utlandet hvor barn bodde på internat uten dokumentert tilsyn med omsorgssituasjonen, erkjenne at staten har et medansvar for den omsorgssvikten som har kommet frem, og hvilke konkrete tiltak vil regjeringen ta for å bidra til anerkjennelse, oppfølging og hjelp til tidligere misjonærbarn?

BEGRUNNELSE:

I mer enn 60 år har norske misjonsorganisasjoner drevet skoler i utlandet hvor mange av elevene bodde på internat, ofte langt borte fra foreldrene sine. De siste årene har stadig flere tidligere misjonærbarn stått frem og fortalt om alvorlig omsorgssvikt, overgrep og manglende oppfølging under oppveksten på disse internatene.

Etter at saken ble løftet i Stortinget bestilte daværende barne- og familieminister Kjersti Toppe en kartlegging av statens rolle overfor disse skolene. Kartleggingen viser blant annet at staten gjennom flere tiår har gitt økonomisk støtte til skolene, inkludert ordninger knyttet til innlosjering av elever. Samtidig finnes det så godt som ikke dokumentasjon på statlig tilsyn med internatene hvor barna faktisk bodde. Kartleggingen viser også at det er sannsynlig at statlige midler har bidratt til å finansiere deler av internatdriften.

Resultatet er at tusenvis av norske barn over flere tiår levde store deler av oppveksten på internat i utlandet uten reelt offentlig tilsyn med omsorgssituasjonen.

Misjonsorganisasjonene har i dag erkjent at det forekom omsorgssvikt og har etablert ordninger for oppreisning. Samtidig er det i stor grad tidligere misjonærbarn selv som har organisert arbeidet med støtte, doku-

mentasjon og oppfølging gjennom støttegruppen Sendt Bort.

Det anslås at det finnes mellom 8 000 og 10 000 tidligere misjonærbarn i Norge i dag, og mange lever fortsatt med alvorlige ettervirkninger av oppveksten. Samtidig opplever mange nå stor usikkerhet knyttet til hvordan arbeidet videre skal sikres og hvem som tar ansvar.

Mange av de berørte opplever derfor at de fortsatt står alene med konsekvensene av en ordning som både misjonsorganisasjoner og norske myndigheter bidro til å etablere og opprettholde.

På denne bakgrunnen er det naturlig å spørre hvordan regjeringen vil følge opp det statlige ansvaret som kartleggingen reiser spørsmål om, og hvordan myndighetene vil bidra til at tidligere misjonærbarn får en verdig oppfølging etter den uretten de har vært utsatt for.

Svar:

Det er svært alvorlig at mange misjonærbarn opplevde omsorgssvikt, overgrep og dårlig oppfølging på internatskoler mens foreldrene arbeidet i misjon. Det står respekt av dem som har stått fram og fortalt om sin vanskelige oppvekst, og jeg vil berømme det enestående arbeidet organisasjonen Sendt bort har gjort for å bidra til kunnskap om misjonærbarnas situasjon og for å få på plass avtaler om handlingsplaner med misjonsorganisasjonene og økonomisk oppreisning fra disse.

Flere misjonærbarn har hatt svært vanskelige opplevelser. Jeg er lei meg for omsorgssvikten som har kommet fram. Like fullt må spørsmålet om et eventuelt med-

ansvar vurderes opp mot de lover og regler som gjaldt på tiden dette skjedde.

Kunnskapsministeren har tidligere, i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1041 den 12. januar 2026, redegjort for kartlegginger av statens rolle knyttet til internatskoler drevet av misjonsorganisasjoner i utlandet. Kunnskapsministeren understreket i sitt svar at selv om skolene har vært offentlig godkjente og mottatt statlig tilskudd, er det den enkelte skole og dens eiere som har vært ansvarlig for forholdene både ved skolene og de tidligere internatene.

Jeg har videre vurdert om staten har et ansvar med utgangspunkt i barnevernsloven. Tidligere Lov om barneverntjenester av 1992, § 1-2, slo fast at lovens bestemmelser og tiltak gjaldt for alle som oppholdt seg i riket. Siden barnevernsloven var begrenset til å gjelde barn som oppholdt seg i riket, er vår vurdering at staten etter barnevernsloven ikke hadde juridisk ansvar for barn som bodde på misjonsskoler i utlandet.

Det er riktig og viktig at flere misjonsorganisasjoner de siste årene gjennom dialog med Sendt bort har etablert handlingsplaner for oppfølging og oppreisning av misjonsbarna. I likhet med kunnskapsministeren forventer jeg at misjonsorganisasjonene fortsetter dialogen med Sendt bort og bidrar til at misjonærbarn som har fått belastninger etter en oppvekst på internater i utlandet, følges opp videre. Jeg forventer også at misjonsorganisasjonene aktivt følger opp de de tiltakene og avtalene som er inngått i samarbeid med Sendt bort, slik at tidligere misjonærbarn får et reelt og tilgjengelig tilbud om helsehjelp, oppreisning og anerkjennelse.

SPØRSMÅL NR. 1902

Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølberg

Besvart 16. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det veiprosjekter de siste 20 årene som hadde et budsjett på mer enn 500 mill. 2026 kr som er bygd helt uten bompenger, og hvorfor ble disse i så fall ikke bompengefinansiert?

Svar:

Hovedformålet med bompengefinansiering er å finansiere planlegging og bygging av offentlig vei for å få til en raskere utbygging av veiinfrastruktur. I tillegg kan bompengene på visse vilkår brukes til investeringer i faste anlegg for kollektivtransport på jernbane, inkludert trikk og tunnelbane. Som en del av en plan for et helhetlig og samordnet transportsystem i et byområde kan bompeng-

gene brukes til tiltak for å drifte kollektivtransport og bidra til utbygging av gang- og sykkelvei.

Alle forslag om bompengefinansiering av utbygging av offentlig vei forutsetter lokalpolitisk ønske og tilslutning fra berørte kommuner og fylkeskommuner.

Statens vegvesen har historisk sett hatt en omfattende portefølje av store prosjekter i gjennomføringsfasen. I årsrapporten til Statens vegvesen rapporteres det på prosjekter som Stortinget har fastsatt kostnadsramme for. Terskelverdien for når en kostnadsramme for veiprojekter skal legges frem for Stortinget, ble hevet fra 500 mill. kr til 1 000 mill. kr ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022. I årsrapporten for 2024 var det 38 prosjekter med kostnadsramme i gjennomføringsfasen, dvs. prosjekter i anleggsfase og åpnete prosjekter der endelig sluttoppgjør ikke er gjennomført. Av de 38 prosjektene er 17 prosjekter forutsatt 100 pst. finansiert med statlige midler. Dette utgjør om lag 45 pst. av prosjektene i gjen-

nomføringsfase. En oversikt over hvilke prosjekter dette gjelder er lagt ved under.

Når det gjelder Nye Veier AS sine utbyggingsprosjekter så er alle påbegynte og ferdige strekninger delvis bompengefinansierte, med unntak av E6 Kvæangsfjellet. Heller ikke utbedringsstrekningene rv. 13 Skare-Voss og E136 Dombås-Vestnes er finansiert med bompenger.

Normalt sett er det beregnet trafikkmengde når prosjektene åpner for trafikk som tilsier om det er mulig med bompengefinansiering. I tillegg må det, som nevnt over, foreligge et lokalpolitisk ønske og tilslutning til et forslag om bompengefinansiering. Er trafikkgrunnlaget for lavt, blir finansieringsgrunnlaget også begrenset. Derfor er det slik at de prosjektene i Statens vegvesens portefølje som bygges på de deler av riksveinettet med lav trafikk normalt forutsettes finansiert 100 pst. med statlige midler.

Prosjekter forutsatt 100 pst. statlig finansiering

Prosjekter i anleggsfase
Ring 1 RKV Hammersborgtunnelen *
Rv. 555 Damsgård- / Nygårdstunnelen *
E39 Betna-Vinjeøra-Stormyra
Rv. 13 Lovraeidet - Rødsliane
E16 Lærdalstunnelen *
E8 Sørbotn-Laukslett
E6 Megården-Sommerset
E45 Kløfta
Åpnet for trafikk, men sluttoppgjør gjenstår
E39 Sykkeltamvegen, Sørmarka - Smeaheia
E39 Myrmel - Lunde
E134 Haukelitunnelen, Vågslid og Svandalsflonatunnelene *
Rv. 5 Kjøsnesfjorden
E16 Gudvanga-/ Flenjatunnelen *
E16 Arnanipa-, Sætre-, Bjørkhaugtunnelen *
E16 Dalevåg, Dalseid, Trollkone, Hernes, Hyving *
E6/Rv. 827 Bognes - Skarberget og Drag - Kjøpsvik - utbedring av ferjekaier
E105 Hesseng-Elvenes, parsell 1

*Tunnelutbedringstiltak som ikke er aktuelle å delfinansiere med bompenger

SPØRSMÅL NR. 1903**Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 16. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil statsråden foreta et tilsyn av saksbehandlingsspraksisen i Harstad kommune knyttet til behandling av byggesaker, og vil statsråden vurdere hvilke statlige virkemidler som kan tas i bruk for å sikre at kommunen overholder lovpålagte frister, slik at viktige prosjekter ikke forsinkes eller stanses som følge av manglende kommunal saksbehandling innen lovpålagte frister?

BEGRUNNELSE:

Effektiv kommunal saksbehandling er avgjørende for å sikre fremdrift i byggesaker, herunder boligprosjekter. Sistnevnte er viktig for å nå de nasjonale målene om økt boligbygging, særlig i distriktene.

Plan- og bygningsloven stiller klare krav til saksbehandlingsfrister for å sikre forutsigbarhet både for innbyggere og næringsliv. Når slike frister ikke overholdes, skaper det uforutsigbarhet, økonomisk risiko og i verste fall stopp i prosjekter som er viktige for lokal utvikling og bosetting.

Harstad kommune har over lang tid hatt hundrevis av ubehandlede byggesaker liggende. Flere av disse har ligget på vent lenge etter utløpt frist. Enkelte av sakene er omtalt i media, der blant annet en reguleringssak fortsatt står ubehandlet over 13 måneder etter fristens utløp. Dette eksemplet illustrerer en praksis hos Harstad kommune som er uforenlig med lovens intensjoner. At entreprenøren ikke får svar hverken på henvendelser til kommunen, forsterker følelsen av handlingslammelse.

Dersom kommuner ikke har kapasitet eller prioriterer saksbehandlingen feil, får dette direkte konsekvenser for boligtilbudet, for regionale bygg- og anleggsaktører og for måloppnåelsen i statens politikk. Det er derfor nødvendig at statsråden vurderer hvilke statlige virkemidler som finnes, og eventuelt må utvikles, for å sikre at lovpålagte frister faktisk overholdes og at viktige boligprosjekter ikke stopper opp som følge av kommunal svikt.

Svar:

Myndigheten til å behandle og avgjøre byggesaker etter plan- og bygningsloven er lagt til kommunen, og det er ikke etablert noe statlig tilsyn som kan kontrollere at plan- og bygningsloven følges i den enkelte kommune. Jeg kan derfor ikke føre tilsyn. Plan- og bygningsloven inneholder imidlertid allerede regler som skal bidra til at kom-

munene overholder lovpålagte saksbehandlingsfrister i byggesaker. Utgangspunktet er at dersom fristen overskrides, skal byggesaksgebyret reduseres med 25 prosent for hver påbegynt uke etter fristens utløp. Dette skal bidra til at sakene behandles innen fristen. Jeg legger til grunn at Harstad kommune sørger for at saksbehandlingen er på et forsvarlig nivå og følger opp sine lovpålagte oppgaver.

Jeg er opptatt av å ta ned tiden i plan- og byggesaker. Høsten 2025 hadde vi på høring to forslag for å effektivisere byggesaksbehandlingen. Dette gjaldt endringer i reglene om beregning av tidsfrister og kravene til søknadsdokumentasjon. Endringene skal bidra til at reglene om gebyrreduksjon bli et enda mer effektivt virkemiddel for å bidra til at saksbehandlingsfristene overholdes i kommunene, i tillegg til at det blir mer forutsigbart for søkere. Disse forslagene arbeider vi nå videre med, med sikte på å fremme en lovproposisjon for Stortinget. I tillegg arbeider vi med å gjøre plan- og byggesaksprosessene digitale. Økt digitalisering, sammen med forenkling og tydeliggjøring av regelverket, er viktige tiltak for å gjøre byggesaksbehandlingen mer forutsigbar og effektiv.

Plan- og bygningsloven inneholder enkelte frister for behandlingen av plansaker, men det er i stor grad opp til kommunen å styre fremdriften i planprosessen. I motsetning til byggesaker er det ikke knyttet rettsvirkninger til fristoverskridelser i plansaker. Plansaker er ofte komplekse, og det kan få uheldige konsekvenser å knytte automatiske rettsvirkninger til fristbrudd. Kommunene må ha tid til å foreta en forsvarlig og grundig saksbehandling, og det er et viktig prinsipp at planer vedtas av folkevalgte organer. En automatisk rettsvirkning ved fristbrudd vil kunne svekke det kommunale selvstyret og gjøre det vanskeligere å sikre at nasjonale og regionale interesser blir ivaretatt i planbehandlingen. Spørsmålet om å knytte rettsvirkninger til fristoverskridelser i plansaker ble også vurdert i forbindelse med Ot.prp. nr. 113 (2001–2002), men ble ikke fulgt opp, og jeg mener heller ikke at dette er et hensiktsmessig virkemiddel.

Etter mitt syn er det mer hensiktsmessig å arbeide med tiltak som legger til rette for mer effektive planprosesser, blant annet gjennom bedre rammebetingelser og økt digitalisering av planarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1904**Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 16. mars 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at beslaglagte dokumenter fra Terje Rød-Larsens kjellerbod blir overlevert sin rettmessige eier, og hva gjøres for å forhindre at øvrige dokumenter i kjellerboden, som kan tilhøre Utenriksdepartementet, kommer på avveie?

BEGRUNNELSE:

Det vises til et brev datert 06.03.2026 fra Økokrim til Utenriksdepartementet, der Økokrim underretter departementet om funn av en betydelig mengde dokumenter, som Økokrim vurderer tilhører Utenriksdepartementet. Dokumentene det er snakk om er funnet av Økokrim som følge av ransakingen av Mona Juul og Terje Rød-Larsens felles bolig i Oslo. I brevet skriver Økokrim at dokumentene blant annet inneholder kommunikasjon mellom høytstående personer i utenrikstjenesten og politikere som omhandler forhandlingene av Oslo-avtalen, samt dokumenter som omhandler oppfølgingen av fredsprosessen utover 1994.

Økokrim skriver også i brevet at:

«[...] Mengden av dokumenter i bod var omfattende og Økokrim fant det ikke relevant for vår etterforskning å beslaglegge alt. En kan ikke utelukke at det fortsatt finnes dokumenter igjen i siktedes kjellerbod som relaterer seg til fredsprosessen».

Svar:

Utenriksdepartementet og Nasjonalarkivet fikk lørdag 14. mars tilgang til Terje Rød-Larsen og Mona Juuls kjellerbod. De to virksomhetene samarbeidet om å hente fem esker med dokumenter, som nå oppbevares i Utenriksdepartementet.

Utenriksdepartementet ser frem til å motta dokumentene som er beslaglagt av Økokrim. Økokrim har opplyst at de behøver noe tid til nødvendig skanning av dokumenter, før disse kan overleveres til Utenriksdepartementet. Det er avtalt med Økokrim at overlevering vil skje etter at Utenriksdepartementet 26. mars har flyttet til nytt regjeringskvartal.

Jeg er opptatt av at UDs arkiver skal inneholde alle arkivverdige dokumenter. UD vil, i forståelse med Nasjonalarkivet, gjennomgå alle dokumentene som er hentet fra kjellerboden, for å identifisere hvilke dokumenter som etter departementets syn hører hjemme i UDs arkiver.

Utenriksdepartementet har opprettet dialog med Nasjonal sikkerhetsmyndighet med tanke på blant annet plikten til å rapportere avvik knyttet til skjermingsverdig ugradert informasjon og gradert informasjon. Dette følges opp i henhold til lovpålagte krav.

Det er positivt at alle parter har et felles mål om at dokumenter knyttet til Oslo-prosessen kommer inn i statens arkiver.

SPØRSMÅL NR. 1905**Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag****Besvart 17. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Foreligger det begrensninger i offentlige myndigheters plikt til å melde feil og avvik til Det sentrale folkeregisteret (DSF) når de i sitt arbeid blir kjent med opplysninger som avviker fra registrerte data, eller omfat-

ter meldeplikten alle avvik som fremstår som sannsynlige feil i DSF?

BEGRUNNELSE:

En stor gruppe asylsøkere og tidligere asylsøkere har i en årrekke arbeidet lovlig i Norge uten å få informas-

jon om muligheten for medlemskap i folketrygden. Dette har ført til omfattende feil i trygdeavgift, pensjonsopptjening og skattehåndtering. Organisasjonen Limbogate anslår at rundt 3 000 personer er berørt.

Feilene har vært kjent for myndighetene i lang tid, men offentligheten og de fleste berørte er fortsatt uvitende. Veiledningsplikten etter forvaltningsloven og statens etiske retningslinjer er ikke ivaretatt. Det fremstår som om de store feilene ikke engang er kommunisert internt i etatene.

Asylsøkere skal melde adresseendringer til politiet, ikke direkte til folkeregisteret. Selv om de har adgang til å melde frivillig til DSF, er praktiske hindringer som lav kompetanse, språk, manglende ID og manglende digital tilgang effektive hindre. Offentlige etater som UDI, politiet, NAV og Skatteetaten har derimot full tilgang til DSF og oppdager ofte avvik, men det er uklart om og hvordan den generelle plikten til å melde avvik tilbake til DSF etterlevs. Dersom de forlater landet overføres meldeplikten fra det offentlige til den enkelte. PU og IOM bistår vanligvis ved slike utreiser og bærer dermed både veiledningsplikten overfor asylsøkeren og meldeplikten til DSF.

Mangelfull kvalitet i folkeregisteret bidrar til at mange fortsatt ikke nås med informasjon. Bank og forsikringsbransjen beskriver store utfordringer med å finne riktige adresser for rettighetshavere som har flyttet.

Dette reiser spørsmål om hvordan offentlige myndigheters generelle meldeplikt etter folkeregisterlovens § 7-1 første ledd annet punktum praktiseres.

Svar:

Spørsmålet er oversendt meg fra Justis- og beredskapsministeren.

Representanten trekker i begrunnelsen frem flere forhold som har vært tema i tidligere skriftlige spørsmål fra Stortinget. Jeg viser til blant annet Dokument nr. 15:2378 (2023–2024), Dokument nr. 15:2131 (2022–2023), Dokument nr. 15:1134 (2022–2023), Dokument nr. 15:1071 (2022–2023), Dokument nr. 15:957 (2021–2022) og Dokument nr. 15:2447 (2019–2020) som alle gjelder spørsmål om folketrygden og trygdeavgift. Jeg svarer her på det dette spørsmålet gjelder – offentlige myndigheter og virksomheters meldeplikt til Folkeregisteret.

Folkeregisterloven § 7-1 første ledd første punktum fastsetter en plikt for offentlige myndigheter og virksomheter til å gi de meldinger og opplysninger som er nødvendige for registerføringen. Regelen omfatter meldinger og opplysninger den offentlige myndighet eller virksomhet selv har ansvaret for. Etter annet punktum gjelder samme plikt «når de i sitt arbeid blir kjent med opplysninger som avviker fra det som er registrert i Folkeregisteret». Plikten etter annet punktum forutsetter at den aktuelle myndigheten har positiv kunnskap om at det foreligger avvik fra det som er registrert.

Personer som søker asyl blir ikke registrert som bosatt i Folkeregisteret før de eventuelt får innvilget opphold. De blir derfor ikke registrert med en bostedsadresse i Folkeregisteret, men tildeles et d-nummer og registreres med en oppholdsadresse. Adressen oppdateres i Folkeregisteret når folkeregistermyndigheten (Skatteetaten) mottar informasjon om dette. Personen kan selv melde fra til Skatteetaten på norsk, engelsk eller på andre språk. Har en asylsøker meldt fra om adresseendring til politiet eller UDI, skal disse melde fra til Folkeregisteret dersom de er kjent med at endringen avviker fra det som er registrert i Folkeregisteret.

SPØRSMÅL NR. 1906

Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 17. mars 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Stortinget har gjennom vedtak 382 (2021–2022) og vedtak 563 (2024–2025) fattet tydelige vedtak om å styrke dyrevelferden i svineføringen gjennom strengere krav til areal, mykt underlag og miljøberikelse, men disse er ikke

fulgt opp. Dette er uheldig både for dyrevelferden og for næringens økonomi.

Hva er status for oppfølging av vedtakene, og hvordan vil statsråden sikre at vedtakene faktisk gjennomføres?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har ved to anledninger fattet tydelige vedtak om å styrke dyrevelferden i svinenæringen.

I behandlingen av Dokument 8:25 S (2021–2022), jf. Innst. 130 S (2021–2022), fattet Stortinget vedtak 382, hvor regjeringen ble bedt om å se på insentiver som vil øke dyrevelferden i svinenæringen, særlig når det gjelder areal, underlag og miljøberikelse, samt stille strengere krav til dyrevelferd ved oppgraderinger av driftsbygninger eller nybygg. I næringskomiteens innstilling ble det presisert at skjerping av regelverket på enkelte områder var riktig og nødvendig allerede da, uavhengig av den varslede dyrevelferdsmeldingen.

Videre vedtok Stortinget i behandlingen av Meld. St. 8 (2024–2025), jf. Innst. 200 S (2024–2025), vedtak 563, hvor regjeringen ble bedt om snarest å gjennomgå og endre forskrift om hold av svin for å øke dyrevelferden. Formålet var å innføre økte krav til areal, krav om mykt underlag og bedre miljøberikelse, samt strengere krav ved oppgraderinger og nybygg.

I Landbruks- og matdepartementets bestilling av 20. juni 2025 til Mattilsynet om utarbeidelse av utkast til endringer i forskrift om hold av svin, er imidlertid ikke disse vedtakene fulgt opp. Bestillingen omtaler kun arealøkning i fødebinger ved oppgradering og nybygg (vedtak 564) samt forbud mot fiksering i fødebinger (vedtak 565), men ikke de bredere føringene om areal, mykt underlag og miljøberikelse.

Samtidig viser fagmiljøer, blant annet ved NMBU, til at dagens forskrift om hold av svin er faglig utdatert, og at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til å styrke regelverket. Forskingen peker på behov for økt areal, mykt underlag, mer miljøberikelse og mer fleksible og varierte oppstallingsmiljøer, som for eksempel tallefjøs.

Mange svineprodusenter står nå foran større investeringer og oppgraderinger av driftsbygninger. Dersom minstekravene ikke oppdateres i tråd med oppdatert kunnskap og Stortingets vedtak, risikerer man at det investeres i løsninger som senere må bygges om for å tilfredsstille strengere krav. Det vil være uheldig både for dyrevelferden og for næringens økonomi.

Svar:

Dyrevelferd er et viktig tema som jeg tar på stort alvor. Regjeringen har lagt fram en dyrevelferdsmelding der vi tok en grundig gjennomgang av alt dyrehold og dyrevelferd i Norge, og det jobbes nå med å følge opp tiltakene i meldingen.

Når vi nå jobber med å gjennomføre tiltakene i dyrevelferdsmeldingen, er det vesentlig å skille mellom problemområder som skyldes brudd på eksisterende regelverk, og områder der regelverket bør utvikles videre.

Sett i internasjonal sammenheng er det norske regelverket strengt. I Norge har all gris krav om tilgang på miljøberikelser, rotmateriale og tett liggeunderlag med strø. Våre krav har ført til at den norske svinenæringen har måttet utvikle løsninger som er vesentlig annerledes enn de store svineproduksjonslandene i EU. Der er det vanlig at svin i konvensjonell produksjon halekuperes og holdes på fullspaltegulv uten strø og med ubetydelig tilgang til rotmateriale. Praksis i disse landene er også at purkene står fiksert på minimumsareal med fullspalte i fødebingen, mange uten redebyggingsmateriale.

Mattilsynets nasjonale tilsynskampanje for svin (2021–2022), viste at det er fullt mulig å drive med god dyrevelferd innenfor regelverket og dagens rammer i Norge. Selv om regelbrudd forekom hos mange produsenter, så var det om lag 10% som presterte vesentlig for dårlig. Velferdsgevinsten ved å løfte disse er derfor stor. Regelverksbruddene handlet i hovedsak om strø og rotmateriale, samt behandling av syke og skadde dyr. Dette er det fullt mulig å gjøre noe med, uten større endringer av driftsform eller bygninger. Næringa samarbeider med myndighetene, og det jobbes hardt med å løfte dyrevelferden i hele svinenæringa.

Bygg til gris er svært kapitalkrevende, og areal er et av de mest kostnadsdrivende dyrevelferdstiltakene. Dette ble grundig utredet i forbindelse med dyrevelferdsmeldingen. Vektingen vil hele tiden være hvor raskt vi kan innføre strengere krav, sett opp mot hvor mange produsenter vi mister på veien. Det er kjøtt fra produksjoner med vesentlig dårligere velferdskrav som vil overta markedet hvis våre produsenter gir opp.

Jeg vil understreke at i enhver produksjon finnes det potensial for utvikling av driftssystemene der dyrene gis tilgang til mer variert miljø, med mål om økt trivsel og mulighet for mer utøvelse av naturlig atferd. Vi må imidlertid prioritere smart og velge løsninger som treffer premissene vi ønsker å oppnå. Økt plass og flere miljøberikelser er to forhold som kan forbedre dyrevelferden hos nær sagt alle husdyr. Større areal er ikke tilstrekkelig alene. Kvaliteten på arealet er viktig for effekten. Fleksible bygningsløsninger kan gjøre produksjonssystemene mer funksjonelle og bedre tilpasset dyrenes behov. I Norge har kravet om løsdrift i fødebinger medført at de aller fleste fødebingene allerede har større areal enn minimumskravet.

Et av de første tiltakene vi har fulgt opp fra meldingen, vil innebære at også resten av smågrisprodusentene legger om til i en produksjonsform med moderne fødebinger med større areal og uten fikseringsinnredninger. Samtidig jobber vi nå med å utrede hvilket nivå av velferdsforbedringer som er praktisk, økonomisk og formålstjenlig i slaktegrisproduksjonen. På lengre sikt er ambisjonen å utvikle fremtidens driftssystemer der både areal og kvaliteten på areal fører til økt trivsel og velferd for gris, slik vi har beskrevet i dyrevelferdsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 1907**Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag****Besvart 17. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvilke tiltak kan myndighetene gjennomføre for å dempe eller kompensere for økende leiepriser på henholdsvis kort og mellomlang sikt, og vurderer regjeringen å evt. gjennomføre noen av disse tiltakene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Eiendom Norges statistikk økte leieprisene i norske byer med 5,4 prosent i 2025, og den gjennomsnittlige leieprisen for leiligheter i Oslo på Finn.no er nå nesten 20 000 kroner i måneden. En fersk rapport fra Samfunnsøkonomisk analyse, omtalt i Dagens Næringsliv 8. mars, viser at profesjonelle utleierye solgte nesten 5000 leieboliger i fjerde kvartal i fjor, og nedsalget i Oslo tiltok. Det er positivt at det blir flere boliger tilgjengelig for boligkjøpere, men utviklingen kan også føre til at leieprisene øker ytterligere. Regjeringen har kommunisert at sin strategi mot økende leie- og boligpriser er å sørge for at igangsettelse av nye boliger øker. Jeg ønsker informasjon om hvilke andre tiltak myndighetene har til rådighet i verktøykassen sin for å dempe leieprisveksten eller kompensere leietakere for økte kostnader på kort og mellomlang sikt, samt om regjeringen vurderer å gjennomføre noen av disse eventuelle tiltakene.

Svar:

Regjeringen følger utviklingen i leiemarkedet tett, og vurderer kontinuerlig behov for tiltak og justering av virkemidler. Som representanten viser til, økte leieprisene i de største byene i 2025, og nedslag av utleieboliger blant profesjonelle utleierye bidrar til usikkerhet om den videre prisutviklingen. Økte bokostnader og leiepriser gjør at mange opplever boutgiftene som krevende å håndtere. Jeg deler bekymringen for økte boutgifter for husholdninger som leier, og regjeringen jobber bredt med tiltak for et trygt, forutsigbart og velfungerende leiemarked.

Regjeringen har et ambisiøst mål om igangsetting av 130 000 nye boliger innen 2030. Dette er høyt prioritert og forankret i regjeringens plan for Norge. Økt boligbygging vil bidra til å lette trykket i leiemarkedet. Flere boliger, både til leie og til eie, vil kunne bidra til å dempe konkurransen om leieboliger, og kan dermed ha en positiv effekt på leieprisutviklingen. Regjeringen tar en rekke grep for å nå målet om igangsetting av 130 000 nye boliger. Vi har blant annet satt i gang arbeid med forenkling

og digitalisering byggt teknisk forskrift og lov- og forskrifts- endringer som skal bidra til færre byggesøknader med mangler og mer forutsigbar tidsfristberegning. I tillegg ser vi på hvordan produktiviteten i byggenæringen kan øke og byggekostnadene gå ned.

Det skal være trygt og forutsigbart å leie bolig. I Meld. St. 13 (2023-2024) Bustadmeldinga Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet er leiemarkedet ett av fire innsatsområder. Meldingen introduserer en fornyet leiemarkedspolitikk med mål om å blant annet sikre trygge og stabile leieforhold og et tilstrekkelig utleietilbud. Et velfungerende leiemarked krever helhetlig og langsiktig innsats som ser på både tilbudssiden og etterspørselssiden. Som en del av innsatsen for leiemarkedet lanserte regjeringen i 2025 fem hovedgrep for leiemarkedet. De fem hovedgrepene samler den strategiske innsatsen som allerede gjøres for et trygt og forutsigbart leiemarked, også med tanke på håndterbare leiepriser og botrygghet for leiere.

De fem hovedgrepene er:

1. Vi styrker botryggheten og bidrar til at folk har råd til husleien - Vi gjør endringer i husleieloven for å styrke leierens botrygghet. Vi vil blant annet øke minstetiden for tidsbestemte leieavtaler, samt avvike bindingstid slik at leieren lettere kan komme seg ut av et leieforhold ved behov. Vi vil også stille minimumskrav til leieboligers tilstand, fjerne muligheten til å ta "som den er"-forbehold i leieavtalen og forlenge leierens reklamasjonsfrist. Vi styrker tilbudet og sikrer fleksibilitet for utleierye ved å gjøre det trygt og forutsigbart å leie ut og vi satser på boligbygging. Bostøtten er et viktig virkemiddel for husholdninger med lav inntekt og høye boutgifter. Ni av ti bostøttemottakere leier boligen de bor i. Regjeringen har nå satt ned et utvalg som skal se på bostøttens rolle og formål.
2. Vi styrker tilbudet og sikrer fleksibiliteten for utleierye - Det har aldri blitt bygget flere studentboliger, 2 366 studentboliger sto ferdig i 2025. Fra 1. juli 2025 kan kommuner nå sette av spesifikke arealer til studentboliger i arealplanene sine. Siden vi overtok i 2021 har vi økt Husbankens låneramme med 15 milliarder kroner, til 34 milliarder kroner i 2026. Vi jobber med flere tiltak knyttet til korttidsutleie.
3. Vi styrker håndhevingen av husleieloven og demper konflikter - Vi styrker Husleietvistutvalget og Leieboerforeningen, og bidrar til økt kapasitet i rådgivning og informasjon. Husleietvistutvalget og Husbanken

er slått sammen for å samle og styrke virkemidlene på leiemarkedet.

4. Vi prioriterer arbeidet mot bostedsløshet - Vi prioriterer utvikling og utprøving av nye boligløsninger for bostedsløse og andre utsatte grupper på boligmarkedet gjennom målrettede tiltak. Husbanken følger utviklingen for utsatte grupper på boligmarkedet tett og skal i 2026 kartlegge bruk, tilbud og erfaringer med botilbudet til ROP-gruppen. Vi gjør det også enklere å søke om

og tildele kommunal bolig gjennom Kobo og vi gjør den boligsosiale loven bedre kjent blant kommuner.

5. Vi styrker innsatsen for dem som ønsker å gå fra å leie til å eie – Startlån prioriteres høyest innenfor Husbankens låneramme. Vi har økt lånerammen og vi gjør det enklere å kjøpe bolig.

Mer informasjon om regjeringens fem grep for leiemarkedet finnes her: [Leiemarkedet - regjeringen.no](https://www.leiemarkedet-regjeringen.no)

SPØRSMÅL NR. 1908

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Rem

Besvart 17. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Stortinget ba for snart fire uker siden om å stanse pågående anbudsprosesser for private rehabiliteringstjenester i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge. Avtalene er forlenget til oktober 2026, men foretakene har ennå ikke mottatt styringssignal fra departementet.

Vil ministeren bekrefte om og når ministeren vil gi klare styringssignaler til de regionale helseforetakene, og hvilke tiltak ministeren vil iverksette for å sikre pasienttilbud, ansatte og fagmiljø i overgangsperioden?

BEGRUNNELSE:

Stortingets vedtak skapte håp om å stoppe nedlegging og de pågående anbudsprosessene. Likevel er situasjonen fortsatt uavklart. Avtalene med private rehabiliteringsinstitusjoner er midlertidig forlenget til oktober 2026, men regionale helseforetak har ennå ikke fått tydelige styringssignaler fra departementet. Dette skaper stor usikkerhet.

Konsekvensene er konkrete:

Pasienter kan få avbrudd eller forsinkelser i rehabiliteringstilbudet.

Ansatte blir urolige og søker andre jobber, noe som svekker fagmiljøene.

Planlegging og kapasitet i helsetjenesten blir vanskelig når beslutninger uteblir.

Ber om at ministeren svarer konkret på:

Om ministeren vil sende klare, skriftlige styringssignaler til Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge.

Når disse styringssignalene vil bli sendt (gjørne med dato eller uke).

Hvilke midlertidige og varige tiltak departementet vil iverksette for å sikre pasientbehandling, beholde ansatte og bevare faglig kompetanse i overgangsperioden.

Rask avklaring er nødvendig for å trygge pasienttilbudet og sikre forutsigbarhet for tilbydere, ansatte og regionale helseforetak.

Svar:

Jeg viser til debatten i Stortinget om det aktuelle anmodningsvedtaket, og til mitt brev sendt til helse- og omsorgskomiteen før votingen i saken. Her orienterte jeg om de potensielle konsekvensene av å annullere rehabiliteringsanskaffelsene i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge. Brevet kan leses her:

Annultering av rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge - [regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Regjeringen vurderer nå nærmere hvordan vi skal følge opp Stortingets vedtak.

Det er Helse Sør-Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF som har ansvaret for å tilby forsvarlige helsetjenester i sin region, også i dette tilfellet. De har orientert departementet om at de foreløpig følger opp sine avtaleparter, slik at de sørger for at alle pasienter får den nødvendige behandlingen de skal ha.

SPØRSMÅL NR. 1909**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 27. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil statsråden foreslå tiltak som gjør det lettere å transformere næringsbygg til bolig?

BEGRUNNELSE:

Norge har et betydelig boligbehov, samtidig som mange nærings- og kommunale bygg står tomme. I Oslo alene står 163 kommunale bygg ubrukt, tilsvarende over 130 000 m². Transformasjon av eksisterende bygg kan gi rask boligtilførsel, kortere byggetid og lavere kostnader enn nybygg. Likevel behandles ombyggingssaker i stor grad som nybygg, med reguleringsprosesser som ofte tar fem år eller mer. Dette forsinker prosjekter som kan gi flere tusen boliger raskt inn i markedet. Det er derfor behov for tiltak som forenkler og forkorter prosessene, og for å innføre et eget hurtigspor for ombygging til bolig.

Svar:

Jeg er enig med representanten Bengt Rune Strifeldt i at bruksendring av eksisterende næringsbygg til boligformål i noen tilfeller kan gi rask tilvekst av nye boliger. Kommunene bør derfor benytte seg av denne muligheten der det ligger til rette for det.

Det vil i mange tilfeller være mulig å endre arealformål fra næring til bolig gjennom en forenklet planprosess. Jeg tror derfor ikke reglene om endring av reguleringsplaner er det største hinderet for bruksendring fra næring til bolig. Dersom det imidlertid må lages ny plan, vil det ta lenger tid.

Det er i mange tilfeller ikke mulig å omdanne næringsbygg til boliger uten en mer grundig prosess. En bygning som skal brukes som bolig må oppfylle en del krav for å ivareta hensyn til sikkerhet, helse, miljø og bokvalitet.

I 2023 ble det innført endringer i plan- og bygningssloven for å oppnå mer effektiv utnyttelse av bygningssmassen. En viktig forutsetning for å nå målet er at flere kommuner og bygningseiere tar i bruk det økte handlingsrommet i regelverket. For eksempel kan kommunen gi helt eller delvis unntak fra tekniske krav dersom det vurderes som forsvarlig ut fra sikkerhet, helse og miljø. Unntaksmuligheten gir kommuner større mulighet til å løse utfordringer knyttet til tomme lokaler, og bygningseiere større fleksibilitet og insentiver til å oppgradere og gjenbruke bygningssmassen. Et prioritert innsatsområde

for Direktoratet for byggkvalitet er å veilede kommuner og utbyggere om hvordan regelverket skal forstås og praktiseres.

Regjeringen har som kjent et mål i plan for Norge om å legge til rette for bygging av 130 000 nye boliger innen 2030. Det innebærer at regjeringen vil fornye boligpolitikken og gjennom planen forsterke arbeidet på tvers av departements- og sektorgrenser. Vi har allerede satt i gang en rekke tiltak som skal bidra til raskere og enklere byggesaksbehandling. Mer digitalisering av plan- og byggesaksprosesser, samt forenkling og tydeliggjøring av regelverk er viktige tiltak i arbeidet. For å effektivisere byggesaksbehandlingen har vi nylig hatt forslag til endringer i reglene om beregning av tidsfrister i byggesaker på høring.

Jeg er opptatt av at vi også utnytter ressursene i byggene vi allerede har. Boliger som kommer til gjennom ombygging av eksisterende bygg inngår også i målet om 130 000 nye boliger. Bedre bruk av bygningsmassen er en nøkkel for å utvikle lokalsamfunn og skaffe gode boliger. Vi vil vise at det er mulig å bygge om eksisterende bygninger til gode boliger. Derfor bruker vi i år Statens arkitekturpris til å løfte fram gode prosjekter hvor bygg er transformert til bolig.

Regjeringen har satt i gang flere tiltak for å legge til rette for at det blir enklere å transformere og oppgradere bygg. Vi ser på om Husbanken har gode nok virkemidler, og vi har satt i gang et samarbeid mellom Husbanken og Direktoratet for byggkvalitet, slik at de sammen kan legge til rette for bedre bruk av byggene vi allerede har. Arbeidet vi gjør for å øke boligbyggingen – for eksempel forenkling av byggeregler og plan- og byggesaksprosessene – kan også bidra til at det blir enklere å ta vare på bygg

Jeg vurderer nå hvilke regelendringer vi kan gjøre for at det skal bli lettere å bygge nytt. Vi vurderer blant annet det tyske konseptet Rett på byggesak som ble foreslått innført i Norge av arbeidsgruppen som Kommunal- og distriktsdepartementet nedsatte i april 2025. Jeg ønsker blant annet også å se nærmere på om vi kan gjennomføre tiltak som forenkler og effektiviserer planprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1910**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 17. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for om opplysnin-
gene som kommer frem i NRK stemmer, samt hvilke
vurderinger som lå til grunn for valg av teknologi på et
av de mest værharde fergestrekningene i Norge og om
det ble gjort tilstrekkelig tekniske og sikkerhetsmessige
vurderinger før kontrakten med Powercell ble inngått?

BEGRUNNELSE:

9. mars 2026 avslørte NRK at hydrogenfergene
i Lofoten kan være uegnet for den bruken de er tiltenkt.
Det hevdes at hydrogenteknologien fra svenske Powercell
ikke er i stand til å levere de lovede 33 000 driftstimene til
anbudsvinner Torghatten. Avtalen koster norske skattebe-
talere fem milliarder kroner. Ifølge anonyme kilder som
NRK og SVT har hatt tilgang til, kan teknologien «kanskje»
tåle rundt 3 000 timer. Powercells løsning er heller ikke
tidligere blitt testet på norsk ferjedrift, og erfaringer fra
Sverige, Australia og Wales viser at samme Powercell-te-
knologi ikke har fungert, og har ført til at flere prosjekter
ikke har blitt gjennomført.

Fergestrekningen det er snakk om er ruten Bodø –
Røst – Værøy – Moskenes, en strekning som er bindeled-
et mellom folk og bedrifter i Lofoten. Dette er landets
lengste og mest værutsatte ferjestrekning. Allerede i 2022
uttrykte Lofoten-ordførerne i Røst, Værøy og Moskenes
stor skepsis til å teste hydrogenteknologi på den værut-
satte ferjestrekningen i Vestfjorden – som er totalt avhen-
gig av en forutsigbar fergeløsning. Også anbudsvinner
Torghatten var skeptisk til hydrogenteknologi på fergene
i Vestfjorden da anbudet ble lagt ut. Norge har dessuten
dårlig erfaring med bruk av alternativt brennstoff på ferge-
nettet i Nord-Norge. I 2014 stoppet fergene på naturgass i
Lofoten hele 800 ganger.

Samferdselsdepartementet under Jon-Ivar Nygårds
ledelse har videreført og forsterket Høyre, KrF og Ven-
stre-regjeringens hydrogenstrategi fra 2020.

Svar:

Regjeringen legger til rette for utvikling, innova-
sjon og bruk av ny teknologi i ferjedriften. Et av målene er
å redusere utslipp og gjøre ferjesambandene mer miljøven-
nlige. I riksveiferjedriften har det over tid blitt krevd null-
eller lavutslippsteknologi der det ligger til rette for det. Sen-

trale tiltak er innføring av batterielektriske ferjer og satsing
på hydrogenteknologi.

Statens vegvesen signerte 20. januar 2022 en kon-
trakt med Torghatten Nord for drift av ferjesambandet
Bodø–Røst–Værøy–Moskenes. Kontrakten løper i 15 år
med opsjon på forlengelse i inntil ett år. Den omfatter drift
med totalt fire fartøy: To hovedferjer (som skal kunne drift-
es 85 pst. med hydrogen) og to supplerings-/reservefartøy.
Kontraktsoppstart var 1. oktober 2025. De nye hybride hy-
drogenferjene er under bygging og forventes satt i trafikk
rundt årsskifte 2026/2027.

I forberedelsen før utlysningen av anbudskonkur-
ransen ble det gjennomført markedsdialog med næringen,
i tillegg til faglige undersøkelser og vurderinger av mulighe-
ten for å benytte hydrogen som energibærere. På bakgrunn
av de faglige vurderingene og markedsinnspillene beslut-
tet oppdragsgiver å stille mer ambisiøse driftskrav enn det
som normalt gjelder for tilsvarende kontrakter.

Innføring av ny teknologi kan medføre risiko for
redusert regularitet, særlig i en innledende overgangssperi-
ode. For å sikre stabil drift stiller kontrakten derfor krav om
at de to hydrogenferjene skal kunne opprettholde rutepro-
duksjonen i samsvar med kontrakten også i perioder hvor
hydrogen ikke er tilgjengelig eller ikke kan benyttes. Dette
innebærer at fartøyene skal utformes, bygges og utrustes
slik at alternative energibærere kan tas i bruk ved behov, og
at driftsstabiliteten ivaretas uavhengig av tilgang på hydro-
gen. Ferjene vil derfor kunne opprettholde ruteproduksjo-
nen i tråd med kontraktens krav, også i perioder der hydro-
gen ikke kan benyttes.

Kontrakten inneholder verken krav om bruk av be-
stemte leverandører eller spesifikke teknologikrav til hy-
drogensystemet, utover at brenselceller skal inngå som en
del av løsningen. Ansvar og risiko for valg av leverandører,
utstyr og tekniske løsninger ligger hos Torghatten. Innen-
for rammene av kontrakten står rederiet fritt til å fastsette
hvordan oppdraget skal gjennomføres og hvilke lever-
andører som skal benyttes. Statens vegvesen har ingen for-
mell eller direkte relasjon til rederiets underleverandører.

På bakgrunn av den informasjonen Statens veg-
vesen besitter, er det ikke noe som tilsier at situasjonen som
er omtalt i media er representativ for hydrogenteknologi
generelt. I dialogen med rederiet har Statens vegvesen mot-
tatt opplysninger som tilsier at de nye hydrogenferjene vil
kunne levere ruteproduksjon i samsvar med kontrakten,
både ved bruk av hydrogensystemet og om nødvendig ved
bruk av alternative energibærere.

SPØRSMÅL NR. 1911**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 17. mars 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig å nekte kommuner tilgang til investeringstilskudd fra Husbanken til bygging av krisesenter, slik at kommuner ikke får mulighet til å bygge nye og mer egnede krisesenter for personer som søker tilflukt fra vold og overgrep?

BEGRUNNELSE:

I NRK Nyhetsmorgen 10. mars ble det omtalt svært kritikkverdige boforhold ved krisesenteret på Stord, som driftes av Krisesenter Vest IKS. Ifølge saken er det blant annet sopp, betydelig slitasje og gamle uegnede boliger som benyttes av voksne og barn som har flyktet fra vold og overgrep.

I samme sak fremgår det at man ønsker å bygge nye og mer egnede lokaler for å ivareta denne sårbare gruppen, men at økonomi setter en stopper for dette. For mange kommuner er investeringstilskuddet fra Husbanken et viktig virkemiddel for å kunne realisere byggeprosjekter, slik man blant annet gjør ved bygging av sykehjemsplasser.

Barne- og familiedepartementet uttaler imidlertid i saken at det er uaktuelt å gi investeringstilskudd fra Husbanken til krisesenter. I den forbindelse kan det fremstå som at staten ikke vil bidra til å sikre bedre og mer egnede lokaler for personer som oppholder seg i krisesenter.

Det er derfor grunn til å spørre om statsråden mener at dagens tilstand ved flere krisesenter, slik det blant annet ble beskrevet fra Stord, er tilstrekkelig god for å ivareta personer i en svært sårbar situasjon.

Svar:

Jeg viser til svar fra kommunal- og distriktsministeren på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 419 av 17. november 2025, og mitt svar av 2. januar 2026 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1281 om samme tema. Til besvarelsen av dette spørsmålet har Kommunal- og distriktsdepartementet, som ansvarlig departement for Husbankens tilskuddsordninger, og Helse- og omsorgsdepartementet som ansvarlig departement for Husbankens investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem, gitt innspill.

Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem og grov kriminalitet, og krisesentertilbudet er et av de viktigste beskyttelses- og veiledningstilbudene for kvinner, menn og barn som er utsatt for vold i nære relasjoner. Alle som blir utsatt for vold i nære relasjoner, skal få et trygt og

tilpasset krisesentertilbud, uansett hvem de er og hvilken livssituasjon de er i. Krisesentertilbudet er et lovpålagt kommunalt ansvar etter krisesenterlova, og er finansiert over kommunerammen.

Krisesentrene gir et midlertidig tilbud til personer som blir utsatt for vold i nære relasjoner. Samfunnsoppdraget til Husbanken er å forebygge at folk blir vanskeligstilte på boligmarkedet, bidra til at flere kan skaffe og beholde en egnet bolig og støtte kommunene i det boligpolitiske arbeidet deres. Det ligger ikke innenfor Husbankens samfunnsoppdrag å gi støtte til midlertidige botilbud fra sine ordinære virkemidler, slik krisesenter er. Videre går investeringstilskuddet til sykehjemsplasser og omsorgsboliger til personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester. Formålet er å stimulere kommunene til både å fornye og øke tilbudet av heldøgns omsorgsplasser for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonshemming. Tilskuddet er dermed ikke direkte rettet mot kortsiktige eller midlertidige botilbud eller opphold, slik krisesenter er. Krisesentertilbudet faller med andre ord utenfor ordningen, og det er derfor ikke slik at kommuner «nektes» tilgang til investeringstilskuddet.

Det er forskjeller mellom hvordan kommunene har lyktes med å utvikle et godt krisesentertilbud, og det er avdekket behov for oppgradering av krisesenterbygg flere steder. Uegnete lokaler og bygg kan hindre kommuner fra å levere fullgode tjenester i tråd med loven. Slik loven har vært siden 2010, er det et kommunalt ansvar å sørge for et forsvarlig og tilpasset krisesentertilbud, og det er ingen stengsler for at kommunene kan bygge nye og mer egnede krisesenterlokaler. Kommunene kan selv bestemme hvordan tjenesten skal organiseres og finansieres. De fleste krisesentrene er i dag eid eller driftet i samarbeid mellom flere kommuner, noe som gjør det mulig å dele kostnader ved for eksempel fornyelse av bygg. Etter det jeg er kjent med, er dette ofte vellykkede samarbeid, også med hensyn til bygg. Romerike Krisesenter IKS er et godt eksempel. Jeg håper at kommunene også kan dra læring av hverandre for hvordan man kan lykkes i å tilby gode krisesentertilbud innenfor det ansvaret Stortinget har lagt til kommunene.

Jeg forstår at det er krevende tider med hensyn til prioriteringer for kommunene, som gjør en solid jobb. Regjeringen er opptatt av å støtte opp under kommunene, og kommunene og fylkeskommunene ble samlet styrket med om lag 16 milliarder kroner i 2025, og ytterligere styrket med 8,3 milliarder kroner i 2026.

SPØRSMÅL NR. 1912**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 17. mars 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over bistandsmidler gitt over statsbudsjettet de siste 30 årene?

BEGRUNNELSE:

Det bes om at statsråden legger frem en oversikt, i form av en tabell, over både bevilget og bokført beløp per år, i både løpende kroner og faste 2025-kroner for hvert år fra og med 1995 til og med 2025. Tabellen bes også supplert med en egen rad med bevilget beløp for 2026 i løpende verdi, og inflasjonsjustert til 2025-kroner.

Videre bes det om at tabellen inkluderer kolonner som viser bistandsmidlenes både bevilgede og bokførte andel av henholdsvis BNI, BNP og statsbudsjettet.

Svar:

Vedlagt følger en oversikt over bevilget og bokført beløp for bistandsmidler gitt over statsbudsjettet i perioden 1995-2026. Oversikten inkluderer beløp i både løpende priser og faste 2025-priser, samt som andel av bruttonasjonalprodukt (BNP), bruttonasjonalinntekt (BNI) og statsbudsjettets totale utgifter. Gitt den korte tiden til rådighet tas det forbehold om feil.

Bokført beløp for bistandsbudsjettet er hentet fra de årlige stortingsmeldingene om statsregnskapet (Meld. St. 3), og inkluderer i hovedsak kun offisiell godkjent bistand (ODA). Den offisielle bistandsstatistikken, presentert blant annet på [Bistandsresultater](#), og rapportert årlig til OECD, føres i tråd med regelverket for «official development assistance (ODA)» utarbeidet og vedlikeholdt av OECDs utviklingskomité (DAC) og underliggende arbeidsgruppe, hvor Norge er medlem. Tallene fra statsregnskapet vil avvike fra bistandsstatistikken bl.a. fordi statistikken revideres i etterkant og OECDs utviklingskomite DAC kan endre regelverket for ODA med tilbakevirkende kraft. Bokført beløp for 2025 er basert på foreløpig regnskap.

Bevilget beløp for bistandsbudsjettet er basert på endelig budsjett etter nysalderingen av budsjettet det enkelte år. For 1995-2013 tilsvarer dette Utenriksdepartementets programområde 03 Internasjonal bistand fra trukket programkategori 03.50 Ikke ODA-bistand i relevante år. Fra 2014 er det også lagt til bistand under andre departement, i hovedsak under Klima- og miljødepartementet og Finansdepartementet. Bevilget beløp for 2026

er fra saldert budsjett. Overføring av ubrukte midler fra året før er ikke inkludert i bevilget beløp.

For perioden 2006-2026 inkluderer tallene også noe ikke ODA-godkjente midler. Mindre andeler av bistandsbudsjettet går årlig til prosjekter/programmer som ikke er i tråd med ODA-regelverket internasjonalt.

Tall for BNI, BNP og statsbudsjettets totale utgifter er innhentet fra Finansdepartementet. Statsbudsjettets totale utgifter er bokført beløp ekskl. petroleumsvirksomhet, lånetransaksjoner og Statens pensjonsfond. BNI og BNP for 2026 er anslag hentet fra Nasjonalbudsjettet 2026. Beløp for totalt statsbudsjett 2025 er foreløpig regnskapstall. Beløp for totalt statsbudsjett 2026 er hentet fra saldert budsjett.

Norad benytter tall for BNI slik de blir publisert av Statistisk sentralbyrå i mars påfølgende år i sin rapportering til OECD. Fra tid til annen gjennomfører SSB revisjoner av BNI og BNP tilbake i tid. Norad oppdaterer ikke tall som da er publisert på OECD sine sider, når/hvis dette skjer og bistandsprosenten i svaret kan derfor avvike fra OECDs oversikter.

Bistandsmidler 1995-2026 (faste 2025-priser, mill. kroner)											
Årstall	Bevilget beløp bistand	Bokført beløp bistand	BNI	BNP	Stats-budsjettet	Bevilget beløp som andel av BNI	Bokført beløp som andel av BNI	Bevilget beløp som andel av BNP	Bokført beløp som andel av BNP	Bevilget beløp som andel av stats-budsjettet	Bokført beløp som andel av stats-budsjettet
1995	23 263	23 101	2 753 336	2 790 771	1 039 775	0,84 %	0,84 %	0,83 %	0,83 %	2,24 %	2,22 %
1996	24 142	23 919	2 913 508	2 950 758	1 035 860	0,83 %	0,82 %	0,82 %	0,81 %	2,33 %	2,31 %
1997	25 084	25 404	3 045 964	3 082 791	1 063 421	0,82 %	0,83 %	0,81 %	0,82 %	2,36 %	2,39 %
1998	26 193	26 479	2 961 417	3 000 960	1 082 082	0,88 %	0,89 %	0,87 %	0,88 %	2,42 %	2,45 %
1999	25 662	27 005	3 116 201	3 149 153	1 091 516	0,82 %	0,87 %	0,81 %	0,86 %	2,35 %	2,47 %
2000	26 072	26 860	3 558 002	3 614 453	1 123 902	0,73 %	0,75 %	0,72 %	0,74 %	2,32 %	2,39 %
2001	29 538	28 444	3 601 958	3 606 354	1 134 851	0,82 %	0,79 %	0,82 %	0,79 %	2,60 %	2,51 %
2002	30 259	30 866	3 458 613	3 453 509	1 258 011	0,87 %	0,89 %	0,88 %	0,89 %	2,41 %	2,45 %
2003	31 990	31 672	3 468 122	3 454 222	1 224 223	0,92 %	0,91 %	0,93 %	0,92 %	2,61 %	2,59 %
2004	31 075	31 104	3 704 985	3 703 523	1 248 280	0,84 %	0,84 %	0,84 %	0,84 %	2,49 %	2,49 %
2005	35 218	36 065	4 061 486	4 023 893	1 260 750	0,87 %	0,89 %	0,88 %	0,90 %	2,79 %	2,86 %
2006	36 259	36 323	4 340 582	4 344 161	1 282 693	0,84 %	0,84 %	0,83 %	0,84 %	2,83 %	2,83 %
2007	38 369	38 396	4 394 162	4 417 413	1 282 492	0,87 %	0,87 %	0,87 %	0,87 %	2,99 %	2,99 %
2008	39 550	39 360	4 613 894	4 646 076	1 320 527	0,86 %	0,85 %	0,85 %	0,85 %	3,00 %	2,98 %
2009	44 769	43 749	4 192 732	4 184 113	1 419 231	1,07 %	1,04 %	1,07 %	1,05 %	3,15 %	3,08 %
2010	44 114	44 879	4 348 941	4 317 686	1 416 488	1,01 %	1,03 %	1,02 %	1,04 %	3,11 %	3,17 %
2011	41 910	42 389	4 531 054	4 504 581	1 458 494	0,92 %	0,94 %	0,93 %	0,94 %	2,87 %	2,91 %
2012	42 277	42 164	4 684 896	4 639 616	1 474 105	0,90 %	0,90 %	0,91 %	0,91 %	2,87 %	2,86 %
2013	45 143	44 433	4 712 982	4 665 861	1 513 793	0,96 %	0,94 %	0,97 %	0,95 %	2,98 %	2,94 %
2014	45 441	45 885	4 776 156	4 641 275	1 558 797	0,95 %	0,96 %	0,98 %	0,99 %	2,92 %	2,94 %
2015	47 590	48 339	4 690 922	4 506 628	1 625 631	1,01 %	1,03 %	1,06 %	1,07 %	2,93 %	2,97 %
2016	50 932	50 082	4 572 100	4 388 976	1 660 767	1,11 %	1,10 %	1,16 %	1,14 %	3,07 %	3,02 %
2017	45 290	45 788	4 713 066	4 594 989	1 676 262	0,96 %	0,97 %	0,99 %	1,00 %	2,70 %	2,73 %
2018	45 940	45 207	4 975 039	4 806 914	1 684 578	0,92 %	0,91 %	0,96 %	0,94 %	2,73 %	2,68 %
2019	47 786	47 954	4 834 604	4 713 292	1 706 603	0,99 %	0,99 %	1,01 %	1,02 %	2,80 %	2,81 %
2020	49 459	49 507	4 666 472	4 472 076	1 894 738	1,06 %	1,06 %	1,11 %	1,11 %	2,61 %	2,61 %
2021	47 753	47 786	5 436 738	5 356 398	1 864 312	0,88 %	0,88 %	0,89 %	0,89 %	2,56 %	2,56 %
2022	56 436	56 438	6 848 120	6 740 573	1 859 816	0,82 %	0,82 %	0,84 %	0,84 %	3,03 %	3,03 %
2023	63 630	63 528	5 919 743	5 735 599	1 920 635	1,07 %	1,07 %	1,11 %	1,11 %	3,31 %	3,31 %
2024	57 749	58 041	5 749 481	5 574 601	1 972 808	1,00 %	1,01 %	1,04 %	1,04 %	2,93 %	2,94 %
2025	59 887	59 276	5 716 098	5 517 648	2 073 070	1,05 %	1,04 %	1,09 %	1,07 %	2,89 %	2,86 %
2026	54 937		5 520 875	5 228 188	2 109 108	1,00 %		1,05 %		2,60 %	

Bistandsmidler 1995-2026 (løpende priser, mill. kroner)											
Årstall	Bevilget beløp bistand	Bokført beløp bistand	BNI	BNP	Stats-budsjettet	Bevilget beløp som andel av BNI	Bokført beløp som andel av BNI	Bevilget beløp som andel av BNP	Bokført beløp som andel av BNP	Bevilget beløp som andel av stats-budsjettet	Bokført beløp som andel av stats-budsjettet
1995	7 978	7 923	944 306	957 145	356 609	0,84 %	0,84 %	0,83 %	0,83 %	2,24 %	2,22 %
1996	8 571	8 492	1 034 400	1 047 625	367 767	0,83 %	0,82 %	0,82 %	0,81 %	2,33 %	2,31 %
1997	9 209	9 327	1 118 319	1 131 840	390 433	0,82 %	0,83 %	0,81 %	0,82 %	2,36 %	2,39 %
1998	10 073	10 183	1 138 861	1 154 068	416 132	0,88 %	0,89 %	0,87 %	0,88 %	2,42 %	2,45 %
1999	10 252	10 788	1 244 883	1 258 047	436 047	0,82 %	0,87 %	0,81 %	0,86 %	2,35 %	2,47 %
2000	10 833	11 160	1 478 311	1 501 766	466 969	0,73 %	0,75 %	0,72 %	0,74 %	2,32 %	2,39 %
2001	12 785	12 311	1 558 975	1 560 878	491 178	0,82 %	0,79 %	0,82 %	0,79 %	2,60 %	2,51 %
2002	13 666	13 940	1 562 020	1 559 715	568 158	0,87 %	0,89 %	0,88 %	0,89 %	2,41 %	2,45 %
2003	15 028	14 879	1 629 260	1 622 730	575 117	0,92 %	0,91 %	0,93 %	0,92 %	2,61 %	2,59 %
2004	15 026	15 040	1 791 488	1 790 781	603 586	0,84 %	0,84 %	0,84 %	0,84 %	2,49 %	2,49 %
2005	17 560	17 982	2 025 050	2 006 306	628 608	0,87 %	0,89 %	0,88 %	0,90 %	2,79 %	2,86 %
2006	18 723	18 756	2 241 353	2 243 201	662 346	0,84 %	0,84 %	0,83 %	0,84 %	2,83 %	2,83 %
2007	20 763	20 778	2 377 900	2 390 482	694 021	0,87 %	0,87 %	0,87 %	0,87 %	2,99 %	2,99 %
2008	22 664	22 555	2 643 978	2 662 420	756 724	0,86 %	0,85 %	0,85 %	0,85 %	3,00 %	2,98 %
2009	26 622	26 015	2 493 182	2 488 057	843 937	1,07 %	1,04 %	1,07 %	1,05 %	3,15 %	3,08 %
2010	27 180	27 651	2 679 489	2 660 232	872 733	1,01 %	1,03 %	1,02 %	1,04 %	3,11 %	3,17 %
2011	26 744	27 049	2 891 320	2 874 427	930 682	0,92 %	0,94 %	0,93 %	0,94 %	2,87 %	2,91 %
2012	27 835	27 760	3 084 482	3 054 670	970 534	0,90 %	0,90 %	0,91 %	0,91 %	2,87 %	2,86 %
2013	30 702	30 219	3 205 324	3 173 277	1 029 538	0,96 %	0,94 %	0,97 %	0,95 %	2,98 %	2,94 %
2014	31 825	32 136	3 345 052	3 250 586	1 091 727	0,95 %	0,96 %	0,98 %	0,99 %	2,92 %	2,94 %
2015	34 120	34 657	3 363 194	3 231 063	1 165 509	1,01 %	1,03 %	1,06 %	1,07 %	2,93 %	2,97 %
2016	37 362	36 738	3 353 919	3 219 586	1 218 276	1,11 %	1,10 %	1,16 %	1,14 %	3,07 %	3,02 %
2017	33 889	34 262	3 526 664	3 438 310	1 254 303	0,96 %	0,97 %	0,99 %	1,00 %	2,70 %	2,73 %
2018	35 332	34 768	3 826 247	3 696 944	1 295 590	0,92 %	0,91 %	0,96 %	0,94 %	2,73 %	2,68 %
2019	37 851	37 984	3 829 445	3 733 355	1 351 785	0,99 %	0,99 %	1,01 %	1,02 %	2,80 %	2,81 %
2020	39 806	39 844	3 755 680	3 599 226	1 524 928	1,06 %	1,06 %	1,11 %	1,11 %	2,61 %	2,61 %
2021	39 944	39 972	4 547 679	4 480 477	1 559 444	0,88 %	0,88 %	0,89 %	0,89 %	2,56 %	2,56 %
2022	49 692	49 693	6 029 729	5 935 035	1 637 557	0,82 %	0,82 %	0,84 %	0,84 %	3,03 %	3,03 %
2023	58 852	58 757	5 475 196	5 304 881	1 776 404	1,07 %	1,07 %	1,11 %	1,11 %	3,31 %	3,31 %
2024	55 758	56 040	5 551 293	5 382 441	1 904 804	1,00 %	1,01 %	1,04 %	1,04 %	2,93 %	2,94 %
2025	59 887	59 276	5 716 098	5 517 648	2 073 070	1,05 %	1,04 %	1,09 %	1,07 %	2,89 %	2,86 %
2026	56 629		5 690 900	5 389 200	2 174 062	1,00 %		1,05 %		2,60 %	

SPØRSMÅL NR. 1913**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 18. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden at dokumentert og langvarig avvik - hvor Akershus kommer over tid klart svakest ut i statlig kulturfinansiering per innbygger - er forenlig med Kulturloven, hvilke kriterier eller føringer i regelverk, tildelingsbrev eller politiske vedtak samt indikatorer for geografisk balanse ligger til grunn for fordelingen av midler fra statlige kulturordninger, og hvilke vurderinger eller korrigerende tiltak gjøres dersom ett fylke over tid systematisk kommer svakest ut?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til statsrådets svar på skriftlig spørsmål 18. februar, der det legges vekt på andel tildelinger i forhold til antall søknader fra Akershus.

Spørsmålet gjaldt imidlertid den samlede geografiske effekten av statlige kulturbevilgninger målt per innbygger – ikke treffprosent per søknad i enkeltordninger.

Tall fra Norsk kulturindeks og Telemarksforskning viser at Akershus over en årrekke har hatt lavest statlig kulturfinansiering per innbygger i landet. I 2024 mottok Akershus om lag 11 kroner per innbygger fra Norsk kulturfond, om lag sju ganger lavere enn landsgjennomsnittet og lavest av alle fylker. Et avvik av denne størrelsesorden kan vanskelig forklares med kunstfaglige kvalitetsforskjeller alene.

Tallgrunnlaget omfatter kulturfondstildelinger med tydelig lokal og regional forankring. Tildelinger til plateinnspillinger, bokutgivelser og tiltak uten fast geografisk plassering er ikke inkludert. Sammenligningen gjelder dermed midler med faktisk geografisk effekt i fylkene.

Over tid kan lav og stabil underfinansiering påvirke kapasitet, institusjonsutvikling og søknadsvolum. Søknadsandel alene gir derfor ikke et dekkende bilde av geografisk balanse.

Tilsvarende viser tall fra Norsk kulturindeks og Telemarksforskning at Akershus over tid kommer svakest ut i statlige tilskudd som gis over statsbudsjettet sammenlignet med landet for øvrig. Dette illustreres ved at Dans Sørøst-Norge, det regionale kompetansesenteret for dans i Akershus, var det eneste av de etablerte regionale kompetansesentrene som ikke fikk økning i statsbudsjettet i den aktuelle perioden, til tross for dokumentert aktivitet og regional/kommunal medfinansiering.

Kulturloven § 1 og § 3 slår fast statens ansvar for å legge til rette for et mangfoldig og tilgjengelig kulturliv i hele landet og å sikre likeverdige rammevilkår.

Statsråden har vist til at nærheten til Oslo kan ha påvirket institusjonslokalisering. Undertegnede ber derfor om en prinsipiell vurdering.

Svar:

Kulturloven har som formål å legge til rette for et åpent og opplyst offentlig ordskifte gjennom å fastlegge offentlige myndigheters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet i tråd med prinsippet om armlengdes avstand, slik at alle kan få mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Dette følger vi opp blant annet gjennom prioritering av midler til kultur i de årlige statsbudsjettene.

Statens viktigste økonomiske virkemiddel rettet mot kulturfeltet er tilskudd til mottakere direkte på statsbudsjettet, og tilskudd som forvaltes av Kulturrådet gjennom Norsk kulturfond.

For regjeringen er det et mål at alle i hele landet skal ha mulighet til å delta og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, uavhengig av hvem vi er og hvor i landet vi bor. Antall kroner til kultur per innbygger, eller per fylke, er ikke en målestokk regjeringen opererer med når budsjettene legges.

Et rikt og mangfoldig kulturliv må bygges med utgangspunkt i lokale forutsetninger og gjennom helhetlig prioriteringer mot et overordnet mål. Vi vet at kulturtilbud ofte favner langt utover eget nærområde, og befolkningens tilgang til kunst og kultur begrenses dermed heller ikke ved kommune- og fylkesgrensene.

Et eksempel på det er forholdet mellom festivaltilbudet i Oslo og Akershus – og dermed også den statlige finansieringen av det. Her er forholdet mellom Akershus og Oslo sammenlignbart med forholdet mellom Trondheim og resten av Trøndelag, og mellom Bergen og Vestland.

Representanten spør hvilke korrigerende tiltak som gjøres dersom et fylke over tid kommer systematisk svakere ut. Selv om jeg gjennom statsbudsjettet ikke gjør prioriteringer direkte gjennom antall kroner per innbygger, kan jeg forsikre om at jeg hele tiden helt klart har oppmerksomheten rettet mot geografisk fordeling av tilskuddsmidler. I budsjettet for 2026 ble for eksempel tilskuddet til Unge Viken Teater styrket med 0,5 mill. kroner

og overført til kap. 323, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner. Teateret fikk i budsjettforliket også 10 mill. kroner til nye lokaler i 2026 og tilsagn om ytterligere 20 mill. kroner over kap. 322, kap. 70 Nasjonale kulturbygg.

Kulturdirektoratet har videre opplyst meg om at Kulturrådet jobber kontinuerlig med å stimulere til flere søknader fra fylker det kommer relativt få søknader fra, eller som har lav tildelingsprosent. Der hvor de mener

slike ulikheter krever tiltak gjøres dette blant annet ved at rådet selv og/eller ett av rådets fagutvalg, besøker fylker med få søknader eller lav tildelingsprosent. Besøkene vil da omfatte dialogmøte med kunstnere, kulturaktører og lokale/regionale myndigheter for gjensidig informasjon-sutveksling og dialog. Slik ekstrainsats bidrar til å stimulere til flere og bedre søknader.

SPØRSMÅL NR. 1914

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen

Besvart 16. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan mener Regjeringen det er i tråd med Stortingets anmodningsvedtak av 2. juni 2025 (813/814/819/820) om å oppdatere yrkessykdomslisten med spesifikke kreftdiagnoser å be et utvalg om å vurdere dette på nytt og særlig vurdere det ene vedtaket (820)?

BEGRUNNELSE:

Stortinget fattet 2. juni 2025 flere anmodningsvedtak om oppdatering av yrkessykdomslisten. Stortingets mening om hvilke kreftformer som skal inn på yrkessykdomslisten for hvilke arbeidstakere fremgår eksplisitt av vedtakene.

Regjeringen har nylig sendt på høring et forslag et rådgivende yrkessykdomsutvalg som skal gjennomgå forslag til ny yrkessykdomsliste. I høringsnotatet skriver Regjeringen blant annet at den vil be utvalget om «å vurdere anmodningsvedtakene som gjelder yrkessykdom, og særlig anmodningsvedtak 820 (hurtigspor), opp mot den nye listen.»

Regjeringen skriver også følgende angående kreft i de aktuelle yrkesgruppene:

«Videre bør utvalget kunne sammenstille forskning på sykdommer i ulike yrker, så som muskel- og skjelettsykdommer i yrker dominert av kvinner, kreft i brann- og feieryrkene, og blant dem som jobber skift/turnus.

Utvalget bør i tillegg kunne ta initiativ til forskning på sammenhenger mellom yrkeseksponering og utvikling av sykdom, eksempelvis på sykdommer som nevnt ovenfor.»

De fire anmodningsvedtakene sier imidlertid eksplisitt at regjeringen bes om å oppdatere yrkessykdomslisten med ulike kreftdiagnoser.

Svar:

Jeg visere til at Regjeringen i forbindelse med sin plan for Norge (2025–29) er i gang med en reform av yrkesskaderregelverket. Det er viktig å ha et regelverk som speiler utviklingen i samfunnet og arbeidslivet, og som sikrer arbeidstakerne. Vi trenger et yrkesskaderregler som er tilpasset et moderne arbeidsliv, og som gir trygghet for den enkelte.

Regjeringen har med bakgrunn i disse ambisjonene, fått på plass omfattende endringer som vil styrke arbeidstakerne rettigheter ved yrkesskader og yrkessykdommer. I den forbindelse er det flere pågående prosesser som må ses i sammenheng.

Et bredt flertall på Stortinget sluttet seg under behandlingen av Prop. 134 L (2024–2025) i fjor til regjeringens forslag om forbedringer i yrkesskadelovgivningen. En ny, moderne og oppdatert yrkessykdomsliste med en sikkerhetsventil for sykdommer utenfor listen, og med et rådgivende yrkessykdomsutvalg, er det mest sentrale på yrkessykdomsområdet.

Det er viktig at vi får på plass et regelverk som er tilpasset dagens arbeidsliv, og som sømløst kan tilpasses framtidens krav. Da er det helt avgjørende å få fastlagt de aktuelle diagnosenes status på listen, som skal gjelde framover.

Når Stortinget har sluttet seg til at yrkessykdomsutvalget skal få uttale seg om en ny liste før denne fastsettes, er det naturlig at utvalget også kan få si sin mening

om sykdommene som anmodningsvedtakene omfatter. At utvalget også skal se på disse sykdommene, handler å sikre faglig, kvalitative ordninger som står seg over tid. Vår målsetting er gode, rettferdige og kunnskapsbaserte ordninger som omfatter alle, uansett kjønn og yrke.

Jeg minner om at utvalget vil være rådgivende. Det er departementet som fastsetter listen i forskrift. Departementet vil i den forbindelse forholde seg til anmodningsvedtakene.

SPØRSMÅL NR. 1915

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse

Besvart 18. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan følger regjeringen opp Stortingets vedtak av 10. februar 2026 om å stanse anskaffelsesprosessen for spesialisert rehabilitering i Helse Midt-Norge, og hvilke konkrete styringssignaler er gitt for å sikre at arbeidet faktisk stoppes slik Stortinget forutsatte?

BEGRUNNELSE:

I tiden etter Stortingets vedtak har Helse Midt-Norge fortsatt forlengelse av vedståelsesfristen, utsatt karenperiode og etterspurt nye midlertidige avtaleutvidelser. Leverandørene opplever at anskaffelsesprosessen i praksis fortsetter, med lite dialog om veien videre. Dette skaper betydelig usikkerhet for pasienter, leverandører og tjenestene. Ettersom det ikke er inngått nye kontrakter, er det fullt mulig å følge opp Stortingets vedtak. Det er behov for tydelige signaler fra departementet om hvordan det skal skje.

I Helse Midt-Norge er ingen kontrakter signert, og eksisterende avtaler bør kunne forlenges. Vi ser derfor ingen grunn til at Storingsvedtaket ikke følges opp, gitt at statsråden ikke har ny informasjon til Stortinget.

Svar:

Jeg viser til debatten i Stortinget om det aktuelle anmodningsvedtaket, og til mitt brev sendt til helse- og omsorgskomiteen før voteringen i saken. Her orienterte jeg om de potensielle konsekvensene av å annullere rehabiliteringsanskaffelsene i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge. Brevet kan leses her:

Annultering av rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge - regjeringen.no

Regjeringen vurderer nå nærmere hvordan vi skal følge opp Stortingets vedtak.

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helse Midt-Norge RHF om en orientering om hvordan de følger opp sine avtaleparter inntil videre. De har gitt følgende tilbakemelding:

Helse Midt-Norge RHF er underlagt lov om offentlige anskaffelser. Helseforetaket kan ikke uten videre videreføre utgåtte kontrakter med en samlet verdi langt over terskelverdien for krav om kunngjøring og åpne anbudskonkurranser i loven. Helse Midt-Norge RHF avventer per 13. mars 2026 avklaringer fra vår eier Helse- og omsorgsdepartementet. I påvente av avklaring er både karenperioden for adgang til å klage, samt leverandørenes vedståelsesfrist utsatt.

Etter Stortingets vedtak av 10. februar 2026 inviterte Helse Midt-Norge RHF alle avtaleleverandører og deltakere i anbudskonkurransen for tverrfaglig spesialisert rehabilitering til et informasjonsmøte. I møtet stilte blant andre administrerende direktør og fagdirektør fra Helse Midt-Norge RHF. Det ble opplyst om vedtaket og om at vi avventet avklaring og oppdrag fra eier.

Dagens avtaler er forlengelser og disse utgår 31.7.2026. Tilbud om 3 måneders forlengelse av avtalene ble sendt ut 26. februar og alle leverandørene aksepterte tilbudet innen fristen. Det gjennomføres nå møter i forbindelse med nye ytelsesavtaler. Helse Midt-Norge RHF forlenger også avtaler RHFet har gjennom Helse Sør-Øst RHF sine avtaler i Helse Sør-Øst.

Styret i Helse Midt-Norge RHF ble informert gjennom sak 025-2025 Status for anskaffelse av spesialiserte rehabiliteringstjenester i Midt-Norge.

SPØRSMÅL NR. 1916**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 18. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Korleis vil regjeringa sikra at endringar i tilskotsordninga for sysselsetting av sjøfolk ikkje fører til auka utflagging av norske skip, svekt rekruttering til maritime yrke og redusert nasjonal beredskap, og vil regjeringa gjennomføra ei grundig konsekvensutgreiing av verknadene for norsk flagg og den maritime klynga før eventuelle endringar blir vedtekne?

GRUNNGJEVING:

Nærings- og fiskeridepartementet har sendt på høyring forslag til endringar i lov og forskrift om tilskot til sysselsetting av arbeidstakarar til sjøs. Bakgrunnen er at dagens ordning, som er godkjend av ESA fram til 28. februar 2026, skal notifikiserast for ein ny periode. Departementet føreslår mellom anna at reiarlag skal kunne søka om tilskot også for sjøfolk på skip registrerte i andre EU- og EØS-land.

Fleire aktørar i den maritime næringa har uttrykt uro for at forslaget kan svekka insentiva til å registrera skip under norsk flagg. Maritimt Forum og andre peikar på at ordninga i praksis kan likestillast, eller i enkelte tilfelle gi betre økonomiske vilkår for skip registrerte under andre EU/EØS-flagg enn under dei norske registra (NOR og NIS). Samtidig har delen norskregistrerte skip gått ned dei siste åra.

Ei utvikling med færre skip under norsk flagg kan få konsekvensar for både rekruttering til maritime yrke, norsk maritim kompetanse og den samla maritime klynga. Fleire har også peikt på at norsk tonnasje og norsk flagg har betydning for nasjonal beredskap, myndighetsskontroll og tryggleik i norske farvatn, særleg i ei tid med auka geopolitisk uro.

Fleire aktørar i næringa har derfor etterlyst ei grundigare konsekvensanalyse av verknadene før det eventuelt blir gjort endringar i ei av dei viktigaste ordningane for å sikra norsk flagg og norsk maritim kompetanse.

Svar:

Tilskotsordninga for sysselsetting av arbeidstakarar til sjøs er det viktigaste politiske verkemidlet for å bevare norsk maritim kompetanse. Regjeringa prioriterer tilskotsordninga, og har dei siste åra bevilga om lag 2,5 mrd. kroner per år over ordninga. Det er ei regelfast ordning som skal bidra til å sikre at Noreg har norske sjøfolk.

Regjeringa har i samband med prosess for notifikering av ordninga for ei ny periode fått tilbakemelding frå ESA om at gjeldande ordning ikkje er i tråd med EU-kommisjonen sin praksis. Sidan 2018 har EU-kommisjonen kravd tilsvarende endringar i ordningane til mellom anna Tyskland, Danmark, Sverige og Estland, i samband med deira notifikeringar. Det er vanskeleg å sjå for seg at Noreg kan særbehandlast i forhold til desse landa. Dersom Noreg ikkje får godkjent ei ny ordning innan gjeldande forlengde godkjenning, er risikoen at vi står utan noka ordning, med betydelege konsekvensar for konkurransetilhøva for både norske sjøfolk og norskflagga skip.

Det er norske reiarlag som vel kor dei flaggar skipa sine. Regjeringa ønskjer å oppretthalde eit høgt antall skip under norsk flagg, og arbeider difor for at rammevilkåra bidrar til at norskflagga skip har gode konkurransetilhøve overfor utanlandskflagga. Dette omfattar tilskotsordninga for sjøfolk, som har bidratt til eit høgt antall skip under norsk flagg og eit høgt antall norske sjøfolk. Skipsfarten er likevel ein svært mobil næring der flaggbytte er ei sedvanleg marknadsstilpasning, basert på mellom anna nasjonal tilknytning, rammevilkår i ulike registre og ulike land og nasjonale krav i ulike marknader. Dette gjeld særleg den internasjonale delen av skipsfarten, der NIS-flagga skip konkurrerer.

Det viktigaste føremålet med tilskotsordninga er å bevare norsk maritim kompetanse. I utgangspunktet vurderer regjeringa at endringsforslaget ikkje vil svekke konkurransekrafta til norske sjøfolk. Med utgangspunkt i videreføring av dei same krava som i dag for å få rett til tilskot, vil sjøfolk som i dag fell inn under tilskotsordninga, ha den same tilgangen uavhengig av flagg med utvidinga. Sjøfolk på EU-/EØS-flagg som i dag ikkje er del av ordninga, vil måtte ha eit skatte- eller trygdeforhold til Noreg for å falle inn under ordninga med den føreslåtte endringa. Samstundes vil norske sjøfolk med skatte- og trygdeforhold til Noreg som arbeider på EU-/EØS-flagga skip og i dag ikkje har rett til tilskot, kunne kome inn under ordninga.

Regjeringa anerkjenner at endringar i ordninga vil kunne bidra til at norske reiarlag vel å omregistrere skip. Dette vil kunne påverke Noreg sin posisjon som flaggstat, og under nokre føresetnader skipsfartsberedskap. Regjeringa vil arbeide for å innrette endringane på eit slikt vis at dei minimerer utflagging fra Noreg.

Regjeringa er interessert i å få dei ulike aktørane sine synspunkt på endringsforslaget, og utvida difor

høyringsfristen for lovproposisjonen. Vi vil vurdere høyringsinnspela nøye og sjå på korleis vi kan innrette ordninga best mogleg for å bevare norsk maritim kompetanse og ein stor norsk flåte. Dei nærmare vilkåra for kven som vil omfattast av ordninga, vil være gjenstand for påfølgjande arbeid med endring av forskrifta. Lov om tilskot til sysselsetjing av arbeidstakarar til sjøs er fastsatt som ei heimelslov. Den nærmare innretninga av ordninga

er regulert i forskrift. Regjeringa ønskjer å vidareføre dagens krav så langt det er mogleg, og legg opp til krav om tydeleg norsk tilknytning for både skip og sjøfolk. Vi ser fram til å fortsette dialogen med partane om korleis ordninga kan innrettast på ein måte som er forenleg med EUs statsstøtteregeleværk, for å sikre at Noreg kan fortsetje å ha ei tilskotsordning for sjøfolk.

SPØRSMÅL NR. 1917

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg

Besvart 18. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan det fremlegges en liste over hvilke fylker har søkt om tilskudd til redusert pris på periodebillett?

BEGRUNNELSE:

Rødt synes det er viktig at fylkeskommunene benytter seg av muligheten til forbedring av kollektivtilbudet, og ønsker derfor en oversikt over hvem som er i prosess for å søke før fristen 31. mars. Da vi vet at det første fylket allerede er i gang med å tilby redusert periodebillett, mens andre fylker ennå ikke har søkt.

Svar:

Per 16.03. har Jernbanedirektoratet mottatt søknader fra disse fylkeskommunene:

- Østfold
- Vestfold
- Innlandet
- Buskerud
- Telemark
- Rogaland
- Vestland
- Oslo og Akershus (felles søknad)

Alle sakene er til behandling i Jernbanedirektoratet. Østfold og Innlandet er attestert for utbetaling, og tilskudd overføres om kort tid.

Søknadsfristen er 31. mars.

SPØRSMÅL NR. 1918

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug

Besvart 18. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre bedre etterlevelse av regelverket for kommersiell passasjertransport med far-

tøy under 24 meter og inntil 12 passasjerer, slik at sjøsikkerheten ivaretas og seriøse aktører i reiselivsnæringen ikke utsettes for konkurranse fra ulovlig virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Forskrift om fartøy under 24 meter som fører 12 eller færre passasjerer regulerer kommersiell virksomhet der gjester tas med ut i båt, eksempelvis havfiske, hvalsafari og fjordopplevelser. Regelverket stiller krav til blant annet kompetanse hos fører, sikkerhetsopplæring, helseerklæring, radiokommunikasjon og sikkerhetsutstyr om bord.

Formålet med kravene er å sikre trygg passasjertransport og forsvarlig drift. Samtidig innebærer regelverket betydelige investeringer og administrative kostnader for de virksomhetene som følger kravene.

Flere seriøse aktører i reiselivsnæringen melder imidlertid om økende omfang av virksomhet der guidede turer tilbys uten at fartøy eller mannskap oppfyller kravene i regelverket. Dette skal særlig gjelde i turistområder med sterk vekst i naturbaserte opplevelser.

Manglende etterlevelse kan både utgjøre en sikkerhetsrisiko for passasjerer og føre til skjeve konkurransevilkår mellom aktører som følger regelverket og aktører som ikke gjør det.

Det er derfor behov for tydelig oppfølging av regelverket og en vurdering av om tilsyn og håndheving er tilstrekkelig.

Svar:

Aktører i reiselivsnæringen som driver kommersiell passasjertransport med fartøy under 24 meter og fører inntil 12 passasjerer er omfattet av forskrift 14. januar 2020 nr. 63 «12-pax forskriften». Aktiviteter som om-

fattes av forskriften markedsføres gjerne på ulike måter, for eksempel taxibåt, hvalsafari, sightseeing, nordlyssafari og ski & sail.

Forskriften gjelder for både norske og utenlandske fartøy og stiller minimumskrav til sikkerhet, utrustning og kompetanse. Forskriften åpner for at utenlandske fartøy kan bruke utenlandske sertifikater, men dette forutsetter at fører kan dokumentere å ha gjennomgått opplæring tilsvarende kompetansekravene som gjelder for norske fartøy. Før passasjertransporten starter, skal rederiet registrere opplysninger hos Sjøfartsdirektoratet. Hensikten med dette er både å gjøre rederiene oppmerksomme på sitt ansvar etter skipssikkerhetsloven og 12 pax-forskriften, og for at Sjøfartsdirektoratet skal kunne benytte opplysningene til kontroll- og statistikkformål.

Det er Sjøfartsdirektoratet som fører kontroll med at reglene i forskriften følges. Kontroll og tilsyn foregår både ved uanmeldte tilsyn og ved varslede revisjoner av rederienes sikkerhetsstyringssystemer. Hvilke fartøy som skal være gjenstand for tilsyn, bestemmes på bakgrunn av en konkret risikovurdering, hvor det blant annet legges vekt på ulykker og hendelser og bekymringsmeldinger, i tillegg til antall og omfang av pålegg fra tidligere inspeksjoner.

Sjøfartsdirektoratet er oppmerksomt på utfordringene i reiselivsnæringen og har fra 2026 forsterket fokuset på tilsyn med fartøy som er omfattet av 12 pax-forskriften. Som ledd i oppfølgingen av tiltak i nasjonal handlingsplan for sjøsikkerhet har direktoratet i tillegg startet opp med revisjoner av sikkerhetssystemer for disse fartøyene.

SPØRSMÅL NR. 1919

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 16. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

ME-syke har lenge vært utsatt for stigma og utdaterte krav fra NAV for å oppnå rett på uføretrygd. Derfor stilte vi forslag for å bedre ME-sykes trygderettigheter, der det ble vedtatt gjennomgang av regelverk og praksis for å sikre at ivaretagelse av CFS/ME-sykes rett til likebehandling med tanke på krav om hensiktsmessig behandling ved søknad om uføretrygd. Likevel blir folk fortsatt

avkrevd bl.a. kognitiv terapi i forbindelse med trygderettigheter, i strid med intensjonen.

Hvordan blir Stortingets vedtak fulgt opp i praksis?

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet fra Helse- og omsorgsministeren, siden uføretrygd er mitt ansvarsområde.

De fleste som søker om uføretrygd har mottatt arbeidsavklaringspenger. I arbeidsavklaringspengeperioden avklares mulighetene for å skaffe eller beholde arbeid. Det er en aktivitetsplikt knyttet til mottak av sykepenger og arbeidsavklaringspenger. Slike aktiviteter vil typisk være å gjennomgå hensiktsmessig medisinsk behandling eller arbeidsrettede tiltak med sikte på å beholde eller skaffe seg arbeid. Behandlingskravet er dynamisk, det vil si at det er helsevesenet sin vurdering og tilbud som til enhver tid danner grunnlag for å vurdere hva som er hensiktsmessig.

For uføretrygd er det et vilkår i folketrygdloven at man allerede har gjennomgått hensiktsmessig behandling eller andre tiltak uten at evnen til å utføre et inntektsgivende arbeid er bedret. Hvilke aktiviteter og behandling som er aktuelle mens man mottar arbeidsavklaringspenger må derfor ses i sammenheng med uføreordningens krav om hensiktsmessig behandling og arbeidsrettede tiltak.

Som det står i Prop. 1S (2023–2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet (del II, kapittel 2655 Uførehet), ble tidligere CFS/ME omtalt som en egen diagnosegruppe i Arbeids- og velferdsetatens rundskriv. Rundskrivet ble imidlertid endret fordi folketrygdloven ikke skiller mellom ulike diagnoser knyttet til retten til uføretrygd. Derfor ble den tidligere omtalen av CFS/ME tatt ut.

Loven stiller som nevnt vilkår om gjennomføring av hensiktsmessig behandling og arbeidsrettede tiltak før uføretrygd kan innvilges. Som for andre pasientgrupper må vurderingen av hva som skal anses hensiktsmessig baseres på helsevesenets anbefalinger og tilbud i forbindelse med den aktuelle sykdommen. Departementet verken ønsker eller kan gi konkrete føringer om hva dette skal innebære i det enkelte tilfellet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at Helsedirektoratet har sendt et utkast til Nasjonal faglig re-

ningslinje for langvarig utmattelse, inkludert ME/CFS på høring med frist 4. mai 2026. Det framgår av høringsbrevet at formålet med de nye reviderte retningslinjene er at pasienter med langvarig utmattelse, inkludert ME/CFS, får kunnskapsbasert, individuelt tilpasset helsehjelp som bidrar til økt livskvalitet, mestring og bedring, samt at helsepersonell opplever å ha tydelige råd for hvordan utredning, behandling og oppfølging kan gjennomføres slik at møter mellom pasienter og helsepersonell preges av tillit og trygghet.

Etaten benytter seg av en kunnskapsbank med råd som er i samsvar med Helsedirektoratets nasjonale veileder, og denne oppdateres når nye retningslinjer fra Helsedirektoratet publiseres. Rådene i kunnskapsbanken tjener som veiledning for etatens saksbehandlere. Dersom saken ikke inneholder tilstrekkelige medisinske opplysninger til å ta stilling til om vilkåret om hensiktsmessig behandling og/eller arbeidsrettede tiltak er oppfylt når det fremmes krav om uføretrygd, kan rådene danne grunnlag for innhenting av ytterligere medisinske opplysninger og anbefalinger. Avgjørende for utfallet vil være de medisinske opplysningene i den konkrete saken og fastlegens/spesialisthelsetjenestens vurdering.

Jeg vil også trekke frem at det i etterkant av Stortingets vedtak har blitt innført en endring i samarbeidsrutinene i Arbeids- og velferdsetaten slik at viktigheten rundt en god dialog mellom de lokale kontorene og NAV Arbeid og ytelse (enheten som fatter vedtakene) er kommet tydeligere fram. Jeg er opptatt av at nødvendig avklaring bør skje i perioden hvor vedkommende mottar arbeidsavklaringspenger slik at medisinske opplysninger og anbefalinger om eventuelle hensiktsmessige behandlingstiltak er innhentet og fulgt opp i forkant av at det fremmes krav om uføretrygd.

SPØRSMÅL NR. 1920

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 18. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå regelverket for «store pengespill», herunder vurdere om dagens nedre inntektsgrense på 200 000 kroner bør justeres for å

sikre at frivillige og ideelle organisasjoner ikke unødvendig rammes av reguleringen?

BEGRUNNELSE:

En rekke frivillige og ideelle organisasjoner benytter basarer, lotterier og messer som viktige inntektskilder til sitt arbeid. Dagens regelverk skiller mellom «små pengespill» og «store pengespill», der lotterier med bruttoinntekt opp til 200 000 kroner defineres som små og ikke krever særskilt tillatelse. Lotterier som forventes å gi inntekter mellom 200 001 og 100 000 000 kroner omfattes derimot av regelverket for «store pengespill» og utløser betydelige krav fra Lotteritilsynet.

Flere organisasjoner opplever at grensen på 200 000 kroner ikke reflekterer dagens kroneverdi eller de faktiske kostnadene ved frivillig virksomhet. For eksempel har julemesser og basarer i regi av ideelle organisasjoner ofte hatt inntekter godt over 200 000 kroner uten at dette har medført problemer verken for arrangører eller deltakere. Etter regelendringene har enkelte organisasjoner måttet redusere aktivitet og resalg for å holde seg under grensen, noe som i praksis fører til lavere inntekter til frivillig virksomhet.

Det er bred enighet om at fornuftige reguleringer er viktige for å forebygge spilleavhengighet og sikre seriositet i pengespillmarkedet. Samtidig er det liten grunn til å anta at tradisjonelle basarer, salg av årer eller loddbooker utløser risiko for spilleproblemer. Gevinstene er små, arrangementene er sosiale møteplasser, og aktiviteten er historisk viktig for norsk frivillighet.

På denne bakgrunn kan det stilles spørsmål ved om dagens inntektsgrense for «store pengespill» er hensiktsmessig, og om en justering – for eksempel til 500 000 kroner – bedre vil ivareta frivillighetens behov uten å svekke formålet med reguleringen. Det kan også være behov for å vurdere om grensen bør indeksreguleres, slik at den følger prisvekst og ikke uthules over tid.

Jeg ber derfor statsråden vurdere om det er behov for en gjennomgang av grenseverdiene i lotteriregelverket, slik at frivillige organisasjoner ikke får unødvendige hindringer i sitt arbeid.

Svar:

I denne sammenheng er det viktig å huske at reguleringen av pengespill har som formål å sikre ansvarlighet og kontroll av hensyn til spillere og samfunnet – ikke å maksimere inntekter til frivilligheten eller andre gode formål. Regelverket må derfor vurderes ut fra helheten i pengespillpolitikken og hensynet til enerettsmodellen.

Regelen om at mindre pengespill kan arrangeres uten særskilt godkjenning eller tillatelse, medfører at frivillige lag og organisasjoner slipper arbeid med innmelding og sluttrapportering. Dette gjør det enklere og mindre ressurskrevende for organisasjonene å skaffe inntekter fra pengespill. Da departementet for få år siden satte omsetningsgrensen til kr. 200 000, skjedde dette etter grun-

dige vurderinger. Blant annet ble det lagt vekt på at bare et fåtall organisasjoner nådde den samme omsetningsgrensen for meldingslotteri etter lotteriloven.

Selv om de mindre pengespillene generelt innebærer en lavere risiko for spilleproblemer og hvitvasking enn de større spilltilbudene, er det viktig å være oppmerksom på at tilbudet kommer fra private aktører og ikke enerettsaktørene. Frivillige lag og organisasjoners mulighet til å tilby pengespill, må under enerettsmodellen holdes til et begrenset omfang både når det gjelder antall aktører og omsetningen fra pengespillene.

Dagens omsetningsgrense vurderes som hensiktsmessig og i tråd med behovet til de fleste frivillige lag og organisasjoner. Omsetningsgrensen er også et viktig virkemiddel for å begrense markedet og opprettholde legitimiteten til enerettsmodellen.

Det er også viktig å understreke at organisasjoner som vil omsette for mer enn kr. 200 000, også har anledning til det. De må imidlertid søke om tillatelse, noe som må ses i sammenheng med behovet for kontroll med pengespillmarkedet, for å kunne nå de øvrige målene i pengespillpolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1921**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen****Besvart 18. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er kravene om Intelligent Speed Assistance nå implementert i alle EU- og EØS-land, og hvilke handlingsrom har Norge til eventuelt å gjøre unntak fra eller fjerne dette påbudet i norsk regelverk?

BEGRUNNELSE:

EU har vedtatt nye sikkerhetskrav til kjøretøy gjennom den såkalte «General Safety Regulation». Et av tiltakene er at alle nye biler skal utstyres med Intelligent Speed Assistance (ISA), et system som blant annet varsler føreren hver gang fartsgrensen overskrides. Ordningen innebærer at systemet som hovedregel er aktivert hver gang bilen startes, selv om føreren kan deaktivere deler av funksjonen for den enkelte kjøretur. Regelverket er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk regelverk gjennom typegodkjenningsreglene for kjøretøy.

Svar:

Kjøring med fart over fartsgrensen er medvirkende årsak til svært mange ulykker i Norge. Formålet med Intel-

ligent Speed Assistance (ISA) er å bedre trafikksikkerheten ved å bidra til at fartsgrenser overholdes. Dette er i tråd med nullvisjonen for trafikksikkerhet som er et mål både i Norge og i EU.

Krav om ISA følger av EUs generelle sikkerhetsforordning for kjøretøy, forordning (EU) 2019/2144 (General Safety Regulation). Forordningen innfører en rekke obligatoriske sikkerhetssystemer i nye kjøretøy, herunder ISA. Kravet gjelder for nye typegodkjenninger fra juli 2022, og for alle nye registreringer av kjøretøy fra juli 2024 i EU.

Sikkerhetsforordningen er en del av det harmoniserte felleseuropeiske kjøretøytekniske regelverket og er innlemmet i EØS-avtalen. Den skal dermed følges av både Norge, andre EØS-land og av EU-landene. Sikkerhetsforordningen er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil (bilforskriften) i tråd med forpliktelsene etter EØS-avtalen. Det innebærer at kravet om ISA gjelder i Norge.

Vi har dermed ikke handlingsrom innenfor våre forpliktelser etter EØS-avtalen til å gjøre generelle unntak fra eller fjerne krav som følger av forordningen.

Forordningen åpner heller ikke for nasjonale unntak.

SPØRSMÅL NR. 1922**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 17. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan eg be om ein tabell som viser talet på forenkla førelegg for kvart år i perioden 2010-2025 som Tolletaten har skrive ut for innførsel av ulovlege mengder av høvesvis snus og sigarettar?

Svar:

Antall forenklete forelegg i perioden 2017–2025

År	Siga- retter	Snus
2017	7 073	1 425
2018	6 532	1 536
2019	6 728	1 725
2020	3 495	836
2021	3 249	611
2022	3 722	779

2023	5 642	1 447
2024	6 177	1 989
2025	6 968	2 350

Tabellen viser antall forenklede forelegg som Tolletaten har skrevet ut for innførsel av ulovlige mengder

av henholdsvis snus og sigaretter for hvert år i perioden 2017–2025. Tolletaten har kun statistikk tilbake til 2017, grunnet omlegging til nye IT-systemer på det tidspunktet. Eldre data enn 2017 er ikke i de nye systemene. Dette medfører at statistikk fra tidligere år (før 2017) for de etterspurte varetypene ikke er elektronisk tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 1923

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 19. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at kunnskaps- og etablererprøven, som kreves for roller i serveringsbransjen, blir tilgjengelig på flere språk enn norsk for å bidra til en raskere og mer effektiv integrering av utenlandsk arbeidskraft i bransjen?

BEGRUNNELSE:

Serveringsbransjen mangler kvalifisert arbeidskraft og ønsker å inkludere flere fra f.eks. Ukraina inn i arbeidslivet. For mange av disse utenlandske arbeiderne er språkbarrierer et hinder, spesielt da både kunnskapsprøven og etablererprøven kun kan avlegges på norsk. Å gjøre disse prøvene tilgjengelig på flere språk, som for eksempel engelsk, vil kunne bidra til at bransjen lettere kan rekruttere nødvendig arbeidskraft og samtidig sikre at de ansatte har nødvendig kunnskap om relevant lovgivning.

Svar:

Alkoholoven, som kunnskapsprøven springer ut av, ligger under Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområde. Kunnskapsprøven er ment å sikre at aktører har god og nødvendig kunnskap om alkoholregelverket. Det er Helsedirektoratet som er ansvarlig for utforming av spørsmålene som inngår i kunnskapsprøven.

Helsedirektoratet vurderer at det er behov for en revisjon av kunnskapsprøven og har i årets tilskuddsbrev til KORUS (Kompetansesentrene for rusfeltet) bedt dem om å bidra i en arbeidsgruppe. Helsedirektoratet er i ferd med å sette sammen. I forbindelse med revisjonsarbeidet vil det også vurderes om kunnskapsprøven skal oversettes til engelsk. Det vil da være naturlig å ha dialog med

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) som har ansvar for etablererprøven etter serveringsloven.

Etablererprøven reguleres av serveringsloven som ligger under næringsministerens ansvarsområde, og det er derfor innhentet innspill fra NFD til det følgende.

Serveringsregelverket, som er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet, stiller en rekke krav til den som vil være daglig leder for et serveringssted. Blant annet er det et krav at vedkommende har bestått etablererprøven. Ettersom regelverket som kandidaten skal ha kjennskap til er på norsk, er både læremateriellet og prøven på norsk. Bakgrunnen for dette er at man den gang serveringsregelverket ble utformet ønsket at kandidaten skulle ha kjennskap til økonomistyring og norsk lovgivning av betydning for drift av serveringssteder. Dette skulle bidra til å oppnå lovens formål om å sikre forsvarlig drift av serveringssteder, bidra til stabile og forutsigbare rammevilkår for bransjen og hindre illojal konkurranse. Regelverkets formål er også å forebygge kriminalitet i og i tilknytning til bransjen.

Da dagens serveringslov ble til, ble det ikke problematisert hvorvidt etablererprøven burde tilbys på flere språk. Vi ser at dagens innretning kan gjøre det vanskeligere for personer som ikke behersker norsk å bestå prøven, og dermed være daglig leder for et serveringssted. Dette er blant flere forhold som regjeringen vil vurdere i det videre arbeidet med oppfølgingen av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1924**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 18. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva tenker finansministeren om de høye reisekostnadene for folk som bor og lever i Nord-Norge, og vil regjeringen se på tiltak for å unngå økte flypriser, for eksempel å midlertidig fjerne flypassasjeravgiften om situasjonen skulle forverre seg?

BEGRUNNELSE:

Oljeprisen har steget kraftig som følger av krigen i Midtøsten. Det får også konsekvenser for Norge, og vi ser at drivstoffprisene øker. Flyselskapene SAS og Norwegian har varslet at de vil innføre et midlertidig drivstofftillegg som følger av situasjonen, og det tillegget er det passasjerene som må betale for i form av økte flypriser. Et slikt drivstofftillegg har blitt innført ved lignende situasjoner tidligere, og er slik sett ikke nytt.

Men i Nord-Norge er reisekostnadene allerede høye og transportalternativene er færre sammenlignet med andre landsdeler. Det skaper bekymring for at denne situasjonen vil bidra til å øke flyprisene og reisekostnadene ytterligere. Det kan få konsekvenser for pasienter som må til behandling, idrettslag som må reise for å spille kamper og andre som er helt avhengig av å benytte seg av flyreiser i hverdagen.

Det er selvsagt vanskelig å forutsi den videre utviklingen i Midtøsten, og hvordan det vil påvirke oljeprisen, men situasjonen skaper bekymring for at hverdagen blir dyrere for mange. Under koronapandemien ble for eksempel flypassasjeravgiften midlertidig fjernet for å bedre luftfartens rammevilkår og holde flyprisene lavest mulig. Jeg håper regjeringen allerede er i gang med å tenke ut forskjellige scenarioer, og allerede ser på tiltak som unngår at dette får store konsekvenser i folk sin hverdag.

Svar:

Folk skal kunne bo og leve gode liv i hele landet, og det regionale flytilbudet sikrer distriktene tilgjengelighet på flyreiser der det ikke er kommersielt grunnlag for drift. I 2026 bevilges det om lag 2,5 mrd. kroner til kjøp av innenlandske flyruter, såkalte FOT-ruter. Regjeringen gjennomførte en betydelig satsing på FOT-rutene ved oppstart av gjeldende kontrakter 1. april 2024 med lavere billettpriser, økt kapasitet og nye ruter. Bevilgningsnivået til kjøp av flyruter er økt betydelig fra foregående kontraktperioder. Flertallet av FOT-rutene er i Nord-Norge.

For FOT-rutene er maksimale billettpriser fastsatt i kontraktene med flyselskapene. Det begrenser virkningen av økte drivstoffpriser på billettprisene på slike ruter.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet gjennomførte Oslo Economics i 2025 en utredning av hvordan det regionale flytilbudet kan optimaliseres innenfor gjeldende budsjett. Utredningen inkluderte en vurdering av om beboerrabatt er egnet på FOT-rutene. Utredningen var på høring høsten 2025, og samferdselsministeren vurderer nå videre oppfølging av utredningen og høringssinnspillene. Dagens avtaler for Nord-Norge gjelder til 31. oktober 2028. Arbeidet med neste anbudsperiode fra 1. november 2028 er allerede i gang. Det skal gjennomføres en ekstern transportfaglig utredning som sendes på høring før nye kontrakter lyses ut.

Flypassasjeravgiften ble innført i 2016 og har som formål å skaffe staten inntekter. I 2025 ble den lave avgiftsatsen, som gjelder flygninger i Norge og til Europa, redusert fra 85 til 60 kroner. I 2026 er den lave satsen 61 kroner per passasjer.

I urolige tider kan drivstoffprisene svinge mye på kort tid, både opp og ned. Det er usikkert hvor lenge drivstoffprisene vil bli liggende på det høye nivået vi ser nå. Jeg mener lettelser i flypassasjeravgiften ikke bør benyttes som et tiltak for å redusere reisekostnader i perioder med kortsiktige svingninger i råvareprisene. Når oljeprisen har vært lavere enn normalt, har vi heller ikke økt flypassasjeravgiften. Som for andre avgifter vurderes innretning og nivå på flypassasjeravgiften i de årlige skatte- og avgiftsoppleggene.

SPØRSMÅL NR. 1925**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 19. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen fortsatt ikke har etablert beredskapsavtaler med norske legemiddelprodusenter til tross for klare stortingsvedtak, hvorfor departementet har utkvittert disse vedtakene basert på et faggrunnlag som bransjen selv mener er feilaktig tolket, og om statsråden nå vil ta initiativ til å inngå reelle og bindende beredskapsavtaler som sikrer norsk produksjonskapasitet for kritiske legemidler og vaksiner?

BEGRUNNELSE:

Erfaringene fra koronapandemien viste hvor sårbar Norge er for svikt i internasjonale forsyningskjeder for legemidler. I 2020 og 2021 vedtok Stortinget – med Fremskrittspartiet som pådriver – at regjeringen snarest mulig skulle etablere en beredskapsmodell og gå i dialog med norske legemiddelprodusenter med sikte på å inngå konkrete beredskapsavtaler. Likevel opplyser Direktoratet for medisinske produkter (DMP) nå at de ikke kjenner til at det finnes noen slike avtaler, og at direktoratet heller ikke har myndighet til å inngå dem.

Norske produsenter på sin side peker på at de kan omstille seg til å produsere kritiske legemidler i løpet av uker, men det forutsetter at staten har inngått forhåndsavtaler og sikret tilgang til råvarer.

Bransjen mener videre at Stortingets vedtak feilaktig er utkvittert med feil grunnlag, basert på en kartlegging fra våren 2020 som ikke vurderte muligheten for omstilling ved forhåndsavtaler.

Samtidig viser historikken at Norge tidligere hadde nasjonal produksjon av vaksiner frem til den rødgrønne regjeringen la den ned i 2011, og både NHO, LO og Norsk Industri har i ettertid pekt på at norsk produksjon igjen kan bygges opp dersom det finnes politisk vilje og langsiktige avtaler.

Slik verdenssituasjonen har utviklet seg de siste årene blir dette et stadig viktigere spørsmål om nasjonal sikkerhet, beredskap og evnen til å sikre tilgang på livsviktige legemidler ved krise, konflikt eller krig.

Svar:

En solid helsenæring er del av grunnlaget for samfunnets motstandsdyktighet i krise. Helseberedskapsmeldingen og veikart for helsenæringen viser bredden i regjeringens politikk for å fremme og styrke helsenærin-

gen i Norge. Det må imidlertid skilles mellom tiltak for helseberedskap, og tiltak for lønnsom næringsutvikling. For at tiltak skal ha betydning for helseberedskapen må de også fungere i hverdagen, utenfor en krise. Aktører må derfor være bærekraftige, lønnsomme og konkurransedyktige fra et næringspolitisk perspektiv for å kunne ha betydning for helseberedskapen. Utvikling og produksjon av legemidler må skje der hvor næringsaktørene finner det lønnsomt.

For å trygge nasjonal forsyningssikkerhet trenger vi en balanse mellom nasjonale og internasjonale tiltak. Departementet har vurdert om Norges helseberedskap, inkludert tilgangen til kritiske legemidler, kan ivaretas gjennom produksjon i Norge, eventuelt samarbeid i Norden, med Storbritannia eller WHO. Regjeringen mener at den beste måten å sikre tilgang til legemidler på er gjennom samarbeid med våre nærmeste partnere, i Norden og det øvrige Europa.

EU har nylig blitt enig om nytt legemiddelregelverk med mål om å styrke forsyningssikkerheten, stimulere til forskning og innovasjon og bedre tilgjengelighet til viktige legemidler i hele EU/EØS-området. Den kommende forordningen om kritiske legemidler (Critical Medicines Act), er også del av EUs overordnede målsetting om å styrke europeisk konkurransekraft og økonomisk sikkerhet. Regelverket vil innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett. Norge deltar i tillegg i EUs helseprogram EU-4Health som gir oss tilgang til europeisk samarbeid om beredskap og håndtering av grensekryssende helsetrusler. Helseprogrammet åpner også muligheter for norsk helsenæring. Verken nasjonale ordninger, nasjonal produksjon eller nordisk samarbeid vil være tilstrekkelig for å ivareta tilgangen til legemidler i Norge ved en ny krise.

Direkte tildeling av beredskapsavtaler til norske legemiddelprodusenter er EØS rettslig krevende. Anskaffelsesregelverket bygger på prinsipper om likebehandling og ikke diskriminering basert på nasjonalitet, og åpner bare unntaksvis for direkteanskaffelser, primært i situasjoner med «tvingende hast». Behov som kan planlegges må som hovedregel håndteres gjennom ordinær konkurranse, og nasjonalitet kan normalt ikke vektlegges.

Statsstøtteregele gjør dette ytterligere utfordrende. Direkteanskaffelser uten konkurranse kan lett innebære en selektiv økonomisk fordel som kan påvirke samhandelen og konkurransen i EØS, og det er ofte krevende å dokumentere at avtalene er inngått på markedsvilkår. Unntak kan bare benyttes dersom det

foreligger en tydelig markedssvikt knyttet til behovet, og

avtalen utformes som et klart definert beredskapsoppdrag med mekanismer som forhindrer overkompensasjon.

SPØRSMÅL NR. 1926

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 18. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Flere oppdrettere ønsker å investere i nullutslippsløsninger, men per i dag mangler det insentiver for dette med unntak av for de som har fått nedtrekk i røde-områder.

Vil fiskeri- og havministeren vurdere å utvide dagens miljøfleksibilitetsordning til også å gjelde i gule områder for oppdrettere som oppfyller § 12 i Produksjonssområdeforskriften?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la i fjor frem første ledd i en miljøfleksibilitetsordning for havbruk. Ordningen åpner i første omgang for at oppdrettere som har fått reduksjon i produksjonskapasitet etter trafikklyssytement (røde-områder) kan utnytte den reduserte kapasiteten dersom de tar i bruk lukkede anlegg og teknologi.

Miljøfleksibilitetsordning for havbruk har vært etterlyst siden 2021, og Stortinget vedtok så sent som i 2024 at dette måtte komme på plass og det ble gjort i forbindelse med Havbruksmeldingen. 76% av tillatelseskapasiteten er nå definert som gul sone, og det svekker næringens muligheter til å utvide kapasiteten.

Svar:

I behandlingen av Meld. St. 24 (2024–2025) var Stortinget enig med regjeringen i at den fremtidige reguleringen av havbruksnæringen bør innrettes med individuelle insentiver for å sikre lav miljøpåvirkning og god fiskevelferd.

Regjeringen har vedtatt en ordning der oppdrettere kan bruke nedjustert produksjonskapasitet på særskilte miljøvilkår («BANK-ordningen»). Slik jeg forstår det, er det denne ordningen som refereres til som «miljøfleksibilitetsordningen» i spørsmålet. Den vedtatte ordningen skal bidra til utvikling av nye driftsformer med lavere miljøpåvirkning enn dagens åpne merder, og er ment som et

første steg på veien mot å realisere prinsippene som ble lagt fram i havbruks-meldingen.

Dersom en aktør i et gult område tidligere har hatt nedtrekk, vil aktøren være omfattet av dagens ordning og dermed kunne ta i bruk tidligere nedtrukket kapasitet på særskilte vilkår selv om området ikke er grønt. Det samme gjelder for aktører i røde områder. Slik jeg tolker representanten Thorheims forslag, så bør aktørene i gule områder kunne få unntaksvekst etter samme kriterier som bruk av nedjustert produksjonskapasitet, i tillegg til å kunne få unntaksvekst som i dag. Etter min vurdering vil det være vanskelig å utvide ordningen uten å gjøre større tilpasninger for å sikre likebehandling, blant annet fordi de gule produksjons-områdene har ulike fargehistorikk.

Jeg har stor forståelse for at de aktørene som er klare til å investere i mer miljøvennlig teknologi, allerede i dag ønsker sterkere individuelle insentiver. Dette er jeg særlig bevisst på når jeg nå arbeider med å få på plass et nytt reguleringssystem med styrkede individuelle insentiver som skal gjelde for alle. Vi har mottatt flere innspill til ulike overgangsordninger som kan få fart på overgangen til driftsformer med lavere miljøpåvirkning og bedre fiskevelferd. Det vurderer jeg fortløpende. Jeg vil i den sammenheng også peke på at det er viktig at ev. overgangsordninger som innføres nå, også står seg når et nytt reguleringsregime er ferdig utviklet og implementeres, slik som den nylig vedtatte «BANK-ordningen».

Representantens forslag kan også forstås som at han mener at dagens regler for å kvalifisere for unntaksvekst bør endres til å samsvare med vilkårene i ordningen for bruk av nedjustert kapasitet. Det er i den forbindelse et poeng at kriteriene for unntaksvekst gjelder tidligere oppnådde resultater, mens vilkårene for bruk av nedjustert kapasitet gjelder framover i tid.

Jeg tar likevel med meg representanten Thorheim sitt forslag i det videre arbeidet med oppfølging av havbruksmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 1927**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 18. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvordan følger regjeringen i praksis opp Stortingets anmodningsvedtak om å utvikle et helhetlig kunnskapsgrunnlag for havbrukets miljøpåvirkning, herunder næringens faktiske og relative påvirkning på den norske villaksbestanden, og på hvilken måte har regjeringen sørget for involvering av et bredt sammensatt utvalg av forskere og fagfolk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til det brede forliket i forbindelse med behandlingen av Havbruksmeldingen i juni i 2025, ref. Stortinget i vedtak nr. 1041/25 om at det skal utvikles et mer helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag for havbrukets miljøpåvirkning, herunder næringens faktiske og relative påvirkning på den norske villaksbestanden. I dette arbeidet skal det delta et bredt sammensatt utvalg av forskere og fagfolk, og det skal fortsatt være åpenhet om metoder og modeller.

Av vedtaket følger det at utviklingen av et mer helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag, skal gjøres av et bredere utvalg av forskere og fagfolk enn det som har vært tilfellet til nå.

Når rammevilkårene for landets nest største eksportnæring, og en av de viktigste distriktsnæringene vi har, ikke minst for kysten, i praksis skal bygge på effekten av én miljøfaktor, lakselus, må både kunnskapsgrunnlaget og målemetoder baseres på all tilgjengelig kunnskap for å redusere usikkerhet og faglig uenighet.

Det er spesielt viktig for villaksen. Det er observert en nedgang i villakspopulasjonene, og for å treffe målrettede og gode tiltak er det viktig at det beste kunnskapsgrunnlaget blir lagt til grunn. Det er også viktig for tilliten til fiskeri-, hav- og miljøforvaltning.

Svar:

Jeg svarer på spørsmålet ut ifra mitt ansvar for miljøpåvirkning fra havbruk, inkludert lakseluspåvirkning på ville laksebestander. Det er klima- og miljøministeren som har det helhetlige ansvaret for anadrom laksefisk.

Først og fremst ser jeg at det er et behov for å tydeligere kommunisere hvordan dagens kunnskapsgrunnlag knyttet til lakseluspåvirkning på vill laksefisk blir til. Mye tyder på at dagens ordning for innhenting og vurdering av kunnskap om lusepåvirkning ikke er godt nok kjent. Dette

ble også påpekt i evalueringen av trafikklyssystemet, og det arbeides i forvaltningen med å øke kunnskapen rundt dette.

All tilgjengelig kunnskap skal legges til grunn for ekspertenes vurderinger av lakselus-påvirkning på villaks i trafikklyssystemet. Dette er tydelig i mandatet til Ekspertgruppen og Styringsgruppen. Ekspertgruppen er satt sammen så bredt som mulig av personer med kompetanse på feltet. I løpet av de ti årene trafikklyssystemet har eksistert, har fagfolk og forskere fra Havforskningsinstituttet, Veterinærinstituttet, SINTEF Ocean AS, Norsk institutt for naturforskning, Rådgivende biologer AS (nå en del av Det norske Veritas), Uni Research/NORCE, Universitetet i Bergen og NTNU deltatt.

I mandatet til Ekspertgruppen står det bl.a. at Ekspertgruppen skal «gjøre en overordnet analyse av all tilgjengelig kunnskap i vurderingen av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde». «All tilgjengelig kunnskap» er publiserte fagfellevurderte artikler, vitenskapelige avhandlinger, data fra overvåkning, offentlig tilgjengelige rapporter (fra rapportserier og lignende), andre typer rapporter/data samt ervervet kunnskap som medlemmene i Ekspertgruppen besitter. All litteratur som benyttes i rapportene direkte, blir sitert på vanlig måte og listet opp i en litteraturliste som er standard for alt vitenskapelig arbeid. Kvalitetssikring av forskningsarbeid skjer gjennom fagfellevurderinger før publisering av arbeidet. Kommunikasjon mellom forskere om forskningsarbeider skjer gjennom vitenskapelige publikasjoner. Vitenskapelig uenighet ligger i forskningens natur. Å fremme og synliggjøre vitenskapelig uenighet er positivt for forskningens utvikling, og det bidrar til å forbedre kunnskapsgrunnlaget.

For å ha en felles plattform der all informasjon og alle relevante rapporter kan deles, er det opprettet en egen nettside, <https://www.trafikklyssystemet.no/>. Her legger Styringsgruppen ut nyhetsmeldinger om frister for å fremme ny kunnskap (som ikke er publisert) før hver vurdering og invitasjoner til ulike møter. Styringsgruppen arrangerer hvert år dialogmøter der Ekspertgruppens rapporter og Styringsgruppens råd gjennomgås, og det kan gis kommentarer innspill. Videre arrangerer de arbeidsmøter hvor forskere kan legge fram ny kunnskap og nye synspunkter. Møtene er åpne for alle. Disse faste oppgavene er presisert i det siste mandatet til Styringsgruppen. Videre tar departementet imot og vurderer alle innspill, både skriftlige og muntlige, når fargelegging besluttes.

Jeg ser at flere etterlyser at Ekspertgruppen synliggjør usikkerheten i vurderingene. Dette er imidlertid noe de allerede gjør i svært detaljert grad. Dette understreker behovet for å synliggjøre det arbeidet og de vurderingene som faktisk gjøres. Samtidig er det viktig å si at ekspertene er tilstrekkelig sikre på sine vurderinger til å kunne komme med forsvarlige konklusjoner.

Vi har i dag et godt kunnskapsgrunnlag når det gjelder miljøpåvirkning fra havbruk, spesielt knyttet til påvirkning fra lakselus, men jeg er opptatt av at det stadig må utvikles. Dette reflekteres for eksempel i tildelingsbrevet til Havforskningsinstituttet, der et prioritert tiltak er at instituttet kontinuerlig skal forbedre kunnskapsgrunnlaget og utvikle risikorådgivningen for påvirkning fra akvakulturproduksjon til å bli mer dekkende og ta hensyn til samlet påvirkning. Det fremgår også av tildelingsbrevet til Veterinærinstituttet, som skal videreutvikle kunnskapen om hvordan lakselus fra oppdrett påvirker vill laksefisk. Det reflekteres videre i de betydelige midlene som bevilges til forskning på feltet. Det at kunnskapsgrunnlaget kan forbedres, betyr imidlertid ikke at vi ikke har tilstrekkelig kunnskap til å kunne drive og regulere havbruk i Norge.

Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL) vurderer årlig påvirkninger og status for norske laksebestander på oppdrag fra Miljødirektoratet. Det er fremdeles slik at VRL vurderer lakselus som den største trusselen mot androm laksefisk. I tillegg er bestander av villaks utsatt for en rekke andre påvirkninger. Dette inkluderer annen påvirkning fra havbruk, klimaendringer, sur nedbør, vannkraftregulering og andre fysiske inngrep, Gyrodactylus salaris, fremmede arter, som for eksempel pukkellaks, og miljøgifter.

Regjeringen er nå i prosess med å vurdere hvordan vi best følger opp anmodningsvedtak 1041 (2024–2025). I den forbindelse vil vi vurdere en rekke ulike løsninger. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte og på egnet tidspunkt vedrørende dette.

Avslutningsvis vil jeg nevne at en betydelig styrke ved virkemidlene regjeringen har foreslått i Havbruksmeldingen er at de tåler at kunnskapsgrunnlaget utvikles. For eksempel er en av fordelene med å skille mellom tillatelser til akvakultur og lusepåvirkningen at dersom vi løser luseproblemet, trenger vi ikke å gjøre om på tillatelsessystemet. I en slik situasjon vil f.eks. en luseavgift eller lusekvote kunne avvikles.

SPØRSMÅL NR. 1928

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther

Besvart 18. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan merkostnader for nettselskapene i forbindelse med strømstøtten og Norgespris har påvirket inntektsrammegrunnlaget i perioden 2022–2026, og hvordan disse kostnadene forventes å påvirke inntektsrammegrunnlaget i perioden 2027–2029?

BEGRUNNELSE:

Viser til informasjon på nettsidene til Reguleringssmyndigheten for energi (RME) «Informasjon til nettselskaper om strømstøtten» og «Informasjon til nettselskaper om Norgespris».

På begge nettsidene gis det likelydende informasjon til nettselskapene:

«Dere kan ikke fakturere merkostnader dere har i forbindelse med ordningen. Dette er kostnader som alle nettselskaper har, og som vil komme inn i inntektsrammegrunnlaget fremover i tid.»

Jeg ber statsråden i sitt svar klargjøre om alle nettselskaper får den samme økningen i inntektsrammen for å administrere disse ordningene.

Svar:

Nettselskapene er naturlige monopoler og er derfor underlagt inntektsregulering. Inntektsreguleringen for nettselskapene er utformet slik at nødvendige kostnader ved å drifte, utnytte og utvikle nettet over tid dekkes inn gjennom inntektsrammene. De oppgavene nettselskapene har knyttet til administrasjon, kundefølgning og rapportering, enten i den daglige driften eller knyttet til ordninger som Norgespris og strømstøttestøttsordningen,

inngår i deres drifts- og vedlikeholdskostnader. Dette omfatter blant annet lønn, kjøp av tjenester, IT kostnader og andre administrative utgifter. På lik linje med øvrige kostnader inngår disse kostnadene i kostnadsgrunnlaget og hensyntas i inntektsrammen med to års tidsetterslep, justert for inflasjon.

Inntektsrammene baseres ikke bare på faktiske kostnader, men også på en kostnadsnorm som skal gi nettselskapene insentiver til effektiv drift. Alle nettselskapene har kostnader knyttet til å administrere Norgespris og strømstønsordningen, men de konkurrerer gjennom sammenlignende effektivitetsanalyser om å gjøre også

denne jobben så effektivt som mulig. Siden kostnadene knyttet til ordningene er forholdsvis beskjedne, og de omfatter alle nettselskapene og inngår i sammenlignende effektivitetsanalyser, har det ikke vært behov for å følge opp disse kostandene særskilt i inntektsreguleringen.

Kostnader knyttet til håndteringen av strømstønsordningen i perioden 2022-2024 gjenspeiles i inntektsrammene fra 2024-2026. Tilsvarende vil kostnader knyttet til administrasjon av Norgespris og strømstønsordningen i 2025 og 2026 påvirke nettselskapenes inntektsrammer i 2027 og 2028.

SPØRSMÅL NR. 1929

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther

Besvart 19. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Verdens helseorganisasjon anslår at fire kommersielle produkter - tobakk, alkohol, ultraprosessert mat og fossilt brensel – står bak mer enn en tredjedel av alle dødsfall globalt hvert år (1). I Norge har det lenge vært ulovlig å reklamere for tobakk og alkohol. I fjor kom også regjeringen med forbud mot markedsføring av usunn mat og drikke overfor barn.

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen jobber for beskytter folkehelsen mot markedsføring av produkter og tjenester med høyt klimaavtrykk?

BEGRUNNELSE:

Fossil- og annen høystslipsindustri bruker i dag enorme pengesummer på å markedsføre seg selv. Dette er en bevisst strategi for å ta samfunnets fokus vekk fra de helseskadelige konsekvenser av produktene deres, og forsinke gjennomslag for rettferdig klimapolitikk (2,3).

Forbud mot reklame for tobakk, alkohol og usunn mat viser at omfattende markedsføringsrestriksjoner kan redusere skadelig forbruk og forbedre folkehelsen. Slike forbud har også bidratt til å svekke industriens påvirkningskraft på politikk og samfunn (2).

Forskning tilsier at et forbud mot fossilreklame kan forbedre folkehelsen gjennom å bidra til å endre sosiale normer, redusere fossilt forbruk og begrense den fossile sektorens påvirkningskraft og mulighet til å grønnvaske seg selv (2).

FNs generalsekretær Antonio Guterres oppfordrer alle land til å innføre fossilt reklameforbud av samme grunn som vi har et forbud mot tobakk, da det utgjør en alvorlig trussel for helsen vår (4). Stadige flere land og byer innfører nå fossilt reklameforbud om et klima- og helseforebyggende tiltak (5).

Kilder:

- 1) <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36966782/>
- 2) <https://www.cmaj.ca/content/198/5/E176>
- 3) <https://www.desmog.com/2025/05/20/revealed-now-theres-proof-that-the-fossil-fuel-industry-uses-cultural-sponsorships-to-block-climate-action/>
- 4) <https://www.bbc.com/news/articles/cv22vl99vwro>
- 5) <https://www.worldwithoutfossilads.org/frequently-asked-questions-2/>

Svar:

Det er godt dokumentert at forbrenning av fossile brensl har betydelige negative konsekvenser både for klimaet, miljøet og for helsen. Som representant Sjørsæther påpeker har vi gode erfaringer med reklameforbud på alkohol og tobakk, og har nylig innført et markedsføringsforbud mot visse næringsmidler spesielt rettet mot barn.

Å kutte klimagassutslipp er det viktigste vi kan gjøre for å redusere konsekvensene av klimaendringene, også for helsen vår. Årlig har Miljødirektoratet i oppdrag å levere oppdateringer av kunnskapsgrunnlaget om klimatiltak, barrierer og mulige virkemidler. Miljødirektora-

tet har ikke omtalt forbud mot reklame som et tiltak for å redusere klimagassutslipp.

Vi har mange virkemidler som bidrar til utslippskutt, herunder avgifter, ulike reguleringer og støtte. Et

generelt forbud mot markedsføring av produkter og tjenester med høyt klimaavtrykk er ikke et tiltak vi per i dag vurderer.

SPØRSMÅL NR. 1930

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 18. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Er noe av forpliktelsene til Vestre AS mot det offentlige misligholdt, og i så fall hvor mye av skattepengene beløper dette seg til?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i Kapital om møbelselskapet Vestre AS som etterlot mange ubesvarte spørsmål.

Svar:

I 2020 fikk Vestre AS innvilget markedsmessige garantier fra Eksfin på totalt 146,55 mill. kroner og et risikolån på 20 mill. kroner fra Innovasjon Norge. I tillegg til dette har selskapet fått tilskudd fra Enova og SIVA. Garantiene til Eksfin ble innfridd i 2024 uten mislighold og Eksfin har ikke lenger eksponering mot selskapet.

Innovasjon Norge opplyser ikke om kundeforhold annet enn positive vedtak om støtte. Innovasjon Norges bistand til norsk næringsliv i Norge og utlandet gjelder i stor grad sensitive forretningsmessige forhold.

SPØRSMÅL NR. 1931

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl

Besvart 18. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over hvilke kommuner som har kjøpt varer fra Vestre-konsernet i perioden 2021-2026?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i Kapital om møbelselskapet Vestre AS som etterlot mange ubesvarte spørsmål.

Svar:

Regjeringen fører ikke løpende oversikt over kommunenes innkjøp av møbler. Kommunene og fylkeskommunene er egne rettssubjekter og spørsmål om kommunenes innkjøp må rettes til kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1932**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 18. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Har statsråd Jan Christian Vestre erklært seg, eller blitt erklært, inhabil i behandling av saker i regjering som gjelder statlig støtte eller offentlige innkjøp som potensielt omfatter Vestre AS?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i Kapital om møbelselskapet Vestre AS som etterlot mange ubesvarte spørsmål.

Svar:

I min tid som helse- og omsorgsminister har det ikke vært gjort innkjøp i departementet som berører selskapet Vestre AS. Tilsvarende heller ikke i min periode som næringsminister. Departementet er ikke involvert i innkjøp i departementets underliggende etater eller i hel-

seforetakene. Når det gjelder tildeling av statlig støtte til enkeltselskaper fra det næringsrettede virkemiddelapparatet, er Nærings- og fiskeridepartementet ikke involvert i disse beslutningene. Det vil derfor ikke foreligge noen inhabilitet for meg ved eventuelle kjøp fra og tildeling av statlig støtte til Vestre AS i disse tilfellene.

Verken i min rolle som næringsminister eller nå som helse- og omsorgsminister, har jeg i regjeringen erklært meg inhabil på grunn av min tilknytning til Vestre AS. Jeg vil her kort peke på at verken departementet eller regjeringen som kollegium, i særlig grad behandler konkrete innkjøp fra eller tildeling av statlig støtte til enkeltvirksomheter.

Dersom en sak som i særlig grad berører Vestre AS kommer til behandling i regjeringen eller i departementet jeg er statsråd i, vil det på vanlig måte bli foretatt en habilitetsvurdering.

SPØRSMÅL NR. 1933**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 18. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvor store summer har Vestre AS fått i støtte fra statlige aktører?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i Kapital om møbelselskapet Vestre AS som etterlot mange ubesvarte spørsmål.

Svar:

Vestrekonsernet har fått innvilget følgende lån, garantier, tilskudd og tjenester fra statlige aktører:

2020:

- markedsmessige garantier på 146 550 000 kroner fra Eksfin
 - 20 mill. kroner i risikolån fra Innovasjon Norge
 - 27,4 mill. kroner i tilskudd fra Innovasjon Norge
 - 6 539 100 kroner i tilskudd fra Enova
- 2021:
- tilskudd på 1 762 500 kroner fra Enova i juni 2021
- 2022:
- tjenester og rådgivning fra SIVA for 3 300 kroner
- 2023:
- tjenester og rådgivning fra SIVA for 81 718 kroner
- 2024:
- tjenester og rådgivning fra SIVA for 105 000 kroner
- For garantiene fra Eksfin må konsernet betale markedsmessige garantipremier. Risikolån må betales

tilbake med en risikopremie. Tilskudd trenger ikke å bli tilbakebetalt.

Vestre AS, og datterselskapet Vestre Produksjon AS, deltar i en næringshage og en inkubator som er en del av

Sivas nettverk. Deltakelsen kan gi tilgang på rabatterte tjenester som til sammen er verdsatt til 190 019 kroner.

SPØRSMÅL NR. 1934

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl

Besvart 18. mars 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hva har vært statens utgifter til kjøp av varer fra Vestre-konsernet per år 2021-2025?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i Kapital om møbelselskapet Vestre AS som etterlot mange ubesvarte spørsmål.

Svar:

Staten defineres her som alle virksomheter som inngår i statsregnskapet. Særlovsselskaper, statsforetak (for eksempel helseforetakene), statsaksjeselskap og stiftelser er selvstendige rettssubjekter og regnes ikke som en del av staten. I 2024 utgjorde dette 187 virksomheter. Tallene gjelder for den delen av staten som er regnskapskunder hos DFØ, som utgjør 175 virksomheter.

Vi har benyttet sentralt regnskapsregister i Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) til å hente ut tall om kjøp fra Vestre-konsernet. Det mangler således noen virksomheter. Tallgrunnlaget anses likevel å gi et forholdsvis dekkende bilde av kjøp fra Vestre-konsernet. Se tabell under. Beløpene er oppgitt i kroner.

Jeg legger til grunn at anskaffelsene, på lik linje med andre anskaffelser, er gjennomført i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser.

År	Kjøp
2021	1 334 375
2022	576 603
2023	225 028
2024	369 675
2025	91 875
Sum	2 597 555

SPØRSMÅL NR. 1935

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 18. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Når vil regjeringen sørge for at vi får på plass et lovverk som gir oss kontroll over uønskede utenlandske investeringer og oppkjøp i Norge?

BEGRUNNELSE:

I 2023 fikk regjeringen en tydelig og enstemmig anbefaling om å innføre en lov som gir Norge kontroll over utenlandske investeringer og oppkjøp som truer norsk

sikkerhet. Dette gjennom konklusjonen i NOU 2023: 28 Investeringskontroll – en åpen økonomi i usikre tider. Våre naboland har allerede lover for å sikre kontroll over utenlandske investeringer. Nå er det 2026, og vi har fortsatt ikke en lov på plass i Norge. Det er grunn til å frykte at uønskede investeringer har glippet gjennom i mangel på tydelig lovverk. Media har også dokumentert russiske oppkjøp av tomter nær forsvarsinstallasjoner. I Senja Kommune klarte kommunen selv å stoppe salg av Skrolsvik fort til utenlandske kjøpere. Sentrale sikkerhetspolitiske vurderinger for den norske stats sikkerhet kan likevel ikke bli delegert til kommunepolitikere. Det er behov for langt tydeligere rammer og regelverk fra statlig hold.

Svar:

Ivaretagelse av nasjonal sikkerhet er en grunnleggende og sentral oppgave for regjeringen. Men jeg vil også understreke at dette er et felles ansvar. Kommuner, næringslivet og hver enkelt innbygger må bidra for å gjøre egen hverdag, og Norge, tryggere.

Regjeringen deler representant Rajas bekymring knyttet til uønskede investeringer i Norge. Jeg prioriterer derfor arbeidet med en lov om kontroll med utenlandske investeringer i Norge høyt. Formålet med en ny lov er å få på plass et mer helhetlig og forutsigbart rammeverk for håndteringen av denne type saker. Loven skal redusere risikoen knyttet til utenlandske investeringer og samtidig ivareta behovet for en mest mulig åpen norsk økonomi. En ny investeringskontrolllov må balansere disse hensynene på en god måte. Ved utformingen av den nye loven

sees det også hen til den internasjonale utviklingen, særlig i EU, hvor de er i ferd med å revidere sitt investeringskontrollregelverk. Prosessen i EU har tatt lengre tid enn ventet og bidrar følgelig til forsinkelser i utformingen av det norske regelverket også. Jeg tar sikte på å sende et lovforslag på høring i løpet av første halvår i år.

Regjeringen har tatt flere grep for å forbedre kontrollen med økonomisk aktivitet som kan utfordre nasjonale sikkerhetsinteresser og det er ikke slik at vi dag ikke kan gripe inn mot utenlandske oppkjøp i Norge. Regjeringen fører med hjemmel i sikkerhetsloven kontroll med utenlandske investeringer og oppkjøp i virksomheter av betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. For virksomheter som er underlagt sikkerhetsloven, gjelder bestemmelser om eierskapskontroll. I tilfeller hvor bestemmelsene om eierskapskontroll ikke gjelder, men der det likevel er behov for å gripe inn, kan sikkerhetsventilen i sikkerhetsloven § 2-5 brukes. Denne bestemmelsen kan brukes «... for å hindre sikkerhetstruende virksomhet eller annen planlagt eller pågående aktivitet som kan innebære en ikke ubetydelig risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet.»

Ettersom stortingsrepresentanten i sin begrunnelse for spørsmålet omtaler en sak som gjelder et eienomskjøp i Senja kommune, minner jeg om at regjeringen har styrket kontrollen med eiendommer av sikkerhetsmessig betydning gjennom endringer i sikkerhetsloven. Endringene trådte i kraft 1. juli 2023, og er et forebyggende verktøy for å sikre verdier av betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser.

SPØRSMÅL NR. 1936

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant AlfErik Andersen

Besvart 19. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at man ikke kan søke om dagpenger før tidligst to uker før inntekten opphører, samtidig som behandlingstiden hos Nav er mange ganger dette, og vil statsråden flytte tidspunktet for når man kan søke – slik at man bøter på den lange ventetiden, og folk slipper å gå uker eller måneder uten inntekt (dagpenger)?

BEGRUNNELSE:

Statsråden skriver i sitt svar den 23. februar, til mitt spørsmål innlevert 19. februar, at hun er kjent med at saksbehandlingstiden er lang på flere ytelsesområder. Saksbehandlingstiden i Nav er som påpekt flere ganger, altfor lang på mange områder. Statsråden uttrykker i sitt svar også forståelse for at det kan være krevende for de som venter på vedtak, og lister opp en rekke igangsatte gjennomganger som skal se på problemet. Det er bra, men

det hindrer ikke statsråden fra å kunne gjøre enkle tiltak med umiddelbar effekt, der det er mulig. Et godt eksempel på et slikt tiltak ville være å umiddelbart flytte tidspunktet for når man kan søke om dagpenger.

Svar:

Dagpenger kan gis til personer som har mistet arbeidsinntekt på grunn av arbeidsløshet. For at dagpenger skal kunne innvilges er det et krav om at arbeidstiden før ledigheten er redusert med minst 50 prosent, at man har hatt en tidligere arbeidsinntekt de siste tolv avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet som minst tilsvarer 1,5 G, eller en arbeidsinntekt på 3 G de siste 36 avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet og at man er tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker.

Dagpenger kan etter folketrygdloven § 22-13 tredje ledd tidligst innvilges fra søknadstidspunktet. Dersom medlemmet først fyller vilkårene for dagpenger på et senere tidspunkt enn det faktiske søknadstidspunktet, settes søknadstidspunktet etter dagpengeforskriften § 3A-1 andre ledd til den datoen dagpengesøkeren oppfylles vilkårene for rett til dagpenger forutsatt at vedkommende vil fylle vilkårene for dagpenger innenfor rimelig tid etter det faktiske søknadstidspunktet. Dette tilrettelegger for at man ikke må vente til den dagen man blir arbeidsløs før man kan sende inn en dagpengesøknad, men at søknaden kan sendes inn noe før ledigheten inntreffer. Som rimelig tid anses etter Arbeids- og velferdsetatens praksis, en periode på inntil 14 dager.

For å kunne behandle en søknad om dagpenger er det flere forhold som vil måtte vurderes, blant annet tap av arbeidstid, fra hvilket tidspunkt søkeren ikke lenger har krav på lønn, søkerens disponibilitet, søkerens registrering som arbeidssøker og at kravet til minsteinntekt er oppfylt. Mange av de opplysningene Arbeids- og velferdsetaten trenger i saksbehandlingen av dagpengesøknaden, vil normalt ikke finnes før etter ledighetstidspunktet. Dette gjelder blant annet opplysninger rapportert i a-ordningen om inntekt. I tillegg er det også behov for detaljerte opplysninger om arbeidsforholdet som vil være vanskelig både for dagpengesøker og arbeidsgiver å fremskaffe på et tidligere tidspunkt.

Mange dagpengesøkere ønsker å sikre inntekt raskest mulig, og søker derfor om dagpenger før de fyller alle vilkårene, som for eksempel i forbindelse med at de mottar oppsigelse. Siden man normalt vil ha krav på lønn i oppsigelsestiden, og man heller ikke er arbeidsløs, fyller man ikke de nødvendige vilkårene for rett til dagpenger før etter utløpet av oppsigelsestiden. Det er også slik at mye kan endre seg i en oppsigelsestid, og mange får seg også ny jobb før utløpet av oppsigelsestiden. Etter gjeldende praksis innvilges derfor ikke dagpenger dersom det tidspunktet søkeren kan fylle vilkåret om å være arbeid-

sledig ligger lenger frem i tid enn 14 dager fra tidspunktet søknaden om dagpenger blir sendt. Det vil si at dersom søknaden fremsettes for tidlig, vil søkeren få et avslag på søknaden som følge av at vedkommende ikke fyller vilkårene for dagpenger.

Det å skulle åpne opp for at søknader om dagpenger kan sendes inn tidligere enn etter dagens praksis, er utfordrende da en søknad som sendes før søkeren har blitt arbeidsledig normalt ikke vil ha alle de opplysningene som Arbeids- og velferdsetaten trenger for å kunne behandle søknaden. I tillegg er det som nevnt også en risiko for at søkerens situasjon vil endre seg før det tidspunktet det kan være aktuelt å innvilge dagpenger fra. Dagpengesøkere har normalt en nær knytning til arbeidsmarkedet, og får derfor ofte nytt arbeid raskt. Mange vil dermed få seg en ny jobb i løpet av oppsigelsestiden.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert meg om at det for tiden er i overkant av 6 ukers saksbehandlingstid på dagpengesøknader. For enkelte søknader vil det kunne være kortere saksbehandlingstid. Saksbehandlingstiden skyldes bl.a. høy inngang av søknader på denne tiden av året. Direktoratet følger utviklingen tett og jobber kontinuerlig med å få til mer effektive arbeidsmåter, og de forventer at saksbehandlingstiden vil reduseres inn mot sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1937**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 18. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Senterpartiet er opptatt av å sikre et rimelig og tilgjengelig flytilbud i hele landet. Lofoten er som kjent et av Norges mest populære reisemål. Samtidig som flytilbudet er økt og priser redusert, så gjør dette også Lofoten enda mer attraktivt for turister.

Hvor stor andel av de reisende på FOT-rutene til Lofoten er reisende med utenlandsk bosted, hvor stor andel av billettene på FOT-rutene til Lofoten kjøpes mer enn 30 dager før avgang, og hvor stor andel av kjøpte billetter avbestilles før avgang?

BEGRUNNELSE:

Etter halveringen av prisene på FOT-rutene har antallet reisende økt betydelig, det er gledelig og viser at tiltaket fører til økt mobilitet. Samtidig har det vært en bekymring knyttet til at turister fortrenger lokalbefolkningens muligheter til å reise. I Lofoten er kabinfaktoren opp mot 73 %.

Svar:

Flyselskapene registrerer i utgangspunktet ikke nasjonalitet eller bosted for passasjerer ved kjøp av flybilletter. Det finnes derfor ikke fullstendig statistikk over andelen reisende med utenlandsk bosted.

Avinor gjennomfører jevnlig reisevaneundersøkelser (RVU) blant flypassasjerer. Undersøkelsen er basert på spørreundersøkelser blant reisende ved flyplassene og gir et bilde av sammensetningen av trafikken. Avinor opplyser at andelen utenlandske reisende ved lufthavnene i Leknes, Svolvær og Røst og ved helikopterhavnen på Værøy anslås til om lag 32,5 pst. i 2025. Til sammenligning var anslaget for 2023 om lag 25,3 pst.

Når det gjelder tidspunkt for billettkjøp, opplyser Widerøe at om lag 54 pst. av billettene i 2025 ble kjøpt mer enn 30 dager før avgang, mot om lag 42 pst. i 2023. Widerøe opplyser videre at om lag 16 pst. av billettene i 2025 ble avbestilt før avgang, mot om lag 15 pst. i 2023. Tallene gjelder flyrutene mellom Bodø og henholdsvis Leknes og Svolvær, som Widerøe opererer.

SPØRSMÅL NR. 1938**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 17. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Tv2 har nylig avdekket at en russisk forretningsmann har forsøkt å kjøpe Deichmanske bibliotek som ligger vegg i vegg med regjeringskvartalet. Kjøpet ble forsøkt gjort tildekket. Senterpartiet er opptatt av retningslinjene og rutinene for å sikre at slikt avdekkes og at russiske oligarker ikke kan ta seg til rette i Norge.

Kan statsråden derfor redegjøre for statistikken på antall innkomne henvendelser til sikkerhetsmyndigheten tilknyttet sikkerhetsloven § 7-6 i 2023, 2024 og 2025?

BEGRUNNELSE:

I 2023 vedtok Stortinget ny sikkerhetslov hvor også eiendommer omfattes av lovgivningen. I henhold til lovens § 7-6 andre ledd skal sikkerhetsmyndigheter eller tilsynsmyndighet varsles om man anser at det ikke er mulig å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå gjennom tiltak etter § 7-3 i samme lov.

Svar:

Sikkerhetsloven § 7-6 trådte i kraft i 1. juli 2023 og er et forebyggende verktøy for å sikre og øke kontrollen

med verdier av betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser.

Det er sikkerhetsmyndigheten eller tilsynsmyndigheten som i henhold til loven er mottaker av disse varslene og vurderer om det er behov for handling videre.

Ifølge statistikk fra NSM er det kun én sak som er formelt varslet etter sikkerhetsloven § 7-6. Videre er det

flere saker som kan tolkes som en innmelding, siden sikkerhetsmyndigheten blir bedt om å vurdere risiko og risikoreduserende tiltak.

Antall saker hvor sikkerhetsmyndigheten har vurdert eiendomskjøp eller overtakelse av virksomhet hvor eiendom har vært sentralt i vurderingen, per år:

2021	2022	2023	2024	2025
2	4	2	6	2

I tillegg til varsler håndterer sikkerhetsmyndigheten flere andre henvendelser knyttet til bestemmelsen, og disse følges opp med blant annet vurdering av risiko og anbefaling til risikoreduserende tiltak. Med andre ord vil det være aktivitet på dette området som ikke vil fremkomme i oversikt over varsler, men som bidrar til å styrke

sikkerheten i virksomheter. NSM anslår at de vurderer 2 til 10 slike saker per år.

Regjeringen jobber videre med å gjøre virkemidlene enda mer målrettet, og vi jobber med å finne en god ordning på dette. Det er viktig at det gjøres kontinuerlig kartlegging som en del virksomheters risikovurderinger, også i tilknytning til det nye regjeringsskiftet.

SPØRSMÅL NR. 1939

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 18. mars 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Mener regjeringen det er hensiktsmessig å utrede og legge til rette for en Y-vei til barnehagelærerutdanningen for personer med fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget og relevant praksis, slik at kvalifiserte fagarbeidere kan tas opp uten krav om generell studiekompetanse?

BEGRUNNELSE:

Det er heldigvis stor oppmerksomhet om mangelen på barnehagelærere i Norge. Samtidig rapporterer flere fagarbeidere i barnehagesektoren at veien videre til barnehagelærerutdanningen oppleves unødvendig krevende, selv med relevant fagbrev og flere års praksis. Et eksempel er en 20-åring med tre års erfaring fra barnehage som likevel må ta opp fire fag på fritiden for å skaffe generell studiekompetanse før vedkommende kan søke. For personer som allerede er i arbeid i sektoren, oppleves dette lite hensiktsmessig og kan virke rekrutteringshemmende. Undertegnede er interessert i hvorvidt en Y vei for søkere med fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget

og dokumentert praksis vil kunne gi en mer målrettet og praksisnær opptaksmodell, vil senke terskelen for videreutdanning, og vil bidra til å dekke behovet for flere barnehagelærere.

Svar:

Barnehagelærerutdanningene og opptak til høyere utdanning ligger under mitt ansvarsområde som forsknings- og høyere utdanningsminister. Det er derfor jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Barnehagene har en sentral plass i det norske samfunnet og ivaretar et viktig samfunnsoppdrag. Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring, dannelse og bidra til sosial utjevning. Jeg er i likhet med representanten, opptatt av at de ansatte i barnehagene har kompetansen som trengs for å gi barna gode tilbud. Mange nok barnehagelærere og andre ansatte, som faglærte innen barne- og ungdomsarbeiderfaget, er viktig for å gi barna et trygt og pedagogisk tilbud. Det er også positivt at vi har faglærte i barnehagene som ønsker å utdanne seg til barnehagelærere. Vi skal sørge for å

ha gode ordninger slik at flest mulig kan fortsette å jobbe i barnehage og ta høyere utdanning og øke egen kompetanse. I dag har vi flere slike ordninger.

Ordninger med Y-veien til barnehagelærerutdanning som representanten tar til orde for, har imidlertid vært prøvd ut tidligere gjennom et forsøk på OsloMet som ble avsluttet i 2019. Da hadde de gjennomført opptak for tre kull. Da forsøket ble evaluert fant man at det både var få søkere, få som møtte til studiestart samt høyt frafall. Det opplevdes også som krevende for institusjonen å drive undervisning i fag på videregående nivå.

Generell studiekompetanse (GSK) er hovedgrunlaget for opptak til høyere utdanning. Dette videreførte vi da vi vedtok ny opptaksforskrift i høst. Høyere utdanning stiller høye faglige krav til studentene, slik skal det også være. Derfor er det nødvendig å ha tilstrekkelig faglige forutsetninger ved studiestart for å greie studiene. Det gjelder også for de som søker opptak til barnehagelærerutdanningen. Det er flere måter å oppnå generell studiekompetanse på. De to vanligste måtene er gjennom fullført videregående opplæring på et studieforbereende program eller ved å ta påbygging etter fullført yrkesfag. For gruppen representanten viser til, de med fagbrev, vil det siste alternativet være en god måte å oppnå GSK på og videre søke seg til for eksempel en barnehagelærerutdanning. Med ny opplæringslov har vi også fått utvidede rettigheter til videregående opplæring. I tillegg er det mulig

for de som ikke oppfyller kravet til generell studiekompetanse, å søke høyere utdanning med realkompetansevurdering etter fylte 25 år.

Kunnskapsministeren og jeg tar bemanningsutfordringene i barnehagene på stort alvor og vi er i gang med en rekke tiltak for å rekruttere og beholde barnehagelærere og andre ansatte. Dette gjør vi i tett samarbeid med utdanningsinstitusjonene, barnehage- og skoleeiere og partene i arbeidslivet.

De siste årene har søkertallene til ordinær barnehagelærerutdanning gått ned. Derfor er det viktig å også satse på de som allerede jobber i barnehagene, men som ikke har en formell utdanning som barnehagelærer. De har erfaring og ikke minst motivasjon og engasjement for å jobbe i barnehage. Vi har derfor styrket et av våre mest treffsikre tiltak, arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU). ABLU gir de som allerede jobber i barnehagene tilbud om å utdanne seg til å bli barnehagelærere. Dette tilbudet er svært populært, og vi ser at de aller fleste både fullfører utdanningen og blir værende i yrket. Nærhet til praksis er en stor styrke ved studiet.

Jeg er opptatt av at de som fullfører en barnehagelærerutdanning kommer ut med høy kompetanse. Vi trenger barnehagelærere som er trygge i yrket sitt for å best mulig møte en mangfoldig barnegruppe med ulike behov og utgangspunkt. Dette mener jeg er helt vesentlig for å sørge for høy kvalitet i barnehagene.

SPØRSMÅL NR. 1940

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 18. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det i dag plass til flere togavganger gjennom Lierås-tunnelen og vil en ny jernbanetunnel under Oslo gjøre at det blir plass til flere tog gjennom Lierås-tunnelen, samt hvordan vil en ny Oslo-tunnel gi flere togavganger og bedre togsituasjonen vest for Sandvika og Asker?

Svar:

Det planlegges to trinn i tilbudsforbedring gjennom Lierås-tunnelen før en ny Rikstunnel står ferdig. På strekningen mellom Drammen og Asker er det planlagt en økning i antall avganger per time i grunnrute fra og

med 2028. I Nasjonal transportplan ligger det i tillegg en større tilbudsforbedring for lokal- og regiontogtilbudet på Østlandet (effektpakke E15), som samlet vil gi ytterligere økning av antall avganger når den er gjennomført.

En ny tunnel vil løse opp en av jernbanenettets største sårbarheter, gi betydelig bedre stabilitet og punktlighet i togtilbudet, samt god transportkapasitet gjennom Oslo-navet. Hvordan denne kapasiteten skal brukes, avhenger av hva slags prioriteringer som gjøres for utviklingen av det øvrige togtilbudet i tiden fremover, både vest og øst for Oslo S.

Regjeringen vil legge frem en helhetlig vurdering av utviklingen av jernbanen på lang sikt, herunder Rikstunnelens rolle, i neste NTP.

SPØRSMÅL NR. 1941**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik****Besvart 18. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Mener statsråden det er akseptabelt at arbeidstakere må vente så lenge på ytelser de har krav på, og hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å få ned saksbehandlingstidene i NAV og Lønnsgarantifondet, særlig i lys av den økende ledigheten i anleggsbransjen?

BEGRUNNELSE:

Behandlingstiden for dagpenger er nå rapportert å være på opptil sju uker, mens behandlingstiden for Lønnsgarantifondet oppgis til å være på over ett år. Samtidig får vi meldinger om at et stort antall ansatte har mistet jobben i anleggsbransjen den siste uken, og mange flere kan risikere å havne i samme situasjon fremover.

Svar:

Jeg er kjent med at saksbehandlingstiden er lang på flere ytelsesområder, også for dagpenger og lønnsgaranti. Jeg forstår godt at dette kan være krevende for dem som venter på vedtak.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for å utvikle Arbeids- og velferdsetaten slik at den kan nå sine mål for saksbehandlingstider for ulike ytelser. Dette innebærer løpende vurderinger og prioriteringer mellom ulike ytelsesområder som vil være viktige for mange personer i ulike livssituasjoner. Direktoratet er de som har best forutsetninger for å foreta disse vurderingene og avveiningene.

Departementet har i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet gitt tydelige føringer om at det forventes økt effektivitet i ytelsesforvaltningen, blant annet gjennom reduserte saksbehandlingstider og/eller reduserte restanser. Samtidig skal etaten sikre en god balanse mellom kvalitet og produktivitet i saksbehandlingen. For å bidra til blant annet å redusere utfordringene knyttet til lange saksbehandlingstider ble Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning varig styrket med 100 millioner kroner fra 2025. Dette er et viktig bidrag til å få ned saksbehandlingstidene.

Lønnsgarantiordningen skal bidra til trygghet for personer som mister jobben som følge av konkurs. En økning i antall konkurser de siste årene, gjør at det kommer inn mange søknader. Dette påvirker saksbehandlingstidene i ordningen. Sammen med økt antall søknader om

andre ytelser som Arbeids- og velferdsetaten forvalter, har dette dessverre gitt lange saksbehandlingstider.

For å redusere saksbehandlingstidene for lønnsgaranti har etaten rekruttert flere saksbehandlere. Oppplæring og opparbeiding av nødvendig breddekompetanse tar imidlertid tid, og effekten kommer derfor gradvis. Det er også åpnet for økt bruk av overtidssarbeid i en periode. Videre er rutinene for innsendelse og behandling av krav endret, slik at de eldste sakene blir prioritert i større grad. Selv om disse endringene er viktige, vil det ta noe tid før full effekt kan sees i statistikken. Som følge av disse tiltakene har etaten lyktes med å redusere saksbehandlingstidene for lønnsgaranti noe hittil i år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert meg om at det for tiden er i overkant av seks ukers saksbehandlingstid på dagpengesøknader. For enkelte søknader vil det kunne være kortere saksbehandlingstid. Saksbehandlingstiden skyldes bl.a. at det på denne tiden av året er høy inngang av søknader. Direktoratet følger utviklingen tett og jobber kontinuerlig med å få mer effektive arbeidsmåter, og de forventer at saksbehandlingstiden vil reduseres inn mot sommeren. Kvaliteten i etatens saksbehandling av dagpenger har blitt bedre. Dette viser seg for eksempel gjennom flere riktige vedtak ved førstegangsbehandling, og at det kommer færre henvendelser til Nav kontaktsenter om dagpenger.

Jeg vil avslutningsvis uttrykke forståelse for at lang saksbehandlingstid er utfordrende for mange brukere. Departementet følger derfor utviklingen i ytelsesforvaltningen tett i styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet. Jeg viser også til det nylig nedsatte ekspertutvalget som blant annet skal se på organiseringen av Arbeids- og velferdsforvaltningen og hvordan den kan forbedres til det beste for folk og velferdsstaten.

SPØRSMÅL NR. 1942**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen****Besvart 17. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere om refusjonsordningen for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i tilstrekkelig grad skjermer små kommuner mot svært høye enkeltutgifter når personer med omfattende og livslange omsorgsbehov flytter til kommunen, og om det bør vurderes endringer som gir bedre statlig dekning i slike tilfeller?

BEGRUNNELSE:

Kommunene har etter helse- og omsorgstjenesteloven et omfattende ansvar for å sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til personer som oppholder seg i kommunen. Dette gjelder også når personer med svært omfattende omsorgsbehov flytter til en ny kommune. For kommuner med store fagmiljøer og solid økonomi kan dette i mange tilfeller håndteres innenfor eksisterende rammer. For små distriktskommuner kan derimot enkeltpersoner med omfattende bistandsbehov innebære svært store økonomiske utslag.

I dag finnes det en statlig refusjonsordning for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Ordningen bidrar til å dekke deler av de største utgiftene, men kommunene må fortsatt selv dekke en betydelig andel. I små kommuner kan egenandelen likevel bli svært høy.

I en konkret sak fra Telemark er det anslått at et voksent familiemedlem med omfattende omsorgsbehov vil medføre årlige kostnader på om lag 12–12,5 millioner kroner. Etter refusjon gjennom ordningen for ressurskrevende tjenester vil kommunen fortsatt måtte dekke rundt 5–5,5 millioner kroner selv. For en liten kommune med begrenset økonomi utgjør dette om lag 2–3 prosent av hele kommunens driftsbudsjett.

Slike utslag kan få store konsekvenser for kommunens øvrige tjenestetilbud og prioriteringer. Samtidig er det viktig å understreke at personer med omfattende omsorgsbehov naturligvis må ha rett til å bo sammen med familie og etablere seg der de ønsker, og at kommunene skal kunne gi nødvendige tjenester uten at dette skaper uforholdsmessig store økonomiske belastninger for enkeltkommuner.

Problemstillingen er ikke unik for én kommune, men kan oppstå i flere små kommuner med begrenset økonomisk handlingsrom. Det reiser derfor spørsmål om dagens refusjonsordning i tilstrekkelig grad tar høyde for de økonomiske konsekvensene slike enkeltsaker kan få i små kommuner, eller om det bør vurderes justeringer

som i større grad skjermer kommuner mot svært høye enkeltutgifter.

Svar:

Hovedfinansieringen av ressurskrevende helse- og omsorgstjenestene er kommunenes frie inntekter, som består av skatteinntektene og rammetilskuddet. Anslaget for de frie inntektene for kommunene for 2026 er på om lag 472 milliarder kroner. Det finnes ikke objektive kriterier i inntektssystemet som kan fange opp variasjonene i utgiftene mellom kommunene til gruppen med de største hjelpebehovene i kommunenes helse- og omsorgstjenester, og det har derfor vært behov for en toppfinansieringsordning i tillegg til hovedfinansieringen gjennom de frie inntektene. I statsbudsjett for 2026 er det bevilget i overkant av 14 milliarder kroner i toppfinansieringsordningen. Kommunene får gjennom denne ordningen kompensert 80 prosent av utgiftene over innslagspunktet på 1 921 000 kroner på landsbasis. Ordningen ble lagt om i 2025 slik at den i større grad tar hensyn til kommuner med høye utgifter i forhold til folketallet. Kommuner med høyere utgifter over innslagspunktet enn landsgjennomsnittet får dermed kompensert mer enn 80 prosent av utgiftene.

En gjennomsnittskommune som i 2025 hadde 12 millioner kroner i netto lønnsutgifter til en enkelt mottaker, ville ha fått kompensert 8,25 mill. kroner i toppfinansieringstilskudd. De resterende 3,75 mill. kroner må kommunen dekke gjennom kommunens frie inntekter, som altså er hovedfinansieringen av helse- og omsorgstjenestene i kommunene. Dersom kommunen hadde høyere utgifter til ressurskrevende tjenester per innbygger enn landsgjennomsnittet, ville kommunen ha fått dekket en enda større andel.

I tillegg blir det gitt en tilleggskompensasjon kommuner med mindre enn 3 200 innbyggere med høye utgifter til ressurskrevende tjenester og som har lavere skatteinntekter enn 120 prosent av landsgjennomsnittet de siste tre årene. Denne kompensasjonen har nettopp som hensikt å sikre at mindre kommuner, som ikke har samme forutsetninger som større kommuner, får et godt økonomisk grunnlag for å kunne yte tjenester til innbyggere som har store hjelpebehov. Ordningen med tilleggskompensasjon ble styrket etter regjeringsskiftet i 2021, og i 2026 er det bevilget nærmere 100 mill. kroner til formålet.

Samlet sett mener jeg at tilskuddsordningene for ressurskrevende tjenester legger til rette for at kommune-

ne kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 1943

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer

Besvart 19. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse eksakt hvor mange soningsplasser som i dag finnes for ungdomskriminelle, hvor mange av disse som per nå er i bruk, hvordan utviklingen i kapasitet og bruk har vært de minst siste fire årene, hvilke planer som foreligger for å øke antallet plasser, og om det er en hensiktsmessig geografisk plassering av plassene i forhold til hvor kriminaliteten typisk begås?

BEGRUNNELSE:

Ungdom som begår alvorlig kriminalitet kan i dag gjennomføre straff i egne tilrettelagte soningsplasser eller i særskilte enheter tilpasset unge innsatte. For å kunne vurdere om kapasiteten er tilstrekkelig, er det behov for oppdatert oversikt over hvor mange plasser som finnes nasjonalt, og i hvilken grad disse faktisk benyttes.

Det er også relevant å se utviklingen over tid, både når det gjelder etablerte plasser og faktisk bruk, for å kunne vurdere om kapasiteten har holdt tritt med behovet. En samlet oversikt over utviklingen de siste årene, samt eventuelle planer om å øke kapasiteten fremover, vil gi Stortinget et bedre grunnlag for å følge opp arbeidet med reaksjoner og soningstilbud for unge lovbyrtere. Det bes også om statsrådens vurdering om hvorvidt plassene er hensiktsmessig geografisk plassert i forhold til hvor kriminaliteten typisk begås.

Svar:

Kriminalomsorgen har i dag tre ungdomsenheter for innsatte under 18 år. Ungdomsenhet Vest i Bjørgvin fengsel har fire plasser og Ungdomsenhet Øst i Romerike fengsel har seks plasser. Det er et pågående prosjekt for utvidelse av Ungdomsenhet Øst med ytterligere seks plasser. Ungdomsenhet Sørvest ved Agder fengsel på Evje ble opprettet som en midlertidig enhet i 2025, og har nå fire plasser i bruk. Ytterligere tre plasser på høyt sikkerhetsnivå og fire plasser på lavt sikkerhetsnivå åpner i løpet av året. Ungdomsenhet sørvest vil da totalt ha elleve plasser.

For å håndtere perioder med stort behov for varetektsplasser på Østlandet er det opprettet seks midlertidige beredskapsplasser ved Indre Østfold fengsel avd. Eidsberg. De seks plassene er i en egen avdeling for mindreårige, adskilt fra voksne. Arbeidet med utvidelsen av Ungdomsenhet Øst er forsinket. Beredskapsplassene ved Eidsberg vil derfor være i drift lengre enn planlagt.

Tabellen under viser gjennomsnittlig antall tilgjengelige plasser ved ungdomsenhetene i perioden 2017 – 2025, per enhet og totalt. Tabellen viser også gjennomsnittlig antall innsatte ved ungdomsenhetene og kapasitetsutnyttelse totalt for samme periode. Enhet sørvest åpnet to plasser i april 2025 og ytterligere 2 i juni 2025. Helårseffekten av disse plassene er 2,3 plasser.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vest	4,0	4,0	04,0	3,8	3,8	4,0	3,6	3,9	3,8
Øst	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,8	4,0	5,0	5,9
Sørvest									2,3
Plasser totalt	8,0	8,0	8,0	7,8	7,8	7,8	7,6	8,9	12,0
Alle innsatte	5,6	5,9	7,2	6,2	6,5	4,0	5,2	7,9	9,8
Kapasitetsutnyttelse	70 %	74 %	90 %	79 %	83 %	52 %	68 %	89 %	82 %

Gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse alene gir ikke et fullstendig bilde av utfordringene knyttet til kapasitet for mindreårige. Det er relativt store svingninger i antallet innsatte under 18, og kapasiteten har historisk sett ikke vært dimensjonert til å ta unna «toppene» i disse svingningene.

Kriminalomsorgsdirektoratet har fått i oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet om å utrede nye, permanente ungdomsenheter i kriminalomsorgen. I den forbindelse skal det vurderes om Ungdomsenhet Sørvest er egnet til å bli en permanent enhet.

De tre ungdomsenhetene tar imot mindreårige fra hele landet, og det er derfor ikke alltid mulig å plassere innsatte i nærheten av hjemstedet. En stor andel av de mindreårige som settes i fengsel har imidlertid tilknytning til Østlandsområdet. I 2024 hadde 41 prosent av innsettelsene tilknytning til Oslo, og 73 prosent til Oslo, Akershus eller Buskerud. Dette tilsier at behovet for fengselsplasser for mindreårige i særlig grad gjør seg gjeldende i og rundt de største byområdene.

SPØRSMÅL NR. 1944

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer

Besvart 19. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for status for sykefraværet blant fengselsbetjenter i kriminalomsorgen, og hvorvidt fraværet er særlig høyt i enheter som typisk håndterer unge kriminelle/innsatte, hvordan utviklingen har vært de minst siste fire årene, og hvilke tiltak som eventuelt vurderes eller er iverksatt for å redusere dette fraværet?

BEGRUNNELSE:

Kriminalomsorgen er avhengig av tilstrekkelig bemanning og stabile fagmiljøer for å ivareta sikkerhet, oppfølging og rehabilitering av innsatte. Det er derfor av interesse å få en oppdatert oversikt over sykefraværet blant fengselsbetjenter.

Tilsynelatende er sykefraværet i enkelte fengselsanlegg særlig høyt, blant annet i enheter som arbeider tett med unge lovbyrtere. En samlet oversikt over dagens nivå, samt utviklingen i sykefraværet de siste årene, vil kunne gi Stortinget bedre innsikt i situasjonen i etaten. Det er også relevant å få belyst om det er identifisert særlige utfordringer i enkelte typer enheter, og hvilke tiltak som eventuelt er iverksatt eller vurderes for å redusere sykefraværet for å sikre tilstrekkelig bemanning.

Svar:

I svaret legger jeg til grunn at "enheter som typisk håndterer unge kriminelle/innsatte" refererer til ungdomsenhetene, som omfatter innsatte under 18 år.

Kriminalomsorgsdirektoratet opplyser at sykefraværet i ungdomsenhetene har vært høyere enn i andre enheter, men det har vært en nedadgående trend de siste årene. Tabellen nedenfor viser utviklingen i sykefraværet de siste fem årene:

År	Ungdomsenheter (%)	Andre enheter (%)
2021	11,5	6,4
2022	13,2	9,3
2023	15,4	8,3
2024	13,8	8,4
2025	10,6	7,2

Ifølge Kriminalomsorgsdirektoratet kan det høyere sykefraværet i ungdomsenhetene knyttes til en krevende arbeidshverdag, der ansatte har tett oppfølging av unge innsatte med sammensatte utfordringer. Det arbeides systematisk med å forebygge sykefravær ved ungdomsenhetene.

Kriminalomsorgsdirektoratet rapporterer at kriminalomsorgen har iverksatt en rekke tiltak for å møte utfordringene med sykefravær. Disse gjelder hele kriminalomsorgen og omfatter også ungdomsenhetene. Blant annet ble ordningen SEB (strukturert etterarbeid ved belastende hendelser) utviklet i 2023 i samarbeid med RVTs (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging), for å sikre systematisk oppfølging av ansatte etter belastende hendelser. I tillegg ble "Personalsorgen" lansert høsten 2025, med mål om å styrke

etatens evne til å forebygge og håndtere psykiske belastningsreaksjoner. Fra 2026 etableres en tjeneste med fem psykologstillinger, som skal gi støtte til ansatte i krevende situasjoner og bidra til økt kompetanse om psykisk helse.

Kriminalomsorgen deltar også i IA-yrkesprogrammet i staten, som retter seg mot førstelinjeansatte med betydelige relasjonelle og emosjonelle belastninger i sitt arbeid. Videre har Kriminalomsorgsdirektoratet igangsatt kartlegging av bærekraftig bemanning for å sikre trygghet,

kvalitet og effektiv ressursbruk. Alle regioner og enheter har gjennomført opplæring i STAMIs verktøy “En bra dag på jobb” for å styrke det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet.

Tiltakene skal gi ansatte bedre støtte i krevende arbeidssituasjoner og redusere belastningen over tid. Målet er å sikre tilstrekkelig bemanning og stabile fagmiljøer, noe som er avgjørende for å ivareta sikkerhet og oppfølging av innsatte.

SPØRSMÅL NR. 1945

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 19. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil regjeringen øke kravet til drivstofflagring og hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å sikre tilstrekkelig drivstoffberedskap i Norge ved kriser, krig eller ved internasjonale forstyrrelser i forsyningskjedene av råolje?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv onsdag 11. mars 2026 kunne vi lese at Norge ikke har tilstrekkelig beredskapslagre på drivstoff, og Norge har heller ikke nok raffinerikapasitet til å produsere nok. Artikkelen er basert på en fersk FFI rapport om nasjonal forsyningssikkerhet i kriser. Etter at Esso-raffineriet på Slagentangen ble nedlagt i 2021, har Norge bare ett raffineri igjen og drives av Equinor på Mongstad. Ett raffineri skal altså stå for forsyningssikkerheten til Norge dersom krig bryter ut.

Norge har beredskap på forbruk av drivstoff som maks holder i 20 dager, mens Sverige og Finland har krav om 90 dager. Våre naboland har derfor krav om beredskapslagre på drivstoff som er om lag fire ganger større enn det norske.

FFI-rapporten peker på at drivstofforbruket i Norge har gått ned med over 30 % siden 2010, og skyldes blant annet elektrifisering, energieffektivisering og klimapolitikk. Erfaringene fra Ukraina-krigen viser at russiske angrep på kraftforsyninger er prioriterte mål, og Norge kan derfor stå i en krevende situasjon hvis krig en dag skulle ramme oss.

Drivstoffberedskap er en del av totalberedskapen, og er essensielt for å sørge for nok strøm til sykehus, logistikk i matvarebutikkene, generell samferdsel, og ikke

minst forflytting av både tropper og utstyr i en krisesituasjon.

I sum har det skjedd svært lite de siste fire årene med totalberedskapen, selv om det har vært pratet mye.

Svar:

Forsyningssituasjonen for drivstoff i Norge vurderes foreløpig som god. Det er ikke registrert mangel på produkter eller øvrige logistikk- og leveranseproblemer på nåværende tidspunkt. Vi overvåker imidlertid situasjonen fortløpende i samarbeid med næringslivet, og arbeider med tiltak som å øke kravet til drivstofflagring og ferdigstille en prioriteringsordning for drivstofforsyning.

Den nasjonale drivstoffberedskapen er basert på en kombinasjon av beredskapslagring, tett og formalisert samarbeid med næringslivet og vide hjemler til å iverksette beredskaps- og krisehåndteringstiltak ved risiko for forsyningssvikt.

Dagens system for beredskapslagring av drivstoff ble opprettet i 2006 og er hjemlet i lov om beredskapslagring av petroleumsprodukt og reguleres av forskrift om beredskapslagring av petroleumsprodukt. Systemet går ut på at drivstoffselskaper som importerer eller produserer 10 000 kubikkmeter eller mer av lagringspliktige produkter i året, må lagre drivstoff tilsvarende 20 dagers innlands forbruk. Det er de private drivstoffselskapene som er ansvarlige for å holde og finansiere beredskapslagrene.

Formålet med beredskapslagrene er å ha produkter tilgjengelige for å dempe fysisk mangel, eller fare for fysisk mangel, på petroleumsprodukt som følge av alvorlige forstyrrelser i oljemarkedet, for eksempel gjennom

koordinerte aksjoner fra det internasjonale energibyrådet (IAE), slik den som ble vedtatt 11. mars 2026.

I motsetning til bl.a. Sverige og Finland, er Norge en betydelig nettoeksportør av olje og har derfor ingen lagringsforpliktelse under regelverket til IEA som ellers plikter medlemslandene å lagre tilsvarende 90 dagers nettoimport av petroleumsprodukter. Norge har allikevel valgt å innføre et selvpålagt krav om å opprettholde beredskapslagre på 20 dager. Sverige og Finland er også underlagt direktiv 2009/119/EF. Direktivet tilsier at medlemslandene plikter å ha beredskapslagre av råolje og/eller petroleumsprodukter tilsvarende minst 90 dagers gjennomsnittlig nettoimport eller 61 dagers gjennomsnittlig internt forbruk (utregningen som gir høyest antall dager er gjeldende).

20 dagers lagerhold har vært vurdert som tilstrekkelig ved fredskriser. Nå har Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), i en rapport av 5. mars 2026, vurdert konsekvenser for drivstofforsyningen ved krig. Rapporten peker blant annet på behov for styrking av drivstoffberedskapen rettet mot fysiske knapphetssituasjoner i Norge. Forskrift om beredskapslagring av petroleumsprodukter er under rev-

idering, blant annet på grunn av endringer i energimarkedene og behovet for mer robust forsyningssikkerhet fremover. I dette arbeidet for å styrke lagerbeholdningene av drivstoff i Norge, har jeg dialog med drivstoffnæringen i Rådet for drivstoffberedskap, og forslaget vil sendes ut på offentlig høring i 2026.

FFI-rapporten peker også på viktigheten av ordninger for prioritering av hvem som skal få hva ved alvorlige knapphetssituasjoner. Regjeringen arbeider med en prioriteringsordning for drivstofforsyning med mål om å sikre kritiske brukere drivstoff ved alvorlige knapphetssituasjoner høyt i krisespekteret.

Når det gjelder raffinerivirksomheten, er dette et kommersielt anliggende. Equinor vurderer lønnsomheten av raffinerioperasjoner og myndighetene tilpasser beredskapen deretter.

Innen rammen av totalforsvaret samarbeider Nærings- og fiskeridepartementet tett med Forsvarsdepartementet for å kartlegge behov for sivil-militær støtte og vurdere hvordan de samlede ressursene best kan utnyttes for å dekke både nasjonale og allierte behov.

SPØRSMÅL NR. 1946

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 18. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre at statsforvalterens saksbehandlingstid ikke driver investeringer bort fra norske kommuner?

BEGRUNNELSE:

I en kronikk i Fredrikstad Blad skriver ordfører, varaordfører og gruppelederne for Høyre, FrP og Ap i Fredrikstad, LO leder i Fredrikstad og regionleder i LO Østfold, samt Jon-Vidar Knold, politisk rådgiver i NHO Viken Oslo at regjeringen umiddelbart må ta grep for å sikre at Kommune-Norge ikke skal drukne i byråkrati.

Saken handler om området Tofteberget, hvor Viken Park er planlagt, som i 2015 ble identifisert som et potensielt område for næringsutvikling i Nedre Glomma. Siden den gang har flere faglige vurderinger pekt på området som det mest egnede alternativet i distriktet.

I Viken Park-prosessen har man dessverre møtt en statsforvalter som ikke ser ut til å være nevneverdig opp-tatt av tidsbruk i planprosesser. Fredrikstad kommune mottok seks klager på planvedtaket, og disse ble behandlet på 11 uker hos kommunen.

Klagene ble deretter oversendt statsforvalter 23. april 2025, og kommunen fikk etter gjentatte purringer svar 23 uker senere. De regnet da med at årsaken til den lange saksbehandlingstiden skyldes det store antallet klager. Overraskelsen var derfor stor da det viste seg at kun en av klagene var behandlet. Kommunen ba også om en vurdering av rettslig klageinteresse for to av klagerne 20. februar i fjor. Svaret forelå 5. februar i år. En relativt enkel juridisk vurdering tok altså nesten ett år.

Dette er en sak hvor det også har vært møter mellom kommunen og departementet.

Området er av stor viktighet for hele fylket da dette er et påtenkt viktig næringsområde og hvor mange aktører har vist sin interesse. Det er også stor grad av tverr-

politiskhet bak det store engasjementet vi nå ser i regionen og fylket.

Svar:

Den saken som representanten nevner, er til vurdering i departementet. Jeg finner det derfor ikke riktig å kommentere saken, men vil likevel understreke at jeg har forståelse for de ulempene som følger av at behandling av klagesaker tar tid. Det er bekymringsfullt at det er en økende trend med lengre saksbehandlingstid for plan- og byggesaker i mange kommuner.

Statsforvalteren har etter plan- og bygningsloven en frist på 12 uker til å behandle klager. Formålet med fristen er å sikre fremdrift og forutsigbarhet for aktørene

som er involvert i klagesaken. Det får ikke konsekvenser for statsforvalteren dersom fristen ikke overholdes. Som utgangspunkt ligger det i lovgivningen en forventning om og tillit til at statsforvalteren prioriterer så godt det lar seg gjøre innenfor rammene, slik at tilstrekkelig fremdrift sikres.

Jeg er kjent med at statsforvalterembetene opplever et økende arbeidspress på klagesaksområdet. Årsaken til dette er sammensatt. Det synes likevel å være en generell trend at saksmengden øker. Sakene har blitt langt mer komplekse og krever høy faglig kompetanse og erfaring. Departementene som legger oppgaver til statsforvalterembetene, jobber med tiltak for å bedre balansen mellom oppgaver og ressurser hos embetene generelt.

SPØRSMÅL NR. 1947

Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 18. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Jernbanedirektoratet fremla 19. februar en utredning om hvordan staten «best kan strukturere og forvalte trafikkavtaler for offentlig tjenesteyting på jernbanen i fremtiden, gitt endrede regulatoriske rammebetingelser og politiske mål.» Det er viktig at Stortinget får anledning til å behandle slike saker hvor politiske mål og rammebetingelser er sentrale for konklusjonene.

Hva er statsrådets plan for involvering av Stortinget i saken og kan statsråden skissere en tidsplan for arbeidet i departementet før Stortinget involveres?

Svar:

Jernbanedirektoratet er kompetent myndighet for kjøp av persontogtransport, og leverte sin vurdering av behovet for offentlig kjøp av persontogtrafikk den 19. februar 2026. Samferdselsdepartementet er nå i dialog med Jernbanedirektoratet om videre utredninger og arbeid med fremtidige trafikkavtaler, og vil ha mottatt alt av faglig grunnlag høsten 2026.

Jeg tar sikte på å omtale saken og be om ev. nødvendige fullmakter i Prop. 1 S (2026 – 2027).

Etter at budsjettproposisjonen er lagt frem og behandlet i Stortinget, vil Samferdselsdepartementet gi

Jernbanedirektoratet et mandat om innretning av fremtidige trafikkavtaler.

SPØRSMÅL NR. 1948**Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 18. mars 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Hva vil høyere utdannings- og forskningsministeren gjøre for at sykepleiere som har utdanning fra utenfor EU / EØS, raskere enn i dag kan få kompletterende utdanning med påfølgende autorisasjon, slik at de kan få bidra i helsetjenestene slik vi trenger og de ønsker?

BEGRUNNELSE:

Mangel på sykepleiere er et kjent globalt fenomen. I 2040 vil vi i Norge mangle rundt 30 000. I dag mangler det 31 00, basert på utlyste stillinger som mangler søkere, og med størst belastning i nord og i distriktene. Med framskrivningene for helsetjenestenes behov for kompetanse i årene framover, trenger vi hver eneste en av de sykepleierne vi har her i landet. Det er viktig for folkehelsen og for helsetjenestenes evne til å svare på behovene i befolkningen. I Totalberedskapsåret 2026 vil jeg også særlig minne om hvor viktig fungerende helsetjenester med tilgang på riktig kompetanse er for beredskap.

Regjeringen har varslet en rekke tiltak for å løse sykepleiermangelen. Samtidig finnes det en stor gruppe sykepleiere som allerede bor i Norge, der mange har en mangfoldig bakgrunn, lang erfaring og gode språkferdigheter. De får imidlertid ikke lov til å jobbe som sykepleiere fordi de er utdannet utenfor EU / EØS-området. Derfor får de ikke automatisk norsk autorisasjon og mange får avslag. For å kunne få norsk autorisasjon må mange ta såkalt kompletterende sykepleierutdanning, en tilleggstudie på 60 studiepoeng som i dag tilbys ved tre steder: OsloMet, Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og NTNU. Når de har gjennomført utdanningen, må de på nytt søke om autorisasjon hos Helsedirektoratet.

Sykepleierne som må gjennom denne prosessen beskriver den som lang, forvirrende og nedverdiggende, og risikoen er stor for at flere aldri fullfører.

Disse sykepleierne har tre eller fire års bachelorutdanning, noen har også mastergrader, fra sine hjemland. De får ikke automatisk språkkurs og praktisk trening i bruk av norsk i sine hjemkommuner og må ofte lære seg det på egen kjø. Deretter må de søke om autorisasjon hos Helsedirektoratet, og så må de bruke avslaget når de søker kompletterende sykepleierutdanning. Hvis det tar lang tid fra de får avslag til de søker utdanningen, må de gjennom hele søknadsprosessen på nytt. Avslaget kan nemlig ikke være for gammelt når de søker. Saksbehandlingstiden er lang: I 2022, da NTNU hadde sitt første kull,

var saksbehandlingstiden 9 mnd. Nå, i 2026, er den 13 mnd.

I en undersøkelse fra NTNU har mer enn halvparten av sykepleierne som har vært gjennom prosessen brukt mer enn seks år, noen opptil 10-15 år, fra de kom til Norge og til de endelig får norsk autorisasjon og kan jobbe som sykepleiere.

Svar:

Det er viktig at de som bor i Norge, og som har utenlandsk utdanning, får brukt kompetansen de har tilegnet seg. Det er viktig både for at den enkelte skal bli inkludert i arbeidslivet og det er viktig for samfunnet at alle bidrar med den kompetansen de har.

Det er helse- og omsorgsministeren som har ansvar for det som gjelder autorisasjon av personell, og vi har vært i dialog angående dette svaret, mens jeg har ansvar for det som universitets- og høyskolesektoren bidrar med i dette arbeidet. Det gjelder blant annet kompletterende utdanning. Kompletterende utdanning er et tilbud som skal gi flyktninger og innvandrere mulighet til å bygge på sin tidligere utdanning slik at de kan oppfylle kvalifikasjonskrav i Norge. OsloMet – Storbyuniversitetet og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) fikk tildelt totalt 120 studieplasser til kompletterende ettårig utdanning innenfor lærer-, helse- og realfag og teknologi fra 2016. De mottok også utviklingsmidler til oppbygningen av utdanningene i perioden 2016–2021. De første årene var utdanningen forbeholdt de som var kommet til Norge som flyktninger, men gjelder nå også andre som er utdannet utenfor EU/EØS ved ledige plasser. Også Høgskulen på Vestlandet (HVL) tilbyr i dag kompletterende utdanning for sykepleiere.

Kompletterende sykepleierutdanning er et tilbud for de som har fått avslag på søknad om autorisasjon fra Helsedirektoratet. Tilbudet gjør det mulig for sykepleiere utdannet utenfor EU/EØS å oppfylle bestemte kvalifikasjonskrav slik at de får autorisasjon i Norge.

Representanten spør hva jeg vil gjøre for at flere kan få kompletterende utdanning raskere enn i dag, med påfølgende autorisasjon. I dag er det flere tilbydere av kompletterende sykepleierutdanning, og universiteter og høyskoler kan selv opprette egne kompletterende utdanninger når det er behov. I de årlige statsbudsjettprosessene vurderer regjeringen om det skal tildeles ytterligere øremerkede studieplasser i kompletterende sykepleierut-

danning. Det gjøres i kommunikasjon med de aktuelle høyskolene og universitetene. De må ha kapasitet og mulighet til å ta imot ytterligere studieplasser.

Helse- og omsorgsministeren arbeider med å forbedre og effektivisere godkjenningsprosessene for utenlandsutdannet personell på en måte som best mulig ivaretar både hensynet til kvalitet og pasientsikkerhet i tjenesten, og hensynet til tilgang til arbeidskraft. Helse- og omsorgsministeren har derfor gitt Helsedirektoratet årlige oppdrag om forbedringer i godkjenningsprosessene, senest i 2025. De tidligere oppdragene har blant annet dreid seg om forbedringer i samarbeidet mellom

Helsedirektoratet som godkjenningsmyndighet og universitets- og høyskolesektoren som faglig rådgiver for Helsedirektoratet i godkjenningsprosessene. Dersom det er hindringer som omhandler kompletterende sykepleierutdanning som gjør at prosessene tar lengre tid enn de bør, vil jeg bidra til å finne gode løsninger, i samarbeid med helse- og omsorgsministeren.

Det foregår også et arbeid i Helsedirektoratet, som har som prioritert mål å korte ned saksbehandlingstid for godkjenning av utenlandsutdannet helsepersonell. I tillegg til ovennevnte tiltak, jobber Helsedirektoratet med digitaliseringstiltak for å effektivisere saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 1949

Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 19. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Forskning tyder på at livssynsbegrunnede fritaksønsker i skolen forekommer i flere fag og aktiviteter enn tidligere antatt, og at slike saker ofte håndteres uformelt uten systematisk registrering.

Vil kunnskapsministeren ta initiativ til at Kunnskapsdepartementet eller Utdanningsdirektoratet etablerer samler inn kunnskap om bruk av fritaksretten etter opplæringslova §14-6, inkludert både innvilgede og avviste fritaksønsker?

BEGRUNNELSE:

I dag finnes det ingen nasjonal oversikt over hvor mange elever som på bakgrunn av religion eller livssyn fritas fra undervisning i norsk skole, eller hvilke deler av opplæringen fritakene gjelder, for eksempel svømmeopplæring eller seksualitetsundervisning.

Opplæringslova §14-6 gir elever rett til fritak fra aktiviteter i skolen som oppleves som utøvelse av religion eller tilslutning til et livssyn, eller som oppleves krenkende ut fra eget livssyn. Bestemmelsen gjelder på tvers av fag og aktiviteter og skal balansere hensynet til trosfrihet og foreldrerett med skolens ansvar for å gi alle elever en felles opplæring. Samtidig finnes det i dag ingen nasjonal oversikt over hvordan fritaksretten faktisk brukes.

Forskningen på fritaksordningen i norsk skole er begrenset, men eksisterende studier har lenge pekt på et paradoks: formelle fritak fremstår ofte som sjeldne i

skoleledelsens rapportering, samtidig som flere studier tyder på at situasjoner med ikke-deltakelse og uformelle tilpasninger håndteres på lavere nivå i organisasjonen (Hovdelien 2009, 2011; Kleive 2013; Fuglseth 2014; Smette & Awan 2025). Dette innebærer at fritakspraksis i stor grad kan foregå uten å bli synlig i skoleledelsens eller myndighetenes statistikk.

Nyere empiriske undersøkelser tyder også på at fritaksønsker forekommer i en bredere del av skolens virksomhet enn tidligere antatt. Lærere rapporterer fritaksforespørsler knyttet til blant annet svømmeundervisning og garderobesituasjoner i kroppsøving, seksualitetsundervisning og undervisning om kjønn og seksuell orientering, deler av KRLE-undervisningen og ekskursjoner til religiøse bygg, samt ulike praktiske aktiviteter og markeringer i skolens regi. Samtidig fremstår skolegudstjenester fortsatt som den enkeltaktiviteten som oftest utløser fritaksønsker (Lomsdalen, til fagfelleevaluering).

Dette reiser flere prinsipielle spørsmål. Uten kunnskap om omfang og praksis er det vanskelig å vurdere om fritaksordningen praktiseres likt på tvers av skoler og regioner, eller om elever fritas fra deler av opplæringen i større grad enn lovverket legger opp til.

Svar:

Fritaksordningen i opplæringslova § 14-6 innebærer at elever får fritak fra å delta i aktiviteter som kan oppleves som religiøs utøvelse, tilslutning til et annet livssyn,

eller som oppleves krenkende eller støtende ut fra egen religion, livssyn eller kultur. Ordningen skal sikre barns rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet, slik blant annet barnekonvensjonen krever. Fritaket gjelder aktiviteter i opplæringen og ikke kompetansemålene i læreplanene. Elever kan altså få fritak fra måten opplæringen gjennomføres på, men ikke fra innholdet i kompetansemålene. Dette betyr at behovet for fritak vil henge sammen med flere faktorer, blant annet måten skolen organiserer og gjennomfører opplæringen på. De som får fritak, skal få alternativ opplæring med tilsvarende faglig innhold. Ordningen er ment som en sikkerhetsventil, samtidig som skolene skal legges til rette for inkluderende opplæring der flest mulig kan delta uten behov for fritak. Utdanningsdirektoratet har utviklet støtte- og veiledningsressurser om blant annet skolegudstjenester og om inndeling av elever i grupper, herunder om den svært snevre adgangen skolene har til å dele inn grupper etter kjønn.

Jeg er opptatt av at vi skal ha tilgang på god og oppdatert kunnskap om opplæringen elevene får i skolen. Vi samler allerede inn mye forskning og statistikk om ulike forhold ved opplæringen gjennom blant annet Grunnskolens Informasjonssystem (GSI), årlige spør-

ringer til skoleledere og skoleeiere, og gjennom ulike FoU-oppdrag.

Melding om fritak fra aktiviteter i opplæringen etter § 14-6 handler om enkeltelevers subjektive opplevelse og oppfatning av konkrete aktiviteter, og ikke om objektive forhold som egner seg for systematisk kartlegging. Det kan også være krevende å få fram pålitelig statistikk, fordi fritak kan gjelde svært ulike aktiviteter på tvers av fag, skoler og årstrinn, elevgrunnlaget er ulikt og skolene ofte tilpasser undervisningen slik at fritak ikke blir aktuelt. Dette gjør at tallene vil bli vanskelige å sammenligne eller tolke på en meningsfull måte.

Mange skoler opplever allerede at de bruker mye tid på rapportering og dokumentasjon, og mer registrering kan bli oppfattet som byråkratiserende og tidkrevende. Dette taler for å vurdere nøye om verdien av å innføre nye rapporteringskrav står i forhold til den økte belastningen for skolene. Jeg vil også minne om at kommunen og fylkeskommunen etter § 17-12 skal sørge for at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad måten opplæringen blir organisert, tilrettelagt og gjennomført på, bidrar til å nå målene i læreplanverket.

SPØRSMÅL NR. 1950

Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 19. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden komme med en oversikt over antall og andel av befolkningen på helserelaterte ytelser, samt hvordan fordeling er mellom sykepengen, AAP og uføretrygd (Det bes om at tallene presenteres i en tabell lik den i svar på spørsmål 456 fra Finanskomiteen/Hs fraksjon av 22.10.2025, og at tabellen inneholder tall per år fra 2000 til og med 2025)?

BEGRUNNELSE:

Nav har nylig publisert årsstatistikk 2025 for uføre, sykefravær og sykepenge og arbeidsavklaringspenge.

Svar:

I tabellen vedlagt er tallene representanten etter spør presentert på samme måte som i svaret på spørsmål 456 fra Høyre av 22.10.2025.

Regnskapstall for antall mottakere av sykepenge i 2025 blir ikke tilgjengelig før juni 2026. Tallene for sykepenge i 2025 er derfor anslag og beheftet med usikkerhet.

Tabell: Antall og andel av befolkningen (18-66 år registrert bosatt i Norge) på helserelatert ytelse ved utgangen av desember. Fordelt på sykepenger, AAP og uføretrygd i perioden 2000–2025.

År	Antall med helserelaterte ytelser	Andel med helserelaterte ytelser (pst.)	Antall med uføretrygd	Andel med uføretrygd (pst.)	Antall med AAP	Andel med AAP (pst.)	Antall med sykepenger	Andel med sykepenger (pst.)
2000	461 253	16,3	272 201	9,6	77 649	2,7	120 925	4,3
2001	485 576	17,1	277 139	9,7	90 969	3,2	128 488	4,5
2002	508 431	17,7	283 153	9,9	102 862	3,6	133 955	4,7
2003	536 391	18,5	291 499	10,1	116 970	4,0	140 154	4,9
2004	522 406	17,9	292 068	10,0	124 500	4,3	115 545	4,0
2005	536 079	18,2	290 440	9,9	132 594	4,5	122 969	4,2
2006	537 934	18,1	286 961	9,6	138 838	4,7	121 740	4,1
2007	542 040	17,9	284 377	9,4	140 955	4,7	126 374	4,2
2008	552 318	17,9	284 704	9,3	143 732	4,7	133 541	4,3
2009	566 984	18,2	285 854	9,2	158 486	5,1	132 901	4,3
2010	582 374	18,4	290 710	9,2	173 231	5,5	129 385	4,1
2011	579 832	18,1	296 450	9,2	171 644	5,3	123 323	3,8
2012	578 998	17,8	300 043	9,2	166 065	5,1	123 846	3,8
2013	572 451	17,5	296 318	9,0	162 211	4,9	125 026	3,8
2014	568 624	17,1	302 227	9,1	150 219	4,5	128 016	3,9
2015	570 177	17,1	305 879	9,2	147 591	4,4	128 639	3,9
2016	572 047	17,0	309 105	9,2	145 210	4,3	129 498	3,9
2017	569 760	16,9	316 990	9,4	139 603	4,1	125 493	3,7
2018	564 320	16,6	330 487	9,8	122 956	3,6	123 722	3,6
2019	568 702	16,6	338 975	9,9	113 226	3,3	127 281	3,7
2020	595 498	17,4	348 233	10,2	123 490	3,6	136 408	4,0
2021	605 168	17,6	351 611	10,2	131 444	3,8	134 971	3,9
2022	627 480	18,0	355 133	10,2	138 266	4,0	148 156	4,3
2023	644 085	18,3	357 221	10,1	147 863	4,2	152 910	4,3
2024	660 511	18,6	363 796	10,3	157 235	4,4	153 329	4,3
2025	669 555*	18,8*	365 444	10,2	167 460	4,7	150 690*	4,2*

*Anslag

